Strasbourg, Joh. Prÿss.

Fasciculus temporum omnes antiquorum cronicas complectens.

Autor fasciculi temporum breui satis via mundi tempora comprehendens et in una veluti tabula seriem regum et pontificum et aliarum rerum memorabilium lectori ob oculos [illegible] continuatur est usque ad annum Christi 1484. Idem Continuator Cartusiae [illegible] fuit.

Ex Trithemio.

Wernerus Rolevinck de Laer natione Teutonicus patria Westphalus ordinis Carthusiensis domus S. Barbarae in Colonia Agrippina vir in divinis scripturis studiosissimus et valde eruditus edidit multa praeclara opuscula quibus se [illegible] memorabilem reddidit [illegible]. E quibus exstant subiecta. Opus grande super epistolas Pauli quod praenotavit doctrina Pauli L. 14. De vita quoque Pauli L. 1. De valore missarum L. I. De regimine principum L. I. De studio theologiae L. I. Fasciculus temporum L. I. paradisus [illegible] L. I. Sermones multi L. I. et alia plura. Vixit sub Maximiliano rege Anno 149[illegible].

Tabula.

Tabula brevis et utilis sup libro illo q̄ dr Fasciculus temporū. Et ubi invenient puncta sup numerū. est in primo latere folij. ubi vero post in secundo latere. incipit feliciter.

A

Abacuc pphēta minor .xxi
Abdias pphēta .xvij
Abdon iudex .xij.
Abdon et sennen mres .xlv
Abdo propheta .iiiij
Abel primus martyr ij.
Abya rex iuda xiiij.
Abya thar pōtifex xxij.
Abimelech iudex .xi.
Abraham nascitur inchoans tertiam etatem .vij
Abraham morit .viij
Achas rex iuda xviij.
Achias pphēta .xiiij
Acies ignee sup hierlm .xxx
Acies ignee vise sunt lvi.
Achon civitas capit lxxxj.
Adam primus homo ij.
Adam moritur iij.
Adamarus cluniaceñ .lxix
Adeodatus papa .lx
Adulphus impator .lxxxiij
Adrianus impator .xli
Adrianus pm⁹ papa .lxiij
Adrianus scōs pp .lxvij
Adrianus terti⁹ papa eodem
Adrianus quart⁹ papa .lxxj
Adrianus qntus pp .lxxxj
Adrian⁹ cronograph⁹ .lxxij
Agmenon capit troyā .xij
Agapitus pm⁹ pp .lv
Agapitus scōs pp lxix.
Aggeus pphēta xxij.
Agatho papa lx.
Agatha vgo et martyr .xlv
Agnes virgo et mr .xlvij
Achab rex israel .xv
Alanus doctor .lxxxiij
Albertus magnus lxx.
Albertus impator pm⁹ lxxxiij.
Albertus scōs ipator lxxxvij.
Alchoranus componit lviij.
Alexius vir sanctus .xlix
Alexander magnus xxvi.
Alexander pontifex .xxxij
Alexander impator xliiij.
Alexander de halis lxx.
Alexāder de villa dei .lxxi
Alexāder pm⁹ pp .xli
Alexāder scōs pp lxiij.
Alexāder terti⁹ pp .lxxviij
Alexāder qrtus pp .lxxi
Alexāder qntus pp .lxxxvij
Almani pugnant .lxxviij
Almani insignes ⁊c. .lxix
Alphoncius rex castelle lxxi.
Amelech deletur .xiij
Amazonū regnū orit .vi
Amazias rex iuda xvi.
Ambrosius doctor .xlix
Amō pr amonitaꝝ .vij
Amon rex iuda xxi.
Amos abbas .xlviij
Anacletus papa .xli
Ananias .xxi
Anastasia virgo .xlvij
Anastasius impator liij.
Anastasius scōs impator .lxij
Anastasius prim⁹ pp .l
Anastasius scōs papa .liij
Anastasius tertius pp .lxxxj
Anaxagoras phūs .xxiiij
Ancelmus epūs .lxxij
Andreas apls xxxix.
Anglia capitur .xiij
Anglia ad fidē cvertit xliij.
Anglia in flore lij.
Anglici cū britonib⁹ .lxxxvi
Anicetus papa .xliij
Annona de celo pluit .lxvi
Annona de celo pluit .lxx
antheros papa xliiij.
antiochia conditur xxvi.
antigonus rex syrie .xxvij
anthonius pm⁹ impator .xlij
anthonius caracalla .xliiij
anthonius macronius eodē.
anthonius abbas xlvij.
anthonij corp⁹ īvenit liiij.
appolonia virgo et mr .xlvij
appollo .ix
appollinaris epūs .xliij
Appolinaris mr xxxix.
Apuleus phūs xxv.
aquaꝝ inundatio lxxxiiij.
aquilla interpres .xli.
aqsgrani pegrinatio lxiiij.
aaron primus pontifex .x
arathor poeta .lv
arbatus rex medoꝝ xvij.
archadius impator .l
archela⁹ mgr socratis .xxiiij
archita phūs eodem.
arcturus rex britanie lij.
argus rex .ix
aristoteles phūs xxv.
aristobolus iudeus xxx.
arnulphus epūs liiij.
arnulphus dux lotho. lix.
arnulphus archiepūs lxxxiij.
arphaxat rex medoꝝ xxij.
arrius hereticus xlvij.
assumptio btē marie xlviij.
astronomi maximi lxxxiij.
athanasius epūs xlvij.
athlas astrologus ix.
attyla rex hunoꝝ li.
augustus impator .xxxiij
augustus epūs xlix.
augustus venerabilis lvij.

B

Benedict⁹ pm⁹ papa lvi.
Benedictus pp scōs ix.
Bñdictus tertius pp lxvi.
Bñdictus qrtus pp .lxviij
Benedictus quintus pp lxix.
Benedcūs sext⁹ pp .lxx
Bñdictus .vij. papa eodē.
Bñdictus octauus pp lxxi.
Benedictus nonus .lxxij
Benedictus decim⁹ .lxxiij
Bñdictus .xi. papa .lxxxiij
Bñdictus .xij. .lxxxiiij
Bñdictus .xiij. lxxxvi.
berengari⁹ p⁹ impator lxviij.
Berengarius .ij. ipator lxi.
Berēgarius terti⁹ ipator eo.
Berēgari⁹ qrtus ipator .lxx
Berna civitas impial lxxix.
bonifacius primus pp .li

Tabula.

Bonifacius scđs papa .lv
Bonifacius terti⁹ pp̄ .lviij
Bonifacius q̄rtus papa .lviij
Bonifacius q̄ntus pp̄ lviij.
Bonifacius sext⁹ papa lx.
Bonifacius septim⁹ pp̄ lxviij.
Bonifacius octauus .lxx
Bonifacius non⁹ pp̄ .lxxxij
Bonifacius archiep̄s lxij.
Bonus vel donus pp̄ .lxx
Burgūdiōes orti sūt .xxxiiij
Burgundi fiūt xp̄iani .xlix

C

Calixtus p̄m⁹ papa .xliiij
Calixt⁹.ij. papa .lxxix
Celestinus primus pp̄ .li
Celestinus scđs pp̄ lxxvi.
Celestinus tertius pp̄ .lxxix
Celestinus q̄rtus pp̄ lxxx.
Celestinus q̄ntus pp̄ lxxxij.
Cerdo hereticus .xlij
Clemens prim⁹ papa xl.
Clemēs scđs papa .lxxj
Clemens tertius papa .lxxix
Clemēs q̄rtus papa lxxxi.
Clemēs q̄ntus papa lxxxiij.
Clemēs sextus papa lxxxiiij.
Clemēs septim⁹ pp̄ .lxxxvi
Clemens martyr et papa .xl
Cometa apparuit xlvij.
Cometa apparuit liij.
Cometa apparuit .lvij
Cometa apparuit lxv.
Cometa apparuit .lxxxiij
Cometa apparuit .lxxxvij
Cometa apparuit .xc
Comitatus sabaudie lxxx.
Conciliū antiochenū xlvi.
Conciliū carthagin̄. li.
Conciliū aurelianen̄ liiij
Conciliū lateranense .lxx
Conciliū lugdun̄ lxxxi.
Conciliū viennense lxxxiij.
Conciliū cōstātien̄. lxxxvij.
Conciliū basiliēse lxxxviij.
Conradus vel hugo lxviij.
Conradus p⁹ imperator .lxxij
Conradus scđs ipator lxxvi.
Constantin⁹.i. impa .xlvij
Cōstātin⁹.ij. ipator .xlviij
Cōstātin⁹ tertius ipator lix.
Cōstātin⁹ q̄rtus impator .lx
Cōstātin⁹ q̄nt⁹ impator .lxiij
Cōstātin⁹ sextus impa .lxiiij
Cōstantin⁹ primus pp̄ lxi.
Cōstātinus scđs pp̄ lxij.
Conscia pura lxxxviij.
Cōtra p̄litate bñficioꝝ .lxxxi
Corpa triū regū lxxxvij
Corpus gigantis lxxij.
Chorisantes lxxi.

D

Dadan filius regina iiij.
Damasus prim⁹ pp̄ .xlix
Damasus scđs papa lxxij.
Dani idolatriā postpo. lxix.
Decius impator .xlv
Demus papa .lx
Deusdedit papa lviij.
Diluuiū in achaia viij.
Dyocletian⁹ ipator xlvi.
Dyonisius papa xlvi.
Dñinicus ordinis p̄dī. lxxix.
Donatiste heretici .xlviij
Dulcius heresiarcha lxxxiij.

E

Ebdōade daniel xxiiij.
Eccia magdeburgē. .lxx
Episcopatus q̄ncq̄ .lxv
Era quid sit iij.
Era romanorū .xix
Era grecorum xij.
Era christianoꝝ .xxxv
Era machometi lviij.
Era alphonsi lxxxi.
Euaristus papa .xli
Eugenius primus papa lix.
Eugenius scđs papa lxv.
Eugenius tertius lxxvi.
Eugeni⁹ q̄rtus papa lxxxviij.
Eusebius papa .xlvij

F

Fabianus papa .xlv
Felix p⁹ papa .xlvi
Felix secundus papa .xlix
Felix tertius papa .liij
Felix q̄rtus papa liiij.
Felix q̄ntus papa lxxxviij.
Festum oim̄ scđꝝ .lviij
Festū purificatōis ma. lv.
Festū visitatōis marie lxxxvi.
Festū venerabil' sacri lxxxi.
Festū transfiguratōis .lxxxix
Festū sci petri ad vincla li.
Festū.iiij. euāgelistaꝝ .lxxxij
Formosus papa lxvij.
Florianus impator .xlvi
Francia in meiore lxxxviij.
Franciscus minor lxxix.
Fredericus.i. impator .lxxvij
Fredericus scđs impa .lxxx
Frederic⁹ terti⁹ ipator .lxxxix
Frisia conuertitur lxi.

G

Gad filius iacob .viij
Gad propheta xij.
Gaius imperator xxxiiij.
Galba impator xxxix.
Gaius papa xlvi.
Galienus medicus .xlij
Gallia pene tota vastat' .lxvi
Galienus impator xlv.
Gallia ante fuit .lxvij
Gallus imperator xlv.
Genseric⁹ rex wandaloꝝ .li
Gasimunda regina .lvi
Gelasius primus pp̄ .liij
Gelasius scđs papa lxxv.
Gerardus ep̄s .liiij
Gerardus dux bauarie .lxv
Gerardus groet lxxxvi.
Germania ad fid' rc. lxij.
Germanus capuan⁹ ep̄s .liiij
Germanus parisiensis .lv
Germanus exulatur .lxij
Gertrudis abbatissa lix.
Gilla p̄go prudētissima lxvi.
Glia laus edit .lxvi
Gordianus impator .xlv
Gothoꝝ regnū cessat .lxiij
Gratianus mōach⁹ .lxxvij
Grando maxima .xlviij
Greci periūt misarabil'r xij.
Gregorius ep̄s lingonien̄ .lv

Tabula.

Gregorius thuronen̄ lxvi.
Gregorius filius gordiani lvi.
Gregorius nazanzenꝰ xlviij.
Gregorius magnus pp̄ lvij.
Gregorius secundus pp̄ lxij.
Gregorius tertiꝰ papa lxij.
Gregorius q̄rtus papa lxv.
Gregorius q̄ntus papa lxx.
Gregorius sextus papa .lxxij
Gregorius septimꝰ pp̄.lxxiiij
Gregorius .viij.papa lxxviij.
Gregorius nonus pp̄ lxxx.
Gregorius.x.papa lxxxi.
Gregorius.xi.papa .lxxxvi
Gregoriꝰ duodecimꝰ pp̄. eod̄
Grossa tpa et rudia vi.
Guilhelmus abbas .lxxij
Guilhelmus puer .lxxvij

H

Haitanaricus rex xlix.
Hanibal senior .xxviij
Hanibal atrocissimus .xxx
Hebion heresiarcha .xl
Heracon stoycus xxxiij.
Hector p̄mogenitus priami .xij
Helena rapitur xij.
Helena regina xxxviij.
Helena mater ↄstantini xlvij.
Helena transfertur lxvi.
Helyas tesbytes xv.
Heliodorꝰ itrat templū .xxx
Heliseus propheta .xvi
Heliseus moritur .eodem
Helesei ossa transferunt lij.
Henricus dux saxonū .lxix
Henricus primus ipator.lxxi
Henricus.ij.ipator lxxij.
Henricus.iij.ipator lxxiiij.
Henricus q̄rtus ipator.lxxv
Henricus.v.impator .lxxix
Henricus.vi.ipator .lxxxi
Henricus.vij.ipator lxxxiiij
Henricꝰ tota theologꝰ lxxxvi.
Henricus de hassia eodē.
Heraclitus cerebrosus.xxiiij
Heresistratꝰ medicꝰ .xxviij
Hercules antheum vicit .x
Hercules ilium vastat xi.
Heresis phariseorꝝ xxxij.
Heresis nicolitarum .xl
Heresis acephalorum lij.
Heresis wicleff ꝛ hus lxxxvi.
Heresis adamitarum eod̄.
Heresis imaginum .lxij
Heresis feliciana .lxiiij
Heresis berengarij .lxxiij
Herlbertus archiep̄s .lxxi
Hermes trimegestus xxv.
Hermes translatus lxvi.
Hermigildus lvij.
Herodotꝰ historiogphꝰ .xxiiij
Hestilius tragediogphus.eod̄
Hella auguriatrix .lxxij
Hibernia ↄuertitur xlviij.
Hieu propheta lij.
Hilarius ep̄s pictauien̄.lxviij
Hilarius ep̄s arelaten̄. li.
Hildericus rex monachꝰ lxiij.
Hiereneus ep̄s lugdun̄ .xl
Historia vt cicero dicit .iij
Historia de idolo .xi
Historia libri iudicū .eodē
Historia libri ruth xij.
Historia.iij.libri regū .xiiij
Historia libri esdre .xij
Historia libri iudith .xxij
Historia thobie xix.
Historia libri exodi .ix
Historia euāgelica xxxiiij.
Hieronymus p̄sbyter .xlix
Hieronymus obijt .li
Hierl'm permittente .lxviij
Hierusalem capta fuit .lix
Hierusalem restaurat xli.
Hierusalē destruitur xxx.
Hierl'm reedificatur xxiiij.
Hieremias propheta xx.
Hieremias in egipto xxi.
Holofernes princeps .xxiij
Homerus poeta xxvi.
Honan filius iude viij.
Honoldꝰ rex baptisat .lxv
Honorius primus pp̄ .lx
Honorius sc̄us papa .lxxvi
Honorius tertius papa .lxxx
Honorius q̄rtus papa lxxxj.
Hus et hul .v
Hus filius nachor .vij
Honorius impator l.
Hormisda papa .liiij
Horribile factum .lxiiij
Hospicius lxvi.
Hostiensis ciuitas condit .xxi
Hugo cluniacen̄.abbas .lxxv
Hugo de sc̄o victore .lxxvij

I

Iacob filius ysaac .viij
Iacob moritur xi.
Iacobus minor ap̄ls .xxxix
Iacobꝰ maior ap̄ls xxxviij.
Ianus rex italie x.
Iaphet filius noe iiij.
Iecthan filius heber v.
Ieremias propheta xx.
Iericho extruitur .xv
Iesus sydrach .xxix
Iesus xp̄s nascit .xxxv
Ignatius doctor gl'iosus .lij
Impium bipertitū fit lxiij.
Imperium transfertur .lxx
Impatores romani .xxxiiij
Innocentius p̄mus pp̄ l.
Innocentius sc̄s pp̄ .lxxvi
Innocentius tertiꝰ pp̄ lxxix.
Innocentius q̄rtus pp̄ lxxxi.
Innocentiꝰ.v.papa .lxxxij
Innocentiꝰ sextus pp̄ .lxxxv
Innocentiꝰ.vij.papa .lxxxvij
Innocētius octauꝰ pp̄ lxxxix.
Inuentio sancti michael.liij
Inundatio pluuiaꝝ .lvij
Ioachim ꝛ anna claret xxxiiij
Iob vir sanctus .ix
Iohes baptista nascit xxxiiij.
Iohes bapti.decollat .xxxvi
Iohānes euāgelista xl.
Iohannes crisostomꝰ l.
Iohannes heremita .xlix
Iohānes damascenus .liij
Iohes elemosynarius lvi.
Iohānes tungren̄ lviij
Iohannes anglicus lxvi.
Iohannes scotus .lxvij
Iohannes scotus lxxiij

Tabula.

Johannes andree .lxxxiij
Johannes gerson .lxxxvij
Johannes cassianus .li
Johannes de tpibus lxxvi.
Johannes mōteuil lxxxiiij
Johēs de rupescissa lxxxv.
Johannes rusburch lxxxvi.
Johēs dux burgūdie.lxxxviij
Johēs de capistrano.lxxxviij.
Johāna regia frācie .lxxxi
Johānes balestarij .lxxxvij
Johannes soreth lxxxix.
Johānes primus pp̄ liiij.
Johānes scd's papa .lv
Johānes terti9 papa lvi.
Johānes q̄rtus papa .lix
Johānes q̄ntus papa lx.
Johānes sext9 papa lxi.
Johānes septim9 papa lxi.
Johānes octauus pp̄ .lxvij
Johānes nonus papa.lxviij
Johānes decimus pp̄ .lxix
Johānes.xi.papa .lxix
Johānes duodecim9 lxix.
Johānes.xiij.papa .lxx
Johēs.xiiij.papa lxx.
Johānes.xv.papa lxx.
Johānes.xvi.papa lxx.
Johānes.xvij.papa lxx.
Johānes.xviij.papa .lxxi
Johānes.xix.papa .lxxi
Johānes vicesimus lxxi.
Johānes vicesim9 p9.lxxxvij
Johānes.xxij.papa lxxxiij.
Johānes.xxiij.papa .lxxxvij
Johel propheta xvij.
Jonas propheta .xviij
Jonicbus filius noe .v
Jordanus teutonic9 .lxxxij
Joseph filius iacob .viij
Joseph venditus est viij.
Joseph moritur .ix
Joseph spōsus marie.xxxiiij
Joseph9 historiogphus xxxix
Jouinian9 impator xlviij.
Israel in flore xiiij.
Israel sine rege .xvij.
Juba rex iugulatur xxxij.
Jubileus instituitur .lxxxij
Jubileus mutatur .lxxxv
Jubileus mutatur lxxxix.
Jubileus celebratur .lxxxix
Judas machabeus xxx.
Judea tributaria fit xxxiij.
Judei deuastāt puīcias .xli
Judei plures li.
Judei expellunt lxxxiij.
Judei cōbusti fuerūt lxxxiiij
Judeus quidam .lxxxi
Jodocus heremita lix.
Julian9 occisor gentiū .xl
Julianus impator xlviij.
Julius cesar xxxij.
Julius papa .xlviij
Justina impatrix xlviij.
Justinianus p9 impa. liiij.
Justinian9.ij.impator .lxi
Justinianus iterato lxi.
Justinus primus ipator.liiij
Justinus scd's impator .lvi
Justinus philosophus .xlij
Juuenalis .lij

K

Karolus magnus .lxv
Karolus secundus impe rator .lxvij
Karolus tertius impa.lxvij.
Karolus q̄rtus impa.lxxxiiij
Karolus rex francie lxix.
Karolus marcellus .lxij
Karolomannus .lxiij
Karolina stirps lxx.
Karolphus lxxij.
katherina virgo & mr̄ .xlvij
katherina de senis lxxxv.
karolus dux burgundie .xc

L

Lacedemon cōditur .x
Lacedemonioꝝ regnū xij.
Lacedemones sunt &c. xxv.
Lana de celo pluit xlviij.
Lantfrancus eps .lxxiij
Lancea dn̄i reperitur .lxxv
Lapis grandis cecidit lxx.
Laomedon rex troye xi.
Lando papa lxviij.
Laurentius martyr xlv.
Leander gothos cōuertit lvi.
Lector quidā paulus .lxxv
Leo primus papa .lij
Leo secundus papa lx.
Leo tertius papa lxi.
Leo q̄rtus papa lxiij.
Leo q̄ntus papa lxviij.
Leo sextus papa .lxix
Leo septimus papa lxix.
Leo octauus papa .lxx
Leo nonus papa lxxij.
Leo primus impator .lij.
Leo scd's impator lxi.
Leodegarius eps .lxi
Leonhardus liniocen̄. .liiij
Leonardus heremita .lvi
Leontius cōsularis mr̄ xlv.
Leontius xlvi.
Leōida rex spartāoꝝ xxiij.
Leonides pater origenis xliij.
Leonilla martyr .xlvi
Leonina ciuitas lxvi.
Letania maior instituitur lxvij.
Leui filius iacob .viij
Leui pr̄ oim leuitaꝝ viij.
Lex dat in mōte syna .x
Lia vxor iacob .viij
Liber pr̄ vinū inuenit .x
Liber leuiticus scribitur .x
Liber numerorum promulgatur .x
Liber regū secundus xiij.
Libroꝝ ipssoros iuēti sūt lxxix
Libraria cōburitur xxxiij.
Ligurgus philosoph9 .xvi

Linus papa martyr xxxix.
Lipardus discipl's remi .liiii
Lodouicꝰ primꝰ impa. lxv.
Lodouicꝰ scd's impa. lxvi.
Lodouicꝰ .iii. impator lxviii.
Lodouicꝰ qrtꝰ impa. lxxxiiii
Lodouicꝰ rex francie .lxxxi
Lodouicꝰ olim rex frā. lxxxiii
Lodouicꝰ dux are latē. lxxxvii
Londalus vir sanctus lix.
Lotharīꝰ primus impa .lxvi
Lotharius scd's impator lxix.
Lucanus poeta xxxviii.
Lucas euāgelista xxxix.
Lucretia feia nobilis .xxiii
Lucius imperator xlv.
Lucius primus papa xlv.
Lucius scd's papa lxxvi.
Lucius tertius papa lxxviii.
Ludgerus eps lxiii.
Ludi scenici istituunt .xxv
Ludulphꝰ carthuseñ. lxxxiiii.
Ludus scacoꝝ reperit .xxii
Lugdunū conditur .xxxiii
Luna in sanguinē ꝛc. lxxi
Luppoldꝰ dux austrie lxxxvi.

Macedonū regnū .xviii
Macrinus impator xliii.
Maguntia affligitur lxvi.
Maguntia capit lxxxix.
Maiolus abbas cluniā. lxix.
Malachias vir scūs lxxv.
Manicheoꝝ heresis .xlvi
Marcus agrippa xxxiiii.
Marcꝰ āthoniꝰ impa. xlii.
Marcus scd's papa .xlviii
Marcellinus papa xlvii.
Marcion hereticus .xlii
Maria virgo nascit xxxiiii.
Maria magdalena .xl
Maria egiptiaca .xlvi
maria de oegnies xxix.
macedonius hereticus
martha soror magdalene .xl
marthella pedisseq .lx
martinus papa primus lix.
martinus papa scd's lxvii.
martinus papa tertius lxx.
martinus papa qrtus .lxxxii
martinꝰ papa qntus lxxxvii.
martinus cronogrphus. lxxxi
martinus episcopꝰ tburonē sis .xlix
mattheus apl's xxxix.
mathias apl's xxxix.
mathildis comitissa .lxxii
mauricius cū so. suis xlvi.
mauricius impator lvii.
maurus discipl's sancti benedicti .lv
maximus eps .xl
maximus impator xliii.
maximus eps l.
meander samarites .l
mediolana conditur .xxv
melchiades papa .xlvii
melchisedech rex .vii
menander com icus xxvi.
menodemus philosophꝰ xxvi.
menelaus xix.
meretrix īfantes pepit .liii
merlinus nascit de incubo li.
merodach primus rex babilonie xix.
messala poeta xxxiii.
michael imperator lxiiii.
michaelis templū ꝯstruit lxi.
micheas propheta xv.
micheas cōtra hierlm xviii.
mirabilia contigerūt .lxiii
milo de anglere lxvii.
mineus lrex britonū .lxvii
minerua viii.
minutia virgo xxvi.
misael .xxi
mitrida tes rex ponti .xxxii
moyses nascitur ix.
monarchia assyrioꝝ vi.
monarchia grecoꝝ .xxvii
monarchia persaꝝ xxii.
monarchia romanoꝝ xxxiiii.
monasteria solennia lxii.
monasteria sancti bndicti lxii.
mons qdam maximus lxxx.
monstrū hns caput lxviii.
monstrū in italia .lxx
monstrū duo mulieres lxxi.
mortalitas maxima lxxi.
mures infinite .lxxiii

Nabuchodonosor .xxi
Narcissus priarcha .lxiii
Naum propheta xviii.
Nauta quidam lix.
Neemias xxiiii.
Nemroth princeps v.
Nero imperator .xxxix
Nerua imperator .xl
Nestorius hereticus .li
Nichoforus impator lxiiii.
Nicolaus episcopus xlvii.
Nicolaus primus pp lxvi.
Nicolaus scd's papa .lxxiii
Nicolaus tertius pp .lxxxii
Nicolaus qrtus pp eod.
nicolaus qntus papa lxxxix.
nicolaus de lyra lxxxii.
nicostratus diaconus xlv.
ninus pmꝰ rex assyrioꝝ vi.
ninus qrtus rex assyrioꝝ vii.
niniue destruitur xx.
nobilitas qn incepit v.
nobilis martyr xlvi.
normandia conuertit lxvii
nouergia conuertit lxxvii
nouatus pśbyter .xlv
nouatus martyr xlii.
numa pompilius .xx
numitor rex italie xviii.

Tabula.

Johannes andree .lxxxiij
Johannes gerson .lxxxvij
Johannes cassianus .li
Johannes de tribus lxxvi.
Johannes mõteuil lxxxiiij
Johes de rupescissa lxxxv.
Johannes rusburch lxxxvi.
Johes dux burgũdie.lxxxviij
Johes de capistrano.lxxxviij.
Johãna regia frãcie .lxxxi
Johãnes balestarij .lxxxvij
Johannes soreth lxxxix.
Johãnes primus pp liiij.
Johãnes scđs papa .lv
Johãnes terti⁹ papa lvi.
Johãnes q̃rtus papa .lix
Johãnes q̃ntus papa lx.
Johãnes sext⁹ papa lxi.
Johãnes septim⁹ papa lxi.
Johãnes octauus pp .lxvij
Johãnes nonus papa.lxviij
Johãnes decimus pp .lxix
Johãnes.xi.papa .lxix
Johãnes duodecim⁹ lxix.
Johãnes.xiij.papa .lxx
Johes.xiiij.papa lxx.
Johãnes.xv.papa lxx.
Johãnes.xvi.papa lxx.
Johãnes.xvij.papa lxx.
Johãnes.xviij.papa .lxxi
Johãnes.xix.papa .lxxi
Johãnes vicesimus lxxi.
Johãnes vicesim⁹ p⁹.lxxxvij
Johãnes.xxij.papa lxxxiij.
Johãnes.xxiij.papa .lxxxvij
Johel propheta xvij.
Jonas propheta .xviij
Jonicus filius noe .v
Jordanus teutonic⁹ .lxxxij
Joseph filius iacob .viij
Joseph venditus est viij.
Joseph moritur .ix
Joseph spõsus marie.xxxiiij
Joseph⁹ historiogphus xxxix
Jouinian⁹ impator xlviij.
Israel in flore xiiij.
Israel sine rege .xvij.
Juba rex iugulatur xxxiij.
Jubileus instituit .lxxxiij
Jubileus mutatur .lxxxv
Jubileus mutatur lxxxix.
Jubileus celebratur .lxxxix
Judas machabeus xxx.
Judea tributaria fit xxxiij.
Judei deuastãt puīcias .xli
Judei plures li.
Judei expellunt lxxxij.
Judei cõbusti fuerũt lxxxiiij
Judeus quidam .lxxxi
Jodocus heremita lix.
Julian⁹ occisor gentiũ .xl
Julianus impator xlviij.
Julius cesar xxxiij.
Julius papa .xlviij
Justina impatrix xlviij.
Justinianus p⁹ impa. liiij.
Justinian⁹.ij.impator .lxi
Justinianus iterato lxi.
Justinus primus ipator.liiij
Justinus scđs impator .lvi
Justinus philosophus .xlij
Junenalis .lij

K

Karolus magnus .lxv
Karolus secundus imperator .lxvij
Karolus tertius impa.lxvij.
Karolus q̃rtus impa.lxxxiiij
Karolus rex francie lxix.
Karolus marcellus .lxij
Karolomannus .lxiij
Karolina stirpe lxx.
Karolphus lxxij.
katherina virgo ⁊ mr̃ .xlvij
katherina de senis lxxxv.
karolus dux burgundie .xc

L

Lacedemon cõditur .x
Lacedemoniorum regnũ xij.
Lacedemones sunt ⁊c. xxv.
Lana de celo pluit xlviij.
Lantfrancus eps .lxxiij
Lancea dñi reperitur .lxxv
Lapis grandis cecidit lxx.
Laomedon rex troye xi.
Lando papa lxviij.
Laurentius martyr xlv.
Leander gothos cõuertit lvi.
Lector quidã paulus .lxxv
Leo primus papa .lij
Leo secundus papa lx.
Leo tertius papa lxi.
Leo q̃rtus papa lxiij.
Leo q̃ntus papa lxviij.
Leo sextus papa .lxix
Leo septimus papa lxix.
Leo octauus papa .lxx
Leo nonus papa lxxij.
Leo primus impator .lij
Leo scđs impator lxi.
Leodegarius eps .lxi
Leonhardus liniocẽn. .liiij
Leonardus heremita .lvi
Leontius cõsularis mr̃ xlv.
Leontius xlvi.
Leõida rex spartãorum xxiij.
Leonides pater origenis xliij.
Leonilla martyr .xlvi
Leonina ciuitas lxvi.
Letania maior instituit lxvij.
Leui filius iacob .viij
Leui pr̃ oim leuitarum viij.
Lex dat in mõte syna .x
Lia vxor iacob .viij
Liber pr̃ vinũ inuenit .x
Liber leuiticus scribitur .x
Liber numerorum promulgatur .x
Liber regũ secundus xiij.
librorum ipsiorum inuẽti sũt lxxix
Libraria cõburitur xxiij.
Ligurgus philosoph⁹ .xvi

Linus papa martyr xxxix.
Lipardus discipls remi .liiij
Lodouic⁹ prim⁹ impa. lxv.
Lodouic⁹ scđs im pa. lxvi.
Lodouic⁹.iij.impator lxviij.
Lodouic⁹ qrt⁹ impa. lxxxiij
Lodouic⁹ rex francie .lxxxi
Lodouic⁹ olim rex frã.lxxxij
Lodouic⁹ dux are latẽ.lxxxvij
Londalus vir sanctus lix.
Lothari⁹ primus impa .lxvi
Lotharius scđs impator lxix.
Lucanus poeta xxxviij.
Lucas euãgelista xxxix.
Lucretia feia nobilis .xxiij
Lucius imperator xlv.
Lucius primus papa xlv.
Lucius scđs papa lxxvi.
Lucius tertius papa lxxviij.
Ludgerus eps lxiij.
Ludi scenici ĩstituunt .xxv
Ludulph⁹ carthusẽn lxxxiij.
Ludus scacoꝝ reperit .xxij
Lugdunũ conditur .xxxiiij
Luna in sanguinẽ ꝛc. lxxi
Luppold⁹ dux austrie lxxxvi.

M

Macedonũ regnũ .xviij
Macrinus impator xliij.
Maguntia affligitur lxvi.
Maguntia capit lxxxix.
Maiolus abbas cluniã.lxix.
Malachias vir scũs lxxv.
Manicheoꝝ heresis .xlvi
Marcus agrippa xxxiiij.
Marc⁹ ãthoni⁹ impa. xlij.
Marcus scđs papa .xlviij
Marcellinus papa xlvij.
Marcion hereticus .xlij
Maria virgo nascit xxxiiij.
Maria magdalena .xl
Maria egiptiaca .xlvi
maria de oegnies xxix.
macedonius hereticus
martha soror magdalene .xl
marthella pedisseq .lx
martinus papa primus lix.
martinus papa scđs lxvij.
martinus papa tertius lxx.
martinus papa qrtus .lxxxij
martin⁹ papa qntus lxxxvij.
martinus cronogphus.lxxxi
martinus episcop⁹ thuronẽ-
sis .xlix
mattheus apls xxxix.
mathias apls xxxix.
mathildis comitissa .lxxiij
mauricius cũ so.suis xlvi.
mauricius impator lvij.
maurus discipls sancti bene
dicti .lv
maximus eps .xl
maximus impator xliiij.
maximus eps l.
meander samarites .l
mediolana conditur .xxv
melchiades papa .xlvij
melchisedech rex .vij
menander comicus xxvi.
menodemus philosoph⁹ xxvi.
menelaus xix.
meretrix ĩfantes pepit .lij
merlinus nascit de incubo li.
merodach primus rex babilo
nie xix.
messala poeta xxxiij.
michael imperator lxiiij.
michaelis templũ ꝯstruit lxi.
micheas propheta xv.
micheas cõtra hierlm xviij.
mirabilia contigerũt .lxij
milo de anglere lxvij.
mineus lrex britonũ .lxvij
minerua viij.
minutia virgo xxvi.
misael .xxi
mitrida tes rex ponti .xxxij
moyses nascitur ix.
monarchia assirioꝝ vi.
monarchia grecoꝝ .xxvij
monarchia persaꝝ xxij.
monarchia romanoꝝ xxxiij.
monasteria solennia lxij.
monasteria sancti bñdicti lxij.
mons qdam maximus lxx.
monstrũ hñs caput lxviij.
monstrũ in italia .lxx
monstrũ duo mulieres lxxij.
mortalitas maxima lxxi.
mures infinite .lxxij

N

Nabuchodonosor .xxi
Narcissus piarcha .lxiij
Naum propheta xviij.
Nauta quidam lix.
Neemias xxiij.
Nemroth princeps v.
Nero imperator .xxxix
Nerua imperator .xl
Nestorius hereticus .li
Nicephorus impator lxiij.
Nicolaus episcopus xlvij.
Nicolaus primus pp lxvi.
Nicolaus scđs papa .lxxij
Nicolaus tertius pp .lxxxij
Nicolaus qrtus pp eod.
nicolaus qntus papa lxxxix.
nicolaus de lyra lxxxij.
nicostratus diaconus xlv.
ninus pm⁹ rex assirioꝝ vi.
ninus qrtus rex assirioꝝ vij.
niniue destruitur xx.
nobilitas qñ incepit v.
nobilis martyr xlvi.
normandia conuertit lxvij
nouergia conuertit lxxvij
nouatus psbyter .xlv
nouatus martyr xlij.
numa pompilius .xx
numitor rex italie xviij.

O

Obeth de tribu iuda xij.
occasio troyano.bell'.xi.
Ochozias rex israel xv.
Ocho imperator xxxix.
Ochus rex persar(um) .xxvi
Octauianus impator.xxxiiij
octaua assumptionis lxvi.
Odericus vir sanct' lxxxiiij.
Odido abbas cluniacen.lxxiij
Ogerus dux danor(um) lxvi.
Olda prophetissa xx.
Olimpias prima xviij.
Olimpias mr alexadri xxvij.
Omogirus primus &c. .ix
Onesim' epa ephesior(um).xxxix
Oneus rex assyrior(um) .xiij
Onias pontifex xxvij.
Onias filius symeonis.xxviij
Onias magnus .xxix
onias pius eodem.
ophin filius heli .xiij
oratius flaccus poeta .xxxiij
ordo sancti bndicti liiij.
ordo cluniacen. .lxviij
ordo cartusien. lxxiiij.
ordo cistillen. lxxv.
ordo cistersien. lxxiiij.
ordo templarior(um) lxxv.
ordo sci. Johis bap. .lxxvi
ordo guilhelmitar(um) lxxviij.
ordo dnor(um) teutonicor(um).lxxix
ordo sancti trinitatis .lxxix
ordo cruciferorum .lxx
ordo celestinor(um) lxxxij.
ordo pmonstraten lxxv.
ordo canonicus lxxij.
ordo nouor(um) militum lxxxiiij.
ordo saluatoris lxxxv.
ordo grandinoten lxxij.
ordines qtuor mendicatiu.lxxx
origenes doctor egregi'.xliij
orosius l.
os inferni xxiiij.
ostertus leodien. .lxxij
ossa samuel ppbete l.
oswaldus eps .lxx
othoniel iudex .xi
otto primus inpator .lxx
otto scds impator lxx.
otto tertius impator eode.
otto qrtus impator lxxix.
ouidius naso poeta xxxij.
ozee propheta xvij.
ozee rex israel .xviij
ozy pontifex xij.
ozias vel azarias xvij.

P

Pachoni' vir sanct' .xlviij
Pachonius monachus l.
Pafuncius monachus.xlvij
Palladius eps li.
Palmatius mr cu vxore .liij
Panthenus stoycus xliij.
Panthaleon martyr .xlvij
Papias iohanis auditor xlij.
Papias .lxvij
Papirius romanus .xxvij
Parisi' miraclm ptigit .lxxij
Pascal' pm' papa lxv.
Pascal' scds papa .lxxv
Pascalis vir sanctus liij.
Passagiu magnu lxxvi.
Passagiu grade lxxxviij.
Pastores pecor(um) .lxx
Patricius eps .xlvij
Patricius magnus pr .l
Patricius martyr xlv.
Patrocius martyr .xlvi
Paula senatrix vidua xlix.
Paulinus eps li.
Paulin' z heretic' roani xxix.
Paulus apostolus .xxxviij
Paulus p' heremita xlvi.
Paulus simplex xlviij.
Paulus dyacon' lxiiij.
Paulus primus papa lxij.
Paul' scds papa lxxix.
Paupes de lugduno .lxxxiiij
Phacee rex israel xviij.
Phacecia rex isrl .xviij
Phalech filius heber l.
Phara virgo sancta lvij.
Pharao nefres rex .ix
Pharao amonophis ix.
Pharao bochoris ix.
Phares filius iude viij.
Pharao comes lvij.
Pharus turris i mari xxvij.
Pharoneus rex argiuo xvij.
Pax vniuersalis .xxix
Pax ecclesie reddita .xvij
Pax prima ecclesie xlij
Pelagius primus papa lvij
Pelagius scds papa lvij
Pelagius hereticus l
Peregrinus eps xlij
Peregrin' qda occidit .lxxi
Permenides philosoph'.xxiiij
Perpetuus eps lij
Persecutio prima eccie.xxix
Persecutio scda ecclesie .xl
Persecutio tertia ecclesie .xli
Persecutio qrta ecclesie .xlij
Persecutio qnta ecclesie xliij
Persecutio sexta ecclesie xliiij
Persecutio septia ecclesie xlv
Persecuto octaua ecclie xlvij
Persecutio nona ecclie xlvi
Persecutio decia eccie eodem
Persecutio vndecia ec. xlviij
Persecutio xij.ecclesie eod
Persecutio iter(um) i affrica liiij
Pestilentia maxima xxxi
Pestilentia magna lxxxiiij
Pestilentia grauis xxvij
Pestilecia sacri ignis lxxvij
Petreius se perfodit xxxiij
petronella filia sci petri xxxviij
Petronius eps li
Petrus apls et papa xxxviij
Petrus martyr xlvi
Petrus damascenus lxij
Petrus damianus lxxij
Petrus damianus lxxiij
Petrus alphonsus lxxv
Petrus abelardus lxxvi
Petrus lombardus lxxxvij
Petrus comestor .lxxxvij
Petrus taretasien lxxvij
Petrus de tharetasia lxx.
Petrus de eliaco lxxxvij
Pilat' pcurator iudee .xxxvi

Tabula

Philo iudeus .xxxviij
Philippus rex macedo .xxvi.
Philippus rex syrie .xxxij
Philippus apl's xxix.
Philippus eps .xliij
Philipp' p' imperator .xlv
Philippus .ij. imperator .lxij
Philippus terti' impa .lxix
Philometor rex xxix.
Phinees pontifex .xi
Phinees filius heli .xij
Pipin' p' rex fracoz lxi.
Pipinus filius karoli .lxiij
Piscis marinus .lxxxij
Pithagoras phs .xxij
Pius primus papa xxij.
Pius secundus papa lxxxix.
Placella virgo xlix.
Plaga horribilis .lxvi
Plato philosophus .xxv
Plautus eloqns xix.
Plinius scds orator .xli
Plotius rhetor xxxiij.
Pluralitas bnficioz lxxij.
Plutarcus philosophus .xli
Policarpus eps xlij.
Pompeius trogus .xlij
Popeius marcellus cu eode
Pontianus martyr eodez
Pontianus papa xliiij
Porphirius phs xlv
Portentu ignis in celo lxxxv
Possessio ecclesie xlvij
Potian' discipl's sci pe. xxix
Praxedis virgo xxxviij
Praxedis quieuit xlij
Predestinatoz heresis li
Preiect' et marinus mres lxi
Priamus qda nobil' xlix
Prim' et felician' mres xlvij
Priscillianus eps xlix.
Priscus tarquinus rex xxi.
Priscus martyr xlix.
Priscus martyr .xlvi
Priuatus martyr xliiij.
Probus imperator xlvi.
Prochas filius .xvij
Processus martyr .xxxix
Prodigia magna .xxviij
Prodigia plura .xxxix
Prosper eps liij.
Prothasius martyr .xxix
Prothus et iacinctus .xliij
Proximus psbyter xlv.
Prudentius poeta .l
Ptolomeus sother rex xxxi.
Ptolomeus alexander .xxxij
Ptolomeus cleopatra eodez.
Ptolomeus dyonisius eode.
Ptolome' rex egipti .xxvij
Ptolome' philadelph' .xxij
Ptolomeus euergetes .xxviij
Ptolome' philopator xxviij.
Publius romanus .xiij
Publi' licinius roani .xxxi
Puella qda .xij. anoz .lxvi
Puella huit .v. vulnera .xc
Puer qdam iudeus .lvi
Puer qda de almania .lxxx
Pueri sci michaelis lxxxix.
Pugna sancta orif lvi
Phul rex assirioz xvij.

Q

Quadratus eps xli.
Quatuor coronati xlvi.
Quintus rept' in rure .xxiiij
Quintius roanus xxxij.
Quiriacus eps et mr xlviij
Quirinus martyr .xlv.
Quitius mr tribunus xli.
Quintus curtius phs .xxvi
Quintus scipio roanus xxxij

R

Raab vxor salmon .xi
Rachbod' dux friso .lxij
Radegundis regina lvi.
Rasyn rex syrie xviij.
Rhea virgo eodem.
Rebecca mater iacob .vij
Reformatio prima lxviij.
Reformatio magna .lxxxix
Reges iuda incipiunt .liiij
Reges isrl incipiut xiiij.
Regina saba xiij.
Reginulpha virgo sca lix.
Regma iiij.
regnuz iudee restituit .xxxij
Regnu tartaroz icepit .lxxix
Regulus epus xl.
Regusar rex babilonie .xxij
Remigius eps remen. liij.
Rethbaredus rex gothoz lvi.
Rex affrice lxxix.
Richardus vsrdun .lxxij
Ricardus d sco victore lxxvi
Riphat filius gomer iiij.
Robertus rex francie .lxxix
Roboam rex iuda .xiiij
Rodoaldus eps lxx.
Rodus insula capit lxxxiij.
Roma in merore xxix.
Roma capitur a gothis l.
Romanus papa lxviij.
Romani saracenos 7c. lxi.
Rome ciuitatis incole .xxxiij
Ruben primogenit' .viij
Rubertus imperator lxxxvi.
Roma destruitur lvi.

S

Saba filius chus iiij.
Saba iiij.
Sabatha iiij.
Sabathaca iiij.
Sabursardach rex babi. xxij
Sabellius hereticus .lxvi
Sabina martyr .xlij
Sadoch pontifex xix.
Sadoch de tribu iuda .xxvij
Safrus rex assirioz .ix
Saberga abbatissa lviij.
Salathiel dux isrl .xxij
Sale in linea christi .v
Salomo filius naason x.
Salomon rex pacis xiij.
Salmanasser rex assirioz .xix
Salustius crispus xxxiij.
Samaria condit' .xv
Samson iudex xij.
Samnites xxix.
Sampson eps lvi.
Samuel iudex .xiij
Sanctinus eps xl.
Sangar iudex .xi
Sanguis de celo fluit lxiij.
Sanguis de imagie lxiij.
Saraballa templu xxvi.
Saray vxor abraha vij.

Tabula.

Saraias pontifex .xxi
Sardanapallus xvij.
Saraceni de affrica .lxvi
Saraceni proficiūt .lxij
Saraceni q̄ dn̄abant .lxix
Saruch filius reu .vi
Sasag rex egipti xiiij.
Saturn⁹ eps tholosan⁹ .xl
Saturnus rex italie .xi
Sauinian⁹ eps .xxix
Sauinianus pp̄ .lviij
Saul primus rex isrl' .xij
Salus prosternitur .xxxviij
Saxonia ꝯuertit .xlviij
Scacoꝝ ludus reperit .xxij
Sceptꝝ de iuda aufert .xxxij
Scipio flaminius xxix.
Scipio affricanus .xxx
Scipio nasica xxxi.
Scipio seipm̄ iugulauit .xxxiij
Scisma p̄mū in eccia .xlv
Scisma secūdū eccie xlviij.
Scisma terciū eccie xlix
Scisma q̄rtū eccie .li
Scisma q̄ntū eccie liij
Scisma sextū eccl'ie liij.
Scisma septimū eccl'ie lxi.
Scisma octauū eccie .lxv
Scisma nonū eccie lxvij.
Scisma decimū eccie lxix
Scisma vndecimū eccie .lxx
Scisma duodecimū eccie eod.
Scisma tredecimū eccie lxxi.
Scisma .xiiij. eccie lxxij.
Scisma .xv. eccl'ie .lxxiij
Scisma .xvi. eccie .lxxiiij
Scisma .xvij. eccl'ie .lxxv
Scisma .xviij. eccl'ie eodē.
Scisma .xix. eccie lxxxiij.
Scisma vicesimū eccie .lxxviij
Scisma .xxi. eccie lxxxiij
Scisma .xxij. eccl'ie lxxxviij.
Scisma .xxiij. eccie eodez.
Scisma oritur in impio .lxix
Scitaꝝ regnū oritur .vi
Scotica gens oritur .xxxix
Scurrin⁹ abbas fulden̄ .lxiij
Sebastianus martyr .xlvi
Secta chorisantiū .lxxxvi
Secundus phs xli.
Sedechias rex .xxi
Sedecim milia martiꝝ .xlviij
Sedes cardinalium .lxxi
Sella vxor lamech iij.
Sela filius iude viij.
Seleucia ciuitas cōdit xvi.
Seleucus rex syrie .xvij
Sellum rex israel xviij.
Sellum pontifex .xx
Sem filius noe iiij.
Semeias clarus hab et .xiiij
Semiramis assirioꝝ rex vij.
Sempronianus mr̄ xlvi.
Sempronius roman⁹ .xxviij
Sempronius valerius .xxix
Seneca stoicus xxx
Senacherib rex .xix
Seno imparator liij.
Senones galli xxiiij.
Septē macbabei xxx.
Septē sapientes xix
Septē dormiētes xlv.
Septē dor. euigilāt li.
Septuaginta īterp̄tes .xviij
Serapia martyr xij
Serapion martyr .xlv
Serapion pr̄ ⁹. mōa. xlvi
Serapis rex viij
Sergius p⁹ pp̄ .lxi.
Sergius scōs pp̄ .lxvi
Sergius tertius papa lxviij
Sergius q̄rtus papa .lxxi
Sergius eps plagatus ē lxiij.
Serotinus martir .xxxix
Seruaci⁹ tōgroꝝ eps .xlix
Seruile bellū in sicilia xxxi.
Seruitus populi isrl' xxi
Seruius tullius romanus .xij
Seruius flaccus roman⁹ xxxi.
Seruus seruoꝝ dei titul⁹ lvij.
Seuera abbatissa lxi.
Seuerinus archieps colo .xlix
Seuerinus papa .lix
Seth filius adam .iij
Seltzelo vir sanctus .lxxvi
Sibilla samia .xi
Sibilla delphica xi.
Sibilla frigia .xij
Sibilla erithrea xviij
Sibilla samia .xx
Sibilla cumana xxij.
Sibilla delespontia xxij.
Sibilla turbitina xxiiij.
Siccitas magna .lxvi
Sidon deletur xxvi.
Sigibertus filius regis lix
Signa horribilia lv.
Signū crucis apparuit .lxv
Signa m'lta p̄cesserūt .lxv
Solias apud macedoniā xxix.
Silverius papa lv.
Siluester prim⁹ pp̄ .xlvij
Siluester scōs papa .lxxi
Siluester tertius pp̄ .lxxij
Siluius rex italie .xiij
Simachus interpres xliij.
Simachus patricius liij.
Symeon archieps .xlviij
Simon comes lxx.
Simon iustus pontifex xxvij.
Simon filius onie xxix
Simon filius matathie .xxxi
Simon magus .xxxix
Symon et iudas eodem.
Simon cleophe xl.
Simplicius papa liij.
Sigismundus imparator lxxxvij.
Simphorianus martyr .lvi.
Simpronianus mr̄ xlvi.
Sindulphus p̄sbyter lvi.
Sine iudice xij.
Synodus nicena .xlviij
Synodus ꝯstātinopolita .xlix
Synodus ephesina l.
Synodus calcedonen̄. .lij
Synodus constantinopo lv.
Synodus constantinopo lx
Synodus septima liiii.
Sinodus octaua .lxvij
Siracusana conditur xv.
Siricius papa lxi.
Sixtus primus papa xli.
Sixtus secundus papa xlv.
Sixtus tertius papa li.
Sixtus quartus papa .xc
Socrates philoso. nascit .xxiiij
Sol decē lineis reuertit .xix
Sol in celo immobil' stat x
Sol obscuratur .lxiiij

Tabula.

Sol obscuratur lxxii.
Soles duo apparuerut .lxxv
Solennis eps .liii
Solin⁹ sidoni⁹ doctor .lv
Solita picula psa .lxxiiii
Sophia nobil matrona .xlii
Sophocles poeta .xxiiii
Sophonias ppha xx.
Sores pm⁹ rex egipti .vi
Sostrat⁹ pha 2struxit xvii.
Sothor papa et mr .xliii
Spartani .xviii
Specl'm historiale lxxxi.
Spes virgo et mr .xlii
Spinea corona dni lxiiii.
Spus scus sup aplos .xxxviii
Spus guidois mlta .lxxxiiii
Staislaus eps .lxxxi
Statua marmorea lxxii.
Stella magna i oriete .lxi
Stephan⁹ pm⁹ pp xlv.
Stephanus scos pp .lxiii
Stephan⁹ terti⁹ pp eode.
Stephan⁹ qrt⁹ papa .lxv
Stephan⁹ qnt⁹ papa lxvii.
Stephanus sextus pp .lxviii
Stephaus septim⁹ pp .lxix
Stephaus octau⁹ papa lxix.
Stephaus non⁹ papa .lxxiii
Stephan⁹ ptbo. .xxxviii
Stephaus eps leodien .lxviii
stephan⁹ pm⁹ rex vngarie lxx.
stephaus leodien abbas .lxxii
Stephaus abbas cister .lxxv
Stephanus scus pr .lxxx
Stigma xpi qda mlr .lxxxvi
Strages hostium .xix
Studiu vniuersale .lxiiii
Sue vxor iude viii.
Sulpitius biturien lviii.
Sulpitius seuerus l.
Suma occisor d psis .xxvii
Suphene de iapbet v.
Superiores almani lxxxi.

T

Tabernacl'm pparat .x
Tacitus impator .lvi
Tallarandus .lxxxv
Talmud iudeor l.
Thare pr abraham vi.
Tarquinus supbus xxii.
Tharsis a quo cilices .v
thartari pmissione .lxxvi
Tartari deuastant .lxxx
Tartari inuadut lxxxii.
Tauran⁹ rex assyrior xi.
Taurinus epus .xl
Tecla virgo sancta .xxxix
Teglatphalasar rex .xviii
Thelesphorus pp .xlii
Terexion rex sicbionior vii.
Tempora grossa vi.
templu salomonis xiiii.
Templu incendit xxi.
Templum fundat xxii.
Templum purgat xxx.
Templu sce sophie .lvi
Templu destruit lxxxiii.
Templu in egipto xxix.
Tpa sanguinolenta lxiii.
Tempora cruenta .lxvi
Tpa peccaminosa .lxxxv
Tpa mltu supsticiosa eode
Tpa satis turbuleta .lvi
Tempestas maria .lxvi
Tempus effeminatu .lxxii
Theodocion interps .xlii
Theodol⁹ eps seduen lxii.
Theodolus martir xli.
Ttheodericus arrian⁹ .liii
Theodericus rex lv.
Theodardus abbas .lxix
Theodora martyr .xli
theodorus eps syrie liii.
Theodorus p⁹ pp lix.
Theodor⁹ scos pp .lxviii
theophilus eps .xlii
theophilus eps .xliii
theophilus xlv.
theophilus q se diabolo lv.
theodosius impator xlix.
theodosius .ii. impator .xlii
therentius romanus xxix.
therentius comicus .xxx
terra sancta lxxxiii.
terremotus maximus li.
terremotus 2tinui .lii
terremotus maximi lxxxv.
terremotus magni .lxxxiii
tertullianus affricanus .xliii
tiberius siluius xv.
tiberius impator xxxv.
tiberius graccus xxx.
tiberius scos impator lv.
tyburcius martir xliiii.
timotheus heretic⁹ .li
Thimoteus epus .xli
tyrus capitur lxxv.
titus diaconus xxxix.
titus eps creten. eodes
titus filius vespasiani .lx
titus liuius tragediar xxix.
titus liui⁹ historiac⁹ eode
titus publius roman⁹ .xxiiii
titus quintus .eodes
thobias morit xx.
togorma filius gomer iiii.
tola iudex .xii
thomas apostolus xxxix.
thomas de aquino .lxxxiiii
thomas eps eodem
thomas cantuarien lxxvii.
tholetum ciuitas .lxxv
tranquillinus .xlvi
traslatio marie magd .lxiii
translatio plimor lxv.
translatio sanctor .lxxi
translatio imperii .lxxv
translatio nicolai epi .lxxiiii
transmigratio xxi.
tres pueri pyciunt eodes.
tres soles in celo xxiii.
tres soles visi sunt lxxxviii.
tribuni xxiii.
trisarius cursus .lxxxvii
triphon puer .xlv
tripolis capitur lxxxii.
triphon rex syrie .xxxi
troya vastatur xii.
troyanum bellum .xii
troianus impator xl.
trois in dardania .xi
trophinus eps .xxxix
trophina vxor decii .xlv
tubal iii.
tucalcayn malleator eode.
tudlinus rex vngarior lxxxii.
tunica dni reperit .lvii
turci de montibus lxiii.

Tabula.

Turci dolo quidē .lxxxix.
Turris babel .v
Tubal. .v

V

Vacat imperium .lxx.
Vagosus ꝓfectus .xxvi
Valēs imperator .xlix
Valentinianus imꝑator .xliii.
Valentinꝰ hereticus .xlii
Valentinus papa .lxv.
Valerianus martir .xliii.
Valerianus martyr .xlii.
Valerianus impator .xlv
Valerius maximus .xxxv
Valerius graecus .xxxv.
walbertus vir scūs .lxvii
walpurga vgo sancta .lxxiii
Varro doctissimus .xxxii.
Vaticinium quoddā .lxxxi
Vedastus trebacen̄. .liiii
Venetie et padua .xiii
Venetiarum ciuitas .lii.
Ventꝰ magnus fuit .lxxxiiii.
Ventus horribilis .xc
Vespasianꝰ impator .xxxix.
wernerus puer scūs .lxxxiii
wenzelaus ꝑnceps .lxix.
wenzelaus impator .lxxxvi
westphalia icipit ꝯuerti .lxi.
Vibertus vir sanctus .lxix
Victorinus .xlvi
Victorinus .xlviii.
Victorianꝰ ꝓconsul .liii
Victor miles .xliii
Victor ꝑmus papa .xliii.
Victor scōs papa .lxii.
Victor tertius papa .lxxiiii.
Victor .xlvi
Victor cū plurib9 .liiii
Victor ep̄s capuanus .lv
Victoria vgo et martyr .xlv
Victoria miraculosa .lxxxix.
Vigilius autisiodoren̄. .lxi.
Vigor boiacen̄. .liiii
wilhelmus heremita .lxxvii
wilhelmus parisien̄. .lxxix.
wilhelmus impator .lxxi
willibrordus epus .lxi.
Vincentius martyr .xlvi.
Vicentiꝰ de valētia .lxxxvi.
Vicentius speculator .lxxx.
Virgilius poeta .xxxiii
Visiones tondali .lxvi.
Visiones elizabeth .lxvi.
Visiones hildegardis .lxvii
Visio horenda .lxxvii.
Visio flebilis .lxxxv
Vitalis martyr .xxxiii
Vitellianus papa .lx
Vitus et modestus .xvii
Ulpianꝰ iurislegal' .xliii
Undecim miliū vginū .lii
Ungari gens iculta .lxxvii.
Ungari vastant romā .lxix
Ungaria ꝯuertit ad fidē .lxx.
Urbanꝰ ꝑmus papa .xliii.
Urbanus scōs pp̄ .lxxiii.
Urbanus tertiꝰ pp̄ .lxxviii
Urbanꝰ q̄rtus papa .lxxi
Urbanus q̄ntus pp̄ .lxxv.
Urbanus sextꝰ pp̄ .lxxxviii
Urias ꝓpha occidit .xxi
Ursmarꝰ ꝓsul scūs .lxiii.

X

Xerses rex assyriorum .viii
Xerses rex persarum .xxiii.
Xp̄oferus papa .lxviii.
Xp̄us dn̄s nascitur .xxxv

Y

Yauan a quo greci .v
Ydolatria oritur .vi.
ysabel vxor abab .xv.
ynachꝰ ꝑmꝰ rex argiuorum .viii
yoiada pontifex .xv.
ypolitus martyr .xlv.
yrach filius enoch .iii
ysaac filius abraham .vii.
ysaac moritur .viii.
ysachar filius iacob .viii.
ysaias nobilis ꝓpheta .xviii
ysaias mrio coronat .xx
ysis regina egipti .viii
ysuar .ix
yuo scūs doctor iuris .lxxxv
ysuardus monachus .lxiii.

Z

Zabulon filius iacob .viii
Zacharias et elizabeth .xxxiii.
Zacharias papa .lxiii
Zacharias rex israbel .xvii
Zamri rex israbel .xv
Zeraia pontifex .xiii
Zelpha ꝯcubina iacob .viii
Zenocrates phs .xxv.
Zeuerinus pp̄ et mr̄ .xliii.
Ziptineꝰ dux bohemie .lxv.
Zoroastes rex bractianorum .vi.
Zorobabel rex .xx
Zozimas abbas .xlvii.
Zozimus papa .l.

Finis Tabule.

g

Generatio et generatio laudabit opera tua
et potentiam tuam pronunciabunt. Scribitur ps. cxliiij. Cum non sine multa
diligentia: sanctorum patrum studia: temporum decursus supputarunt. nō dubi
um quin magna vtilitas ecclesiasticis viris. et precipue illis qui ecclesiasticā poli
tiam gubernare hñt: inde proueniat: nec vlli statui hominum hoc parum prodesse credendū
est: si temporata mente ad rerum gestarum historias: quas ob diurnam memoriam studiosi vi
ri conscripserunt oculos leuent: q̄uis plerique id minus perspectent. Decet nanque viros virtu
osus precedentium facta sepe ad memoriam reuocare: vt bonis exemplis discant dignis o
peribus insistere. vt in malis valeant perditionis scopulū declinare. Verū nisi preciosum a vi
li separet: stulta ꝯcupiscentia se temptare nō valens: in tenebrarum voraginē precipiti cursu mer
geretur. Ob hoc sancti doctores videntes q ad intellectū sacrarum scripturarum et ecclesie regi
men: historiarum decursus ex parte necessarius esset. simulque omniū gestorum congeries inutilis
tum pro sui magnitudine tum pro superfluorum et vilium factorum repetitione superuacua q̄s
dam nobis historias canonizarunt amputatis fabulis supsticiosis ac genealogijs intermi
natis que ad rem non pertinent.. Sicque factum est per maximos eorū labores: vt pene tota tē
porum historia breuissimo studio a quolibet intelligente iam nedum sine labore. imo cum cor
dis oblectatione possit incorporari. Decuit quoque ad ornatum scripture: vt hac pulchritudie
non careat que omnibus gentibus tanq̄ lucerna prefulgida in obscuro loco proponenda fu
it. Ingenium insuper humanum quod magnifice plura comprehendere faciliter potest: h de
licioso prato diuersorum florum priuari non debuit. in quo varia virtutum exempla reperiēs
factaque reproba eque consideres: illa carpere: hec preterire moneretur. Videre em̄ supra modū
est delectabile: qualiter primi nostri parentes: ex quibus originem duximus instituti fuerunt
a summo omnium gubernatore deo deinde quis decursus eorum: quomodo defecit et profe
cit rationabilis creatura in sapientia. virtute. potentia. sanctitate. longeuitate. et sic de alijs.
et in omnibus his diuinum regimen admirari q̄ sit deus mirabilis in creaturis suis: qui nūq̄
q̄ administrare cessauit illis quos condidit. quanta creatoris longanimitas et misericordia.
et q̄ inscrutabilis diuinorum iudiciorum abyssus. Hec et infinita alia peruolans humana in
dustria pennis quibusdam interne contemplationis: non solū preterita et presentia: sed etiā fu
tura metitur: dum ex similibus ad similia progreditur. cui si bona volūtas adiuncta fuerit: te
dio quodam incolatus huius in deum surgit ad laudandum: et regratiandum. et contemplā
dum: cupiens dissolui: et esse cum christo ineternum. Incepit ergo hec contemplatio in iocun
da contemplatione creaturarum et finit in feliciori tedio earundem: et appetitu creatoris. Iu
xta illud ps. Quid enim mihi est in celo: et a te quid volui super terram. Mihi autem adhere
re deo bonū est. Hoc forte in preassūpto verbo idem psalmista nobis persuadere nititur: dicēs
Generatio et generatio laudabit opera tua: et potentiam tuam pronunciabunt. Quasi dicat.
Per omnia que in mundo casura cernimus: ad te qui nunq̄ deficis tendere debem⁹. Que vti
que sententia valde accomoda est ad propositum nostrum. Cum enim teste augustino plura in
sacra scriptura commemorantur que nihil significant. et tamen necissaria sunt propter ea que
aliquid significant necesse est talibus ita vti: q̄uis sterilia sunt: sicut illa que fecunda deuotō
ne immediate in deum mentem nostram subtollunt. alioquin non recte scripturam legimus
in qua spiritussanctus loqui credēdus est. Sūt ergo arida quo ad superficiem littere: sed gra
uia quo ad spiritualem intelligentiam. Que autem ita aliena sunt: vt nequaq̄ spiritualiter
intelligi possunt. aut non expedit: omni tamen veneratione digna sunt propter finem in quem
ordinantur: qui est scire et diligere deum. Et de hoc genere videtur esse supputatio annorum
que in sacra historia diligentissime annotata continetur. De qua: vt idem Augustinus testatur
hoc certissime tenendum est q tanta est diuina auctoritate roborata: vt omnino falsissimū sit
quicquid ab ea discrepat: vt cum ea omnino concordari non possit. Que cum ita sint: mirum
valde videtur: cur sancte scripture tractatores de hac materia intantum sunt diuersi in pluri

bus locis vsqꝫ hodie: vt aut omnino aut vix nequeant concordari. Et redit illa antiqua et fa-
mosa questio de translatione. lxx. interpretum. an potius ei standum sit in suppūtione annoꝝ
an textui hebreorum: quem moyses ille maximus et primus legis promulgator edidit. Hic cō-
triuerunt sancti doctores ingenia sua. et quilibet pro capiti suo dixit quod sensit. Et quia pe-
riculosum est de magistrorum ecclesie iudicare sententijs. vt dicit Hieronymus super Danie-
lem. et nimis laboriosum est omnia retexere. ideo Beda super alios qui studiosius in hac ma-
teria sudarunt: elegit modum Orosij qui satis concorditer cuꝫ Hieronymo et eusebio et alijs
magis autenticis de his loquitur. et dicit ecclesiam hunc modum tenere: licet alios non repre-
hendat. quare actum videtur vt hec supputatio magis vulgata sit in libris plurimorū postea
scribentium. Augustinus etiam. in. xv. libro de ciuitate dei multa de his tractat. sed satis dis-
sentit a positione Bede. quia sequebatur exemplaria que tunc magis vulgata fuerunt: vt etiaꝫ
patet in om elijs suis. et maxime super psalmos. Positio autem orosij et bede habet: q̄ a creatiō-
ne mundi vsqꝫ ad natiuitatem abrahe fluxerunt anni. iijᵐ. clxxiiij. ſm septuaginta. Hebrei mi-
nus habent. Mcccxxvi. quia ſm biblias correctas iuxta hebraycam veritatem ab adam vsqꝫ
ad natiuitatem abrahe sunt anni tantum. Mdccccxlviij. Deinde satis concordant cum he-
breis. lxx. interpretes vsqꝫ ad destructionem templi. que vocatur communiter transmigratio
babilonis. Sequentia tempora non habentur ex canonica scriptura: sed ex alijs histori͡js tā
gentilium q̄ꝫ iudeorum. Et iterum ibi est diuersitas: sed non nimis magna. Simul igitur col-
ligendo ſm Bedam a mundi creatione vsqꝫ ad christi natiuitatem veniunt anni. vᵐ. cxcix. et h̄
est modus ecclesie. Unde versus. Unum tolle datum ad milia quinqꝫ ducentis. Nascenti do-
mino beda dat a prothoplasto. De vlteriori discussione huius questionis vide si placet Au-
gustinum vbi supra. et Hieronymuꝫ. et alios locis suis. Hic autem quia breuitati studemus:
prolixitas nobis multum vitanda est. Colligere nanqꝫ disposuimus iuuante domino ex plu-
ribus libris fasciculum quendam temporum a mundi creatione vsqꝫ ad presens. in quo tam
sacrarum scripturarum q̄ꝫ diuersarum aliarū historiarum facta: tanqꝫ in memoriali quodaꝫ
compendiose religabimus. Faciam proinde iuxta sententiam flori qd̄ solent qui terrarum si-
tꝰ in breui quasi tabula depingunt ita totam humani generis imaginem. temporūqꝫ decursus
in paruculis folijs complectar. Nec mihi conscius sum aliquid me posuisse quod non in fide-
dignis historijs habeatur. aut alijs libris ecclesiasticorum doctorum. siue quod nunc ex eorū
dictis aperte sequatur. Ubi autem dubium fuerit. an sic vel aliter. hoc ipsum etiam ita vt repe-
ri pari modo annotaui. Et ne ipsa superficies historie deuotis tediosa esset persepe sentētias
quasdam floridissimas applicaui ex sanctorum dictis que deuotionem redolent pariter ac do-
ctrinam. Auctoritatem ergo dantes his qui ante nos laborauerunt. nos pro modulo nostro i
labores eorum intrauimus. sparsim hincinde carpentes quod potuimus. Et vt sciatur q̄ or-
dine eos secuti sumus. primo totum tempus veteris testamenti. vᵐ. clxix. annorum in quin-
qꝫ etates distinctum reperimus in quodam libello qui Jsidoro ascriptus videbatur. vbi mul-
tum artificialiter procedit deducendo annos mundi vsqꝫ ad tempora sua. scilicet eraclij. qui
cepit regnare circa annos domini. Dcxij. sed supputationem suam nō ordinauit ſcd̄m eram
christi. sicut nec orosius. Et hunc sequimur in duabus primis etatibus. similiter et in duabꝰ
sequentibus exceptis paucis. quia textus ſcd̄m hebraicam veritatem a natiuitate abrahe vs-
qꝫ captiuitatem babylonicam apud nos magis est corectus et diligentius explanatus. Et iō
sequimur eum. parum tamen refert. Jn quinta etate maiorem laborem habuimus propter ni-
miam diuersitatem historiarum. et veniam precor quia iam vnum iam alium prout meliꝰ pu-
taui secutus sum. An autem debite singulos annos supputaui lectori iudicium cōmitto. Li-
neam autē assyrioꝝ et romanorum et alioꝝ ex diuersis historijs laboriose satis coaptaui. ro-
gans. vt si cui transcribere placuerit diligenter obseruet spacia et numerum correspondentē
ne longius aut strictius ponat q̄ꝫ exemplar habet. alioquin et labor peribit et fructum non re-
portabit. eritqꝫ opus eo mendosius quo compendiosius nisi hoc studeat diligenter obserua-
re. Si aūt debite quod facile arbitramur hec incorporauerit non modicaꝫ ei prebebit illumi-

nationem ad intelligendam sacram scripturam et libros augustini et hieronymi. et Orosij et aliorum. &c. si vera sunt que in pluribus libellis scripta reperim⁹. Porro in sexta etate sequimur cronicam martini et vincentij qui compendiose procedunt vsque ad tempora sua. Post eos per annos fere. cc. sequor notabilem librum quendam cuius auctorem nescio qui pene vsque ad tempora sua extenditur. Que autem depost acta sunt memorie digna sicut audiuimus et vidim⁹ fideliter prioribus supposuimus. Que omnia in sequentibus summa breuitate patebūt. Modus autem procedendi planissimus est. et grossitudini rusticane adeo amicus vt in pariete quidem depingi eo quod illico sine omni difficultate intuentibus se offerat. Depinxi igitur in medio folij circulos cum nominibus personarum debitis pro quolibet tempore. et infra et supra lineas duas. quarum superior cum numero suo descendit ab adam vsque ad christum iuxta seriem predictorum significans. vt quicquid ex aduerso illius numeri scriptum siue superius siue inferius etiam circa illa tempora factum verisimiliter credatur. Secunda linea id est inferior retrorsum ascendit a christi natiuitate vsque ad mundi creationem. vt eadem facilitate vnico numero inspecto sciatur quot annis hoc ante illud factum sit ante christi natiuitatem. Quod ideo sic ordinauimus. quia hec era magis solennis est apud nos et citius solet requiri. Post christum simul ambe descendunt ad tempora nostra paulatim crescendo. ita vt superior semper ostendat etatem mundi. et inferior etatem christi. quod planissime patebit locis suis. Et quia ex multis libris mendose scriptis modum hunc non leui labore ad lineam veritatis correxim⁹: obsecramus pro christo lectorem ne inciuiliter manum ad corrigendum hanc annorum supputationem apponat: nisi prim⁹ opere toto perspecto. Quod nō ideo dicimus quasi nullibi errauerim⁹ sed ad auisandum de nimia diuersitate doctorum in hac materia. et frequenter positio vnius est inuolutio alterius: Ubi autem errorem inuenit: clementer ignoscat et corrigat ex predictis quos sequimur. Facile enim in numeris erratur. et sepe negligenter describuntur. et negligentius emendantur. vt dicit Augustinus. xv. li. de ciuitate dei.

Finit Prologus.

	.i.	.x.	.c.	.M.
De numero qui in sequentibus per	ij.	xx.	cc.	ij⁹.
litteras exprimitur hec considera.	iij.	xxx.	ccc.	iij⁹.
I monos. v. quinque. x. denos. du. xx.	iiij.	xl.	cccc.	iiij⁹.
vigenos. xl. duplat idem. triplicat	v.	l.	d.	v⁹.
lx. l. quoque sola	vi.	lx.	dc.	vi⁹.
Quinquaginta facit. sed nonoginta. xc.	vij.	lxx.	dcc.	vij⁹.
C dat centenos. sed quingentos dat tibi d	viij.	lxxx.	dccc.	viij⁹.
Dc sexcentos. M. mille. c si preferatur	ix.	xc.	dcccc.	ix⁹.
Centum. sic numerū debes conscribere totū	x.		vel. cM.	x.

Fasciculus temporum omnes antiquorum cronicas complectens incipit feliciter.

Dies primus — In quo deus fecit lucem. z diuisit lucem a tenebris.

Dies secundus — In quo fecit deus firmamentū z diuisit aqs ab aquis.

Dies tercius — In quo cōgregauit ds aqs in vnū locū et apparuit arida

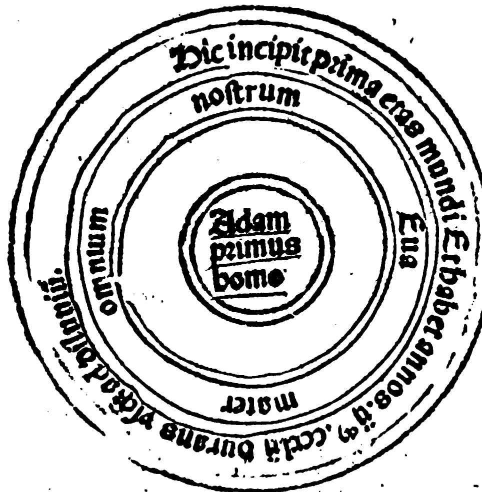
Dies quartus — In quo fecit ds solē z lunā z stellas. z posuit eas in firmamēto zc.

Dies quintus — In quo deus fecit pisces z volucres. z cete grandia ex aqua.

Dies sextus — In quo deus fecit bestias et hominem.

Dies vij°. — In quo reqeuit deus ab vniuerso opere quod patrarat.

In principio creauit deus celū z terrā. Dicit btūs augustin⁹ sup Gen. q maior est hui⁹ scripture auctoritas q̄ oīs hūani ingenij pspicacitas. Et qz de tpe hic principaliter intendimus pncipiū tpis breuiter tāgere placuit. Vñ est aduertendū sm doctores. q qtuor coequa in pricipio creata sūt a deo ex nihilo. in q̄ relucet creatoris sūma potētia. Hec aūt sūt. celū empyreū angelica natura materia qtuor elemētorū. et tps. Et h̄ vocāt op⁹ creatōis. qd fcm̄ fuit añ oēm diē. Post seqtur op⁹ distinctiōis in q̄ relucet sūma creatoris sapia. qd factū fuit in trib⁹ diebus primis. Deinde sequitur opus ornatus in q̄ relucet sūma creatoris bonitas. qd factū fuit in trib⁹ diebus seqntib⁹. vt patet clare Gen̄. i. Septima aūt die reqeuit ab omni opere qd patrarat. nō quasi operādo lassus ed nouaz creaturam fa z

Anno mundi I.

vixit ān. dccccxxx. z genuit xxxij. filios et totidem filias.

V°MCXCIX.

Adam vir sanct⁹ cunctis dieb⁹ vite sue pphetie spū claruit. penitentiam magnā ac diuturnam fecit. filijs suis precepta iusticie dedit. precipiēs vt a cōsortio cayn ac filiorū ei⁹ oīno abstinerēt. nec cū eis matrimonia iungerent. Hic prim⁹ noster parēs vno peccato a paradiso nos expulit. sed sancta conuersatōe sua ac penitentia exemplū noqis dedit ad regni celestis gaudia remeandi q̄ autem hoc nō sequitur. de primo iuste conqueri non poterit.

Anno primo mundi die sexta formauit deus Adam in agro damasceno. et euā de coste eius collocans eos in paradiso vt operarentur et custodirent illum precepitq eis ne de fructu ligni gustarent sub pena mortis. Eodem die cum peccassent statim eiecit eos de paradiso in terrā maledicōnis. vt in sudore terūna viuerent: donec morerentur zc. vt patz Genesis primo.

Humanū genus ideo deus ex vno homie instituit: vt cōmendarent q̄ ei grata sit in pluribus vnitas. que consideratō multū electis pdest. sanctis angelis in eterna pace sociādis. Verū tanta immanitate peccādi defecerunt hoies: vt tutius atq pacatius inter se bestie viuerēt. Nec eīm vnq inter se leones. aut inter se dracones qualia hoies bella gesserunt. Vinculum concordie diligit deus. Hec augustinus de ciuitate dei

Ciuitas terrena ab homicida Cayn incepit vsq ad homicidā Lamech

Delbora — soror

Abel — dei

Cayn

Calmana — soror et vxor

cere cessauit. cuius materia vel similitudo processerit. Qd aut dr Johis. v. Pater me⁹ vsq₃ modo operatur: et ego operor intelligit de ptinua vniuerse creature administratione. qr quod condidit: cotinere z gubernare no cessat. z in h relucet creatoris suma pfectio. qr sibi soli sufficit. nec eget creaturis. sed poti⁹ econtra. qr virtus creatoris e causa subsistendi oi creature. et h est q septima dies vesperā no habet. De his plenius vide magistrū. ij. sentētiaꝝ. z doctores desup copiose scribentes. Porro sequēs tps licet deū nobis ondat. q ad hec qtuor pdicta. scz sumā potentiā. sapiam. bonitatē. z p cōsequens sumā perfectionē. tamen specialius ostendūt diuinā miscdiam et iusticiā. iuxta illud ps. Misericordiā et iudicium cantabo tibi domine. et iterum. vniuerse vie dni misericordia et veritas. Misericordia tn scriptum tenet. qdiu viatores sumus. que nulli petenti veniam negat.

Eras plurimas diuersorum regum. gentiū. aut opeꝝ magnificorum. aut psonaꝝ sublimium hincinde annotaui. quib₃ vtunt astronimi in suis calculationib⁹ ab adam vsq₃ ad alphōtium. Et nota q era est tempus famosum alicuius gentis vel secte. incipiēs ab aliquo effectu q est nobilis bonitatis vel malicie. Et vulgariter pt dici datū. iuxta qd publice cōscriptiones fiūt. Vn et sanctus Leo huius nois primus. frequēter huic termino era vtit i suis eplis.

Historia vt cicero dicit. est testis tpm. lux veritatis. magistra vite. nuncia vetustatis. Utilissimū ergo est historias plures nosse atq₃ in his versari. vt aliorum exemplo vtilia sequi. noxiaq₃ vitare possemus.

CXXX CCCCXXXV DCXXV.

Seth vixit. ā. DCCCCXII.

Enos vixit. ā. DCCCCV

Caynā vixit. ā. DCCCCX

Iste seth natus est. cxxx. āno ade. quoꝝ moyses p termisit. c. quib₃ luxit abel in ualle plorationis ppe ebron Ipse etiam p oleo mie ipetrando paradisum adijt. Iste abel pm⁹ martyr ecciaꝝ ichoauit. qr i gra mortu⁹ fuit Si em ab adam inchoata fuisset: non foret continuata. Hic fm aug⁹. ciuitatē dei pdidit. cui⁹ pmus ciuis fuit. z quia iustus fuerat: deus eius oblationem acceptauit.

Iste enos cepit inuocare nomē domini. forte aliqua verba deprecatoria inuenit. aut imagines fecit p colendo deo. sicut mō fit i ecclia Augustinus. xiiij. li. de ciuitate di Fecert itaq₃ ciuitates duas amores duo. terrenam. scz amor sui vsq₃ cōtemptū di Celestē vero. amor di vsq₃ ad contemptum sui. Deniq₃ illa in seipa. hec in dno gloriat. Illa querit ab hominib⁹ gloriam. huic aut deus conscientie testis maxima est gloria. Ad illam pertinet cayn qui primo natus est. z ciuitatē cōdidit. ad istam pertinet abel qui secundo natus est z tanq peregrinus hic puersat⁹. qr gra pdistinat⁹. ciuis sursum erat.

Enoch. — Irath — Māaneel — Matusael

In hoc enoch. cayn suam dedicauit ciuitatē. lz vix. iiij. viros scriptura dicat tūc fuisse. qr nō oēs numerauit qui tūc esse poterāt. s₃. illos tantum nomiare necesse putauit. qs suscepti operis ratio postulauit. Iste cayn sceleratus primo ciuitatem condidit terrenā in q suos posuit pter timorē. eo q rapinas et violentiaz exercebat. vnde suspicat sibi talia reddenda qualia faciebat. ideo i tuto se recepit. hic fratrem suum abel pter inuidiā occidit. et punitus a dno vagus zc. a Lamech occiditur.

Prima etas Adam

Mundi etates similitudinarie accipiuntur secundum etates hominis. et a diuersis diuersimode assignantur rationibus multis astruuntur. que sic vel sic conuenienti incohoent vel terminent. de quibus nihil ad presens. sed tantum nunc sufficit est aduertendum quod sex sunt etates mundi. quarum prima incipit a mundi creatione. et durat vsque ad diluuium. et habet secundum hebreicam veritatem annos. Mdclvi. Secundum .lxx. interpretes sicut Isidorus ponit et alii quamplures quos hic sequimur habet annos. ii^m. cclii. et sic differunt in annis. dlxxxvi. quos hebrei minus habent in hac etate. et iuxta hunc computum matusalem mortuus est ante diluuium. eodem tamen anno quo diluuium fuit. Secunda etas incipit a diluuio. et durat vsque ad natiuitatem abrahe. et habuit secundum hebreos annos ccxcii. secundum .lxx. dcccclii. et sic differunt in annis. dcl. quos iterum hebrei minus habent. Que autem sit ratio tante diuersitatis inuenire non potui. Tertia etas incipit a natiuitate abrahe. et durat vsque ad inicium regni dd. habens secundum hebreos annos. dcccxli. secundum .lxx. dcccxl. Quarta etas incipit a principio regni dd. et durat vsque ad transmigrationem babylonis. et habet annos. cccclxxiiii. secundum hebreos. sed secundum .lxx. cccclxxv. Quinta etas incipit a transmigratione babylonis. scilicet quando hierusalem destructa fuit. et templum in ea incensum. et durauit vsque ad benedictam natiuitatem christi. habens annos secundum hunc modum computum quem hic sequimur. dxc. et sicut predictum est grandis est altricatio de supputatione annorum huius etatis. diuersi diuersimode computant. sed non minus multum differunt inter se. Eligat quod sibi placuerit quod nobis visum est posuimus. Sexta etas incipit a christi natiuitate et durat vsque ad finem mundi. cuius terminum solus deus nouit. et hec dicitur senectus sine hora vltima.

Adam moritur sepeliturque in ebron.

Anno mundi DCCCCXCV. DCCCCCLxx. MCxxii.

malale el vixit annis DCCCCXC V

Jareth vixit annis DCCCC lxii.

Enoch annis ccclxv

IIIIDDDD. IIII — DDD. IIII — IIXXX. IIII

Curiositas

Nota quod omnes artes vel scientie seculares liberales siue mechanice vel phisice humane curiositati deseruientes a filiis lamech leguntur inuente. et sic filii ad vlteri i primum subtiliores aliis fuerunt. et quia timebant futurum periculum diluuii et ignis. et ideo tubal easdem artes in duabus columnis scripsit. vna lateria. et alia marmorea.

Ada — iabel — tubal

Bigamia. — lamech — satis lamech ab istis vxoribus afflictus fuit. quia peccatum quod peccauit penitentia et penituit — tubalcain

Iste lamech primus contra naturam et mores bigamiam instituit adulterium committendo. Ipse etiam cayn occidit. non tamen voluntarie

Sella — Noema.

Iste enoch iustus placuit deo et propter nimiam sanctitatem suam transtulit eum dominus in paradisum vbi cum helia viuit in magna corporis et spiritus tranquillitate vsque ad antichristi aduentum. tunc enim exibunt propter confortationem electorum. et martyrio coronabuntur enoch scripta reliquit.

Iste iabel portatoria pastorum primus instituit. et tentoria fecit. Concupiscentia aurium.

Iste tubal pater canentium in citharis et organis et musice artis inuentor. proportiones quoque sonorum ex malleorum sonitu perpendit.

Concupiscentia oculorum

Iste tubalcain fuit primus malleator et faber in cuncta opera eris et ferri et inuentor artis sculpture

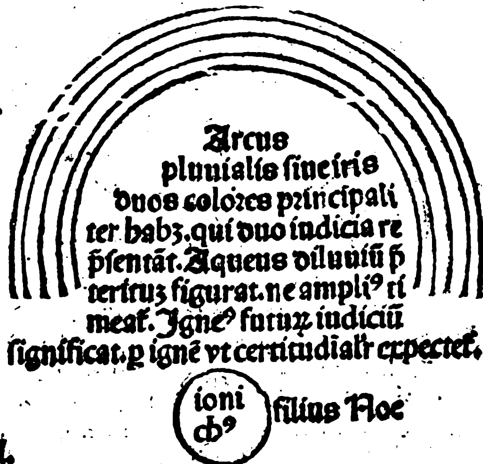
Concupiscentia carnis

Ista noema inuenit artem varie diuerseque texture. lanam et linum in fila trahit. et pannum texuit propter leuitatem. nam antea pellibus bestiarum pro vestibus vtebantur.

Nota scd'm doctores debitā penā h' tpe mōdo īflictā. Qz ei luxuria abūdauit que corpora polluit. ideo p aquā terra lota et mūdata fuit. in fine aūt mūdi qz cupiditas abūdabit: p ignē exuret. auꝝ ei z argētū igne purgari solent.

Hoc signū federis qd do inter me z vos. et ad omnem animā. Gen. ix.

Archa noe hūit in longitudine. ccc. cubitos. in latitudie. l. cubitos. et ī altitudie. xxx. z in sūmitate. i. cubitū. Gen. vi.

MccLxxxVII. Mcccc LIIII. II9 CCXLII

ionichꝰ filius Noe

clxix

Tempus diluuij

[illegible]

hic mathusalē senissimꝰ q ad multitudinē annoꝝ omniū q scriptura ꝯmemorat. cū ei. d. ānos haberet dixit ei dn̄s: edifica domū tibi. qm̄ adhuc. d. ā. viues. rn̄dit. ppter tātillū tpis nō edificabo domū. z sub arboribꝰ z circa vepres dormiuit: vt prius consueuerat.

Lamech cū iaz senuissz z caligasset oculi eiꝰ a puero ducebat q puntās q ferā vidisset: indicauit ei vt sagittaret et sic ipsū cayn transfixit. Vn̄ ob hoc pueꝝ verberibus adeo afflixit vt etiam moreretur.

Noe vir iustus grām inuenit coram domino. Cum em̄ iam esset annoꝝ. d. genuit sem cham et iaphet. Arcā de mādato dn̄i edificare cepit. eācz in. c. annis perfecit. Cētesimo ergo anno iā arca ꝯpleta iteꝝ dn̄s apparuit ei. mādans vt cū vxore sua z filijs. eoꝝqz vxoribꝯ arcā intraret. z cū aialibꝯ zc. z statī diluuiū inundauit. Stetitqz aqua super altissimos mōtes cubitis. xv. Gen. vij. Et nōta ꝙ eodē die dn̄ico in maio in quo ingressus fuit. āno reuoluto cū vniuersis que ibi erāt egressus est. Post diluuiū accidit ipi noe illa famosa ebrietas. cuiꝰ occasiōe ipe filijs. s. sem et iaphet p honore paterno et honesta verecūdia bn̄dixit. filio vero suo cham p irrisiōe z irreuerētia maledixit. et h' scd'm augꝰ. fit prima mentio de seruitute. z p oppositū de nobilitate. Nec putādū ē ꝙ oēs de Cham descēdetes fuerīt ignobiles z impotētes. cū ipi ceperūt p̄mo esse potētes sup terrā. vtz de nemroth. z regibꝯ chanaan z assyrioꝝ zc. Nec oēs de sem et iaphet fuerūt virtuosi siue nobiles aut potētes cū pene oēs in idolatrie crimen ceciderūt. z ab alijs oppressi sepē fuerūt. sz hec maledictō et bn̄dictio vicia et virtutes respicit. ppter que vel quas homo veraciter dicitur nobilis ☞

Ab isto chus ethiopes pduxerunt pgenti

saba — ab hoc sabei id est arabes

nemroth — Iste nemroth gigas .x. cubitorum cepit esse potens in terra et erat robustus venator coram dño. hic miserabile viciu dñandi libidis p tyrannides icboavitque deicepsque hodie mos adeo est pritus vt dici non possit. Fuit aut pncipiu regni eius babilon et arath et arcb at et calanne in terra sennaar.

chus

Ab isto mesrai egiptij sunt exorti

euila — ab hoc getuli in remotioribus affrice ptibus hereo coherentes .i. sabatai

Regma. — isti noia pdiderunt

caba — ab hoc saba

mesrays

Chain affricā obtinet — xxx. generationes

saba tha.

saba taca — .i. ethiopes occidentales

Dadan.

Canaá.

Ab isto pgeniti sunt affri et fenices et chananeorum gentes

Sydon Ethëus Amorre° Gergese° Jebuse° Arathe° Cineus samarites amathe° Aradius Eneus omnes populi noti.

Iste chā vidēs verēda pris nū ciauit fribus deridēs eū ob qd maledictus fuit ab ipo horrendum exemplum pbens omnibus derisoribus.

futh

Ab isto libies dicunt exorti. vñ et mauritanus fluuius vsque in pñs futh dr. oesque circa eū regiões furthenses

Anno mundi.

Sem vixit ánnis. dc.

Iste sem biennio post diluuium genuit arphaxat. Et fert fuisse melchisedech q primus post diluuium condidit vrbem salem. ipsa est hierusalē. Et ab eo descendunt generationes. xxvij.

Aschàm possidet.

Pro intellectu horum est aduertendū q verissime de istis tribus filijs noe. lxxij. gentes pcreate sūt. vt3 Gen. x. Vnū ad designādū mysteriū hoc dñs iesus. lxxij. discipulos misit ante faciē suam. vt dr Luce. x. De hac materia diligēter tractat aug⁹. xvi. de ciui. di. et inter cetera dr q plēs alij nati sūt q ppterea nō sūt pmemorati. qr gētibus alijs nascēdo ancesserūt. ipi aūt gētes facere nequerūt. Harum aūt gētiū vocabula ptim mā serūt. ita vt hodie appareat vñ fuerit deriuata. sicut ex assur assyrij. et ex heber hebrei. Parti tpis vetustate mutata sūt. ita vt vix hoies doctissimi antiquas pscrutātes historias. nec oim. s3 aliquarum ex istis origines gentiū repire potuerūt. Et si oia psiderēt pla mutata q manētia noia apparent.

Iste iaphet a patre bñdictus ē ppter in genuā nobilitatē. dilatoēmque ei impcabat. et ab eo descēdert gñatões. xv.

iaphet europā habet

Hos. vij. filios habuit iaphet et. vij. generationes fecerunt.

Gomer

magog

Ab isto descēderūt galite. et post gallia. edidit que generatões. iij.

Ab isto sarmate venerūt quos greci regios vocant.

asse nes — ab hoc pes sagones.

Riphat — Ab isto friges

togorma

Ab isto scite et gothi traxerunt originem fm Hierony.

vel ignobilis. Habuerūt tñ quedā spēalia priuilegia a deo ppter merita pris ac bñdictiō

Ex istis tribus filijs noe. s. Sem cham iaphet ipso adhuc viuente iuxta philõis historiã. xxiiij. 7.c. viroꝝ nati sũt. extra mlieres et paruulos, habentes super se tres ꝓncipes. videlicet. Nemroth Iectan et suphene.

Ab hoc aram ꝓgeniti sũt syri quoꝝ metropolis damasc⁹. Vñ 7 hebreis syria dicitur aram

bus

Iste draconitidis et damasci principatum tenuit. vñ et iob fuit de terra hus

Ludym anamin laabym

genuit hos seutẽ filios

nepthuym phetrusiz celluym.

De his egressi sũt philistiij 7 capturi aliũ ignoti sũt nobis

aram

hos iiij. genuit.

Hul mes

Ab hoc sũt ludij.

Lud

Gether

Isti. iiij. fuerũt filij. sꝫ fr̃es arphaxat

assur

Iste assur q2 nolebat rebellare ꝯ deũ i edificatiõe turris babel cũ nẽroth. ideo fugit de terra sennaar ad aliã regionẽ lõginquã p⁹ nõ habitatã q̃ ex ei⁹ noĩe vocaẽ assyria: 7 edificauit ciuitatẽ que postea vocata est niniue q̃ fuit metropolis toti⁹ regni. Iste dominus sp crudelitatis infamiam hũit.

Ab hoc elamite ꝓncipes ꝑsidis.

Elaz

II⁹ DCXLIII. II⁹ DCCLXXIX.

Arphaxat vixit ã. cccxx xviij

Sale vixit ã. cccxxxi ij.

Anno ante christi natiuitatem II⁹ DCCCCXXX. II⁹ DCCCCXLV.

ionch⁹ obtinuit terrã

Iste ionichus fuit filius noe. de quo moyses tacet. sapiẽs. primo post diluuium astronomiã inuenit. 7 quedã futura ꝓuidit 7 maxie de ortu q̃tuor regnoꝝ 7 eoꝝ occasu. Cũq3 pater dedisset ei munera. iuit in terrã ethã et habitauit ibi gentẽ constituens. Hic fertur ꝯsiliũ dedisse nemroth quõ regnare posset. ethan.

Aug⁹ li. xvi. de ciui. dei dic. Post bñdictiõem filioꝝ noe vsq3 ad abrahã nulla fit mẽtio aliquoꝝ iustoꝝ. nec eos tñ defuisse crediderĩ. sed si oẽs ꝯmemorent nimis longũ fieret. et esset hac magis historica diligentia: q̃ȝ prophetica ꝓuidẽtia.

ab isto medi venisse putãẽ sp potẽtissimi

Madai

Iauan

ab hoc iones q 7 greci progeniti sũt. vñ 7 mare iouinũ dictũ est.

Ab h hyberi q 7 hispani lꝫ qdaꝫ eo 7 italos suspicanẽ.

Tubal Mosoch Thiras

ab h capadoces. vñ et vrbs apud eos mezecab dicitur.

ab illo traces vel iraces

Helisa tharsis

hi. iiij. genuit hos filios

Cethim Dodanym

Ab h elisij et p⁹ eolides

Ab hoc cilices vbi est ciuitas tharsus

Ab h cethei. i. cipri

ab h rodij

De malicia huius Nemroth pleni sunt libri. Forte diuino iudicio actum est. vt Nero in eius vocabulo plane se offerat qui similem infamiam habuit. nam post confusionem linguarum ad persas abijt. et eos ignem docuit colere babilone relicta filio suo belo qui ei successit. et sic deinceps posteritas eius regnum illud obtinuit vsque ad quartum chiliadem. secundum methodium. sed Aug9. dicit eum fugatum inde. et quod filij assur illud regnum obtinuerunt. et tenuerunt vsque ad annos. Dcccv.

Nemroth princeps de cham

Iectan frater falec de sem

superbie princeps de iaphet

Isti tres principes cum populis suis conuenerunt in campum sennaar formidantes diluuium iterum posse inundare. dixeruntque edificemus turrim cuius altitudo pertingat vsque ad celum. Gen. xi. Videns autem deus stultitiam illorum miraculose in penam peccati confudit linguas eorum. et sic dispersi sunt per totum mundum. Ab illo Heber hebrei nominati sunt. Nam in domo illius in diuisione linguarum sola hebrea lingua remansisse describitur que ante humana dicebatur qua omnes communiter vtebantur.

Anno mundi II^m DLIX. II^m DCXLIII.

Linea christi.

Heber vixit. a. cccclxiiij.

Hic secundum hebreos dicitur spiritum prophetie habuisse. Et habuit duos filios scilicet Jectan et phalech.

falech vixit. a. ccxxxix

DXDC II IMTC II

Iste Jectan exemplo Nemroth accepit principatum super filios sem Et habuit filios. xiij. qui omnes fecerunt generationes principales Sed populi isti secundum hieronymum non sunt nobis noti vel propter terrarum longinquitatem vel propter mutationes populorum et nominum. vel contritiones et subuersionibus. vel alijs de causis.

Jectan

Elmodab Deda
Salech Hebal
Asrmoth Abimael
Jare Saba
Aduram Jophir
Jazal Euila
Jobab populi ignoti

Iste phalech filius Heber sic dictus est. quia in diebus eius facta fuit confusio linguarum: quasi ipse diuisus sit ab alijs. quia in domo sua permansit lingua pristina. Unde secundum augustinum in hoc non paruum iusticie vestigium apparuit quod ista domus liberata fuit ab hac pena. quasi non fuerit particeps in culpa. Et nota secundum eundem: quod numerus linguarum fuit secundum numerum generationum. lxx. Auctus autem est numerus gentium multo amplius quam linguarum. Nam in vna lingua plures gentes nouimus.

Nobilitas circa hec tempora fertur introducta. Et nota quod pluribus de causis instituta fuit. Prima fuit necessitatis. Crescente enim humano genere cum homines ad malum proni essent: oportuit prohibere insultus prauorum aduersus bonos. et ideo eligebatur aliquis vir bonus: institia ceteris atque prudentior qui cointari prouideret: virtuosos promoueret: mediocres defenderet. et malos coerceret. hic dictus est nobilis: quasi virtute pre alijs notabilis. vnde Hiero. Nil aliud video in nobilitate appetendum: nisi quod nobiles quadam necessitate constringantur. ne ab antiquorum probitate degenerent.

Hoc regnū scitarū licet sit vetustissi mū. tñ q2 barbarorū est inter pricipalia regna mi nie ↄputat. Uñ ppter illi⁹ populi ineptitudinem siue grossitiem regio illa semper dicta est barbarica. Et est magna valde quia meotidis paludib⁹ incipiēs inter danubiū ⁊ occianū septētri onales vsq3 ad germaniā porrigit Et est prima pars europe. i qua primū regnauit. Tanus de stirpe iaphet. Gothi. i. Ungari sunt de his et dani ⁊c.

Sci tarū

regnum orit̄ p pe danubium

ama zonū

siue magesa tar̄ regnū o rit̄. i. femiaꝝ inter scitas et albanos ꝟsus septētrionē. De scitis trahunt originem

Sores

hic orit̄ egypti⁹ orū regnū qd̄ diuersis alte⁊ terationib⁹ crebro mutatū fer tur. et sepe fit mentio de his in sacra scriptura. Et durauit vs q3 ad augustinum.

hic orit̄ regnū as syriorū

Era principalis eusebij ⁊ gentiliū. q̄ antiquiora tpa ↄmemorāt. hic icho ant communiter. Hoc regnum pene nunq̄ pacatum fuit.

Bel⁹. i. rex assiri orū lxv

Iste belus fuit prim⁹ rex assyrioꝝ. et dicitur a qui busdam saturnus qui i ob scuro regnasse perhibetur. quia paruum habuit dominium. Et iste fuit primus quē error po puli deum fuisse putauit. Uñ diuerse gentes diuersimode eum nominant. sc3 bel baal. baali beelphegor. beelzebub ⁊c. Et stetit hic enormis error in genere humano vltra. ij^m. annorum.

ij^m DCCLXXiij. ij^m DCCCCV.

Reu vl ragan ā cccij.

saruch vixit ā. ccxxx.

ij^m MDCCCiiij. Anno ante christi natiuitatem. ij^m cccclxx.

Orent. Secunda causa fuit discolia plebiū que rectum iudiciū ignorabat. licet tñ inter se pa cate viuerent. Nam adeo hebetes fuerūt q̄ nihil magis impendere potuerūt. nisi q̄ vulgari opi nione celebrabant. Uñ expediebat pro eaꝝ pace cōseruāda vt ex natalib⁹ nobiliū pricipes ha berent. Tertia causa processit ex aliqua fortitudie singulari. Nō nunq̄ em̄ cōmunitates gra uate ob incursus hostiles tale edictū sanxerūt. vt quicūq3 patriam a talibus liberaret. ius no bilitatis ꝑ se et heredibus suis. haberet. hoc modo q̄ plures nobilitati leguntur.
Quarta causa ex abūdantia diuitiaꝝ sumit̄. Aliquando em̄ populares nimia penuria victu alium attenuati tradiderūt se et sua alicui diuiti. vt hoc pacto malum inopie tentaret et eū de inceps velut nobilem et dñm recognoscerent. Inueniuntur etiam q̄dam nobilitates ꝑ diui nū oraculū institute licet pauce. quaꝝ alique permāserunt. vt in Dauid. alique cito defecerūt vt in saul et ieroboam. et quorundā alios. Plurime quoq3 leguntur nobilitates ꝑ violentiā et tyrannidem introducte. quaꝝ similiter aliq̄ne cito destructe et penitus delete fuerunt aliq̄ stabiles ꝑmāserūt. Et nota q̄ scd̄m veteres historias raro aut nunq̄ in paganismo nobilium stirpes ꝑpetuate fuerunt propter tyrannidē et supbiam. Multe etiā apud xp̄ianos propter eandā cām delete sūt. scd̄m illō Ecci. x. Sedes ducum supboꝝ destruxit dñs. ⁊ sedere fec mi tes pro eis. ¶ Itē nota q̄ nemo vnq̄ nobilitatē odio habuit. quia est bonū per se appetibilē. sic virtus aut religio. S3 multi sancti eā fugerunt ob grande periculū qd̄ in ea latet. propter difficultatem maximā ipi annexam. Hoc satis in sancto propheta dauid apparuit. quem ipe met de⁹ tā peculialr̄ elegit. Relinquit̄ ergo q̄ viri paucissimi ad tātā sublimitatē idonei fuerūt

Sichioniorum regnuz hic oritur

agialius

Iste agialeus fuit primus rex sichioniorum. Nota sicut dicit augusti. xviij. de ciuita. dei Regnū sichioniorum admodū puū erat de quo doctissimus varro velut antiq̄ tpe exorsus ē. puenit tandē ad athenien. deinde ad latinos. deide ad romanos.

Huic successit europs secūd⁹ rex sichioniorum. et durauit vsq3 ad tempora Heli sacerdotis. et iudicis israhel.

Bracciano rum regnū hic oritur.

zoroastes

Iste zoroastes dicitur fuisse Cham filius Noe. Hic fm augustinum dicit risisse qn̄ natus est. nec aliquid boni mōstruosus ille risus predebat. cum oibꝫ cōe sit flendo hūc mūndū intrare. Artem nanq3 magicam inuenit. et a Nino in bello superatus est q̄ eius libros cōbussit

Nynus. ij. rex monarchar⁹ regnauit. ā. liiij.

Reges assyriorum.

Augustinus inter plurima regna terrarum in quibus terrene cupiditatis vel vtilitatis est diuisa societas. quam huius mundi ciuitatem vniuersali vocabulo nuncupam⁹ duo regna cernimus longe prouenisse clariora. assyriorum primū. deinde romanorum. vt temporibus ita et locis inter se ordinata atq3 distincta. Illud prius in oriente. hoc postea in occidente surrexit. In fine illius inicium fuit huius. Regna cetera. ceterosq3 reges velut appendices dixerim.

III⁹XXXV. Anno mundi. III⁹CXIIII.

nachor vixit. ā. cxlviij.

Linea christi.

Thare vixit annis. ccv

IIIIXLVI. II ΛXXXL. II

Iste thare p⁹ mortē filij sui aram exiuit de vr chaldeorum. et peregrinatus est in charram cum filijs suis et nepotibus suis. Fertur q̄ propter iniurias illatas sibi a contribulibus suis eo q̄ nollet adorare ignem recessit. Et dicitur ab hebreis cōmuniter q̄ Nemroth regnauit ibi. qui dictus fuit alio noīe Amraphlis rex Sennaar. quē diu p⁹ hec abraā supauit. et pcussit vt dr Gen. xiiij.

Idolatria orit. Nota si bene reuoluas historias. reperies q̄ tria pncipaliter hoīes ad idolatriā induxerunt. scꝫ affectio circa morientes. timor. et adulatio apud reges. et diligentia artificum circa sculpturam. Demones aūt in idolis latentes et responsa dantes hunc errorem confirmauerunt nimis. ita vt capitali pena plecteretur absq3 dilatione qui ei se confirmaret. Accessit insuper fraudulenta poetarum laudatio. qui miseros damnatosq3 homines in celū compositis carminibus extulerunt. Et pulchre eodem tempore cum demones loqui hoībus cepissent. misit clemens dominus angelos suos. vt quibusdam electis suis visibiliter loquerentur. ne simul tota humanitatis massa errore pessimo deperiret

Tempora grossa et rudia in quibus humanum genus nimis defecit a pspicuitate naturalis luminis. Et ideo necesse fuit institui leges positiuas vtearum adminiculo hō rediret ad pristinam et naturalē intelligentiam. Uide sup h doctorē scm̄ in pma scdē Nota q̄ multe inique leges ab hoībꝫ istitute fuerūt ꝯ dictamen recte rōnis. et mlti hoīes qui ceteris siue i potētia. siue prudētia ꝛc. pstātiores erāt dij putabant. Omē eīn qd erat insolitū reputabat q̄si diuinū.

Hanc ciuitatem magnam Ninus ampliauit. et ex suo nomine niniue appellauit. que est metro/polis assyriorum.

Iste melchisedech vlgariter dicebatur rex iustus propter eximiam sanctitatem. Panē et vinū obtulit abrahe in magnū mysterium. fuit enī sacerdos dei altissimi. geñ. xiiij

melchi/sedech rex salē

Iste ninus libidine dñandi pmotus vt latius regnare posset finitimis id est vicinis suis bel/la intulit. Et quia populus adhuc rudis fuit. nec bellandi. nec armoꝝ periciā hūit. cito pene totam asyam sibi subiugauit. factusqꝫ est primus monarcha omniū orientaliū. Cū nimis do/leret de morte pr̄is sui beli: fecit sibi i solaciū suū imaginē ei⁹. cui tantā reuerentiā exhibebat vt quibuscūqꝫ reis ad ipsam ꝯfugientibꝫ pceret. ⁊ penā idulgeret. Huius exemplo plēs suis caris mortuis imagines dedicare ceperunt. Videntes aūt maligni spūs curiositatē ꝑplī: int⁹ latue/rūt. ⁊ rñsa dederūt. deos esse dixerūt. ac diui nos hoīnes sibi fieri decreuerunt. Sicqꝫ hoc in/felicissimū idolatrie crimē introductū est. diuine maiestati pmaxime nociuū. et intm̄ hec vesa/nia creuit. vt capitali sententia plecteret qui eos ho/mines fuisse affirmaret.

III⁹ CLXXXIIII.

Magnus iste amicus dei abraham nascitur anno. xliij. Nini regis.

.ΛX6. II

Iste arā mortu⁹ est añ thare prēm suū in vr chaldeoꝝ. i. i loco q̄ vr dicebatur Moōt āt dr̄ q in ignē piect⁹ fuerit cū abraham ⁊c̄. fabule sunt iudeoꝝ fm magistrū in hi/storijs et alios.

Mo abp̄r — Moabitaꝝ

arā fili⁹ thare fr̄ abrahā — genuit — loth

Iste loth cū exisset de sodomis genuit hos duos filios de duabꝫ filiabꝫ suis ebrius factus fuit. Hic vir sanct⁹ fuit q̄ etiā angelicā meruit visitatōem sic̄ abraham.

Ista melcha fuit filia arā vxor ho nachor genuit hus bus Batuel cū alijs. v. vtꝫ geñ. xxij. sꝫ de vno scꝫ batuel fit p/secutio propter rebeccā vxorez ysaac.

Iste nachor exiuit cuꝫ pr̄e suo de chaldea et venit in charram mesopotamie ⁊ permansit ibi.

nachor fili⁹ tar̄ fr̄ abra. — genuit — mel/cha.

amō Iste est pater ammonitarum.

hus

bus de hoc descendit iob scd̄m quosdaꝫ

Bat/huel Iste batuel fuit fili⁹ nachor quem pepit ei melcha. hic mā sit post morte patris in charram et posteritas eius

Bus de hoc descēdit balaā et beliu.

Lia — La/ban — genuit — Reb/ecca — Ra/chel — vxores Jacob

Treueris extruitur in almania super mosellam fluuiũ. ciuitas antiqua.

Reges assyriorum

Abrahã. iiij. reges pcussit pter loth. q2 ceperãt eũ. vt p3 geñ. xiiij. q2. vn⁹ dr fuisse nẽroth. z dr hic

Hoc tpe pmũ scĩ ãgli serapbĩ forma hũana apparuerũt hoib⁹

Iste ninus filius magni et semiramidis fertur matrem propriã occidisse.

Ista semeramis relicta vxor nini fuit. que prima post morte regis aggressa est indos et obtinuit eos. et sic per totã asyam regnũ assyriorum dilatatum est. Ciuitatem maximã babilonie instaurauit z muris circũdedit. Hec a filio suo nino dr interfecta eo q ipm ad illicitum concubitum ausa fuerit prouocare. sicut recitat aug⁹. xviij. de ciuitate dei. Hugo in historia dicit. q pprio filio nupsit. z ex eo filiũ genuit. qui babiloniã caput regni instaurauit.

Ante Romam treueris fuit annis mille tricentis.

Iste telexion sichioniorum qntus rex fuit. q regnãte adeo ibi mitia et leta tpa fuerũt. vt eũ defunctũ velut deũ pmit⁹ colerent sacrificãdo z ludos celebrãdo. huic successit thauriacus cui idem fecerunt.

Anno mundi III^m CCCXXXIIII. III^m CCCLXXXIIII.

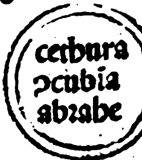
Hic incipit illa dulcis et deuota historia patriarcharum nostrorum qui verum deum coluerũt. z colendo predicauerunt. Vide Geñ. xij. vsq ad finem.

III^m CCCCCLXVI. III^m CCCCCXCI.

Nota diligenter q anno abrahe. lxxv. de magnifica glia summi dei elapsum est verbũ mie sup hũanũ gen⁹. q2 tũc ceperũt oracla promissionũ dei apparere. O q suaue verbũ. vide augustinũ xvi. de ciuitate dei. Item Geñ. xv.

Sodoma et gomorra ppter peccata horribiliter subuertuntur h tempore

Hanc abrahã post morte sare duxit in vxorẽ. de q orti sũt plures filij et gentes. vt3 Geñ. xxv.

Ista sarai diu sterilis. tandẽ gra diuina fecũdata parit ysaac nonagenaria mulier scã alio nomie dicitur iescha.

De hac agareni. Et fuit concubina abrahe.

hõ ferus.

sare.

Iste ismahel fuit filius abrahe et genuit hos. ij. cũ. x. alijs

Uxor loth retrospiciens in statuam salis repente cõuersa est magno ↄmonuit sacro nemini i via libatõis pterita desiderare debere

Hic ortū regnū argiuorum siue grecorum vbi p̄mo inachꝰ regnauit et durauit vsq3 ad tpa hebreorum.

Inachꝰ

Ista p̄rio dicta fuit Jo. filia inachi. Sed in egiptū nauigans ibi literas docuit. Jsis vocata est. et p̄ magna dea colitur a stultis plebibus

Isis

Jupiter fabulatur cum iside concubuisse. ex qua diuina q̄dam proles orta putatur a grossissimis plebibus. Hoc studiū fuit quorundā maleficorꝝ taliter sua autporētū stupra excusare.

.v. Arrius

.vij. Xerses

Hic dicitur xerses antiquꝰ q̄ baleꝰ vocatꝰ sub quo natꝰ ē iacob regnante tunc apud sicbionios thuriaco quē quidā thurimachum scribunt.

Iste est quintꝰ rex assyriorꝝ sub quo natꝰ est ysaac scd̄m augꝰ.

.viij. Armamitre.

hic ē scd̄m augusti. viij. rex assyriorū sub quo deus apparuit ysaac promittēs ei qd̄ p̄miserat patri eius regnante apud sicbioniōs leucipo. viij. rege

Abraham moritur et sepelitur in ebron.

Istis tpibus promētheos fr̄ athlātis primo dictus est fecisse hoīes. tū q2 de rudibꝰ doctos fecit. tū q2 legitꝰ fecisse hoim imagines quas arte quadā deambulare fecit. Etiā p̄mꝰ anulum inuenit. in q̄ gemā inclusit. et quarto digito portari iussit pp̄ter venā cordis que illuc tendit.

IIIꝰ ccccXLIIII. | IIꝰ ccccXXXIIII.

Jacob vixit. ā. cxxxvij.

Judas filiꝰ iacob. iiij.

ab hoc tribus regia descēdit et tādē xp̄s vn̄a

M̄ccccLXVI. Anno ante christi natiuitatem M̄ccccLXVI.

Iste ē esau vēdidit p̄mogeita fr̄i. s. iacob ipē ē p̄r ydumeorꝝ. et mōtē seyr possedit. et p̄mꝰ eqs asinis iūxit vnde orti sunt muli

Esau

Ruben

tbū facit et p̄didit p̄mogeīta.

Symō

tribū fac

bala famula rachael ꝯ iacob

Dan

tribum facit de qua samson natus est.

Neptali

tribum facit.

Gad

tribū facit.

rebecca vxor ysaac genuit

lia vxor iacob filia labā

Leui

sacerdotalē tribū legiꝰ ab h̄ descendisse.

zelfa famula lie ꝯ iacob

genuit hos

aser

tribū facit

ysachar

tribū facit

Ista lia lippa oculis genuit sex filios et vnā filiā.

zabulon.

tribū facit

Rachel vxor iacob. genuit hos

Joseph

duplicē tribū facit p̄mogenita sunt eius

manasses.

beniamin

tribū fac de q̄ paulꝰ natus est.

Efraim.

Nota q̄ a natiuitate ysaac vsq3 exitū de egipto fluxert anni. cccc. Vide Lyram Genesis. xv.

Dina

filia nō facit tribum

Hec cū exiret videre mulieres regiōis corrupta est a sichem.

Iste primus in grecia istituit iudicia. legesqȝ ɔscripsit Hic habuit frēm q̄ mēses et annos docebat obseruare et sacella cōstituit ad colendos deos ꝑter qđ a rudi ꝑplo iter dos ɔnūerat⁹ ē: ꝛ ei boues imolabant. dict⁹ est phegaos

Iste serapis tertius rex argiuoꝝ fuit dict⁹ apis cum in egiptū nauigio venisset. et ibi mortuus fuisset factus est a ceca gente omniū maximus egyptioꝝ deus. Tunc ex tiā mirabilis supstitio incepit de boue discolore que apem vocabāt: eo q̄ viuus coleret. et illo mortuo demōes vitulū silēm ibidē pcurabant ad decipiendū rudē ꝑplꝫ lū vēit q̄ filij isrl' silr oly rabāt. quid hac stulticia mirabili⁹ in hoie rōnali

pho/rōe⁹

Se/rapis

Reges assyriorum.

Diluuiū i achaia tpe ogij regis elusine.

ix. Belo/cus.

Hoc hoīes rodū condiderūt

x. Baleus

Sub isto belo/co locut⁹ ē dn̄s ad iacob repromittēs ei que promisera t patrib⁹ suis que sunt hec duo. scȝ possessio terre promissiōis id est chanaā ꝛ bn̄dictio oim gētiū in semie ipsius qđ est christus dn̄s.

Sub isto mortu⁹ est ysaac. regnāte tūc apud sichionios messoppa. ix. rege

mierua

Hec apud lacuꝫ triconidē post illud diluuiū pmo apparuit. ꝛ plures artes inuenit ibi. ꝛ pcipue lanificiū. ꝛ dea facta est scđm errorem gentilium

pharao

Iste pharao rex egipti: alias nephres suscepit ioseph. ꝛ exaltauit eū ꝑpter sōniorum interpretationem.

Anno mundi. IIIIᵐ CCCCXLV.

Linea christi.

phares

MCCCV. [printed inverted]

filij iude neqȝ pcussus est a dn̄o

Her

thamar

Hec ab her ꝛ homan. filijs iude viduata. genuit ab ipso iuda geminos filios scȝ

Isaac moritur.

Sue

vxor iude hos. iij. genuit.

Ho/man

Linea pontificum

zara

merari.

Iste Sela filius iude cum ad huc pnul⁹ eēt: nō dedit eum iudas thamar. sȝ eā viduā remisit in domū patris sui. Cum autē creuisset timuit dare ne occideretur sicut fratres eius. Unde et thamar simulās se meretricem ɔcepit in binio de iuda. et genuit phares et sara. vt pꝫ Genesis. xviij.

Se/la

leui fili⁹ iacob pꝛ oim leuitaꝝ vixit. cxxxvij

caath ānis

Leuite ad hō leui grādeꝫ hōreꝫ sacerdotal' dignitatis adepti sūt ꝑpter moysen et aaron. ex his etiā xp̄s descēdit ꝑpter affinitatē tribuū hui⁹ et Iude. et ꝑpter ministeriū. q xp̄s sūmus sacerdos et rex sic debuit nasci et nobis innotesci.

Ger/rom

Ioseph vir sanctus. et glīa domus israel. fili⁹ iacob. natus ē āno ei⁹. cx. Et cū esset annoꝝ. xvi. venditus est. Anno aūt. xxx. stetit coram pharaone interptās somnia eius q̄ sublimauit eū. Et q cast⁹ fuit et timorat⁹: ideo a dn̄o vbiqȝ dirigebatur.

Io/seph

Athlas magnus astrolomus hoc tempore fuit. qui et celum humeris portasse dr propter peritiam astrorum. Mercurius multarum artiu peritus claruit. qs hoibus trades ds credebat

Omogirus primus ad aratrum boues iunxit.

Corinthus conditur.

Ar-gus. Iste Argus quartus rex argiuorum fuit. Ex cuius nomie illud regnu nome accepit Hic post obitu deus haberi cepit templis et sacrificijs honoratus.

Hoc tempore grecia segetes habere cepit. delatis aliude seminibus

amitbus

Iste fuit duodecimus rex assyriorum. sub quo mortuus est ioseph. regnante sichioniorum Plemmio rege vndecimo.

Appollo delphicus clarus habetur. et post morte eius habitus est. Hic etia dicitur phiton. et artem illam magicam inuenit q dicitur phitonica. de qua fit mentio in sacra scriptura.

Jacob patriarcha scus vides die mortis sue imminere vocauit oes filios suos annucians eis q futura erat. aptequ de christo prophetat dices. No auferet sceptrum zc. mortuusqz sepelitur gloriose in ebron a Joseph Genes. xlix.

pharao. amonophis ignorabat ioseph. et iussit pueros submergi. vt hr Exo. i.

Memphis conditur ciuitas egipti.

III m DXLIIII. III m DXCIIII.

Esrom

MDCCV. Anno ante christi natiuitatem MDCCV.

Athenas Cicrops condidit. et ex minerua nome accepit. Ibiqz Cicrops prio regnauit. Hec ciuitas nutrix liberalium artium et multorum philosophorum fuit tn ludificatibus demonibus supsticiosa est effecta. vide Augu. xviij. de ci. dei. mirabile historia

Joseph moritur annorum. c. xx. et codit a romanibus repositus est in in loculo in egipto.

isuar

Circa ista tempora incipit historia libri Exodi.

Amraz. vixit annis. cxxxvij. Iste amram fuit filius caath filij leui Hic accipiens vxorem stirpis sue. genuit ex ea in egipto Aaron moysen et mariam.

Hebron

Seruitus israhelici populi incipit durans annis. cxliiij.

Ozybel.

Tercia etas Abraam

Iste primus in grecia istituit iudicia. legesqz pscripsit Hic habuit frem q meses et annos docebat obseruare et sacella cõstituit ad colendos deos pter qd a rudi pplo iter dos pnüerat? ē: z ei boues imolabant. dict? est phegaos Reges assyriorum. Diluuiū i achaia tpe ogÿ regis elusine.

pho/ rõe?

Iste serapis tertius rex argiuoz fuit dict? apis cum in egiptū nauigio venisset. et ibi mortuus fuisset factus est a ceca gente omniū maximus egyptioz deus. Tunc et tiā mirabilis supstitio incepit de boue discolore que apem vocabãt: eo q viuus coleret. et illo mortuo demões vitulū silem ibidē pcurabant ad decipiendū rudē ppls [?] vēit q filÿ isrl silr dyrabãt. quid hac stulticia mirabili? in hoie rõnali

Se/ rapis

ix. Belo/ cus.

Hoc hi nes rōdū condiderūt

Sub isto belo/ co locut? ē dñs ad iacob repromittēs ei que promisera t patrib? suis que sunt hec duo. scz possessio terre promissiõis id est chanaā z bñdictio oim gētiū in semie ipsius qd est christus dñs.

x. Baleus

Sub isto mortu? est ysaac. regnāte tūc apud sichionios messoppa. ix. rege

mier na

Hec apud lacuz triconidē post illud diluuiū pmo apparuit. z plures artes inuenit ibi. z pcipue lanificiū. z dea facta est scdm errorem gentilium

pha rao

Iste pharao rex egipti: alias nephres suscepit ioseph. z exaltauit eū pter somniorum interpretationem.

Anno mundi. IIIIᵐ CCCCXLV.

Linea christi.

phares

ACCCCIV.

Her

filius iude neqz pcussus est a dño

Sue

vxor iude hos. iij. genuit.

Ho man

Linea pontificum

Se/ la

Iste Sela filius iude cum ad huc puul? eēt: nō dedit eum iudas thamar. sz eā viduā remisit in domū patris sui. Cum autē creuisset timuit dare ne occideretur sicut fratres eius. Unde et thamar simulās se meretricem pcepit in binio de iuda. et genuit phares et sara. vt pz Genesis. xviij.

tha/ mar

Hec ab her z homan. filÿs iude viduata. genuit ab ipso iuda geminos filios scz

Isaac moritur.

zara

mera ri.

leui fili? iacob pz oim leuitaz vix it. cxxxvij

caath ānis

Levitic

Leuite ad hleui grādez hōrez sacerdotal' dignitatis adepti sūt pter moysen et aaron. ex his etiā xps descēdit pter affinitatē tribuū hui? et Jude. et pter ministeriū. qz xps summus sacerdos et rex sic debuit nasci et nobis innotesci.

Ges rom

Joseph vir sanctus. et alia domus israel. fili? iacob. natus ē āno ei?. cx. Et cū esset annoz. xvi. venditus est. Anno aūt. xxx. stetit coram pharaone interptās somnia eius. q sublimauit eū. Et qz cast? fuit et timorat?: ideo a dño vbiqz dirigebatur.

Jo/ seph

Athlas magnus astrolomus hoc tempore fuit. qui et celum humeris portasse dr propter peritiam astrorum. Mercurius multarum artiu peritus claruit. qs hoib tradēs ds credebat

Omogirus primus ad aratrum boues iunxit.

Corinthus conditur.

Argus.

Iste Argus quartus rex argiuorum fuit. Ex cuius nomie illud regnu nomē accepit Hic post obitu deus haberi cepit templis et sacrificijs honoratus.

Hoc tempore grecia segetes habere cepit. delatis aliūde seminibus

amiibus

Iste fuit duodecimus rex assyriorum. sub quo mortuus est ioseph. regnante sichioniorum Plemmio rege vndecimo.

Appollo delphicus clarus habetur. et post morte eius habitus est. Hic etiā dicitur phiton. z artem illam magicam inuenit q dicitur phitonica. de qua fit mentio in sacra scriptura.

Jacob patriarcha scūs vidēs diē mortis sue imminere vocauit oēs filios suos annūcians eis q futura erāt. apteq de christo prophetat dicēs. Nō auferet sceptrum zc. mortuusq sepelitur gloriose in ebron a Joseph Genes. xlix.

Memphis conditur ciuitas egipti.

pharao. amonophis ignorabat ioseph. z iussit pueros submergi. vt hr Exo. i.

III.ᵐ DXLIIII. III.ᵐ DXCIIII.

Esrom

MDCLV. Anno ante christi natiuitatem MDCV.

Athenas Cicrops condidit. z ex minerua nomē accepit. Ibiq Cicrops prio regnauit. Hec ciuitas nutrix liberalium artium et multorum philosophorum fuit tm ludificātibus demonibus supsticiosa est effecta. vid Augu. xviij. de ci. dei. mirabilē historiā

Joseph moritur annorum. c. x. et cōdit a romanibus repositus est in in loculo in egipto.

Circa ista tempora incipit historia libri Exodi.

isuar

Amram. vixit annis. cxxxvij. Iste amram fuit filius caath filij leui Hic accipiens vxorem stirpis sue. genuit ex ea in egipto Aaron moysen z mariam.

Hebron

Seruitus israhelici populi incipit durans annis. cxliiij.

Ozyhel.

Hic oritur regnum athenienſiū

cicropſ .i.rex atheniū.

Iſte cicrops fuit primus rex athenienſium. hic multas ſuperſticiones ibidem inſtituit nunq̄ antea in grecia viſas. Ab hoc primum iupiter deus predicatur. eiq3 bouem offert.

Bos in egipto exit de flumine in feſto ſerapis et eleuatur in aere. et rurſum intrat ꝛ nō cōparet. ꝛ pro deo colitur a ſtulta plebe.

Reges aſſyrioꝝ

Safrus.

Iſte ſafrus fuit. xiiij. rex aſſyrioꝝ. ſub quo natus eſt moyſes in egipto. regnāte ſicbioniorꝝ. xij. orthopole. et arguiorum quinto criaſo

¶ Diluuium deucalionis factum in theſſalia. et fetōtis fabularum incendium. Et vocat̄ ideo deucalionis. quia in eius regno maxime fuit.

pharao bochoris.

Iſte pharao nonꝰ a nefre nō audiuit vocē dn̄i nolens dimittere filios iſrahel. quare decem plagis attritus. poſtea cū ſuis in rubro mari ſubmerſus fuit.

Anno mundi III^{ꝰ}DCXLIIII.

Linea chriſti.

Aram.

ACCL

Filij iſrael ſunt in magna ſeruitute ꝛ tribulatōe

moyſes.

primꝰ iudex. an. xl. naſcit̄ ꝛ ponit̄ in aqua. vixit aūt ānis. cxx.

aarō

naſcitur ante moyſen annis. iij.

maria:

Iſta maria prophetes fuit. et carmē cecinit. leproſa fuit. vij. diebus propter murmur. moritur in cades deſerti ſyn et ibidem ſepelitur.

Job vir ſanctꝰ

Iſte iob patiētie ſpeculū circa hec tpa naſcit̄ de liea nachor filij thare fratris abrahe. Vixit annis multis. quia poſt flagella vixit annis. cxl. Et eſt poſitio auguſtini. gregorij. lyre ꝛc̄. ſc3 tertia generatione poſt iacob. Et ſic fuit cōtemporaneus moyſi. licet diu poſt eum vixerit. Uide auguſtinum. li. xviij. de ciuitate dei

Rabiſalomon expoſitor in libro qui dicitur canthedrin in capitulo belech dicit. ꝙ de. dcꝰ. q̄ egreſſi ſūt de egipto cū moyſi p mare rubrū non intrauerunt terrā promiſſionis niſi duo tm̄. ſc3 caleph et ioſue. Ceteri omnes mortui ſunt in deſerto propter peccatum murmurationis. Filij vero eoꝝ obtinuerunt eam. Sed et ipſe moyſes ipſam quidē vidit. ſed itrare nō meruit

Lacedemon conditur.

Nota q̄ s̄m augustinum circa hec tempora multa mendacia et fabulosa annotantur a grecis historiographis. que communiter multo minora sunt q̄ fama iactantur. De modico negotio magna predicant.

¶ Liber pater vinū inuenit primo in grecia. Et archos condidit. Ipse est Dyonisius Bachus filius Semele regis thebeoꝝ. et pro deo cultus est.

Hercules antheū vicit. Nā s̄cđm augustinū plures fuerunt hercules et liberi patres. quos indoctū vulg⁹ aut putauit aut voluit deos fuisse

Aschatades.

Sub isto moyses eduxit populū de egipto. Rexit autem tunc apud sicbionios. moratus apud arginos triopas nouissimo tp̄e. Cicropis atheniēn. regis p̄mi

Aptheros rex crethe primo mellis colligendi vsum inuenit. Minus filia ex incestu concepit. de quo mirabilia narrantur. Et post ibidem filius regnauit. Et dictus fuit auidis. Leges fecit. Et boues aratro primus iunxit.

Iste aminadab primus post moysen fide plena ingressus est mare rubrum aliis trepidantib⁹ propter quod regalem stirpem meruit procreare.

IIIm DCLXXXVIII.

Aminadab.

Naason — Princeps tribus iuda in deserto.

Anno ante christi natiuitatem MDXI

Iste aaron a deo vocatus digne summum sacerdotium sibi assumpsit. et testamentum eternū sibi et filiis suis statuitur. Moritur ānorum. cxxiii. et sepelit in mōte hor. Filiusq̄ eius eleazar⁹ in pōtificatu succedit.

Ithamar — Eleazar

Aarō p̄m⁹ pōtifex vixit annis. cxxiii.

Balaam prophetat et occiditur.

Nadab — Abiu. Isti duo offerentes ignem alienum percussi sunt a dn̄o.

Moyses p⁹ iudex in isrl̄

Iste Moyses de cuius laude resonat celum et terra omniū prophetarum et historiographoꝝ excellentissimus fuit. d[eu]m vidit facie ad faciē clare. qd de nullo alio p̄ter q̄ de paulo apostolo scriptura testatur in hac fragili carne. Rationem vtrobiq̄ eadē. q̄ sunt duo patresfamilias. ille circūcisionis. iste in prepucio. dantes testimoniū de diuina essentia et docentes vnū deū colendū esse. Ergo isti duo tā q̄ primicerii debebāt prius videre vt postea legittime testificare possent. alii aūt i figuris. Iudicauit isrl̄. xl. an.

Lex datur in monte syna.
Liber leuiticus scribitur.
Liber numeroꝝ p̄mulgat.
Tabernaculū p̄paratur

Chore cum. ccc. viris perit
Dathan et abyrō viui absorbent
Multa milia prosternunt
propter murmur.
Deuteronomiū scribitur.

Hic oritur regnum athenien∫iū

cicrops .i.rex athenin.

Iste cicrops fuit primus rex athenien∫ium. hic multas superstitiones ibidem instituit nunq̄ antea in grecia visas. Ab hoc primum iupiter deus predicatur. eiq; bouem offert.

Bos in egipto exit de flumine in festo serapis et eleuatur in aere. et rursum intrat ꝛ nō ꝯparet. ꝛ pro deo colitur a stulta plebe.

Reges assyriorum

Safrus.

Iste safrus fuit. xiiij. rex assyriorum. sub quo natus est moyses in egipto. regnāte sicbioniorum. xij. orthopole. et arguiorum quinto criaso

Diluuium deucalionis factum in thessalia. et fetōtis fabularum incendium. Et vocat̄ ideo deucalionis. quia in eius regno maxime fuit.

pharao bocchoris.

Iste pharao nonꝰ a nefre nō audiuit vocē dn̄i nolens dimittere filios israhel. quare decem plagis attritus. postea cū suis in rubro mari submersus fuit.

Anno mundi III^M DCXLIIII.

Linea christi.

Aram.

MCD

Filij israel sunt in magna seruitute ꝛ tribulatōe

moyses.

primꝰ iudex. an. xl. nascit̄ ꝛ ponit̄ in aqua. vixit aūt ānis. cxx.

aarō

nascitur ante moysen annis. iij.

maria.

Ista maria prophetes fuit. et carmē cecinit. leprosa fuit. vij. diebus propter murmur. moritur in cades deserti syn et ibidem sepelitur.

Job vir sanctꝰ

Iste iob patiētie speculū circa hec tpa nascit̄ de liea nachor filij thare fratris abrahe. Vixit annis multis. quia post flagella vixit annis. cxl. Et est positio augustini. gregorij. lyre ꝛc̄. scʒ tertia generatione post iacob. Et sic fuit cōtemporaneus moysi. licet diu post eum vixerit. Vide augustinum. li. xviij. de ciuitate dei

Rabi salomon expositor in libro qui dicitur canthedrin in capitulo belech dicit. q̄ de. dcꝰ. q̄ egressi sūt de egipto cū moysi p mare rubrū non intrauerunt terrā promissionis nisi duo tm̄. scʒ caleph et iosue. Ceteri omnes mortui sunt in deserto propter peccatum murmurationis. Filij vero eorum obtinuerunt eam. Sed et ipse moyses ipsam quideʒ vidit. sed itrare nō meruit

Lacedemon conditur.

Nota q̃ fm augustinum circa hec tempora multa mendacia ꝛ fabulosa annotantur a grecis historiographis. que communiter multo minora sunt q̃ fama iactantur. De modico negotio magna predicant.

Liber pater vinũ inuenit primo in grecia. Et archos condidit. Ipse est Dyonisius Bacchus filius Semele regis thebeoꝝ. et pro deo cultus est.

Hercules antheũ vicit. Naz scõm augustinũ plures fuerunt hercules et liberi patres. quos indoctũ vulg⁹ aut putauit aut voluit deos fuisse

Ascha-tades.

Sub isto moyses eduxit populũ de egipto. Rexit autem tunc apud sicbionios. moratus apud arginos triopas nouissimo tpe. Cicropis athenieñ. regi primi Aptheros rex crethe primo mellis colligendi vsum inuenit. Huius filia ex incestu concepit. de quo mirabilia narrantur. Et post ibidem filius regnauit. Erdictus fuit auidis. Leges fecit. Et boues aratro primus iunxit.

Iste aminadab primus post moysen fide plena ingressus est mare rubrum aliis trepidantib⁹ propter quod regalem stirepm meruit procreare.

III⁹ DCLXXXVIII.

Amina dab.

Naasõ

Princeps tribus iuda in deserto.

Anno ante christi natiuitatem DCXL

Iste aaron a deo vocatus digne summum sacerdotium sibi assumpsit. et testamentuz eternũ sibi et filiis suis statuitur. Moritur ãnorum. cxxiii. et sepelit in mõte hor. Filiusq3 eius eleazar⁹ in põtificatu succedit.

Ithamar

Eleazar

Aarõ p m⁹ põtifex vixit annis. cxxiii.

Balaam prophetat et occiditur.

Nadab

Abiu.

Isti duo offerentes ignem alienum percussi sunt a dño.

Moyses p⁹ iudex in isrl.

Iste Moyses de cuius laude resonat celum et terra omniũ prophetarum et historiographoꝝ excellentissimus fuit. d-um vidit facie ad faciẽ clare. qd de nullo alio pterq̃ de paulo apostolo scriptura testatur in hac fragil ẽ carne. Rationem vtrobiq3 eadẽ. q2 sunt duo patresfamilias. ille circũcisionis. iste in prepucio. dantes testimoniũ de diña essẽtia ꝛ docentes vnũ deũ colendũ esse. Ergo isti duo tã q̃ primicerii debebãt prius videre vt postea legittie testificare possent. alii aũt i figuris. Iudicauit isrl. xl. an.

Lex datur in monte syna
Liber leuiticus scribitur.
Liber numeroꝝ pmulgat
Tabernaculũ pparatur

Chore cum. ccc. viris perit
Dathan ꝛ abyrõ viui absorbẽt
Multa milia prosternunt
propter murmur.
Deuteronomiũ scribitur.

Circa istud tempus inceperunt reges in ytalia regnare. et multotiens nomia vari arũt. ex quibus rhomanorũ propago clarus deducitur.

Reges ytalie

Janus pmᵘ rex ini talia

Iste ianus primus omniũ regum ytalie dr fuisse filius noe. q palatium extruxit quod dicit iacħn. et post pro magno deo habitus fuit. duas facies ei figurãtes. et in principio anni ei᷒ festũ celebrantes quasi esset finis preteriti et principium futuri anni. Inde ianuari᷒ mensis sic dict᷒

Reges assyrioꝝ

amict᷒

Iste amict᷒ fuit octauus rex assyriorũ. sub quo mortuus est iosue regnante apud sicbionios corace rege. xvi. apud arginos decimo. dynao apud athenienses quarto ericthonio.

Ericto nius quartus atheniensium princeps primus quadrigam iunxit in grecia.

Anno mundi. IIIᵐDCCXXV.

Linea christi

salomõ raabei᷒ vxor.

MCCCCLXXIIII

Historia libri iosue hic incipit. in qua mirabilia bella israhelitici populi describuntur. et distributio terre promissionis.

Hic fm quosdam texitur historia destructõnis beniamin et ciuitatis grabaon propter stupri crimen ꝛc.

Pontifices.

eleazar᷒.

Iste eleazarus secundus pontifex cũ iosue diuisit israheli terraꝫ promissionis. et ab eo descendũt pontifices vsqꝫ ad christũ paucis exceptis.

A Josue vsqꝫ ad aiotħ anni. xl.

Judices

.ij. iosu.

Iste iosue vir bellicosus fuit primo in deserto amelech vicit p᷒ mortem moysi ipse a deo iudex constitutus fuit super israel vt terraꝫ populo diuideret. Cuius bella et opera. et religiosa mẽs in libro suo scripta sunt.

Moyses morit

Jordanis siccatur.

Jerico capitur.

Sol in celo imobilis stat vt filij israel hostes persequerent.

Italus rex iuxta albulam fluuiū .i. tyberī ciuitatē ɔdidit. vbi post roma ɔdita fuit a q̄ tota ita lia nūcupata fuit. Troys in Dardania regnat. ⁊ troyā ɔdidit. Fabule m̄lte a grecis ānotāt

Sibilla erithrea in babylone orta multa ꝓphetat de regno iudeorū ⁊ troya subuertenda. ⁊ de xp̄i incarnatione et beata virgine Maria.

Saturnus

Iste saturnus de creta insula dr̄ venisse in ytaliam ⁊ ibi regnasse. quē delyri ydolatre mira cecitate hoīem fuisse negant. cū tn̄ eū regnasse dicant. Et p̄mus stercus sup agros ꝓicere docuit. q̄re etiā stercutus dr̄. ⁊ romani stercoriani post dicti sūt. et etiā saturiani. Affirmāt ipm̄ fuisse patrem iouis.

Picus

Iste pic⁹ saturni fili⁹ p̄m⁹ rex laurētū fuit. bellator ē gregi⁹ ⁊ augur. ⁊ iter deos nūerat⁹ ē

Cathinus ɔdidit thebas regnās ibi. ⁊ grecas litteras īuenit

Fenix venit in thyrū ⁊ sidonem et regnauit ibi. ⁊ vsum lr̄aruz tradidit eis. et coloris fenicei. quo capitalia facerent.

Sibilla samia femonoe dcā apte ꝓphetat de xp̄o. ⁊ de pauptcula ei⁹ m̄re.

Lamperes

Iste est .xxiiij. rex assyrioꝝ sub q̄ historia delbore annotat. scdm aug⁹. et rēgnū argiuoꝝ defec

Rachab de quo descendit stirps valde religiosa hoc tempore fuisse credit. Ipe aūt de ietro cognatu moysi descendit. et conuersus fuit ad iudaismū.

IIIᵐ DCCLXXV. IIIᵐ DCCCCXXV.

boos filius sal de raab

Booz

Anno ante christi natiuitatem MCCCXXIIII. MCCLXXIIII.

Rahab.

Ista raab cū eēt meretrix recepit nūcios filiorum israhel. qui ad explorandū ierico missi fuerūt. ⁊ abscondit. qua ꝓpter ipa cum domo sua saluata. et vxor salomon effecta genuit ex eo booz

Historia libri iudicū hic incipit.

Hic fit saltus p euāgelistas vsq ad Booz et obet. q2 ad min⁹ iter eos fluxerūt anni. cclxxij. qd̄ tempus ad vnū hoīem referri nō pt. ⁊ iō hic ponunt. v. magis ad denotandū tēpus q̄ rem gestam. Dicit tamen nicolaus de lyra q iuxta historie veritatem fuerunt ibi viri booz ap

phinees

Iste phinees cū adhuc iunior esset zelauit p dn̄o. transfugans luxuriantes. et ita placatus est dn̄s

De iuda

De beniamin

iiij.

othoniel

iij.

aiothanis

lxxx.

sangar

Iste sangar fuit quintus iudex. et nō interponitur. quia annos non habet

Iste othoniel frater caleph iunioris liberauit israhel d̄ oppressione regis mesopotamie quem percussit. Ipse accepit axam in coniugem. que petiuit irriguum superius ⁊ inferius de pr̄e suo caleph. Judicū .i.

Iste Aioth percussit eglon regem moab et liberauit israel. fuit enim vir fortissimus et vtraq manu pro dextera vtebatur. post hunc fuit sangar q̄ percussit de philistijm. dc. viros vomere. Judicum .iij.

Historia de ydolo miche scdm expositores cōmuniter dr̄ accidisse post iosue in illis. vij. annis. sed hebrei dicūt q tpe othoniel

Occasio troyanorum bellorum orig. que tanquam scintilla minima fuit. eo quod laomedon non recepit herculem et Jasonem cum honore debito. et ex tantillo tot creuerunt mala. Caueat sibi quisque ait co micus.

Sibilla delphica ante troyana bella vaticinata est de xpi incarnatione absque maris coitu. Et si hec vera sunt: tunc gentibus apertius quam iudeis reuelatum est mysterium incarnationis. quod valde mirum videtur. Similiter dicendum videtur de Job

Faunus.

Iste .vi. rex laurentum fuit qui etiam deus fuit illorum qui ita voluerunt vel putauerunt.

Laomedon rex troye occiditur et filia eius esionia capitur. et in greciam ducitur. propter que secuta sunt bella grauissima et mala horrendissima. vide historiam troyanam.

Reges assyriorum.

Tautanus.

Iste thautanus dicitur fuisse .xxiiij. rex assyriorum. excidiumque troye sub ipso factum fuisse aliqui affirmant. sed forte prime et non secunde. Hoc etiam tempore thola indicat israhel

Hercules ilium vastat .i. troyam cum Jasone. que statim a priamo reedificata fuit. Idem Hercules .xij. facta peregit. agonem olimpiacum constituit. multa bella confecit. et plurima mendacia de ipso conficta sunt. tandem postquam multos superauit. ipse morbum ferre non valens quo laborabat. sed ab eo superatus flammis se iniecit. et mortuus inter deos translatus est.

Anno mundi IIIm DCCCCLXXV.

Linea christi.

Booz

IIIIm XXDDDD

Appellati sic vicissim succedentes. quod quia ex canonica scriptura non patet pro solido astruere non audemus. Hoc tamen certissimum est quod inter principium iudicatus iosue quando salomon accepit ra ab que genuit booz vsque ad natiuitatem dauid fluxerunt anni circiter .cccl.xvij. vbi tamen nisi tres ab euangelistis generationes ponuntur.

Pontifices.

albisue.

Judices

de effraim — Delbora vi. annis .xl.

Ista Delbora fuit mulier et propter gratiam prophetie delatus est ei honor vt iudicaret israel. vnde de mandato vocauit barach vt percuteret hostes israel. et inualuerunt filij israel contra iabi regem chanaan. et cizaram principem milicie eius. et deleuerunt eos.

de tribu manasse — gedeon vij. annis .xl.

Iste percussit quattuor reges scilicet oreb. zebee zeb. et salmana. et humiliatus est madian coram israel. Judicum .vi. et .vij.

de manasse — abimelech viij. a. .xxiij.

Iste abimelech filius naturalis gedeon non vocatus a domino. sed maliciose igessit se ad principatum occisis .lxx. fratribus suis quare etiam mala morte vitam finiuit. Judic. .xi. Homen enim regium sibi inique imponi iussit.

Sibilla frigia fertur vaticinata fuisse anchise. ⁊ de flagellatore potentum terre. et de descensu dei de olimpo. Anchises ex dea venere generat eneam qui regnauit in italia. Hec ficticia deceptoris rudium populorum confixerunt. quibus sua stupra et adulteria palliarunt.

Carmentis filia euandri litteras latinas inuenit.

latinus

Ex hoc regnum latinorum dici cepit. et laurentum defecit.

Helena capitur a paride filio priami. Ipsa autem regina fuit vxor menelai regis.

Priamus rex troye. filius Laomedonis postquam ciuitatem mirabiliter extruxerat bellum incohauit contra grecos in malum suum.

anthaiis

Hector primogenitus priami totus legalis. prudens. fidelis. et incomperabilis fortitudinis et strennuitatis.

¶ Troyanum bellum decennale fam osissimum.

Sub isto bella troyana facta describuntur regnante apud athenienses mnesteo. apud sicbionios polisside.

Amazones sunt mulieres ferocissime. que arma sumpserunt. et horrendissima mala per centum annos perpetrarunt tam in asya quam in europa vrbes delendo. ¶ Agamenon rex frater Menelai regis totius exercitus grecorum dux bellat contra troyam. et tandem cepit traditorie et scandalosissime.

Carthago primo conditur a carcedone tyrio. Ipsam sepe destructam ferunt ⁊ iterum reedificatam

III(m). dcccc xxv.

Booz

Anno ante christi natiuitatem. mcccxxiiii.

Troya destruitur.

Boc ci.

de ysachar.

thola. a. ix.

de galaad. r.

Jair a. xxij

sine iudi.

de galaad xi.

iepte a. vi.

xxiij.

Iste thola redijt ad pristinum modum scilicet quo iudices perant per modum directionis consilij magis quam dominij

ce. a. xviij

Iste iayr habuit. xxx. filios qui principes. xxx. ciuitatum constituit. quia ipsa bona in silentio ⁊ pace transeunt quapropter in diebus istorum duorum. israhel domino adhesit. ⁊ ideo cuncta prospere aduenerunt.

Post mortem iayr filij israel peccatis veteribus addiderunt noua. ⁊ traditi sunt in manus philistijm ⁊ filiorum amon. xviij. annis. ⁊ oppressi valde. fecerunt ydola. ⁊ clamauerunt ad dominum. tunc iepte facto super se spiritu domini percussit regem amon et sediciosus de monte effraim. filiamque vnicam stulte immolauit. Iudi. xi.

Greci pereunt miserabiliter post captam troyā tam in mari q̄ȝ in terra repatriando. et proditores affligunt. Infelicissimū porro fuit hoc bellū. vbi nemo laudem omnes damnū reportarunt.

Reges ytalie — Eneas. annis .iij.

Ulixes vir facundissimus post multa maris pericla ad vxorē suā penolpē castissimā peruenit.

Iste eneas post deletā troyā a grecis relegatus venit ad ytaliā cū .xx. nauib᷒. et plurima bella cōstituit. Hic fertur in coniugē habuisse filiam priami eleusinā. et deus fact᷒ errore vulgi. De hoc etiā Enea dicunt descendisse Julius cesar et Octauianus Augustus.

ascanius — .xxviij.

Iste ascanius filius Enee de creusa albā ciuitatē condidit. et regnauit illic, vñ ipse dict᷒ est rex albanorū. et cōsequenter posteri sui dicti sunt albani. Hic albanorum primus. et latinorū tertius rex fuit.

Reges assyriorum.

Fabule stultissime de Dyomede et Circe. Vid aug᷒. .xviij. de ciuitate dei. O qualiter deceptus fuit homo.

Troya vastatur attrociter. tradita per Anthenorem et eneā viciosissime fracta fide.

Era grecorum principalis propter hanc victoriam greci historias et alia facta conscripserunt anno primo vel secūdo p᷒ captam Troyam. Ipse est tertius annus Abdon iudicis israhel.

Lacedemoniorum regnū primum oritur vbi primū Alnes?dius regnauit.

Corinthiorum regnum oritur vbi primum Aletes regnauit.

Anno mundi. IIII°XXV.

Linea christi. — Booz — Obeth

IIIIXXXDC

Historia libri ruth — ruth — Ista Ruth Moabitis vxor booz genuit Obeth patrem Jesse

Pōtifices — Ozy — Iste Ozy de semine Aaron per lineam Eleazari pontifex fuit. quo mortuo nutu dei transijt pontificatus ad lineam de ythamar. annis .cxx. in q̄ Heli primus summus sacerdos fuit ab ythamar vltimus.

Judices — abelson. .xij. annis .vij. — albialon. .xiij. annis .x. — Abdon .xiiij. an. viij. — samson. .xv. ānis .xx.

Iste dr̄ fuisse booz: q̄ ruth i cōiugē duxit

Sub istis tribus tpa quieta fuerūt. et ideo nihil notabile tūc actū ē in isrl̄. Et nota q̄ istū albialon .lxx. interpretes nō hñt. nec etiā tps sine iudice supraposituū. sȝ ista tpa assignat Josue qui nō habȝ tempus specialiter distinctum scd̄m hebreicaȝ veritatem. Et ita concorda supputationem ānoȝ scd̄m quēlibet. alioqn errabis.

Iste samson fortissim᷒ fuit et liberauit isrl̄ de manib᷒ philistijm. et ppter mirabilē eius fortitudinē putabat fuisse hercules eius mirabilia opa. vide Judicū .xiij.

Anglia que olim albion. nunc circa istud tempus britania nuncupari cepit. a bruto romano vel potius ytalico obtinet. Ipse enim fugatus a suis ad troyam fuit collecto exercitu de reliquiis troyanorum. Post grandia bella filiam regis grecorum accepit vxorem. Deinde per maria vagando locum aptum querentes casu venerunt in angliam insulam optimam. vbi deletis paucis gigantibus tempore heli sacerdotis deinceps tenuerunt vsque ad tempora sergij pape circa annum domini. d. ccc.

Silvius. annos xxix

¶ Ab hoc siluio enee de lamina filia latini. reges sequentes dicti sunt siluij. Fuit enim silua nutritus et venatione. Hic natus est post mortem patris sui. vnde postumus enee dicitur. quia post humationem ipsius natus iuxta illud virgilij. Tu postuma proles etc.

Oneus

Iste Oneus est vicessimus rex assyriorum. sub quo cessauit regnum sicbioniorum quod steterat annis. dcccclviij. regnante athenis melanctho. xvi. tempore hely:

Codrus rex atheniensium seipsum voluntarie morti tradens populum suum liberauit. dignum exemplum paucis aut nullis imitandum principibus reliquit. Unde ob hanc miram fidelitatem a sanctis doctoribus allegari solet quasi quedam figura christi in eo processisset.

Franci et turci troyani fugientes duo regna constituerunt. longe tamen post Hectoris filij tanquam veri heredes illum recepe- runt. i. troyam expulsis nestoris

Amelech delet per saul et desinit esse populus sicut predixit moyses. exo. xvij

Iulius filius ascanij a quo iuliorum familia originem et nomen traxit.

Liber Regum primus hic incipit.

IIII^m LXXV.

yesse vel ysai pater dauid

IIIIXXDV   Anno ante christi natiuitatem

Saul primus rex israhel

Iste saul primus rex israel regnauit anno. i. vel. xl. cum samuele. et fuit de tribu Beniamin. qui ante susceptum regnum electus et bonus erat. sed post miserabiliter defecit. Eius opera vide. i. regum. ix.

Iste yesse fuit binominis. quia etiam dictus fuit ysai pater dauid. de quo multotiens fit mentio in sacra scriptura. quia christus ab eo descendit.

zaraia.   meraioth

Iste et etiam. iij. sequentes non fuerunt summi sacerdotes propter causam dictam. sed sadoch de eis descendit quem salomon constituit summum pontificem secundum verbum domini in manu samuelis. reiecto post abyathar de sacerdotio qui fuit vltimus de linea ithamar. vt. iij. regum. ij.

ophni.   Heli xvi^us. annis. xl.

Samuel. xvij^us. cum Saul annis. ix.

Iste heli fuit iudex et pontifex. et habuit hos. ij. filios. et quia non sufficienter eos correpuit. pariter cum illis punitus est a domino.

phinees

Iste sanctissimus vir fuit samuel de sterili matre natus ministrauitque coram domino a pueritia vsque ad senium optime conuersatus. non tamen fuit pontifex. quia non erat de semine Aaron. sed chore. Uel secundum augustinum in libro retractionum fuit de aaron. sed non filius sacerdotis. Iudicauit israel cunctis diebus vite sue. quia vere fidelis propheta domini fuit. omnibus amabilis. Reges vnxit duos. scilicet Saul primo. deinde dauid. non tamen vt statim regnaret. sed quando dominus vo-

Quarta etas David.

Athenienses post mortem codri magistratus habere ceperunt administrande reipublice.
Carthago iterũ condita dicitur a didone regina: quia iam forte destructa fuerat.

Reges italie — Eneas. — iuuni⁹ ãnis .xxxi. — Latinus fil — nius. annis .l — alba filui. — annis .xl.

Iste eneas fili⁹ predicti siluij postu/mi regnauit annis .xxxi. tẽpore saul.

Iste latin⁹ silui⁹ re/gnauit .ã .l. tpe da/uid.

Iste alba filius fuit enee iuuij. Hic edificatã albã ciuitatem a qua albani dicti sunt forte instaurauit.

Venetie et padua extruuntur a reliquiis troyanorũ.
Homerus hoc tpe fuisse putatur q̃ mlta mendacia ꝯscrip/sit: sicut sibilla erithrea ꝓphauit. Alij dicũt ꝙ tpe achab.

Regina saba audita fama salomo/nis venit videre eum. Et quia fuit ꝓphetissa: sibilla dicebat. q꞉ ꝓpheta/uit de ligno sancte crucis. et de exci/dio iudeorũ. fuit ei cultrix vni⁹ ꝑi dei

Iste dauid rex .ij. isrl' virũ cor dei elect⁹ in regẽ vnct⁹ ẽ in adolescentia per samuelẽ. p⁹ mortẽ saul. regnauit .ã .xl. cui⁹ opa plima in pmo .z .ij. libris re/gũ scripta sũt. Ipse deniq̃ quasi q̃dã stupor in hũano relucet genere. In q̃ vnq̃ hec conuenerit. Tanta sublimitas z humilitas tanta. Tanta strennuitas. tãta mititas. Tam grãdis secula/riũ cura. tã pura et deuota spiritualium cõtẽplatio. Tot homines perimere. tot lachrymas fundere.

Anno mundi — IIII⁹CLXV.

Hic incipit quarta etas mundi durans vsq̃ ad transmigrationẽ babylonis. Et habet ãnos .cccclxxxv. — iiij⁹ .cccv. — Linea. — christi. — David rex .ij. isrl' ãnis .xl. — Lxxiiij.

Gad — Nathã — Asaph — Isti .iij. ꝓphetabãt tpe dauid fili⁹ fris dd. z adoptiu⁹ ysai

salamõ regnuit ãnis .xl.

IIIIXXXV

Salomõ iste rex pacis et dono dei singlarẽ habu/it excellẽtiã vltra oẽs hoies q̃ vnq̃z i mũdo fuerũt. i sapia. diuitijs. delicijs. z glã ac familiaritate cũ do. Nã z si moyses z dauid. petr⁹ paul⁹ hierõim⁹. z au/gustinus. z ceteri cõsimiles eum in sapientia z san/ctitate excesserunt: non tamen gloria et diuitijs.

Ite õnis augustin⁹ et ceteri q̃daz
Pontifices antcibant illum in gloria potestate z diuitijs: non tamen in sapientia zc. Et sic oia ista coniunctim taliter nemo scit ipse habuit. Et

amarius — achitob. — Sadoch

hic tãt⁹ miserabiliter defecit.

Iste sadoch quia nõ de/clinauit ad partem ado/nie. sz fuit cũ nathan. p Salomone

Iste abiathar fugit ad dauid et fuit gliosus cũctis diebus dauid et pontifex zc.

Iudices — achitob — achimelech — abiathar

Secundus liber regũ incipit a tpe dauid qñ cepit regnare

Iste achitob filius phinees filij hely fuit pr achi/melech. quez pcussit saul cũ oi domo sua ꝑpter dauid. vt patet .i. regum. ix.

sõ in põtificatũ sublimatus fuit reiecto abyathar de sa/cerdotio. et sic pontificat⁹ re/dijt ad filios eleazari.

Exponeret. Hic solus et moyses leguntur orasse pro inimicis in toto veteri testamento. vnde euãgelicã pfectionẽ probantur im/plesse. etiam añ temp⁹ pmulgatõis eiusdẽ. Vitam ipsius vi/de in principio. et consequenter primi libri regum.

Era principalis huius historie sacre hec est. scz fundationis templi. Ipse est annus quart⁹ regni salomonis post egressionem de egipto. cccclxxx. vt patet. iij regum. vi.

acbis silui. annis. xxiiij.

Iste alio nomine dictus fuit egippus. et regnauit tempore roboam.

De templi dedicatione ac ceteris festis iudeorum est notandum q̄ primo habuerunt. vij. festa. s. sabbatum in qualibet septimana. neomeniam in principio cuiuslibet mensis. pascha. xiiij. luna aprilis. penthecosten quinquagesima die post pascha in memoriā date legis. festum tubarum prima die septembris in memoriam liberationis israel. festum ꝓpiciationis vel afflictionis decima die semptembris. festum scenophegie qd̄ fictiōem tabernaculorum sonat. xv. septembris. postea circa hec tp̄a superuenit festum enceniorum. hoc est dedicationis templi. deinde tēpore hester festum furim id est sortium. Et hec notala valet ad intelligentiam scripturarum diuersarum.

Reges iuda incipiunt.

IIII^m. CCV.

Israel in flore. et nec post nec ante fuerunt huiusmodi dies in israel.

Roboā regnauit an. xvij

Anno ante christi natiuitatem DCCCCCXIIII. (printed upside down)

Historia tertij libri regū incipit a tp̄e quo dauid mortu⁹ fuit. Et salomon regnare cepit. vide ibi opa magna ꝛ multa ipsius vsq̄ ad ca. xij. ꝛ a principio secundi libri paralipp vsq̄ ad capitulum decimum.

Achias sylonites predicit iberoboā q̄ sit regnaturus super israel.

Semias clar⁹ hr̄.

Reges israel incipiunt.

Iste roboā successit salomōi pr̄i suo i regno. sz i sapiā n̄ ita. Decept⁹ nāq̄ i ꝯcilio iuuenū amisit. x. trib⁹ eo q̄ imprudēter r̄ndit ꝑplo vtz. iij. reg. xij. ꝛ. ij. palip. x

acbi maas. Iste fuit filius sadoch. vt patet. i. paralip. vi.

qui postea ꝯpescuit roboā ne pugnaret ꝯ iberoboam et scripsit gesta eorum.

Abdo propheta clarus habet. qui post cōtra vitulos prophetauit.

Nota q̄ sicut dicit augu. xvij. de ciui. dei Salomon bonis inicijs malos exit⁹ habuit. Quippe secunde res que plerumq̄ sapientū animos fatigāt magis huic obfuerunt. q̄̄ profuit ipsa sapiētia etiā nunc et deinceps memorabilis. ꝛ tūc lōge lateq̄ laudata. Et in reuelatōib⁹ btē brigitte legit q̄ salomō ꝛ aristoteles nō sibi sed alijs didicerunt.

Iberoboaz effrateus regnauit sup israel. an. xxij

Iste iberoboā fuit prio de familia salomōis ꝛ bon⁹. sz scūs rex pessimus idolatra fact⁹ ē. peccare fecit israel iducēdo ꝑplm ad idolatriā ꝛ multa mala secuta sūt. imo totius ꝑpli destructō ipe fuit figura machometi. vt patebit loco suo. sic antiochus antichristi. Opera etiā iberoboā et duricia mētis ei⁹ patet. iij. regū. xij. ꝛ seqntibus ca. Et nota q̄ istud exemplum pnitiosissimū fuit posteris. et vsq̄ hodie ē ꝛ i futurum erit. q̄ plesꝯ

Quarta etas Dauid.

De sanctoꝝ exemplis qui iuxta decursum temporis fuerūt vicissim ⁊ nō sil' dicit Greg⁹. in moralib⁹ q̄ mira dispensatōe diuinit⁹ actū sit. ⁊ qn̄q3 ad illuminandū noctē p̄ntis vite velut astra in h̄ mūdo radiarūt. donec ver⁹ lucifer. i. redemptor humani generis surgeret. Nā ad oñdendā inocentiā actōis veīt abel. ad docendam mundiciā venit enoch. ad insinuandam longanimitatis spei et operis remuneratōem venit noe. ad manifestandū obedietiā veīt abraā. ad demōstrādū ꝯiugalis vite castimoniā venit ysaac. ad insinuandū laboris tolerantiā veīt Jacob ad rependendū p̄ malo bona retributionis gratiam venit ioseph. ad ostendendum mansuetudinem venit moyses. ad informandū contra aduersa fiduciam venit iosue. ad oñdēdā inter flagella patiaꝫ veīt iob. Et sic patet quomodo in p̄stinis t̄pibus ad modum paruus fuit numerus perfectoꝝ. Sed circa hec tempora ꝓphaꝝ valde creuerūt sanctitatis exempla. qn̄ etiam plures martyrisati fuerūt p̄ fide vnius veri dei. Ecce q̄ fulgentes stellas in celo cernimus vt in offenso operis pede iter nostre noctis ambulemus. Sesag rex egipti prosperat̄ in multis et gentes bello supat. et ꝯ roboam ascendit. et post in hierusalem.

capis silui annis. xxviij. Iste fecit capuam in cāpania regnauit ibi.

Azarias filius obed propheta clarus habetur. et de captiuitate p̄dixit. ij. Paralippominon. xv.

Anani propheta hic increpauit asa. et ideo incarceratur.

Anno mundi. IIIIᵐCCCII. IIIIᵐCCCXXV.

Linea christi.

ΠΛXXΓDDDDDQ — ·ɪꟾXXΓDDDDDQ

Iste abia mixtus erat. q2 aliqñ bñ se habuit. vt p3 i bello ⁊ s̄mone lōgo ꝯ exercitum isrl'. in victoria diuinit⁹ data. aliqñ pessime. q2 idola tranit. et ob tam magnā ingratitudinem percussus a dño paꝝ regnauit. vt p3. iij. regū. ix. et. ij. palip. xiij.

Pōtifices

Iste asa in principio regni. et deinceps pene vsq3 ad xxxvi annū valde bene ambulauit. sicut dauid. et percussit ethiopes ꝯ se venientes. et abstulit idola Sꝫ post hec iniit fed⁹ cum rege syrie benadab propter baasa regem israel qui incepit ascēndere ꝯ se. qđ displicuit dño. vnde misit ad eum prophetam anani. quē statim icarcerauit. et ideo doluit pedes quia podagricus factus est. ⁊ plagatus eadē pena q̄ prophetam vexauit obijt. vt p3 regū. xv. ⁊. ij. palip. iiij. ⁊. xv. ⁊. xvi. c.

Reges israel.

.ā. ij.

xxiiij.

Q̄rētes occasionē dn̄andi retrahūt subditos a iugo fidei. diuersū ⁊ alienū cultū īstituēdo. vt p3 per predictū machometum. ⁊ seq̄ntes suos. Silr' greci volētes recedere ab obedientia ecclesie: scienter prolapsi sunt in varios errores nouū modū in diuino assumentes officio. et ob hoc miserabiliter sepius exterminati sunt.

Iste Nadab filius ieroboam incepit regnare anno secundo asa regis iude. et fecit malū sic pater eius. et percussit eū baasa regnauit p̄ eo. vt pat3. iij. regum. xv.

Iste baasa icepit regnare anno tertio asa. et ambulauit in peccatis ierobōā cui⁹ oēm domū pcusserat de mādato dn̄i. nec audiuit hieu prophetā. vt rediret. iij. Regum. xv.

Circa hec tpa scõꝝ doctoꝝ scripta q̃ vidi gẽtiliũ historias nõ ɔmemorãt. ⁊ puto illã forte cãm ꝙ ad intellectũ sacre scripture nihil cõferant. Uñ vsqȝ ad sardanapallũ vltimũ monarchã assy rioꝝ nullã mentionẽ faciũt de alijs intermedijs. Et nota ꝙ quibusdã imperijs mirꝝ valde videt̃ q̃re sci viri sic diligẽter scrutati sũt historias gẽtiũ cum ta men in scripturis suis moneãt nos sursũ coꝛ habere. et terrena fastidi re. iuxta illud. Nõ loquit̃ os meũ opa hoim. Et illud. Laudẽ dñi loq̃ tur os meũ. Pro quo est aduertendũ. ꝙ multiplex necessitas eos ad hoc cogebat. Fuerunt enĩ quidã heretici et gentiles qui sacrã scripturam calumniabantur quasi falsa esset: eo ꝙ indebi te assignarent decursum tempoꝝ. ⁊ multa dixerũt facta esse alijs tempoꝛibꝫ q̃ ipsa narraret. Sꝫ postq̃ Hieronymus et alij itelligentes applicassent simul historias patuit ignauia eoꝛũ eo ꝙ optima concoꝛdia fuit. sicqȝ factum est: vt sacre scripture nouũ testimonium accederet de ini micis quod firmissimũ est. quo tñ nõ idiguit. q̃uis vtile fuerit propter impfectos. Alia ne ☞

Carpet⁹ siluius annis. xxxiij.

Iste regnauit in ita lia tempoꝛe iosophat

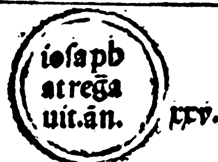
Tiberius siluius ãnis. ix.

Iste tiberi⁹ sub mersus in tiberi q̃ di cta fuit albula ideo ab eo nomẽ accepit.

Hieu filius anani pphеta mittit̃ contra baasa re gem isrl̃. ⁊ martyrio coronat̃ ab eo ppter verbum domini. vt patet tertio regũ. xvi. ca.

Numerus bellatoꝛum in hierusalem. M cclx. exceptis illis quos posuit rex in vrbi bus iuda. Omnes hi ad manum regis.

IIII⁹MCXL. IIII⁹MCLXVI.

xxv.

Anno ante christi natiuitatem DCCCCXXXIIII DCCCCLX.

Iste iosaphat satis bonus fuit ⁊ gl'iosus diues ⁊ deuot⁹ in via dñi. nec aliq̃d mali de ipo legitur: nisi ꝙ impijs regibꝫ israel qñ doqȝ pꝛebuit auxilium. et quedam parua alia. ⁊ ideo dñs fuit cum illo. ⁊ pacem dedit et pugna uit pꝛo eo. vt patet. ij. Paralipp. xvij. cum tribus alijs capitulis sequentibus.

Azarias

Iste fuit filius achamias. Poꝛro. i. paralipp. vi. vbi ponitur cathalogus pontificũ. Iste azarias genuit ioannã. Et regũ. iiij. dicitur ꝙ ioiada isti successit. foꝛte binomi⁹ fuit. vel est vicium scriptoꝛis ¶Samaria occidit. ¶Iericho extruitur.

Iste hela ãno. xvi. asa rẽgis iude cepit regnare. pcussit eũ zamri cũ oĩ domo pris sui. iij. re. xvi.

bela ã. ij. fili⁹ baasa

zamri d. vij. Iste de leuit domũ baasa et statim percussit eum amri. et regnauit pꝛo eo.

Amri ã. xij. Iste ce pit regnare. ã. xxi regis asa ⁊ fecit malũ sicut an tecessoꝛes sui

Acbab annis. xxij. Iste achab fuit fili⁹ amri paup bo mo et totus deuius. valde instabil' pueriliter mitis. ⁊ furiose strennu⁹ ice pit regnare. xxxviij. ãno asa ⁊ sup oẽs q̃ añ eũ fuer̃it inique egit. Si habu isset semꝑ bonã directõem multa mala nõ fecisset. sꝫ ipsa iesabel pl⁹ regnabat q̃ ipse. ⁊ impulsit ipm vt sequeret̃ se ⁊c.

benadab

Iste benedab fili⁹ tabꝛemõ filius osion regis syrie iniit fe d⁹ cũ baasa. ⁊ rupto federe illo pcussit fed⁹ cũ asa rege iuda. ⁊ extũc tnr bauerũt reges syrie regnũ isrl̃. iij. regũ. xv

Quarta etas Dauid.

Necessitas idem expetijt, pp̄ter idolatriā destruendā. q2 enī tota simul gētilitas falsos deos coluit: necesse fuit indagare originem illius erroris. vt manifeste possit improbare cultus ille vanissim⁹ demonū. sicut late p3 per Aug⁹. in libris de ciui. dei. vbi lucide probatq3 doctores gētiliū in proprijs libris suis sibiipsis cōtradicūt et pueriuter nimis et grosse procedunt. ita vt etiā philosophi et ceteri virtuosiores vtriusq3 sexus homines eos verbis et scriptis redarguerēt. Tertia cā eq3 necessaria fuit vacilloꝝ adhuc in fide tpe p̄mitiue ecclesie q̄ seducti sepius fuerūt a paganis dicētib9. q3 melius esset colere idola q̄3 xp̄m. q2 tpe xp̄ianitatis sp̄ fuerūt diffortunia. z tpe cultus deoꝝ magna p̄spitas. qd̄ omnino falsum fuit. vt p3 ex p̄prijs eoꝝ histozijs. sicut orosius luculenter pbat. et etiā aug⁹. sil'r et Ambrosius. q̄ omnes clare ostendūt. q3 tpa xp̄ianitatis fuerūt multo gratiosiora q̄3 idoloꝝ siue crudeliū demonū. vt īfra patebit in locis suis. Similiter et alie plures cause que ex parte sup̄ tacte sunt. z quedam infra dicentur. Uerum in omnibus est bonā reperire contemplationē. et pia mens vbiq3 proficit: eo q3 diligentib9 deū oīa in bonū cooperent. De hac materia vide pleni⁹ī libris palligat3

Reges italie — agrippa sil — uius annis. xl

Helias thesbites p̄pheta magn⁹ claret sctitate vite et miraculoꝝ glia. Hic regū malleus fuit. qui etiam in paradisum curru igneo subuectus est. vt patet. iij. regū. xvij. Ipse dr̄ duplicem spiritū habuisse. sc3 p̄phetie et miraculoꝝ. qui etiam requieuit super heliseum.

Anno mundi IIII^m CCXCI — IIII^m CCXCIX.

Linea xp̄i — Micheas propheta predicit moritu9 achab. iij. Regum. xxij. — Ioram regauit an. viij. — Ochozias l'azias. āi

III^m DDDDC — DDDDC

Iste ioram pessim⁹ filius de bono patre occidit fratres suos. et ambulauit i vijs regū isrl'. z iō miserabil'r plagat⁹ in oib9 infeliciter obijt. ij. palippo. xxi. Athalia vxor ei⁹ fuit filia achab nat'al z amri mō loq̄ndi cōmuni. q2 annus eius fuit

Iste Ochozias fecit malū corā dn̄o sic pr̄ ei⁹. z statī occisus est a Jeu cū oī domo achab. athalia v̄o mr̄ ei⁹ audiēs mortuū suū filiū surripuit regnū et occidit omne semen regiū et regnauit sex annis. z septimo anno ioiada pontifex fecit eā interfici. iij. Regū. xi. z. ij. paralip.. xxij. z. xxiij.

Pōtifices. — Ioiada — vixit annis. c. xxx.

Iste ioiada inclitus fuit et ammonuit athaliā ne regnaret sup iudā. p̄stituitq3 ioas filiū iorā p ea. iiij. Regum. xi. et. ij. Paralippo. xxij. Hic solus p⁹ moysen legit' vixisse. cxxx. annis. Josabeth soror iorā vxor eius fuit.

Reges isrl' — ochozias ā. ij. — iorā ā. xij.

Iste incepit regnare āno. xviij. regis iosaphat loco fr̄is sui Ochozie. hūc obsidebat benadab in samaria. et diuitus merit3 helizei fuit liberatus. iiij. Regū. vi. et vij.. q2 secut⁹ fuit pc̄tm ieroboā et itersectus est a Jeu cū omni domo p̄ris sui. ix. z. x. ca. vbi supra.

Fames magna i israel iuxta verbu3 Helie

Iste fuit fili⁹ achab q̄ misit ad beelzebub deū accaron p̄sulendū si posset sanari. pp̄ter qd̄ obijt iuxta v̄bū helie. iiij. re. i.

Reges syrie

Jesabel filia regis sijdonioꝝ vxor achab quidem totius malicie prodigium p̄phetas dn̄i occidit. z sanctum nabath. et alia multa mala fecit zc.

Ligurgus his tpibus floruit. quia licet gentilis fuerit: tñ leges iustissimas naturali iuri et diuino consonas lacedemonis dedit. nec quicq̃ censuit cuius nõ ipe exemplũ pri⁹ daret. Auri argentiq̃ vsum. ⁊ oim scelez materiam nõ sustulit. Fundos oim eq̃liter inter oẽs diuisit. vt eq̃ta patrimonia neminẽ pñtentiorem altero redderent. Conuiuari oẽs publice iussit. ne cuius diuitie in occulto essent. Juuenibꝫ non amplius q̃ vna veste vti toto anno permisit. nec aliquẽ cultius q̃ aliũ progredi voluit. nec opulentius epulari. Emi singula nõ pecunia. sed ꝯparatione mercium iussit. Pueros puberes nõ in forum sed in agrũ deduci iussit. vt primos annos nõ in luxuria sed in omni opere ac labore agerent. nihil eos somnĩ causa substernere. et vitã sine pulmento degere nec prius in vrbẽ redire q̃ viri facti essent. Constituit virgines sine dote nubere. vt vxores nõ pecunie cã eligerent. seueriusq̃ matrimonia sua coercerẽt cũ nulliis dotis frenis tenerent. Maximũ honorẽ nõ diuitĩ ⁊ potentũ: sꝫ senũ eẽ ꝯstituit. Et qꝛ he leges dure videbantur iureiurãdo eos astrinxit. ne q̃d de tã diuis legibꝫ mutarẽt donec rediret. ⁊ sic extra pr̃iam pfectus volũtariũ ꝑpetuo duxit exiliũ. vt suis legibꝫ eternitatẽ daret. Moriẽs etiã p̃cepit ossa sua in mare proĳci: ne si ad pr̃iam deferri ꝯtingeret: lacedemones se a iuramẽto solutos eẽ putarent. O hoiem gentilẽ q̃ pene solus amputas ab oibus xp̃ianis etiã sanctis omnẽ supbiendi materiã. Non glorientur m̃res nostri quasi aliquid magni pro vita eterna fecerint. quando talia videmus paganos fecisse. vide augustinum. ĳ. . iĳ. ⁊. v. de ciuitate dei.

Are mul⁹ siluius. an. xix.

Hic p̃sidiũ alba noꝝ inter montes vbi roma nunc est posuit. Regnauit at̃ tpe Joas regis iude.

IIIIᵐCCC | IIIIᵐCCCVI

DCCCCXIX | DCCCCXIII | Anno ante xp̃i natiuitatem

Jsta per tyrannidem inuasit regnum. ⁊ occisa est.

¶ Jste Joas dum adhuc infans esset subtractus fuit ab interfectione que exercebatur ab athalia. cum esset annoꝝ septem constituit eũ ioiada regem. et optime se habuit cunctis diebus quibꝫ rexit eum idem venerandus sacerdos dñi. sꝫ post mortẽ eius delinitus blandicĳs magnatoꝝ. q̃ odio habebãt sacras cerimonias humilis obedientie mosayce legis deprauatum est cor regꝭ in interitũ suũ ⁊ illoꝝ cũctis retro natõibꝫ horrẽdũ relinq̃ns exẽplũ q̃ grãue sit piacl'm hũilibꝫ nolle ꝯsentire. ĳ. pa. xxiĳ. ⁊ xxiĳ.

¶ Jonadab filius recab clarus habet. De his stirps valde religiosa descendit. q̃ tanq̃ pegrini ꝯuersati sunt sine agris ⁊c̃. Et descenderũt de Jetro sacerdote ꝯgnato moysi.

Heliseus ppheta surrexit loco helye duplici spũ vtriusq̃ testamẽti. timoꝛ. s. ⁊ amoris p̃ditus q̃tã reprobis q̃ electĩ p oia gratus extitit. clarus virtutibꝫ. ⁊ miracul' gl'iosus. iiĳ. Regũ. ĳ. ⁊c̃ Moritur aũt ãno. Mcliĳ. post natiuitatẽ abrahe.

xxviĳ.

Jste ieu rex vnct⁹ a puero helisei pcussit iorã cũ oi domo achab. et etiã ochoziã reges iuda. et destruxit domũ baal. et pphetas eius occidit. vñ meruit posteris suis regni sedẽ vsq̃ ad q̃rtã gñatiionẽ. iiĳ. Regũ. ix. ⁊. x.

Aza hel. Jste azahel exigẽtibꝫ demeritꝭ suis occisa dei iusticia pmotus fuit in regẽ syrie. vt affligeret filios isrl'. ⁊ suã plõgarꝫ iniq̃tatẽ. Afflixit aũt isrl' vltra modũ. vt in. iiĳ. regũ. x.

Iste auentinus siluius. x. a. xxxnnis regnauit. Ab hoc mons auentinus nomen accepit in quo sepultus fuit. Hunc dicit aug⁹. li. xviij. de ci. di etiã iter falsos deos ãnumeratũ a stultis gentibꝫ

Reges italie — Auẽtin⁹ — siluius annis. xxxiij.

Notabile quoddam factum ac relatu dignuꝫ hoc tempore in britania fertur accidisse. Fuit ibi rex quidam Leyr nomine filijs carens. sed tres pulchras filias hñs quibꝫ regnum diuidere cogitabat. Ut tamẽ sciret cui potiorem partem daret: a singulis interrogauit qñtũ ipm diligerent. Prima ꝛ secũda rñderunt sibi sub iuramẽto ꝙ plus ꝙ̃ pprias aĩas. Tertia auteꝫ videns senem blandicijs credere: seriosius rñdit. ꝙ ipm vt patrem diligeret. necꝙ vt amplius interrogaret: protinus subiunxit. Quantum habes tm̃ vales tantũꝙ te diligo. Iratus pr̃ duabꝫ regnum diuisit. tertiam autẽ exhereditauit. quã tamẽ ꝓpter nimiã pulchritudinem rex francie sine omni dote in coniugem accepit. Senescente aũt leyr: a duabus filiabus ac eaꝝ meritis regno priuat. ꝛ intm̃ despicitur ꝙ vix cũ vno famulo ab ipis teneretur. Recordatus igitur pristine glorie et iniurie quã iuniori filie fecit: que sibi veritatem dixit: cũ fletu in hanc vocem erupit O filia ꝙ̃ vera sunt dicta que mihi respondisti. Quantum habes tantũ vales. tantũꝙ te diligo. Dum igitur habui quod dare potui visus sum eis valere: qui non mihi: sed donis meis amici fuerunt. Interim dilexerunt me: sed magis munera mea. Nam ab euntibus muner

Anno mundi — IIII^m. CCCXLVI.

Linea christi — amazias regauit. an. xxix.

IIIIXXDDDC

Iste amazias bonis inicijs malum habuit finem. qđ cõmune satis vsꝙ hodie in potestatibꝫ apparet. Multos nãꝙ officiũ destruxit etiã notabiliter ꝓbos. cuius exẽpla sunt hic plurima. Hic etiã deos seyr adorauit ꝛc. Paralip. xxv.

Pontifices — zacharias fili⁹ ioiade lapidat et gloso martyrio corõat. ij palip. xxiiij. Increpauit enim ioas ꝙ dereliquisset dominum. — Azarias — Helise⁹ moritur. ꝛ ossa eius ꝓphetãt. qꝛ mortuus suscitat eoꝝ ꝯtactu. Et tres victorias habuit isrł contra syros meritis eius. Iste azarias boni pr̃is bonus filius. titulũ laude dignũ pmeruit. qꝛ ꝓ zelo legis ꝯstãter restitit ozie regi iude volẽti sacrificare. ij. palip. xxvi.

Reges israel — iobaas — Iste iobaas xvij. valde attritus est cũ tota gente sua ab azabele rege syrie. et iđ depcabat dñs. et pauxillũ releuat⁹ est. iiij. re — ioas ã xvi — Iste ioas percussit syros tribꝫ vicibus iuxta ṽbum helisei. ꝛ tulit vrbes de manu benadab filij azabel. ꝛ restituit regno suo. Ipe etiã afflixit amaziã ñ volẽs ſꝫ ꝯpulsus. supbiam eius humiliauit. iiij. Regũ. xiiij Et cepit regnare. xxxvij. anno ioas regis iude.

Reges syrie — gũ. xiij. ꝛ cepit regnar. xxiij. anno ioas regis iude. — bnadab — Iste Benadab fuit filius azabelis. et debet scribi per d. sm Hieronymum

Procha illo regnante. sydō argiu⁹ ꝛ mēsuras ꝛ pōdera reperit. Cū apud hebreos baran⁹ in iudea et ieroboam in israel regnarent.

Hic Procbas fili⁹ auentini regnauit ānis. xxiiij. tē

Procbas

Monarchia est assyrioꝝ illa magna cessat q̄ stetit vltra. Mccxl. ānos. ꝛ surgūt tpa horrenda pene vsq̃ ad xpi natiuitatem: i quibus humanus sanguis vltra q̄ȝ credi pōt in omnibus mūdi ptibus tanq̄ȝ aq̄ effusus est. Uide cronicā orosij li. ij. ꝛ alioꝝ.

Siluius. annis. xxiiij.

pore ozie regis iude. Unde virgilius laudes eius extollit in h̄ versu. Proxim⁹ ille procbas: rōane gloria gentis.

Iste Sardanapallus totus viciosus fuit. pulninaria prim⁹ reperit. Habitu muliebri indutus inter mulieres delicijs vacauit. Ob hoc indignati vasalli eius noluerunt amplius sibi obedientiā seruare. Aggressi etiā ipm debellarūt. qd̄ cernēs seipm ꝯcremauit. fuerunt tū reges assyrioꝝ potentes sn̄ mōarchia vsq̃ ad destructōēȝ niniue.

Reges assyri.

Sardanapallus

Tribus. et ipi abierunt. Tandem cum non haberet quod comederet. aut indueret: ab ipa iuniore filia clementer suscipitur. regnoq̄ȝ gloriose restituitur. Similia pl'a reperies. Nota plerumq̄ȝ dulciloquos fidelitate fideles dulciloquio carere.

IIII⁹ CCCCLXXV

Anno ante christi natiuitatem DCCCXXIIII.

Nota q̄ regnū iude post mortē amasie fuit. xiij. annis sn̄ rege qd̄ subtiliter oportet accipere ex collatōne ānoꝝ regū israel et iuda. quia amasias cepit anno secundo ioas regis israel. et ozias filius amazie cepit anno. xxvij. ieroboam regis israel. qd̄ tempus extendit se ad. xli. annos. a quo subtrahe annos amasie. et sic manent. xiij. quibus ozias puulus erat. nec adhuc ad regnū aptus. Hoc autem. lxx. ꝛ multe alie historie non habent. sed alibi hoc supplent. Et scd̄m hoc oportet concordare eos. alioquin errabis quo ad supputationem annoꝝ.

¶ Jonas propheta filius amachi clarus habetur. ꝛ multa predixit q̄ nō sunt scripta. Hic p⁹ hec mittit ad niniuē. vt ptȝ in eius libro. Dicitur aūt q̄ ipm helyas suscitauerit a morte adhuc puerū.

¶ Iste ieroboam cepit regnare anno. xv. amasie regis iude. hic satis bellicosus et victoriosus fuit. ꝛ ꝯtriuit regē syrie. ꝛ restituit regnū isrl' sicut pus. insup et Damascū iuxta verbum prophete. Attende q̄ȝ sit instabilis status regnoꝝ. Israel contritus vsq̃ ad nouissimū humiliatus est valde. syri iam eleuati ab infimis mirabiliter deprimuntur. Sic qui fuit supra: fit infra. ꝛ econtra qui fuit infra ascendit supra vt post descēdat infra. Hec est rota volubilis huius temporis. ꝛ ideo nō est mirum q̄ pauci electi ad hoc assumuntur a domino. ꝛ q̄ viri sensati huiusmodi instabilitatis negocium totis viribus fugere ꝯtendūt. Uide Augustinum de ciuitate dei in pluribus locis. Si boni regnant multis psunt. si mali: ecōtra

Ieroboā

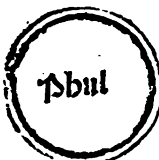
annis. xli.

Reges italie

Iste arbatus vicit sardanapallum dñm suum. et monarchiam eius primus destruxit. et ad medos tráſtulit. ſpe magis ꝙ re. quia darius hoc fecit.

Reges aſſyrio.

Iste phul et ſequentes recuperare volentes monarchiam nō modice turbarunt terram. et aſcendit etiá ad iſrael et cepit therſan. ⁊ factus eſt manahen rex iſrael ei tributarius. iiij. regū. xv.

Ozias qui et azarias duplici nomine. et vno quidem atqꝫ eodem tempore. Eſayas Ozee Johel et Amos prophetaſſe ex rebus que ponuntur in titulo cognoſcimus. ꝙ principium verbi domini fuit in Ozie filio beri. Amos autem pater Eſaye non vt plerīqꝫ autumant tertius duodecim prophetarum eſt. ſed alijs diuerſiſqꝫ apud hebreos ſcribunt litteris. Iſte quidem primam et extremam litteram habet aleph et ſade. ille vero haym et iamech. Tradunt etiā hebrei ozee et amos et eſayam et iohel ac ionam iiſdem prophetaſſe temporibus. videlicet in dieb⁹ ozie ioachan achas et ezechie regum iuda. et in diebus ieroboam filij ioas regis iſrael.

Anno mundi IIIIᵐ CCCLXXXVIII

Linea chriſti

IXDDDC

Iſte ozias fecit quod bonū erat coram domino. nec aliqd mali de eo ſcriptum eſt. niſi ꝙ adolere voluit incenſum ſuper altare thimiamatis. prohibente eum ſacerdote azaria. propter quam inobedientiā percuſſit eum dñs lepra. vt patet Paralipp. xxvi. ca. Etiam tunc terremotus factus eſt. et cineres altaris effuſi ſunt.

Pontifices.

Ozee propheta primus de. xij. mittitur contra decem tribus.
Johel. ij. de duodeci. ꝓphetat de iuda et futura eius tribulatione
Amos tertius ꝯ gentes mltas ꝓphetat. ⁊ ſpeālr ꝯ decem tribus.
Abdias quartus de duodecim prophetat contra edom.

Reges iſrael

Hic regnum iſrael fuit ſine rege annis. xxiij. quod patet ex collatione regū iuda ⁊c.

annis. xxiij.

menſibus ſex.

Reges ſyrie.

Iſte zacharias fuit filius Ieroboam. et cepit regnare anno xxxviij. Ozie regis iude. ⁊ fecit malum ſicut predeceſſores eius et hic eſt quartus poſt Iehu. et percuſſit eum ſellum. et regnauit pro eo. qui ſtatim percuſſus a manahen. regno et vita caruit. vt patet quarto Regum decimoquinto.

Macedonum regnum hic oritur

Iste Charanus rex macedonum fuit filius arbati. regnauit annis. xxviij. De hoc regno descendit Alexander magnus. Destruitur autem tempore onye pontificis pij.

Lacedemoniorum reges deficiunt.

siluius annis. xliij.

Lidorum incipiunt

Iste armilius siluius regnauit annis. xliij. Et fratrem suum numitorem de regno eiecit. et post ipse a Romulo et Rhemo fratribus geminis occisus est. et numitor restitutus fuit in regnum suum. quia fuit auus eorum

Spartani ipsi sunt lacedemones per annos. L. cum athenensibus crudelissima bella committunt. vbi semper victoria incerta fuit. Terra mariqz pugnatum est.

Iste Teglatphalasar cepit terram neptalim et galilee. et eos qui trans iordanem erant transtulit in assyrios. Postea etiam ob rogatum achab obsedit damascum. Et rasyn interfecit. et syrios transtulit in cyrenem vt patet. iiij. regum. xv. et. xvi. ca. Thonos concoleros qui vocatur grece sardanapallus. xxxvi. assyriorum rex. Tharsim atqz anchialem condidit. et in prelio victus ab arbato medo. semet incendio concremauit. Usqz ad id tempus fuisse reges assyriorum historia refert. Et fiunt anni simul. Mcccvij. Omnes autem anni regni assyriorum a primo anno Nini supputantur. Mccxl.

IIIIᵐCCCCXIIII.

Anno ante christi natiuitatem DCCLXXXV.

Esayas nobilis propheta primus de quatuor principalibus claret. qui euangelista magis quam propheta dicitur a sancto hieronymo propter euidentiam prophetie sue. Hic missus est a domino cum iasub filio suo in occursum achas. vt diceret ei: ne timeret a duabus istis caudis titionum fumigantium quos vocat rasym et phacee eo quod in ipsis esset finiendum regnum syrie id est damasci. et regnum samarie. i. x. tribuum que alio nomine dicebatur effraym

Jonas mittitur ad Niniuitas. qui audierunt eum. sed israel nec multis credidit.

mense. i.

annis. x.

Iste manahen cepit regnare anno. xxxix. ozie regis iude. fecitqz malum coram domino. et tradidit eum dominus in manus regis assyriorum qui indixit ei talenta argenti mille. iiij. regum. xv.

Iste phaceia fuit filius manahen fecit malum. et percussit eum phacee. regnauitqz pro eo. Cepit regnare. li. anno ozie regis iude.

Iste Rasyn rex syrie vastauit iudeam tempore achas. propter quod obsedit eum Teglatphalasar in damasco. et cepit ciuitatem. et ipsum interfecit. Et transtulit populum.

¶ Rhea filia numitoris in templo dee veste seruiuit. que post admisit amasiū et ↄcepit. peperitq3 gemellos. Romulum et Rhemum. Ob hoc ipa viua sepulta fuit ꝑpter incestum. infantes proiecti sunt foras ꝛ mirabiliter a lupa nutriti referuntur

Reges italie — Numitor. Iste Numitor restitutus in regnum statim post a Romulo occisus fuit. vt Orosius testatur.

Porro ob reuerentiam romanorū dixerūt poete. ꝙ Mars deus belli concubuerit cum ea. stuprū totaliter aut palleantes. aut excusantes. vel honorantes.

Reges assyrioꝝ

Sibilla erithrea omnium aliaꝝ sibillarum clarior. hoc tempore quidam dicunt ꝙ vixerit. Alij ꝙ eius carmina circa hec tempora sunt inuenta. Ipa aūt ante bella troyana vaticinata sit apertissime de christo et pulchre. Uide augusti. xviij. de ciuitate dei.

¶ Olimpias prima a grecis instituitur. Et hec est era famosissima tam latinoꝝ ꝙ grecorum. Et ꝯm hieronymū olimpias vna quatuor ānos completos ↄtinet. Et ꝯm istum computum anno. xl. Ozie vel circa. ista era incipit. sc3 āno mundi. iiij^m. cccccxviij. Scđm septuaginta interpretes circa. l. annum ozie. Et nota ꝙ xp̄s nascitur olimpiade. cxciij. que faciūt annos. dcclxxij.

Anno mundi — IIII^m CCCCXL — IIII^m CCCCLVI

Linea christi. — ioatan r̄gauit ān. xvi — achas r̄gauit an. xvi

XIꝉDDD — IIIꝉXDDD

¶ De hoc ioathan nihil mali scribitur nisi ꝙ excelsa more alioꝝ non abstulit. vt patet ij. Paralip. xxvij.

De hoc acham nihil boni habet. Dereliquit dominū et derelictus est etiam ipe ab eo. Et ꝑcussus cum populo suo valde a regibꝫ israel ꝛ syrie. ij. paralip. xxviij.

Micheas propheta. vi. de. xij.

Pontifices — achitob

prophetat contra hierusalem ꝛ samariā

Reges israel — Naum propheta. vij. ꝓphetare cepit ↄtra Niniuen. — phacee — annis. xx. — sine rege — annis. viij. vt s̄ — ozee ā. ix.

Iste phacee cepit regnare. ā. lij. ozie. sic fecit: factū est ei. q2 ozee cōiurauit cōtra eum. ꝛ interfecit eū. regnauitq3 pro eo. Fecit etiā pactū cū rasin: et vastarit iudā. ꝛ iō teglatphalasar oppꝛssit eū et transtulit quasi tres tribꝫ in assyrios. iiij. Regum. xv.

Iste ozee vltimus rex israel cepit anno duodecimo acham regis iude et fecit malū ꝛc. Anno. ix. regni eiꝰ captus est a salamanasar. et israel translatꝰ est in assyrios. vt habetur. iiij. Regum. xvij.

Nota q Oro de hoc romulo multa mala scribit. sc3 fris sui et aui. z alioz pbatissimoz viroz iniquā morte z violētias tyrānidesq ples. Cōgregauit ei pastores z latrones zc. cū qbus ciuitatulā extruxit. z p illā vi alios oppssit circūcirca potētes. Postq creuit: elegit. c. senes p ꝯsilio qs appellauit senatores. et mille pugnatores qs milites appellauit. pfecitq i sublime. tandē ob demerita sua inter deos cōnumerat⁹ ē: eo q pcussus a tonitruo nusq cōparuisset. Hoc eni ad cumulū sue dānatōis accessit. vt eo magis torqueretur apud iferos q in terris ei⁹ mēoria celebrior haberet quā virtutibus nō meruit. s3 falsa vulgi adulatiōe aut ipa deceptione adeptus est. Predicti senes post mortē romuli regnauerunt anno cum dimidio expectantes si forte redisset.

romul⁹ pm⁹ rex rōanorū. ānis xxxvij.

salmanasar.

Sēnacherib

assarā dofili⁹ senna.

Iste salmanasar obsedit samariā āno. ix osee regis isrl. cepit eā z regē misit in carcerē z isrl transtulit in assirios z cessauit rgnū isrl qd stetit ānis. cclxxxij.

Iste sennacherib ascēdit in iudeā ꝯ ezechiā vix sciū z pcussit dñs exercitū ei⁹. s. clxxxv^m. viros bellatores. ipe āt turpiter fugiēs puenit in niniuē. z afflixit iudeos. z thobiā. tādē a suis occisus est. iiij. regū. xix. z. ij. palip. xxxiij.

IIII^m CCCCLXXII.

Ezechias regauit. an. xxix

Sol. x. lineis reuertit. Et sicut illa dies erat longior alijs. x. horis. O magnū portētū strages hostium additio annoz.

CCCCXXVII Anno ante christi natiuitatem

Iste ezechias optimus fili⁹ de pessimo prē achā ambulat corā domino corde pfecto excelsa abstulit z domum dei instaurauit. nec similis eius fuit ante eum in regib⁹ iuda. et ergo domin⁹ glorificauit eum. iiij. regū. xviij. xix. xx. z. ij. palip. xxix. xxx. xxxi

Era pncipal romanoz orosij martini z alioz. ipe ē ānus. xij. ezechie fm hebreos. fm. lxx. vltim⁹ achaz

Urbs romana pdit anno mundi. iiij^m. cccclxxiij

Anno ante christi natiuitatem. dccv. Roma in monte palētino a gemellis condita est velut secūda babilonia. Uex tpe paupertatis nusq alter locus ea sanctior. nec bonis exemplis ditior fuit. z quanto rex minus habuit: tanto minus cupiditatis habebat. Post diuitie auaritiam et luxuriā induxerunt

Conditionem vrbis titus liuius per quatuordeci decades. id ē. cxl. libros psequit. s3 hodie n oēs reperiunt. De ipo facit btūs hieronymus mētiōe3 in epistola ad paulinū. Et seneca in vltimi declamationum libri prologo

Tu regere imperio popul⁹ romāe memēto
Hec tibi sint artes: pacisq imponere mores
Parcere subiectis et debellare superbos

Quarta etas Dauid.

Nota fm aug⁹. xviij. de ciui. di. q Cicero magnis laudibꝫ romuli ascribit q nō rudibꝫ z idoctis tpib⁹ qn facile hoīes fallebant meruerit honores diuos. sꝫ iā eruditis z expolitis. Vn patet van⁹ idolatraꝝ error. qꝛ z si in his tpib⁹ doctis illūinati sūt q̄s sit ineptū q antiq leuibus motiuis decepti homines mortuos deos factos putent z ob hoc ipi amplius nemīē iter deos ascribendū decreuerūt: nō tn̄ cessarūt a cultura taliū falsoꝝ deoꝝ. sꝫ morē antiquū seruātes z augētes. qd dictis verāt factis approbant. Vn constat eos nō esse excusatos imo apostolo teste plus illis peccare.

Reges romani.

rem⁹ a fra tre occidit. ā. iij. ff. de heredi. l. vl.

Reges babilonie incipiunt.

merodachp⁹ rex babilōe

Iste merodach primus rex babilonis famosus recessit a monarchia. nec obediuit assarādo regi assyrioꝝ z reges babilonie ceperunt esse potentes vsqꝫ ad balthasar. Vide magistrum in historia.

vij. sapiētes:
Tales milesius
Solon
Chilon
Periāder
Cleobol⁹
Bias
Pitac⁹

Tales milesius clarus habet q post theologos. id ē poetas sophi dicti sunt. id est sapiētes. Iste etiā thales primus potuit pdicere defectū solis et lune. vt dt aug⁹. viij. de ciuitate dei.

Thobie historia deuotissima et tota exemplaris hic texitur.

Anno mundi IIIIᵐVI

Linea christi

manasses regnauit. ā. lv

IIIΛDXDQ

Iste manasses pessimus filius optimi pris fecit malū sup oēs q añ ipm fuerūt. z sanguinē innocentē fudit plurimū. ppter quod rex assyrioꝝ vastauit iudā. z ipm manassem cepit. z i carcerē misit. Postea ad cor rediens. z dnm deprecās et exauditus fuit. et in regnū suū restitutus. Oia q̄ añ fecerat destruxit. z in via dñi recte ambulans non sine grandi ammiratione omniū qui eum ante nouerant vitā beatam duxit. vt pꝫ in li. Regū. xxij. z palip. xxxiij. ca.

Pontifices

Sadoch

Cathina.

Iste numa maximus idolatra fuit. et urbem adeo simulacris repleuit ut ipse sibi locum reperire nõ posset. Hoc mõ augustinus stultitiã eius deridet. q̃si magna iniuria sibi fcã sit q ipse nõ sit iter deos ascript⁹ q̃ deoꝶ cultũ sic promouit. Hic ianuariũ et februariũ anno addidit. Mirũ sup modũ est q hi viri pcellentissimi ingenij in cunctis pene que sub sole geruntur tam acute disserebant. et in agnitione veri dei sic delirabãt. Gratias agamus domino deo nostro.

Numa põpili⁹. ã. xlij.

Nota scd̃m augustinũ. ij. iij. de ciui. di q ab vrbe cdita vsq ad augustũ tam continue pugnẽ extiterũt vt p miraculo habitũ sit. vt vnus ann⁹ p⁹ primũ bellum punicum sine bello trãsierit. excepti. xlij. annis nume. quibus pax continuata fuit.

¶ Romani populi statum et decursum loculenter et breuissime describit Florus luci⁹ p annos septingentos quatuor ei dans etates. Vñ ait si quis magnitudinẽ imperij cũ ãnis conferat. etatẽ vltra putet. Ita em̃ late vbiq; in orbe terraꝶ arma circũtulit. vt qui res eius legũt: nõ vnius ppli: s; totius generis humani facta discãt. nã tot laborib⁹. periculisq iactat⁹ est: vt ad constituendũ eius imperiũ contendisse virtus et fortuna viderent. Itẽ ait. Tanta in virtute fiducia est. vt ille rudis. ille pastorius populus vereq terrester ostendit nihil interesse virtutis equis an nauibus. terra an mari dimicaretur. Item o populum dignũ orbis imperio. dignũ omni feruore et admiratione hominum ac deorum compulsus ad vltimos metus: ab incepto non destitit. sed absens simul presensq pugnabat.

IIII⁹ DXXVIII.

Anno ante christi natiuitatem DCCII.

¶ Isayas martyrio coronatur cũ mltis alijs eo q regis opa pessima reprehendebat. ¶ Sibilla samia scd̃m quosdam his dr̃ fuisse tpibus. Et nota q sancti doctores non vtuntur dictis sibillaꝶ ac aliorum gentilium ad confirmatõem fidei sancte xpiane. sed et eas nec pphetico spiritu claruisse sed arreptitias fuisse dicunt. Vñ Aug⁹. contra manicheum disputans dicit. Si quid veri de deo sibilla: vel orpheus. alijue gentium vates aut philosophi dixisse perhibent. valet quidem aliquid ad paganoꝶ vanitatẽ reuincendã nõ tamen ad istorum auctoritatẽ cplectendã. Quantum em̃ distat de xpi aduentu inter predicationẽ angeloꝶ et confessionem demonũ: tantum distat inter auctoritatem prophetarũ et curiositatem sacrilegorum.

Sellum

Elchyas

¶ Zaleucus vir iustissimus leges condidit. Et inter cetera decreuit. vt qui adulterij crimẽ cõmitteret: vtroq oculo priuaretur. Quod cũ filius eius cõmisisset: iussit ipm excoculari. Verũ; tota ciuitas aliq̃diu reluctabatur ei. Tandẽ victus instantia populi ne lex a se condita violaretur suo prius: deinde filij oculo eruto vtrisq vsum videndi reliquit. Sicq mirabilis equitatis temperamento se inter misericordem patrem et iustũ legislatorẽ partit⁹ est. Disce o xpiane quanta diligentia debeas sancta dei tui pcepta custodire: si sic maluit paganus puniri pro iusta lege sua q̃ eam inultam relinquere. Hec et multa similia oportuit in populo carnaliobseruare cum summa seueritate. quatenus timore pene a prauis cohiberentur.

Bisantium conditur que postea Constantinopolis dicta est.

Reges Romani.

Iste tulius alio nomine Hostilius nō ferēs tempus pacifice trāsire ob turbatō nem quam suscitauit vicinis suis an.xxxii. Post lōga quietis tpa merito hostilitatis nomē sibi acq̄siuit

iii. tulius

Et quia dissipat de⁹ gētes que volūt bella. ipe cū omni domo sua a fulmie percussus interiit. De isto etiam Tullio sic dicit. Ualerius libro.iii.ca.iiii. Hunc in cunabilis primo accepit agreste tugurium. eiusq̄ adolescētia in pecore pascēdo fuit. occupata validior etas imperium. sed senectus eius in altissimo maiestatis fastigio fulsit.

Ninive destruitur per regem medorum. Et regnū assyriorum penitus cessauit. sicut predixerāt. Naum propheta et Thobias.

Anno mundi IIII^m.DLVI IIII^m.DLVIII.

Linea christi

IXXDQ IIIXXDQ

Iste amon fm textū hebreorum duobus tm ānis regnasse phibetur. sz fm.lxx. ānis.xii. et ita supplentur hic.x.āni a.lxx. de ill.xii sup sn rege. Et fm h aptande sunt historie alie que coiter sequuntur.lxx. Hic idē rex fecit malū corā dño. et pcussus a seruis suis sn penitētia obiit.

Pōtifices

Thobias morit annorum.c.xx. vir sanctus plenus opibus bonis et pphetie spū clar⁹. Prophetauit nanq̄ de destructione hierusalē et templi quasi iam factū esset. cum tn adhuc futurū esset propter certitudinem prophetie. statim post eius mortem uxor eius mortua est. et egresso thobia iuniore cum filiis suis ninive destructa fuit.

Iste iosias optimus filius de puerso pre gratia singulari puerus adhuc in pueritia requisiuit dnm. et vsq̄ in finē perseuerauit laudabiliter. In quibusdā excessit ezechiā proauū suū et ideo dicitur non habuisse silem in regionibus iuda. Ei⁹ religiosam vitam et opa sancta plurima vide.iiii. Regum.xxii.xxiii.et.ii. paralip.xxxiiii.

Azarias filius elchie fuit

Sophonias pphetauit destructōem hierlm et reedificatiōem

Olda pphetissa uxor sellum prophetat iosie regi.

Hieremias secundus de maioribus prophetare incepit adhuc puer.xiii anno iosie regis contra hierusalem et templum. et prophetauit annis.xli. pter illud quod prophetauit in egipto. Grandis duricia populi. et grandis plaga q̄ punit eum.

Iste ancus fuit quartus romanorum rex. hic primum pontem trans tyberim inter montem auentinum. et ianiculum fecit. et hostiam ciuitatem condidit supra mare. decimo sexto miliario ab vrbe roma.

Hostiensis ciuitas conditur. cuius episcopus benedicit papam.

iiij. anc. annis. xxxiij.

Iste nabuchodonosor bellicosissimus fuit et victoriosissimus pro oia eo quod erat virga furoris domini vt puniret peccata populorum multorum. hic primo erat rex babilonie. et postea obtinuit regnum assyriorum. quod destructum est a medis. et factus est monarcha. Et secundum hoc diuersimode computantur anni eius. quia diu regnauit. Multipliciter de ipso scriptura loquitur. iam bona. iam mala que diligenter sci exposuerunt. Placet tamen quibusdam quod propter penitentiam illam magnam que scribitur in daniele sit saluatus et quia scriptura vitam eius concludit in laude et confessione vnius veri dei. Idem sentit nicolaus de Lyra. Dan. iiij. Dicunt doctores quidam quod deus inspirauit sibi: vt vindicaret se de inimicis suis. sed ipse instinctu isto abusus, fuit pro superbiam et inuidiam. et sic non meruit pro hoc quod instrumentum fuit diuine iusticie. Forte de omnibus post penituit meritis Danielis.

Nabuchodonosor monarcha babiloniorum

Urias propheta occiditur a ieconia rege iuda et Hieremias incarceratur.

Abacuc prophetat contra Nabuchodonosor et babilonem. sunt tamen opiniones quo tempore fuerit.

IIIIᵐ DLXXXIX — IIIIᵐ DC

ioachas regnauit mensibus iij.

Iechonias vel eliachim

vel ioachim annis. xi.

Ioachim vel iechonias. mensibus. iij.

sedechias regnauit. annis. xi

IXDC — DC — Anno ante christi natiuitatem.

Iste ioachas statim post mortem patris constitutus fuit rex in ierusalem. sed quia non fuit secutus exemplum patris sui iosie ideo pharao nechao cepit eum et duxit eum in egiptum. iiij. regum. xxiij.

Hic etiam fuit filius iosie frater ioachas. et constitutus a pharaone rex in ierusalem. et vt daret mulctam etc. Et quia fecit malum nec audiuit prophetas. ascendit contra eum nabuchodonosor et factus est ei seruus tribus annis. Cumque rebellaret venit iterum rex babilonis contra eum et vinctum duxit in babilonem. non quod illuc ductus sit. sed immutatum fuit concilium nabuchodonosor. et interfecit eum in hierusalem. et proiecit corpus eius extra murum iuxta prophetiam hieremie. xxij. Et tulit secum vasa domini. et posuit ea in templo suo. Paralip. vltimo.

saraias.

Iste ioachim fuit filius ieconie et fecit malum. et ideo statim amotus est ne regnaret et vinctus translatus est in babilonem. et multi cum eo translati sunt. iiij. Regum. xxiiij.

Iste sedechias tertius iosie filius et malus non audiuit hieremiam prophetam et ideo propter mis[er]abiliter. et omis iuda cum eo. et eruti sunt oculi eius. regum vlti. et Hieremie. lij.

Istum saraiam interfecit nabuchodonosor rex in rabata cum aliis consiliatoribus zedechie. regum vlti. Hic fuit filius azarie.

Daniel adhuc iuuenis susannam liberat. et in conspectu regis cum sociis stat etc. et postea interpretatur somnium regis. et in sublime tollitur. Danielis primo.

Ananias
Azarias
Misael

Ezechiel prophetat in chaldea transmigratis destructionem hierusalem. et tandem martyrisatur.

Mardocheus.

Omnes hi cum ioachim ducti sunt in babilonem ad huc pueri.

Baruch propheta.

D

Quinta etas Transmigratio.

Iste priscus ludos instituit. et circũ rome edificauit. Capitoliũ fabricare cepit. Et dictũ est capitoliũ quasi caput solum. quia in fundamẽto inuentũ fuit caput sine corpe. quasi pphetia futuri. quia ibi postea senatus resedit. quasi vnum caput totius orbis

Reges romani. — Priscus tarquinus annis. xxxvij

Reges babilonie — nabuchodonosor

Iste Nabuchodonosor filius nabuchodonosor magni fuit. hic ortum qui suspensilis dr maxim⁹ expensis vxore sue fabricauit. multa magnalia pegit. ita vt herculem trãscendisse actuũ magnitudine memoret. ⁊ de manubijs hostiũ templũ belis magnifice decorauit. Astrages rex medo⁊ vnicã habuit filiã quã cuidam militi plebei tradidit ne ex ea nobilis filius nasceret ppter causã quã mgr recitat. ne scʒ pelleretur a regno a nepote suo: sicut predixerant sibi coniectores. Et quod verebatur ei accidit. Nã ex ea natus est cyrus qui ipsum superauit.

¶ Templum salomonis incendit a chaldeis ⁊ hierusalẽ destruit. Et hec est vna de pricipalibꝰ eris huius sacre historie. Stetit nãqʒ h templũ. ccccxlij. ãnis. s. a fundatõe ipi⁹ inchoãdo q̃ fuit facta anno. iiij. salomonis. Et ab hac destructione vsqʒ ad destructõem que facta est per tytũ. scʒ xlij. anno post christi passionẽ fluxerũt ãni. dclxij.

Tres pueri pijciunt in fornacẽ succensam. ⁊ miraculose liberant a deo. Uide Dañ. iij.

¶ Hieremias in egipto prophetauit. et regibꝰ egipti pdixit q eo⁊ idola subuerterent cũ virgo pareret. et ex hoc in secreto templi loco imagineʒ virgis cum puero adorauerunt. Oratione de terra serpentes fugauit. ⁊c. Tandem zelans pro populo increpauit idolatriam populi sui et lapidatus est ab eis. Sed egipti gloriose sepelierũt martyrem sanctum in sepulchris regum propter beneficia sua.

Põtifices. — Iosedech

¶ Iste iosedech filius saraie egressus est quando transtulit dominus iudam ⁊ hierusalẽ p manus Nabuchodonosor regis. vt patet. i. Paralip. vi. ⁊ ductus est cũ alijs captiuis in babilonẽ. Dicũt aliq istum fuisse Esdram scribã et sacerdotẽ. Aut forte frater ipsius fuit.

¶ Ezechiel post multa que gloriose gessit. etiam precibus suis aquas chobar condensauit. vt filij israel ambularent per eas. chaldei autem submersi sunt. Tandẽ percussis impijs quibusdã a serpẽtibus qs redarguit. ceteri exacerbati ipm equis distraxerunt. et per crepidies saxorum excerebrauerunt eum. martyrem domini gloriosum facientes.

¶ Abacuc propheta Danieli prandium attulit dum in lacu leonum esset apud babilonem sm Hieronymũ. Uide in libro ipsius.

Ludus scacoꝝ repitur a Xerxe pho p correctione Euilmerodach tyrãni. q̃ suos magistros et sapientes occidere consueuit. Et hoc solacio indirecte attractus fuit ad emendationẽ.

Seruius

Iste seruius tullius seruilis ↄditõis fuit ex parte mr̃is que ancilla captiua fuit. lȝ nobilis. Hic laudes habet ab historiagraphis magnas q in omni statu fuit. ꝛ vbiqȝ notabiliter se gerebat. Tres mõtes vrbi addidit. et fossas infra muros duxit. ã. xliiij.

euilmerodach

Iste Euilmerodach fuit frater Nabuchodonosoꝛ iam immediate pcedentꝭ. Hic ioachim leuauit de carcere et magnificauit eũ. et corp⁹ pr̃is effossum iuxta cõsiliũ ei⁹ diuisit. ccc. vulturibus ne resurgeret a mortuis. qui de bestia redierat in hominem.

Regusar. Sabusar. Baltasar.

Iste tres fratres fuerũt ꝛ filij Euilmerodach q̃ successiue regnauerũt. ꝛ baltasar fuit vltim⁹ rex babilonie. q̃ interfectus fuit a dario ꝛ ciro. nõ eñ habebat filium. et soroꝛ darij fuit mater eius. ideo preoccupauit regnum darius cum adiutorio Cyri. Nec audiuit dominus ipsum: quia vasa sancta indigne tractauit. Danielis. v.

IIII⁹ DCXXXIIII | IIII⁹ DCLIX

Salatiel

Sorobabel

ACXV | DXL | Anno ante christi natiuitatem

Iste Salatiel fuit filius Jeconie regis iude quem genuit post transmigratronẽ babilonis vt euangelista Mattheus dicit.

¶ Iste Soꝛobabel ẽm imperium dñi fundauit templũ et manus ei⁹ perfecerunt. sed lõge post vt patet Esdre. vi.

¶ Daniel vir desiderioꝛum sanctus et electus clarus habet̃ cuius etiãopera deus miraculis glosis approbauit

Esdras sacerdos de stirpe aaron claret sanctitate vite et sapientia. cuius grandi industria et laboꝛe totus iudaicus status in melius reformatus fuit.

Babilon destruitur

¶ Babilon illa magna capitur. ꝛ auferẽ potestas eius. sicut pdixerũt pphete sancti. Hec fuit pma ꝛ maxia ciuitas toti⁹ oꝛb de q̃ incredibilia scripta sũt. ꝛ hec tñ ta vna nocte defecit. vt ostendat q ad irã dei omnis potentia puluis fit: ꝛ fauilla. Dicit̃ verissime q eã humano opere extrui vel humanis viribus destrui potuisse pene incredibile videbatur. Vñ grãde spectaculũ euidensqȝ exemplum mũdus haberet: si infoꝛmari posset seu etiã vellet.

Quinta etas Transmigratio.

Sibilla cumana de xpo ꝓphetat. et tarquino. ix. codices attulit. i quibus erant scripta decreta romanorum.

Sibilla helespontia de agro troyano nata his dicitur fuisse temporibus et prophetauit sic de christo. Jesus christus nascetur de casta ⁊c.

Reges romani

¶ Iste tarquinus superbus seruio interfecto meli ore se arripuit regnum. Hic primus oim tormentorum genera excogitauit. ⁊ post de regno expulsus est propter stuprum lucretie a filio suo ꝓmissum. Et noluerunt ammodo romani habere reges propter tyrannidem eorum.

tarquinus superbus

Darius primus monarcha persarum

Cyrus regnauit an. xx.

Iste cyrus rex persarum fuit primo. ⁊ de post transtulit monarchiam ad persas. Hic ex parte patris plebeius fuit. sed mater eius erat filia regis astragis. De isto ꝓphetauit esayas. ⁊ babilonem vicit baltasar interfecit. danielem magnificauit. et israel remisit in iudeam vt templum reedificarent. vt patet Esdre primo.

Iste darius fuit consobrinus astragis quem in filium adoptauit. quia non habuit nisi vnicam filiam. ⁊ dedit ei regnum. quia cyrus contra eum pugnauit. ⁊ tamen ambo victi sunt a cyro. sed tamen nepotes eos tractauit benigne. quia auo scilicet astragi regnum hircanorum concessit. et Dario medorum.

¶ Historia libri Esdre incipit.

Anno mundi IIII^m DCLXXXIIII

Linea christi

DXL

Templum fundatur.

Aggeus et Zacharias prophetant. confortantes templum. et prouocantes ad edificandum templum

Pontifices. Jhesus

Iste Jhesus filius iosedech sacerdos magnus tamquam reges. ⁊ zorobabel tamquam dux post reditum populi israel de babilone prefuerunt. Et iste modus vsque ad herodem seruatus est vt sacerdotes summi essent principales et duces substituti. Semper tamen duces erant de tribu iuda iuxta ꝓphetiam iacob. Et sub hoc regimine sacerdotali optimo non legitur populus declinasse a veritate fidei sicut ante. quia tempore iudicum et regum sepius ad idolatriam corruit. Et nota quod iudei isti qui hic redierunt ⁊ postea dispersi sunt in omnem terram. iuxta prophetam David. Disperge illos. ps. lviii. fuerunt omnes de tribu iuda beniamin et leui. et pauci de decem tribubus qui aufugientes iunxerunt se istis. Illi autem qui in montibus caspijs religati sunt nunquam redierunt secundum hebreos

¶ Cyrus post multa bella tandem cum ad scitas declinasset a regina thamiris capitur. ⁊ cum toto exercitu suo ad. cc^m. occiditur. Caput eius precisum in vtrem humano sanguine plenum proiecit dicens. Satia te de sanguine quem sitisti.

Arphaxat post mortem cyri per vim obtinuit regnum medorum. ⁊ edificauit ciuitatem grandem. Echatbanis. ⁊ disposuit rebellare contra nabuchodonosor. i. cambisem. ⁊ tamen ab eo victus fuit. vt patet Judith primo.

Falaris siculus tyrannus. multos innocentes depopulat̄. Hic q̄ndā i perillū artificē q̄ thaurū ereū fec̄ ad puniendū homines. in eundē ipm piecit primū vt experiret̄ qd̄ fecerat. ⁊ clamor ei⁹ p os thauri sonuit horribiliter quasi boatus bestie. ⁊ sic tyrānus iniustus iuenit aliqn̄ quē iuste puniret. Istud factū dicit orosius anno añ vrbē ɔditā .lxiij. vel circa ⁊c. Et vt dr̄ sicilia semper nutrix tyrannoꝝ fuit. ¶ Lucretia fe͞ia nobilis et honesta a filio regis violenter oppressa seipam stulte gladio interemit. Hec i exemplū castitat̄ alligari solet. s; nō excusat̄ ab homicidio. vt dic̄ Augustinus. i. de ci uitate dei

cābises ij. fili⁹ ciri. ã. vij

Erenci des. iij. ā medio

Babilōia noua i egipto ɔdit̄ a cābise q̄ totū illud obtinuit regnū

Iste Cambises filius ciri. ⁊ scd̄s magn⁹. varie nominat̄ a diuersis. apud esdrā artarxerses dr̄ vel assuer⁹. In historia iudith q̄ sub eo texta fuit vocatur Nabuchodonosor. Hic potenter interdixit ne ierusalē aut templū reedificarent̄. et pater eius nūmō precepit ne ciuitas extrueret̄. et etiam tunc principes Cyro ignorante impediuerunt opus domus domini. Hic q̄ndam iniquū iudicē viuum excoriari fecit. ⁊ filiū sup paternā cutē sedere fecit. vt h̄ mō scelus vitaret. ⁊ recte iudicaret.

Iste ereneides terti⁹ magnus duxit filiam regis in vxorem ⁊ n̄ diu post moritur. Pantaptes filia cambisis fuit his duobus successiue in coniugem sociata s̄m Hieronymū sup Danielem libro tertio.

IIII° XXXIX

Anno ante christi natiuitatem

¶ Historia iudith hic texitur. ipsa autem exemplar totius pudicicie ponitur.

Holofernes princeps milicie Nabuchodonosor cambisis multas terras dominio suo subiugauit. et tandem venit ad bethuliā. et ibi a iudith muliere interficitur. vt p3 Iudith. ij. ⁊ xiij.

¶ Pithagoras primus ph̄s.

Nota q̄ gentiliū sapientia q̄ totaliter de creaturis fuit primo incepit a dijs ꝫ qn̄ adhuc tp̄a grossa fuerūt. q2 tunc qui paulo plus alijs sciebant. a populo rudi dij putabātur. Post hec creuit prudentia. et tunc theologi venerūt. ipi sunt poete antiq̄ores qui de falsis dijs multa mendacia finxerunt vrbano sermone. Si isti ante venissent profecto dij putarent̄. sed temp⁹ obstitit eis. Post hos venerunt sapientes. i. sophi. qui mira iactantia gloriam suā celebrarunt. Nec tamen diuinū aut theologicum honorem meruerunt ppter tempus. quia iam melius sciebāt. malam tamen consuetudinem cum ceteris continuauere. licet nouos deos fieri prohiberent Demum philosophi claruerunt quorum iste primus fuit. eo q̄ humiliter responderet se nō sapientem fore: sed amatorem sapientie. Hi ɔmuniter contradixerunt idolatrie. et plures trucidati sunt plures timore fecerunt sicut alij. Peiores fecerunt qui munerib⁹ acceptis etiā ɔ propriam conscientiam cultum sacrelegum extulerunt. Uide Augustinū de ciuitate dei.

Hano et phisios discipuli pithagore hanc sectam continuauere. vbi q̄nquennium silentium seruabatur. et post eruditi loquebantur.

Anno.ccxliiij.ab vrbe odita romani loco regni ordinauerunt duos osules q p vnu annu regeret. ne ex mora tpis in supbia erigerent.z vt vn⁹ alteru corrigeret si erraret aut excederet.

Consules incipiunt. Brutus primus consul.

Lucius. Mutauit roma pncipatum.sed no euasit tyrannidem.

¶Leonida rex spartanoz cu.iiii⁹.hoim.lxx⁹.persaz pene trucidauit. Mirabile dictu ait suis. Prādete hic tāqz apud inferos cenaturi. Et ita factu e.qz ex fatigatoe ceciderunt sup mortuos.z mortui sunt cu illis pariter.

Reges persarum. Darius itaspis .iiij.magus

¶Iste Darius fuit vn⁹ de.vij.magis z subtilr regnu acqsiuit.hic recupauit regno persaz assyrios.et babilonia. asyam.macedonia perdomuit. Cuqz regis scitaz filia in vxore desideraret. z ei dare nollet .ob h cu.dcc⁹.9 scitas venit.no veritus p vnius hois libidine tot milia viroz morti piculo expo nere.qd vtiqz incautu et crudele z iniustissimu fuit. Vn turpiter fugatus.lxxx⁹.a misit. tande cu residuis a paucis athenienslb.puta.xi⁹.supatus.cc⁹.psaz amisit. Voles aut se post fuga vindicare.in ipo apparatu cocidit. Et fm qsdam bona spes est de ipo.qz hunt fidem vnius veri dei. cui templu et sacrificia fieri pcepit zc. Vide Lyram sup.ca.vi. Esdre

¶Democritus phs seipm excecauit.et de diuite se pauperem fecit ob amorem sapientie.

Anno mundi IIII⁹DCCXXXIIII

Linea christi. Abiud

Iste fuit filius Zorobabel.sed de ipo et alijs per sequentib vsqz ad Joseph nihil habetur in scripturis.nisi q a Mattheo numeratur. Et io nec tempus eoz debite sciri potest.

·ADXDDDD

Nota q fm magistru. Darius instinctu zorobabel iussit resumi opus dom⁹ dei.pcipiens pncipib suis ne aliquo mo impedirent sed iuuarent. Vide etia Esdre.v.z.vi.ca. De hac era ambiguum est propter diuersitatem doctorum.

Aggeus et zacharias anno secudo darij increpauerunt pplm.pp neglegentia eoz ad edificandum domu dni.et sollicitabant zorobabel vt loquereť sup hoc regi.et annuit rex.z accensus est cor ppli vt edificarent teplu.vt patet Esdre.vi.

Pontifices. Joachim

Iste fm iosephum cognominatus est Josedech.sub quo ciuitas hierusalem extructa est.vt dicit etia eusebi⁹.sic etiam patet Neemie.xij.

Templu perficitur anno septimo darij. Aggeus de hoc templo pphetauit.q gloria eius maior erit qz primi.quod est intelligendu spualiter. quia xpus dns desideratus cunctis gentibus hoc corporali psentia sepius ingrediendo magnifice glorificauit.et oblatus fuit in eo in die purificatiois marie.alioquin no potest stare veritas prophetie.quia istud secundu quasi nihil fuit respectu primi. Augustinus hic fortissimum sumit argumentum contra iudeos.q hec auctoritas necessarissime intelligatur de ecclesia que est domus dei ex viuis lapidibus.quia hoc templuz nec vnqz habuit parem gloriam:taceo maiorem. Vide Augustinum.xix.de ciuitate dei.

His quoqz temporibus pithagoras philosophus claruit.qui samo oriundus crotone degunt. Nouissime metapontum adijt.ibiqz sepultus est.

Iste dictator creatus fuit: vt consules preiret potentia contra inimicos.

Dictator nomen est officij dignioris

Tytus

Quintius reptus in rure ab aratro sumptus est. et in dictorem creatus est. Hic romā iam pene desperatā propter aduersos casus magnifice consolatus est triumphis suis.

Hoc tempore facta est rome dissentio plebis a senatu.

publius

Tpe hoꝝ ꝯsuliū fames et pestilentia grauis romam corripuere. Et belliū vientiū atrocissimū fuit.

perses filius darij vel magnus

Ister xerses multitudine pploꝝ quos collegerat terras mouit et vndas. et tn̄ pene nihil ei ꝓspere successit. Amisit quippe in breui tēpore deciesnonies cētena milia viroꝝ. Itē tādē post modicū per artabanū ꝑfectū suū occiditur Grecoꝝ aūt numeru sq victores extiterūt. lōge maior erat occisoꝝ. O tpa dolenda &c. Uide orosiū. Narrat eīn btūs Hieronymus in eplīs suis q Xerses cum de sublimi loco innumerabilem exercitum vidisset: fleuisse dicitur: eo q post centum annos nullus eorum superfuturus esset.

artabanus. vij mēsibꝰ.

Iste artabanus non ponitur in cathalogo regū persaꝝ. qz parū ꝑfecit. Tn̄ hieronymus videtur eū numerare sup danielē. libro tertio.

¶ Fabiorum gloriosissima familia vrbis. bello vientano prosternitur.

IIIIm DCCCLIX

eliachi.

De hoc nihil habetur in scripturis nisi matthei primo.

Anno ante christi natiuitatem CCCCXL

Esdras vir sanctus at q doctissimus velut alter Moyses in populo venerandus habitꝰ est. Hic primū de babilone cum ceteris venit. sed iteꝝ paterna solicitudine motus rediit: vt plēs lucrifaceret et secum adduceret. Tempore aūt isto legem: ceterosq libros sanctos reparauit. quos combusserant chaldei. felix testimonium orbi relinquens. nouos et faciliores apices inuenit. Quo feliciter in spū sancto peracto venit iterū hierusalē cū multitudine magna. regalibusq priuilegijs. vt doceret populū. Esdre. vij. Obijt in senectute veneranda. sepultus ibidē.

¶ Malachias propheta claret sic dictꝰ. i. angelus ꝓpter optimā vitā et deorum aspectum. Aiunt q ore eodem quo prophetauerat. angelus domini apparens eadem iterabat.

Anaxagoras phūs claruit. Hic habuit successorem qui dicebatur archelaus magister socratis

Hereclitus cerebrosus.

Hestilius tragediarum scriptor.

Snias hoꝝ floridas vide in speculo vincentij.

Pindarus poeta Sophocles.

Euripides Socrates nascitur.

Herodotus historiarum scriptor.

Empedocles et plures alij claruerunt tempore xerses.

Permēides et alij philosophi notabiles maxime in moralibus claruerunt.

Socrates phūs. Hic habet magnas laudis ꝓrogatiuas. q etiā btūs hieronymꝰ sibi in exemplū ꝓponit et alijs. Fuit eīn mire patientie. et sp eq̄nimis et subtilius de prio ente. i. deo fert sensisse. pro quo tandem venenum in carcere bibit.

Plato discipulus eiꝰ. ¶ Ipocras et alij plēs fuerūt tūc nominati viri qꝝ labores ꝑmāserunt.

Quinta etas Transmigratio.

Uirginius filiã ꝓpriã gladio transfigit ne seruitut̃i traderetur. ⁊ ob h̃ tribuni insignia deponere coguntur. vide tytũ liuiũ de ꝯditõe vrb. li. iij.

Lex. xij. tabulaꝝ rome insti/tuta est. Decẽ em̃ tabule a gre cis delate sunt: quib⁹ due addite sunt a romanis ãno. ccc. ab vrbe ꝯdita. ipe est annus mundi iiij⁹. dcclxxxiiij. ãnis. xxi.

marcus

Romani. gneus

Tribuni

Decem viri instituti fuerũt loco ꝯsulũ. qꝛ nimis ꝯgrebat̃ õ ꝯuerso regimĩe ꝯsulũ ⁊c. ¶ Isti duo parũ ꝓfuerũt nec ꝓfecerũt

Reges persaꝝ

artharxerses lõ giniã⁹

Xerses mẽsib⁹ ij.

Segdian⁹ mẽ sib⁹ vij

Iste artarxerses est sub quo esdras venit hierlm. et neemi/as fuit pincerna eius quẽ p⁹ misit ad edificandum muros ciuitatis.

Roma in conculcatõe incensa. et muri ei⁹ destructi. Naꝫ senones galli cũ romanis pugnãt. ⁊ capta est vrbs ꝑter capitoliũ. quod etiã ꝑdidisset si pugil anser ex lassitudine pugne dormientes romanos nõ excitasset. Qua ꝓpter ambrosius exprobrando eis i/gratitudinẽ xpiane ꝓsperitat̃. dic eos magis sacrificare anse/ri⁹ debere q̃ diis. Idem augustin⁹. ¶ Os inferni in medio vrbis horribilr̃ apparuit. De cui⁹ exaltatõne pl̃es inter/fecti fuerunt. Ubi cũ se marcus curti⁹ armat⁹ proiecisset. cessauitq; plaga impioꝝ demonũ

Anno mundi IIII⁹ DCCLXXXIIII.

Linea christi.

AXDDDD

¶ Ebdomade Danielis hic incipiunt. De his est grandis altricatio inter doctores. ⁊ labo/rintibus maximus. Uide Hieronymũ super Danielem. ⁊ Lyrã. ⁊ Ulricum li. v. c. iiij. Porro Beda computat per annos lunares. et incipit vigesimo anno artharxerses.

¶ Neemias vir benignissimus ac deuotione ꝑcipuus. fuit pincerna artharxersis regis persaꝝ. Hic vigesimo anno eius iuxta dei voluntatẽ missus est ab eo vt instauraret murũ hierlm et edificauit eam in angustia tempoꝝ. Expleto aũt ope miraculose ignẽ scm̃ receperunt. ⁊ murũ dedicauerũt. Deinde redijt ad regẽ ⁊ iteꝝ reuersus est hierlm. et mortuus est. ibiq; sepultus iuxta murũ quẽ edificauit. Uide in libro eius. Et hic finit historia libroꝝ q̃ sunt de canone

Ebratin⁹ ꝑmus comic⁹ q̃ sub specie iocalitatis aperte vicia redarguit.
archita tarẽti⁹ mgr̃ platõis
Abrit iades socraticus.
Eudoxus astrologus.
Epicurus voꝛax.
Dyogenes alexãdro di

¶ Hierusalem redificatur a Neemia et alijs filijs isrł. et habet tres habitationes. Prima habitatio est ꝯmunis ppl̃i. sc; artificum laborantium in mechanicis. Secunda habitatio est nobilium et prophetarum. Tertia habitatio est regis et sacerdotum Item habet sex portas quaruꝫ prima dr̃ vallis iosaphat. secunda por/ta sterquilinij. tertia porta vetus vel iudiciaria. quarta porta pisci/um vel dauid. quinta siloe vel aquarum. sexta gregis vel ꝓbatice piscine.

tioꝛ et potentioꝛ fuit. eo q̃ q̃cquid dare potuit ꝯtempsit. q̃cquid auferre vel inferre nõ expauit.

¶ Ludi scenici instituunt. vt pestilentia cessaret rome. De his Augustinus multa tractat diligenter: improbãdo deo℞ falsitatẽ. q̃ talibus ludis placari poscebant. Ita turpiter isti exercebantur. vt ne dũ honesti viri ⁊ femine interesse nõ vellet. sꝫ nec vel de longe intueri. O sacrilegia deo℞ quibꝫ nouella romano℞ indoles ad tãta crimia prauo trahebaꝛ exemplo. ita pro depellenda temporali peste corpo℞ accersitus est ꝑpetuus morbus anima℞

¶ Tribuni loco consulum instituunt. Verũ hec mutatio magnã perniciem reipublice intulit. eo ꝙ singuli cũ imꝑatoribꝫ insignibꝫ ꝓcesserũt. donec per vim coacti hm̃oi fastuꝫ deponerent et tyrannidẽ. Nulla aũt restat iam spes tranquillitatis adipiscende

Darius nothus ã. xix.

romanis: nisi per solam patientiam. quã vera dei sapientia christus docuit.

¶ Iste Darius grauem manũ misit contra athenienses. vñ tandem ꝯtriti sunt qui supremi fuerunt iuxta morẽ mutabilitatis humane. Sub eo egiptus recessit a persis. Hic habuit fratrem nomine cyrũ bellicosum. Vide Orosium libro secundo.

¶ Mediolana ciuitas conditur. sic dicta. quia ibi tunc apparuit sus. que pro media parte portabat lanam pro pilis. Hoc modo omnia gloriosa mundi a paruis et pene vilibus ortum habent. et in idipsum tandem reuertuntur.

His temporibus athenienses. xxiiij. litteris vti ceperunt cũ antea. xvi. tm̃ litteras haberẽt.

IIII(m) DCCCCIX

Anno ante christi natiuitatem CCCCXL

Bella Atheniensiũ famosissima quasi secunda troiana circa hec tempora fuerunt. ⁊ ꝯsumpti sunt miserabiliter. ⁊ in seruitutem redacti. Quomodo perierunt qui dominabantur populis

¶ Plato phũs diuinus nominatissimus claret quem Augustin⁹ extollit. quasi vltra de diuina scriptura aliquid senserit. Aristoteles discipulus eius fuit.

Heliazib.

Iste Heliazib vel eliazaphat successit Ioachim in pontificatu. vt dicit eusebius. Et vlterius communiter doctores sequuntur iosephum. vt dicit magister. quem se etiã Eusebius sequi testatur.

¶ Dyonisius siculus tyrannus pessimus de sicilia expellitur. Hic erat discipulus platonis: sꝫ nõ imitator. Quodã tp̃e vidua quedã paupercula ꝓ ipo dis imolabat obsecrãs quatenus diutius viueret. ipso retro stante secretius et admirãte. Completo aũt sacrificio accersito interrogãs ait. Cur sic pro me oras. q̃ sp̃ tibi molestus fui. Illa r̃ndit. Dñe auus vr̃ tyrannus fuit. ⁊ vaccam mihi vnam abstulit. ⁊ nõ retinui nisi tres. rogauiqꝫ deos vt moreret. si forte ipo defuncto filius eius pater vester mihi restitueret eã. sꝫ ille peior: necdũ illam retinuit. imo vnam similiter abstulit. ⁊ remanserũt mihi nisi due. Iterũ imprecatus sum contra eum: vt moreretur sperans a vobis mihi restitui vaccas meas. vos aũt pessimus omniuꝫ nihil mihi reddidistis. insuper etiam afflictam afflixistis. vnã auferendo Timui ergo ne post mortem vestram adhuc crudelior veniret q̃ hãc filr̃ auferat. ⁊ fame moriar. iõ deos exoraui ꝓ vita vestra. infeliciter experta ꝙ pene continue res in deterius dilabunt. Hec sunt verba vetera et noua predicta cuius experientiã nõ oẽs equaliter aduertunt. Qui aũt hec patiuntur. a risu ꝯtinere se nouerit.

Quinta etas Transmigratio

Iste camillus furius. dictus extitit qui afflicte reipublice magnifice subuenit. expugnando les veientes qui p decem annos continuos valde romanos attriuerat. Hunc tamen virum postea ingrata ciuitas damnauit. Orosius dicit hanc victoriam magis vtilem quam nobilem fuisse. quia sine vllo digno romano virtutis testimonio clandestina obreptione facta fuit. Nec ob hanc iniuriam destitit qui rediret iterum de exilio. et non patriam defendens. Et hoc magnum est exemplum patientie christianis secundum augustinum.

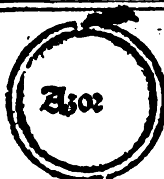
Romani dictator camillus

Reges persarum Assuerus vel artarxerses

Iste assuerus cognominatus est minenon. darii et perisatidis filius a lxx. ab hebreis autem assuerus dictus. Et habuit fratrem nomine cyrum. quem post mortem patris in bello superatum occidit. quia nisi per letale bellum libido dominandi nequibat mitigari. cum tamen tot terras possideret quod merito plus quam c. regentibus suffecissent dominia earum. Hic primo vasti reginam pulcherrimam duxit in vxorem: quam tamen post abiecit. et hester virginem de stirpe beniamin loco vasti sumpsit. et mardocheum patruum eius sublimauit: amon prius suspenso. Hic videtur homo pacificus fuisse. sed nimis luxuriosus. vt patet in libro Hester. i. et ij. Fertur etiam filios habuisse. ccc. e quibus darius quem in regem sublimauit. et. l. alij nobiliores coniurauerunt vt eum interficerent iam senem. vt sic licentius regnarent. Quo comperto omnes fecit occidi. quia per que quis peccat per hec et punitur.

Anno mundi

Linea christi

Hester historia hic texitur secundum doctores latinos. Uide lyram hic. et etiam Danielem. c. ix. Mardocheus iudeus vir sanctus clarus habetur. Et primus post assuerum in toto regno persarum semper tamen humilis et deuotus cultor dei et fratrum amator. Et secundum hanc computationem latinorum tempore exaltationis sue fuit annorum. cclix. Uide lyram.

Samnites medij sunt inter picenum campaniam et apuliam.

Pontifices.

Aristoteles audiuit platonem. xviij. annum gerens Hic post fuit magister alexandri.

Demostenes orator fuit.

Speusippus post platonem achademicam tenuit.

Senocrates successit mortuo speusipppo.

Hermes tremegistus qui et mercurius dictus est fuit circa hec tempora.

Lacedemones ipsi sunt spartani expugnantur. et in seruitutem redeguntur quorum improba dominandi cupido infinita mala suscitauit.

Apuleius et hermes discipuli platonis in templorum locis et porticibus versantes nihil aliud quam de virtutibus cogitabant qui oculos effodisse leguntur. ne per eorum visum a contemplatione sapientie auocarentur.

Cobares philosophus qui ait. In suo negocio quisque hebetior est quam in alieno.

Senocrates grauissimus philosophorum et castissimus fuit.

Manlius torquatus pugnã inchoauit atrocissimã cũ gallis. pcussoq; gallo qui eũ ad singulare certamẽ puocauit. torquẽ aureã de collo eius tulit. ꝛ suo imposuit. Un de ipse et posteri eius dicti sunt torquati.

Titus quintius

Iste quintius dictator cruentissima ꝯgregatõe bellũ a mallio inchoatũ perfecit. et victor fidelis factus in eadem paupertate permansit sicut ante. quattuor iugera suis manibus colens. Hunc in exemplũ adducit augustinus de ciuitate dei cõtra auaros et superbos christianos quosdã.

Gaius

Sub hoc gaio facta ẽ pugna tuscorum quorum octo milia capti fuerunt.

marcus

Ochus annis xxiii.

Iste ochus qui et artarxerses egiptũ reuocauit ad imperiũ persarũ nectabano rege in ethiopia pulso. ꝛ plimos iudeorum in transmigrationem egit. et iuxta mare caspiũ collocauit qui nimis creuerũt ibi. Hic etiã misit vagosum pncipem trans flumen q̃ tributa per esdrã dimissa repetijt. scʒ septimi anni pter sabata terre. Dicitur est quod hic vt putatur filius hester ita fuit iudeis infestus.

arsamus anno. i.

Iste arsamus q̃ et argus successit ocho et paruʒ regnauit.

Marco valerio teste eutropio euenit victoria contra gallum siue gallos. pter coruũ qui insidẽs eius brachio eruit oculos galli cum rostro. ex quo postea cognomen sumpsit. Marcus valerius coruinus.

¶ Aristoteles famosissimus et oĩm phorum subtilissimus claret. sectãq; peripoteticorum constituit.

IIII^9 DCCCCXXXIIII.

Anno ante christi natiuitatem CCCLXV.

Vagosus pfectus ochi templũ supbe itrat et spoliat. ꝛ tributa mistris dei iposuit. pter dissensionẽ põtificis cũ fre suo iesu quẽ occidit.

Sydõ delet ab ocho rege psarum. Erubesce syon ait mare.

Judas

Iste iudas vel ioiade filius eliazaphat fuit summus sacerdos tpe mardochei. cui idẽ eplas misit de obseruatõe dierum furim. vt patet Hester. ix.

Philippus rex macedonũ pater alexandri putatiuus per. xxv. annos tyrannideʒ exercet fractis sacrificijs ita elatus vt licere sibi omnia que cogitauisset putaret tandem dolose occiditur.

Joãnes

Iste iohãnes filius iude hũit frẽm q̃ dicebatur iesus et aspirabat ad pontificatũ. qua propter familiaritatẽ vagosi prefecti trãs flumẽ sibi ꝯparauit. Confisus autem super hoc altricare cum Johanne cepit in templo. et ideo incitauit fratreʒ vt eum occideret.

Fabricius vir digne memorie nulla potuit industria pyrri regis a romana ciuitate diuelli pmissa etiam quarta parte regni. tandem pyrrus ait. Hic ille fabricius qui difficilius a virtute q̃ sol a cursu suo auerti potest.

¶ Quintus curtius phus. Hic contra alexandrũ multis rationibus seriose disseruit eum increpando. Si deus es inquit: beneficia largire nõ auferas. Si homo semper id cogita alijs postpositis ¶ Calistenes philosophus condiscipulus alexandri sub aristotele ab eo occiditur quia eum pro deo nõ adorauit. et multas tyrannides similes idem alexander perfecit magis ductu proprie complacentie: q̃ recte rationis. quod valde commune est apud potentes. Indignãter accipiũt: si q̃s pferat vel faciat q̃ eis nõ placent. quod periculosissimum est ꝛ sibi ꝛ alijs

Quinta etas Transmigratio.

Minutia virgo vastal' pter icestu viua sepulta e. Hec z filia allegari solet in exeplu xpianis q legaliter et districte vicia etia apud gentiles puniebantur.

marcius — Iste marcus cu vi'. roanis pu gnauit q gallos qs in fuga vertit. z guiter trucidauit.

mallius — Isti duo osules q latinos pugnates decius occisus fuit z malli' triuphauit. Sz qz p'ius filiu occidit: solitas laudes n huit Ille nacq filius q impiu osulu pugnauit q hostes z quis victor extitit: tn pter inobedientia virgis cesus

Romani

Valeri'

Decius

Darius annis .xxiiij.

Reges persarum

Iste darius potetissimus ausus est a grecs tributa expetere. q fuit occasio destructionis totius monarchie psaz. q hic translata fuit ad grecos iuxta pbetia Dan. Fert q amiserit quinquies decies centena milia bellatoz. quos oes alexander de psis occidit. Circa hec tempora dicit orosi'. q nox vsqs ad plima diei partem tendi visa est. et saxea grando. i. veri lapides de nubib descendentes terra feriunt.

et capite punitus fuit. Hoc in laudem patris augustinus allegat.

¶ Dedicatio prima apud romanos. Nota q romani vsqs ad ista tpa nusq se capi pmittebant vel in seruitute redegi sz aut vici aut occidi maluerunt. Sz circa hec tpa hec eoz animositas sedata fuit a samnitis. Vez papiri' h scandalu amouit. qn post samnitas vicit: licet maius dedecus scz periuriu tunc roma otraxit.

Anno mundi IIII' DCCCLIX

Linea christi.

IXDDD

Alexander nascitur ex olimpiade vxore philippi regis macedonu adultera per nectanabu nigromaticu rege egipti. qz per incantationes illudebat ei quasi deus amo ocubuisset cu ea. hoc colludio potetu adulteria et stupra solebat excusari. aut etia honorari: sz paupez capitali pena feriebat.

Pontifices

Jaddus

Exercitus darij primus. dc'. Secudus. ccc'. peditu. z centum milia equitum. Tertius cccc'. peditu. z centu milia equitu. Et in h tertio congressu darius letaliter vulneratus cu fugeret miserabiliter solus in via derelict' obijt alexandro presente. que licet inani misericordia tamen regali cu honore sepeliri iussit.

Iste iadus irato alexadro occurrit pontificalib indut' et placatus subito rex de equo descedit venerabat antistite. z cu pace et gaudio intrauit ciuitate. fecitqz sibi afferri codice Dan. et exponi pbetia q de ipo loqt qbus pactis gauisus est valde. qz oia q p somniu an viderat debito ordie oplebant. Et visu est sibi q ipe eet de q hec prophetata fuerunt. z maiore ex h sumpsit audacia pugnandi cotra dariu. oblatoqz sacrificio iussit petere iudeos que vellent et concessit vt suis legibus vterentur. et q septimus annus esset absqs tributo pter sabata terre. Vide augustinum.

Menander comicus
Sceusippus phus
Antiocha
Edissa — ciuitates conduntur
Seleucia

Philemon phs
Menedemus phus.

Iste papirius cum adhuc puer esset prudentissimus fuit. et pulchrum mendacium finxit. vt matri celaret secretum consulatus. Cum aut vir fact⁹ esset: adeo bellicosus fuit vt Alexandro cui⁹ aduentum romani formidabant. merito obijceref. nec quicq̃ de dijs curabat. sed augures infaustã predicẽtes et eridebat. et in h magnã ei⁹ laudẽ refert doctores sancti. qz in h se virum prudentem et magnanimum ondit

Papiri⁹

Iste philippus fuit rex macedonum. frater Alexandri scdm Hieronymum.

Philipp⁹

Alexander magn⁹. monarcha grecorum. a. xij.

Ptolome⁹ rex egipti.

Reges egi.

Iste alexãder magn⁹. dict⁹ propter mirabilẽ victoriã quam habuit de toto mõdo q̃si i breui tpe. qd euidẽs fuit iudiciũ ire dei cõ pctores illi⁹ tpis. Nã aliqua miracula ondit sibi deus adiuuã do man⁹ ei⁹ qz mare pãphilicũ sibi diuisũ fuit. sic oli mare rubrũ iudeis qñ pseqbant dariũ. Etiã orõe fusa mõtes caspij clausi sũt. et iudei q̃dã puersi iclusi. Tandẽ i babilõe hausto veneno morit. ãno etatis sue. xxx. ãno mõarchie. v. macedonũ. xij. et h mõ mlte historie cõcordant.

annis. xl.

Antigo⁹.

Non fit h psecutio de hoc in prophetia dab. ergo nec scti doctores itromittũt se de vlteriori annotatione.

IIII DCCCLXXXIIII.

Sadoch.

De hoc nihil habetur nisi q cum alijs numeratur Matthei. i.

Anno ante christi natiuitatem CCCV.

Nota q defuncto alexandro cũ. xij. illi qbus regnũ diuisit inter se nõ possent cõcordare. infinita bella surgũt. et mltiplicata sũt mala sup terrã vltra modũ. Tãdẽ ɔtritis alijs isti. iiij. scilicet antigon⁹ rex assyriorum. Ptolome⁹ Lagi filius rex egipti. Philippus rex macedonum. et Seleucus rex syrie obtinuerũt potestatẽ iuxta phetiã Danielis. Vide orosiũ. De regno vo egipti pncipaliter hic fuit psecutio. qz iudeis q̃nq3 infesti. q̃nq3 iusauorabiles fuerũt reges ipsius qd ideo euenit. qz reges syrie pene sp cũ egiptijs pugnabãt. isrl aũt in medio eorum iugiter affligebãt quocũq3 se verteret. iã ab hoc iam ab illo. Et primo iste ptolomeus eos grauiter afflixit eos q3 capiẽs dolose vendidit. Et hac occasione dispersi sunt in nationibus. vt patet actuũ. ij. Ipse at impunitus non euasit. Vide orosium.

Reges syrie.

Seleuc⁹

Tpa horẽdissima. vndiq3 vox sãguinis. et clamor pugne. Mira dei patientia.

Iste Seleucus vel Nichanor filius antiochi post multa bella cuz babiloniam deuicisset. totius asye dyadema sibi imposuit anno duodecimo post mortem alexandri. Et ab hac etate scriptura machabeorum regnum grecorum enumerat. vt dicit Eusebius.

Exercitus alexandri: vt dicit orosius: fuit peditum. xxxij^m. et equitũ. iiij. Naues. clxxx. ac tã parua manu vniuersum terrarũ orbem. vtrum admirabilius sit. qz vicit. an qz aggredi ausus fuerit incertum est. Sũma occisorum de psis ab exercitu alexandri ad modum paruo. fuere quinquies decies centena milia. Hec idẽ. Alexãdrie. xij. ab alexãdro ɔdite sunt. sc3 quolibet anno regni eius vna.

E

Hoc ꝯsulū tpe territi sūt romāi.qꝛ.iiij.ꝑpl'i italie ꝯ eos in vnū fedꝰ coierūt.ꝗs tū subtilr paulatimqꝫ vicerunt. Uide orosium.

Romani.

Fabius

Decius

Dolobila

Domicꝰ

Hoc tpe cxiijꝰ.romanorū a gall'occisa sūt.nec appret q̄n

Emilius

Iste cū rōnis ꝯ tarētinos iustissimū bellū egit auxiliū ferēte tarētinis pirro rege grecoꝝ. Bellatū ē vltra.iiij.ā.tādē victo pirro. ꝛ i ꝑriam redeunte miserablr.qꝫ moriēte tarētini cū carthaginensibꝰ fedus inierūt.et hoc punica bella inchoata fuerūt.

curius.

marcus.

Iste tertius bellum ꝯtra epiratos gessit.et cesis cxiijꝰ.pirrū fugauit

romani iustū bellum habuerunt.

Reges egiptioꝝ

Ptolomeꝰ philadelfꝰ

Iste philadelphus rex deuotus ꝛ vnius veri dei cultoꝝ valde gratiosus erat iudeis.quoꝝ.clxxxꝰ.soluit a captiuitate.et libertate ꝑstita plres exaltauit Hoc aūt fecit vt placaret sibi deū isrl' cuius mirabilia audiuit.ꝛ legē hr̄e desiderauit.nec potuit trāsferri in aliā linguā nisi a deuotꝭ et dignis cū debita reuerētia ꝛ solēnitate Quidā nāqꝫ attentauerūt eā inferre in historias suas quos dīna plaga tetigit donec peniterēt Hic vero misit ad eleazarū vt doctos ꝛ ydoneos viros sibi destinaret quod libenter fecit.

Pestilentia grauis rome fuit.que semper breues inducias ibi habere ꝯsueuit.verū hec nimis magna fuit.ꝑsertim in mulieribꝰ et pecoribus.ita vt in vtero cōiter necarent.animaliūqꝫ genus defecturum putaretur.

Anno mundi. IIIIꝰDCCCCCLX.

Linea christi.

Achim

XDD

Hoc tpe romani samnitas post multa damna oppresserunt. Proprium enī eis fuit.nihil prospere secum agi.nisi post diuturnos labores et picula. Uñ dicit augꝰ ꝙ multo vixissent felicius romani si deposito fastu dominandi morem simplicium sectati essent.

Iste Onias fuit filius iadi.

Pontifices.

Onias.

Symō.

Hic ꝓpter sctitatē vite singlarē fuit iustus ꝓpo cognominatus.qđ frequēter cōtigit plibus alijs.hic oniam adhuc puerum reliquit.

Olimpias mater alexandri magni.mulier tyrannide plena occidit.ꝛ mortē impterrita suscepit sn̄ oī signo muliebri pauoris.sic filiꝰ eiꝰ fortissime mortuꝰ fuit. Mira ꝯstātia in feieo sexu ꝓpter hūane laudis extollentiā.

Ab h antiocho q̄ erat secūdꝰ rex syrie pꝰ alexandrū magnū oēs sequētes reges syrie dicti sūt āntiochi.

Reges syrie

antiochꝰ

Sostratus Pharum in alexandria construxit in mari. Est autem pharus turris maxima passus xx.habens fundata in mari super septem cancros vitreos. Unum de septem mirabilibꝰ mūdi

Crisippꝰ phūs hic dicit ꝙ stultus nulla re scit vti.vt ergo ei nulla re opus est.

Fulgor rationalis circa hec tempora cessauit fm iosephum.qꝛ appropinquāte sole defecit aurora id est christo qui ineffabilem veritatem docturus proxime venturo figuralis cōsultio terminata est. Uide magistrum super eo.

gemi nius.

Iste arginoꝝ vrbē cepit ⁊ legionē militū rōnoꝝ rhome misit q̄ oēs virgis cesi ⁊ securi percussi sūt a ciuibꝰ i medio fori qꝛ n̄ legitīe se habuerīt. ita stricte tūc rome iudicabāt vt nec etiā victoribꝰ pceret si in modico excederēt

sem pnī⁹

Iste aduersū picētes bellauit. ⁊ terra tremuit q̄si sāguinē fūdendum horreret accipere. ⁊ pene oēs ab vtras q̄ pte corruerūt. paucis romāis q̄si victoribꝰ exceptis.

appi us. clau dius

Iste appius siracusanos ⁊ pēos supauit. ⁊ mi̇l cētā iposuit vi aꝫ appiā strauit. aq̄s claudias inducit

Gne us.

Iste fraude circūuētꝰ hāibal interfectus est ab eo.

Gay us.

Hic totū exercitū hāibalis ꝯterēs eū i fugā ꝯuertit.

ptolme us euer getes. a

xxvij.

Iste euergetes fuit filius philadephi ⁊ totus victoriosus. Hic post vastatam syriam et siciliam et partem asie inter innumera spolia que cepit etiā deos eorū quos cambises in psas transuexerat reuertit. iō euergetes dicitur qđ reuectionem sonat.

Prodigia magna rome fuerūt. Fulgura edes muros menia ⁊c. ꝯbusserūt. Flāma scissa hiatu terre eructata v. iugera exussit. Itē nō longe pꝰ fōtes versi sūt in sāguinē. ⁊ lac de celo visū est manare.

Hanibal senior primum bellū punicum inchoauit. qui semel ⁊ iterū superatus a romanis tandem ab exercitu suo lapidibus obrutus moritur. Infortunatus fuit.

IIII⁹ DCCCCXXXIIII. IIII⁹ DCCCCLIX.

Anno ante christi natiuitatem CCXL. CCXV.

Septuaginta interpretes legem transferunt de hebreo in grecum cum grandi miraculo tot viri in septuaginta diebus totam sacram scripturam interpretati sunt cū summa ꝯcordia spiritusancto omnia presidente ⁊c. Uide Augustinū. xviij. de ciuitate dei pulchre. Uerum Hieronymus nō per omnia concordat. vt patet in eius prologo super bibliam.

Elea sar⁹

Iste fuit frater symōis ⁊ misit ptolomeo. lxxij. viros prudentes ad interptandū legeꝫ. de qualibet tribu. vi. Qđ aūt dicūt. lxx. tm̄ vsus sacre scripture obtinuit. que q̄n̄q ꝫ subticet puum numerū excrescentem super aliquam summam.

Oni as.

Iste onias filius symonis iusti ꝫelo legis vel potiꝰ ex auaricia tributa negauit euergeti. propter quod tota iudea pene fuisset periclitata. vt dicit iosephus q̄ eū in bonorium fuisse testatur. ⁊c.

āthi ocb⁹

Iste anthiochus pugnā grauissimā habuit contra philadelphū regem egipti. Et quia non potuerunt in concordiam bellando per uenire per alium modum pacificati sunt. accepit ēm beronicem filiam regis egipti in vxorem iuxta prophetiam Danielis. Uide hieronymū ibidem.

Crates thebanꝰ auri pōdus piecit in mare malēs submergere diuitias q̄ ipse submergi ab eis

Herasistratus et consul clarus habetur.

Romani

Re gu.

Iste regulus primū totus victoriosus tres reges vicit. z. lxxiij. ciuitates subegit. serpentē maximū. cxv. pedū extinxit. Tandē cū nimis rigidus eēt cōtra hostes nolēs pacē dare nisi sub magno tributo. ipsi desperati cōgressi sūt cū eo. z ɔtrito exercitu ceperūt eū. z adhuc libenter pa-

attylius

cē habuissent. sz vir fidelissimus maluit mori in magnis penis q̄s p̄niciosā pacē dare. Ei⁹ laudes aug⁹. valde extollit. Narrat valer. li. iiij. q̄ ab aratro accersiebā tur vt ɔsules fierēt. Vñ refert attylū quē semen aspergen-

tes viderāt q̄ missi erāt a senatu ad eū accersiendum. z ad imperiū ɔpli suscipiendū. sz illo rustico opere attrite manus salutem publicā stabilierūt. z ingentes hostiuz copias possederūt. Quiq̄s more arātium boum iugum rexerūt triūphalis currus habenas retinuerūt. Nec fuit his robur eburneo sceptro deposito agrū ferre stipē ab aratro repetere. Patrie em̄ bona nō sua vnusq̄sq̄s agere ꝓperabat. pauperq̄z in diuite q̄s diues in paupe versari malebat. Et his virtutib⁹ olim romana idoles pollebat. q̄re nō imerito toti⁹ mūdi monarchiā meruerūt.

Emi liuf

Fa bius

Isti duo dolētes de regūcaptione eu⁹ liberare venerūt. sed nihil profecere

Reges egi

Ptolo me⁹ phi lopator

.ā. xvij

Iste fuit filius euergetis. z pugnauit cōt ra duos fratres. s. Seleucū z antiochū magnum. et superauit. deīci eis m̄lta milia. et t̄n non preualuit. vide hieronymū super Danielem.

Anno mundi.

Linea christi.

Eliud

Josephus legatus populi iudaici. etiā inuito onia iram regis mitigauit. z ab eo ɔstitut⁹ ē dux iudee et finitimariū nationum. Hic habuit filium puulū noīe hircanū. cuius stupende ingenium pater pulchre explorauit. dando sibi. ccc. iuga boū sine loris vt araret. et seminaret in deserto. At puer nō puerile consilium excogitauit. nam. x. iuga occidit. et carnes oparijs dedit. z de pellibus retinacula fecit

Pontifices.

Nemo glorietur etiam si a deo aperte ad officia promoueat cum nesciat quid in occulto dei tremēdo iudi. io de se diffinitū sit.

Sy mō

Iste symon onie filius magnas laudis prerogatiuas hz. eccl'iastic. l. qui templuz in melius reformauit. z ciuitatem uoluit amplificare. et religiosus totaliter fuit

Reges syrie

anti och⁹

Iste antiochus dictus gallericus erat filius antiochi theos de prima vxore lodice q̄ virum suum veneno extinxit. z beronicem cum filijs suis occidit. istumq̄s gallericuz filium suum pro patre regnare fecit. et propter hoc euergetes horribilter vastauit syriā.

Porro iste gallericus duos filios reliquit. scz seleucum et antiochū magnum qui ambo regnauerunt,

Ptolomeus philopator iudeos vicit. occisis. lx. milibus armatoꝝ. Et nota q̄ iudei diuina permissione quasi continue affligebantur, ne in idolatriam caderent sicut olim solebant.

Iste p multa bella z crebras victorias a do ptriuit cartaginē ses vt pacē peterēt quā etiā magnis pactis ꝯsecuti n̄ diu seruauerūt

luca cius

sep/ ni⁹.

Ua/ leri⁹

Annus pacis hoc tpe fuit p⁹ primū bellū punicū. z quasi p miraculo reputatū ē. qz i. cccc l. annis nunq̄ pacem habuere romani.

Hoz tpe ꝯ faliscos z gallos varia sorte bellatū est. post q̄ ꝑ vnū tn annū viscera rho/ mana sanguine nō fuderūt.

Ful uius

Iste fului⁹ ilirico vicit. cui⁹ tpe hamilchar dux carthaginensium pater hanibalis ab hispanis occisus est.

Portenta quedā romāos terruerūt q̄si ꝓhetādo eis mala proxime ventura ab hanibale.

Epifa nes.

Cleopatra filia antiochij magni erat vxor eius quā accapit dum esset annorum. xiij.

Iste epiphanes fuit filius philopatoris. et mortuo patre suo fuit quatuor annoꝝ. quare antiochus pugnauit contra duces eius. z tulit omnia de manu ei⁹ pter egyptum. Cū aūt esset annoꝝ vij. desponditei filiā suā in dolo. ꝯsentiēte epiphane filio suo. i. antiocho nobili. Mortuo aūt antiocho magno fili⁹ ei⁹ antiquū dolū ꝓsequit. z istū ptolomeum epiphanē occidit dolose i ꝯuiuio. s; n̄ obtinuit egiptū. qz egiptij fortiter resistētes turpiter fugarunt eum.

Collosus corruit ꝓpter terremotū. Fuit ei imago erea fusil. cxxvi. pedū.

Plaga grādis ex aqua z igne vrbē consūpsit quasi.

IIIIᵐ DCCCCLXXXIIII.

Anno ante christi natiuitatem CCXV.

Iesus sydrach librum ecclesiasticum edidit quem panarethon vocant a pan. qd est totū. z arethon quod est virtus quasi totus virtuosus.

Iste onias ꝓpter tyrannidē antiochi aufugit cū multis iudeis in egiptū simulans se velle implere ꝓphetiā ysaie. xix. videlicet edificando templū. s; in hoc peccauit supsticiose agendo.

Rex autem epiphanes gratiose suscepit eum tradens ei terram heliopoleos. et tēplū extruxit.

Oni as.

seleu cus

Iste seleucus serānes dictus filius gallerici occiditur anno tertio.

anti och⁹

Nota q̄ isti duo fratres. sc; Seleucus z antiochus volentes vindicare sanguinē

Reges syrie

patris sui et auie quos interfecit euergetes rex egipti exercitū magnū ducunt contra philopatorem filium euergetis. sed ante congressum seleucus moritur. z tunc antiochus prosequitur bellum. et totum exercitum perdidit. vix aufugiens ne caperetur. Rursumq̄ congregans populum venit contra epiphanem filium philopatoris adhuc puerum quattuor annorum z habuit secum philippum regem macedonum et multos alios. et obtinuit contra duces ptolomei id est pueri predicti. fugauitq̄ scopam ducem eius. et iudeam cum multis alijs acquisiuit ciuitatibus. et oniam grauauit adeo vt surgeret. Et quia armis egiptum capere non poterat. dolose despondit epiphani filiam suam cleopatram cogitans. vt sic quasi amicus regnum in

Romani.

Hi cõsules robur toti⁹ italie congregantes habuere in exercitibus suis. dccc milia armatorũ ppter timores gallorũ quos valde timebãt. tandẽ galli contriti sunt.

Lucius — Scipio — Paulus.

Bellũ punicũ qđ durauit annis. xvij. Scipio pus occurrit. z cesus ẽ. pene ibi rõanus exerci t⁹. P⁹ sim pbroni⁹ silr supe r. xvij. af. deide

Roma ĩ merore tot ei fuerũt occisi q̃ vrbẽ pene reliquissent. Isti cõgressi sũt ꝯ hãibalẽ tota spes rõanorũ pũt occisis. xliiij⁹. z p⁹ ꝯtine supãt vsqȝ ad desperatiõem

Gaius — flaminius — therentius

Flamminius occidit cũ exercitu. xxv⁹.

Reges egipti.

Philometor. ã xxxvij.

Iste philometor filius epifanis. et cleopatra fuit. Hunc dũ adhuc puer eẽt valde oppssit antioch⁹ nobilis multis dolis z insidijs. sȝ romanis miserũt legatos qui madãtes antiocho ne vltra infestus eẽt amicis eorũ. cãm belli terminauerũt. Marcus nãqȝ publius circulum fecit in circuitu antiochi dicens. Senatus populusqȝ romanus precipiunt tibi ne egrediaris de hoc circulo donec respondeas. Videns ergo impius q̃ tyrannidem continuare non possit. ait. Si sic visum est senatui et populo romano recedendum est. Dimissa ergo obsidione alexandrie furibundus ad pauperculas iudeorum reliquias diuertit. vindicans in eos quod non potuit in potentiores se. vt patet in libro machabeorũ. i.

Anno mundi. V⁹XXXIIII.

Linea christi.

eleazar

VCXL

Templum dñi in egipto extruitur ad instar hierosolimorũ. qđ permãsit vsqȝ ad vespasianum. et tunc funditus dirutum fuit.
Plautus eloquens fuit.
Tit⁹ liui⁹ tragediarũ scriptor floridissim⁹

Jason — Menelaus — alchimius

Isti. iij. q̃uis de genere sacerdotali fuerũt ñ sũt ponẽdi ĩ linea põtificũ ppter idolatriã et opa pessima. nec debite intrarũt. vtȝ ĩ mltis locis libro machabeorum.

Põtifices

Symõ. — forte plures fuerunt sic vocati. — Onias.

Iste symon filius onie pontificatum tenuit. post fugam patris sui.

Iste onias dictus pius vir sctũs fuit deo gratus et hoibus. nedũ bonis sȝ etiã discolis tãdẽ iniuste occidit ab andronico. ij. machabeorũ. iiij.

Reges syrie.

Intraret ad spoliandum. sed non preualuit. quia res innotuit eis. Tandem cum presidiũ hanibali ferret. contra romanos superatus est. et tributarius factus romanis nihil post fortunij visus est habuisse. Nam cum superiores prouincias peruagaret. et in persidem venisset. deceptus a sacerdotibus templum manee intrauit cum paucis. et ibidem miserabiliter occis⁹ est. et membratim diuisus. vt patet secundo machabeorum. i. Et reliquit duos filios. scilicet seleucum. qui primo regnauit. et epifanem. Hi ambo sic pessimi fuerunt q̃ in eorum comparatione nihil honestatis putabãtur habuisse.

Prouerbiũ notabile scipionis affricani fuit. Romanos nõ extolli i ꝓsperis nec deijci i aduersis. Item nunq̃ minus sum q̃ cum solus sum nec minꝰ ociosus sum q̃ȝ cum ociosus sum.

Scipio.

Iste gl'iosissimꝰ adolescẽs ãnos nactus. xxiiij. quasi secundꝰ machabeꝰ miserãte dõ statũ rõane reipublice etiã ꝓlapsũ ɔ̃ spẽ i spẽ erexit. hanibalẽ fugauit. superauit hispaniã. affricã deuicit. antiochum magnum in seruũ redegit. asiam tributariam constituit. Hic tantus ab ingrata patria exul moritur.

Quintius flamminꝰ.

Hoc bellũ macedonicũ ꝓfecit superatoq̧ philippo rege pacẽ dedit. et regnũ macedonum cessat. vicit etiã lacedemones et vẽditos romanos collegit.

Therentius comicus clarus habetur.

Hanibal latrocissimus penorum. i. affricanorum rex cum esset annorum. ix. iurauit patri suo ara s. q in odium romanorum sibi succederet. qd̃ fidelissime impleuit ipse infidelissimus. Nã romanos pene in exterminiũ deleuit. vrbem etiã vsq̧ ad soliũ deduxisset. si nõ diuinitꝰ impeditus fuisset. Nobilium romanoꝝ tot vna vice peremit. vt tres modios anuloꝝ e digitis eorum extraheret. Item in flumine quodam de corporibus romanoꝝ quasi pontem fecit. vt exercitũ suũ transduceret. Tandẽ a scipione victus. sepeq̧ fugatus miserabiliter se veneno perimit.

Acies ignee videbantur in aere super hierusalem diebus quadraginta. et sequitur plaga secundo. machabeorum quinto.

Heliodorus intrauit templum ad spoliandum erarium. sed diuinitus percussus vix ad vitam redijt. orante pro eo onia. vt patet. ij. machabeoꝝ. iij.

Anno ante christi natiuitatem.

Triumphi rome tres celeberrimi circa hec tẽpora fuerũt simul. scȝ affricani ex affrica. Asdrubal ante currum. Metelli ex macedonia. Andariscus qui et pseudo philippus ante currum. Munij ex corintho añ currũ signa enea. ꝛ tabule picte. ꝛ alia vrbis insignia sunt preclara.

Seleucus.

Iste seleucꝰ iners filiꝰ ãtiochi mgni. panp hõ grossꝰ ꝛ despectus. indignꝰ hõre regio. Pessimus fuit sicut pr̃ eius. ꝛ parũ regnauit. quia frater eiꝰ regnũ fraudulenter arripuit. Hic etiã heliodorum misit ad solidãdum templum qui bene correptus. vacuus redijt. vt patet. ij. machaba. iij. Nota q occasione huius scismatis mlta mala oriũtur quousq̧ regnũ greco. i. syrie p romãos in prouinciã redactũ fuit.

Matathias.

Iste vir sanctus ꝛ omni laude dignissimus ꝑcussit zelo suo peccatores. ɔ̃fisus in dño deo isrl'. vt patet. i. machabe. ij. Et hũit filios quinq̧ eiusdẽ zeli. Uerum ipse nõ erat pontifex: sed tres filij eius.

Antiochꝰ.

Iste antiochus dictus epifanes. i. nobilis filiꝰ antiochi magni a capite vsq̧ ad pedes. intꝰ. foris. totꝰ neq̃ fuit. et ob hoc figura antichristi dicitur. Hic martyres plẽs fecit crudelissime. Dolose egiptum intrare disposuit sicut pr̃ eius sed nõ profecit. q̄ romani posuerũt frenum in naribus suis. Tandem sine manibꝰ cum inutili penitentia contritus est. Eius opa pessima. et quomodo obses fuerit rome. et qualiter prophetia danielis completa sit in eo. vide in libris machabeorum. et doctoribus super danielem.

Quinta etas Transmigratio.

Hierusalem destruitur et penitus desolatur ab antiocho epifane. templum incenditur sz pau latim per iudam et fratres eius reformatur.

Rōani — marcus. — Hoc tpe lex illa q̄ sub appio tribuno lata fuerat nequa mulier aliā q̄s semiunciā auri haberet. z ne diuersi colo ri vestimeto nec vehiculo per vrbem vteretur abolita ē

tyberius — Isti hispaniā expugnauerūt bellis horridis

Catbo — graccus.

Staci⁹ cecili⁹ comediaꝝ scriptor

Reges egipti. — energetes. an. xxviij.

Hic fuit filius philometoris et frater cleopatre vxoris ale xandri regis syrie. de quo habetur. i. Machab. x.

Aristobolus iudeus peripateticus philosophus qui ad philometorem explanationuz in moy sen scripsit commentarios.

Bella ꝯtinua et plurima fuerūt adeo vt tedet doctores tā gētiliū q̄s xp̄ianoꝝ ea ad memoriā reuocare. In quibus miranda est ꝯstantia romanoꝝ vel duricia q̄ nulla tribulatio. null⁹ me tus eos terrere potuīt. q̄ aliquando se subdidissent q̄tumlibet potentissimo regi. sed omnib⁹ se sine intermissione opponentes varias fortune mutatōes experti sunt. Amor nanq̄ liberta tis. et appetitus laudis cum obseruatione nihilominus honestatis secularis districtissima ita medullitus transfuirit eos. vt pro his res et substantiam et tandem ipsam vitam dare paratis simi fuerunt. Et ob hoc machabei desiderabant eorum societatem.

Anno mundi.

Linea christi.

Templum purgatur a iuda et fatribus eius postq̄s tribus annis prophanatum erat. vt patet primo machabeoꝝ. iiij. Et. ij. machabeorum. x.
Septem machabei cum matre fidelissima martyrisātur. ij. machabeoꝝ. vij.
Eleazarus cum multis aliis glorioso martyrio coronatur. ij. machabeoꝝ. vi.

Pōtifices — Iudas — annis. iij. — ionathas — an. xix

Hic est ille nominatissimus triūphator in israel qui nec si milem habuit ante se nec post se. Eius opera gloriosa z magnifica vide in libris machabeoꝝ Postea in bello strennue stuas p legibus scis mariirē se dn̄o offerēs. Et suc cessit ei frater eius ionathas q̄ creuit in gloria. z fideliter stetit in testamēto Tandem dolose occiditur a triphone cum duobus filiis suis.

Reges sy. — antioch⁹

Iste antiochus eupator filius epiphanis adhuc adolescens tutorem habuit lisiam et cum gloriosum exercitum contra eos duxisset. non longe post ambo a suis occisi sunt ꝑpter timorem dimetriȷ̄ filiȷ̄ seleuci. vt patet primo machabeoꝝ septimo.

dmetri⁹ — Iste demetrius filius Seleuci tanq̄s verus heres intrauit regnum syrie. et occiso eu patore semper iudeis infestus fuit. Tandem pugnainita contra alexandrum filium eupatoris occubuit.

Ex hoꝝ ꝯsulū bellū macedonicū fuit. in q̄ primo romani succubuerūt. deinde iterū ꝯflictū est. ꝛ pari clade vtriusq̈ ptis i hibernio. id est hyeme disscisū ē. tertio li⁹. lucius regē vicit. q̄ postea apud albā in custodia defecit. ꝛ filius eius iunior didicit opus manuale rome ob tolerandam inopiam.

Publi⁹ licinius | luci⁹ emi li⁹.

Longin⁹ | paulus

Scipio nasica prudētissimus romanoꝝ inter cetera duo valde notabilia dedit cōsilia memorie digna. primo ne carthago deleretur qtūs occasiōe extrinsici belli iterna concordia ꝛ fortitudo perpetua. ꝓpter ꝯtinuū exercitiū apud romāos ꝑseuerarēt. Secūdo ne in vrbe aliquo mō theatꝝ ꝯstituerēt. q2 inimicissimū h̄ eē dixit bellatori ꝑplo ad nutriendā desidiā. lasciuieq̈ cōmētū. Q̄m sapiēter hec cōsulerit seq̄ntia tp̄a declarārt. vide aug⁹. de ci. dei. et orosiū li. ij. Mirabile remediū viciorū Nota q̄ nulla alia causa fuit q̄ sic creuit potestas romanoꝝ sup alios nisi virtutes q̄ exuberabāt in eis micabāt. ꝛ precipue iusticia quā sūme colebāt. Et q̄diu seruauerūt modestiā et dilexerūt iusticiā inuicti sp̄ vbiq̈ manserunt. Corrupti ꝓo. vbiq̈ facilr̄ deuicti leguntur. In quadam etiam reuelatione diuinitus facta beate brigitte habetur q̄ dn̄s testimoniū perhibet ip̄is antiquioribus romanis q̄ nusq̄ homines in mundo ex puris naturalibus iustius vixerunt. qualia autem luminaria ex eis tempore christianitatis resplenduerunt in sequentibus patebit.

Reges egypti q̄ ꝑ hāc lineā ꝯtinuāt sp̄ habuerūt societatē cū rōanis. ꝛ tādiu regnabāt q̄diu ip̄is fidelitatē seruabant.

V⁹LIX.

mathā.

Anno ante christi natiuitatem. CXL.

Cicero arpinis nascit̄. matre helena patre equastri ordinis ex regio vulstorum genere

Symon

Iste symō vir prudentissimus ab adolescentia sua vsq̈ in seniū optime ꝯuersatus. sp̄ victoriosus. tandē nequiter occiditur a genere suo. vt patet. i. machabeoꝝ vltimo. Fuit autem filius mathie. et rexit annis. viij.

annis. vi ij.

Iste antiochus fili⁹ alexandri adhuc puer suadenti triphone aliquid molitus est pro recuperatiōe regni sed parum profecit iuxta illud. semen impioꝝ peribit. q2 stati ab eo occidit̄. Tripho aūt cū pessime se in oibus gereret. ois exercitus eum dereliquit. factusq̈ profugus. nullibi tutum reperit locū

anti ochus | Tri phō.

Iste alexan der filius epifanes sp̄ grosus fuit iudeis. ꝛ apparet eū meliorē fuisse inter oēs reges syrie de q̄b⁹ pauca ṽtuosa aut nulla referūt̄. hic cleopatrā filiā regis egipti accepit in vxorē. verū rex egipti inique egit contra eum. ꝓpter qd̄ rex arabū times ip̄m alexandrū decollauit vt patet. i. machabeoꝝ. x. ꝛ. xi.

Alexand

dmetri⁹.

Iste demetrius satis creuit in breui ꝓpter regē egipti qui alienauit se ab alexandro et fauebat sibi. Et q2 ambo statim sunt mortui post dissensionem. ideo quieuit terra paulisper in conspectu demetrij. tandē capitur a rege perside et incarceratur.

Anno ab vrbe odita. dcij. incboatū est tertiū bellū punicū tpe boꝝ ɔsulū. ꝛ finitū anno. iiij.

Romani. lucius licius / lucius cēsor / inus. / Seruius / fuluio — Aulus. / marcus / Flaccus.

Hoꝝ tpe puer ex ancilla nascitur qdrupes qdrimanꝰ. oculis. iiij. Ethna mōs igneꝰ flāmas euomit horribiliter. et loca vicina vastauit. quinta Scipio numātiā deleuit.

Reges egi. ptolomeꝰ sot an. xvij

Hoꝝ tpe celcibri romanos triuerunt. ꝛ scipio publius in affricā iuit. ibiqꝫ mltas gētiū strages dedit Sergiꝰ aūt galba a lusitanis victꝰ amisso exercitu vix aufugit.

Huius tempore cicero varroqꝫ nascunt.

Cartbago illa nobilissima metropolis affrice delet a scipione et consulibus. Arsit per. xvij. dies ɔtinuos. Miserū spectaculū. Multi vēditi sunt. multi se flāmis tradiderunt. Corinthus similiter vastatur eodem anno a romanis que opulentissima fuit toti orbi nota.

Seruile bellum in cicilia. vbi conspirarūt. lxxꝰ. seruorum. Huiusmodi bella periculosiora sunt ceteris. quia crudeliora. nec curant de patrie salute.

Anno mundi. VꝰCI X.

Linea christi.

DX

Nota signū infallibile. qn̄ scilicet militaris celsitudo bellū delectabiliter appetit. ꝛ occasionē querit: tūc sequit finis cōiter miserabilis. iuxta illud ꝓphete. Dissipa gentes que bella volunt. Nā dū plerūqꝫ fortes fortiter ɔ fortes agere voluerūt. pariter cū fortibus in q̄s īpegerūt ceciderūt. est siquidē miserabilis victoria qn̄ victor paucos aut nllos milites retinet. Vn̄ audacia plurimū nocet qn̄ ꝓuidentia nō gubernat

Pontifices — iobes ā. xx

Hic ꝓfuit annis. xxvi. vel. xxxiij. ꝓpheta religiosus ꝛ strennuꝰ dux ptolomeum socerē suū fugauit. samariam captā solo equauit. Tandem rebus optime administratis mortē vicinam sentiens cū quinqꝫ filios haberet quorum nullus ad regimen populi valeret vxorem suam disertissimam iudeis prefecit et filijs. Uerum nihil pietatis in filijs fuit.

Iste antiochus amiscenus cū exercitū. ccꝰ. haberet. ꝛ histriones cū scortis plres se immisceret facile a regē spartanorꝫ oppssis iterūt.

Reges sirye — antiochꝰ

āthiochꝰ — Iste fuit filius demetrij. q̄ cōfortatꝰ triphonē ꝓsecutꝰ est ꝛ fugauit eum. ꝛ primo iudeis benignus fuit. s; postq̄ ꝓualuit fecit sicut pr̄es sui. sed nō impune. i machab.

Pestilentia maxima fuit in affrica. et perierūt vltra mille milia.

Bella socialia oriuntur. q̃x hec p̄ma cā siue origo fuit. Gracc⁹ noiat⁹ a nobilib⁹ cepit cā3 q̃rere ꝯ eos coem ppl'm nitebat ad se trahere tell⁹. dicēs ꝙ agri deberēt diuidi eq̃lr. et etiā pecunie ꝛc. ꝛ ob h̄ tumultus suscitatur in q̃ ip̄e occisus ē. ꝛ mlta secuta sunt. Uide orosium.

luci⁹ met.

fabi⁹ q̄nti

Iste fabi⁹ cū p̄uo pp'lo rēge armenie supauit. et mersi sunt. clxxx⁹. armatorꝫ in rodano.

ccil⁹ q̄nti⁹ nus titus.

mar cius

Quintinus deleuit gallos qui sub radice alpiū siti fuerūt q̃ nūc sabaudi dicuntur.

Ptolo me⁹ ale xandri

Iste regnauit annis. x. ꝛ iterfecit

His p̄sidentib⁹ iussa est carthago restitui. ꝛ rhomanorum famulis repleta est. ꝛ i vrbe intestinū bellū ꝑꝰat atrocissime.

Ei⁹ t̄pe lucreti⁹ poeta nascit. q̃ postea sese amatorio furore

Mitridates rex ponthi ꝛ armenie p annos. xl. gessit attrocissima bella ꝯ romanos nō modico sanguine fuso. Sepe victor sepe victus: tandem proprios filios perimit. Haustoq3 veneno vxores pelices ac filias secū extinxit. sicq3 miserabilter p̄ijt qui infinitos peremit.

Hic vt orosius testatur maximū nobis augmentū suē sententie reliquit. Cum em̄ omniū supsticiosissimus fuerit: in fine expertus est ꝙ falsos deos coluerit. Sic nō agit nobiscum de⁹ n̄s cui si fideliter seruimus neq̃q3 mala morte nos perire sinit. Uide pulchre libro sexto.

Anno ante christi natiuitatem.

Regnum iudee restituitur. quod interruptum fuit annis. cccclxxv. a t̄pe ezechie vsq3 ad aristobolū. ¶ Iste aristobolus primus rex et sacerdos vno tm̄ anno p̄fuit. ꝛ dyadema sibi imposuit nec fuit contentus de testamento patris. iō matrem cū filijs incarcerauit. propter qd̄ miserabiliter perijt cum fratre suo antigono qui eum iuuit ꝛc. Uide magistrum in historijs.

ari stob

Ale xād

Iste alexander vl' ianneus p̄fuit annis. xxvij. vel xxviij. ꝛ tot⁹ tyrānus fuit. quis primū modest⁹ appereret. Officiū em̄ fecit notū q̃lis int⁹ fuerat. Fratrē occidit. ꝛ in. vj ānis circiter quinquaginta milia interfecit. qui facinora eius detestabāt. Tandē moriturus duos filios reliquit. scꝫ hyrcanum et aristobolum. Uerum vxorē regnare cōstituit. quia gratia3 populi habuit.

phi lip.

Iste philippus vltimus rex syrie a romanis superatus est. ꝛ cessauit regnū grecorū id est syrie. quod stetit annis clxxxij.

Anthigonus frater regis inuidia regine occiditur. vbi dicit iosephus ꝙ certū documentū p̄buit. Omnem beniuolentiam insq3 natu re criminationib' us cedere. nullamq3 optimarū rerum affictionem tantum valere vt inuidie perpetuo possit obsistere.

Hoꝝ tpe rex numidiaꝝ valde romanos attriuit sȝ ipe tādē supat⁹ ē. Jta tūc rōna igenuitas defec vt diceret. O vrbē vēalē

Scipio nasica

Pu/ bli⁹.

Ba/ ius.

Tēpoꝝ hoꝝ theutonici ꝛ germani ꝛ cimbri adunati sūt ꝯ quos romani p/ liarūt. sepe victi. tandem eos supa/ rūt subtiblr ꝛ deleti fuerūt. clx. ⁊ et

Romani.

casurni⁹

Lu/ cius

ꝛ maxe pita. ȝ si emptorē inuenerit. q. .d. fides ī te perijt.

mau lius

innūerabiles seipsos occiderūt. ꝛ sta tim post iterum intestinum bellū ro me fuit qḋ Maulius cōsul sedauit.

Ptolo/ me⁹ cle opẽ fi.

Reges egyti

Iste regnauit annis. viij. sub q̄ salusti⁹ histoꝛiogph⁹ nascit.

Ptolo me⁹ dio nisius

Iste regnauit annis. xxx. Eodem tempoꝛe Uir/ gilius et Oratius poete nasc untur.

¶ Bella intestina extremaq̄ꝫ circa hec tempoꝛa intm̄ ꝑualuerunt. vt pro magno miro habitū est ꝙ status romane reipublice penitus nō perierit. Unde ptꝫ ꝙ nihil potuerit bellicus laboꝛ ad pacē pcreādā nisi a sūmo deo illḋ donū largiat. nō a falsis dijs quib⁹ tota roma vltra ānis mille seruiuit. Uide oꝛosium ad longum de his bellis.

¶ Uirgilius marro in Pago quiarides dicitur. haud procul a mantua nascitur. Dehinc Cremone studijs eruditur.

Anno mundi. V⁽ᵐ⁾CXXXIIII.

Linea christi.

Jacob

LXXI.

Iste Jacob fuit pater Joseph naturalis. sed heli pater eius legalis fuit. Hunc matthe⁹ illū lucas ꝯmemoꝛat. Hoc tpe multa ꝓdigia insoli ta terruerūt romanos. et statim post in diuersis prouincijs delet⁹ est romanoꝛū exercitus.

Pontifices

alexā dra.

Hec alexandra fuit vxoꝛ alexandri pre dicti. ꝛ ꝑfuit annis. ix. ꝛ fecit tyrānides plures licet prius simulata sanctitate religi osa famaret. ꝛ hircanū in sacerdotem promo/ uit. ꝛ vt post se regnaret instituit. Hic in linea pontificum ponitur ꝓpter supputatōem an/ noꝛum. nō ꝙ officiū pontificale exerceret qḋ non licuit. Heresis pharisoeꝛum circa hec tempoꝛa oꝛitur. Et nota ꝙ tres erant secte in iudea scꝫ. pherisoeꝛum. saduceoꝛum. et esseoꝛum. Hi omnes ac cōmuni vita reliquoꝛum iudeoꝝ di/ stincti multis erroꝛibus implicati propter asperitatem vite sanctioꝛes se alijs dixerūt. Uide mgr̄m in historijs circa baptismum Johānis. Jtem adhuc due secte a quibusdam asseruntur scꝫ arbonei et gennste.

Uarro marcus doctissimus claret. qui tam ml' ta legit. vt aliquid ei scribere vacuasse miremur Tā multa scripsit quāta vix aliquis legere pos sit. vt dicit Therentius.

Cicero marcus tulius maximus rhetoꝛ claret.

Fimbria ilium vastat. i. troyam antiquam rō manoꝛum. sed illa statim eam restaurauit.

Julius cesar p⁹ tanctus — Silla

Lucius — Gaius

Isti duo ꝯsules ꝯ se inuicē bellantes p̄mū ciuile bellū inchoarūt cu ius occasionē et progressū mi serabilē orosi⁹ pleq̄t. tot q̄t oc cisi sūt vt sille diceret. Cū q̄bꝰ tādē victuri sum⁹. In bello ar matos: in pace inermes occidi m⁹. et tūc ꝓscriptio īstituta est

Pompei⁹ — Marcus

Isti duo ꝯsentietes sil' restiterūt iu lio. ⁊ ob h̄ scdm bellū ciuile o rit. annis q̄tuor durās. in q̄ totū mōm ꝯcurrisse ꝯ se hui ter dixert. tādē pōpei⁹ supat capiteq̄ plexus paulatim mi tescit.

Cleopatra. annis. xx

Huic Julius egipti regnū dedit. monēs vt magis amicitiā romanā q̄ arma experiri studeret. Tertio aūt anno huius cleopatre iulius sumpsit imperium. Et sic finit' hic calculus latinoꝝ per hanc lineam descendentiū ad xp̄m. Et sequitur supputatio annoꝝ per lineam romanoꝝ. Bella ciuilia incipiūt q̄ ꝯti nuata fuerūt. ꝑ annos. xl. ⁊ adeo attrita fuit vrbs vt necessario regimen ip̄ius mutaret. licet ad multos annos optime rexissent ꝯsules. Infelix ꝓrsus ꝯditio mūdani stat⁹ q̄ nūq̄ in delicijs durare potuit et glīa: q̄uis hec sūmo studio querat. Quāte demētie est h̄ ꝓ sudore ⁊ sanguīe q̄rere. qđ cū adeptū fuerit nullo pacto retineri potest. Prudentissima illa roma hoc non potuit. et tu valebis. christum sequere ne ꝑeat labor tuus.

¶ Pompeius semꝑ victoriosus. xxii. reges subegit. tandē postq̄ templū ꝓphanasset nunq̄ postea dr pugnasse q̄n vinceret. Silr nō lōge post crassus ꝯses templū syrie etiā ausus est spoliare qđ pōpei⁹ non fecit. ⁊ ob h̄ auro os eius fuso interijt. Sic ꝑeant inimici tui dn̄e. Multa exempla de his inueniunt q̄ nō timēt diuina ⁊ cleꝝ dehonestare. q͛ iuxta vulgare dictū mala morte perire solent. Hoc aperte etiā ꝓphetauit moyses Deutero. xxxiij. Percute dorsa inimicoꝝ ei⁹ id est leui. ⁊ qui oderunt eū nō ꝯsurgāt.

Hircan⁹

Iste Hircanus fuit filius alexandri q̄ mortua matre in regno successit. in q̄ modicū ꝓspitatis hūit ꝑpter ꝑtialitates ppl'i. nā statim a m̄re supatus est. et post iteꝝ restitutus auxilio arabū. tandem factus tributarius romanis ī pace aliquanto tp̄e regnauit. sed nō noīe regis. Nouissime miserabiliter obijt deceptus fraude parthoꝝ. q̄s antigonus ꝯ eū duxit. Vide plene magistrum de his.

Cathilina famosus tyrannus ꝯiurat ꝯ patriā in vrbe in etruria vero extinguitur occiso ibi cathilina. rome conscij coniurationis occisi sunt.

¶ Virgilius excellentissimus poetarum clarus habetur. et mira fecit.

Rome numerati sūt. cccc⁹. ⁊. lxiiij⁹. hominum omnes incole ciuitatis.

Libraria. cccc⁹. librorum comburitur in egipto. Unde patet quanta fuit antiquitus diligentia in libris colligendis. Erubescant qui nunc librorum copiam non comparant. cum quasi exiguo precio colligi possit.

Tres soles in celo apparuerũt versus orientẽ q̃ paulatim in vnũ corpus solare redacti sunt. Grande spectaculũ grandia p̃figurauit. quasi asia. affrica. ⁊ europa sub vna monarchia statĩ coniungi deberent. Itẽ q̃ dñiũ Lucij. Anthonij. et Marci anthonij in vnũ redirent. Sꝫ potius noticia vnius et trini dei toti orbi futura imminebat

Oracius flaccus satiricus claret hoc tempore.
Salustius crispus historicus.
Possedonicus stoicus

Scipio seipm iugulauit.
Juba rex iugulari se fecit.

Cesares

Ab hoc ceteri vocantur cesares.

¶ Iste Julius tante fuit acuitatis vt mens illius et manus ad impossibilia ferme suffecerit. lij. vicibus pugnauit solus. marcũ marcellũ supgressus q̃ ter centies nonies fertur pugnasse. Hic Põpeio ac ceteris nobilissimis romanis occisis impiũ arripuit. Tandem ãnoquinto impij sui ꝯspiratõne bruti ac cassij dolo occidit ipe dñator orbis. Petreius gladio se pfodit et multi alij de nobilissimis romanoꝝ. quia noluerunt Julio subdi. aut timuerunt ab eo occidi. sicut plures iam occiderat.

Plotius pmo rome latinã rhetoricam docuit.
Detacõ stoic⁹ q̃ dixit oẽ honestũ in arduo est. Si vis amari: ama. Queris q̃d fecerim. amicus mihi esse cepi.
Titus liuius historicus.
Marcus callidus orator.

Anno mundi

Linea christi

Judea tributaria fit romanis propter partialitatem duoꝝ fratrum. scꝫ Aristobili ⁊ Hircani Vterqꝫ enim inuidentie causa. subiecit se romanis vt regnare posset ⁊c.
¶ Catho nominatissimus videns cesarem triumphare cui ipse non fauebat. apud vticãꝫ se ipsum occidit. iuxta illud. Maluit catho mori qꝫ deroger vrbis honori. sed propter h̃ scõm Augustinum non excusatur a peccato.

Pontifices.

ãthi
gon⁹

Iste anthigonus filius aristoboli vbiqꝫ infideliter egit. nec romanis obediuit. magnãꝫ plagã terris intulit. vt hircano expulso regnare posset. Regi eñ parthorum promisit talenta mille. et virgines quingentas vt se iuuaret. lysania nepoti suo id procurante. ⁊ sic hircanus eiectus est. faselus occisus ẽ. ⁊ herodes fugatus. Sꝫ cũ herodes romã venisset. ⁊ senatui cũcta narrasset: augustus eũ regẽ iudee creauit. mittens cũ eo exercitum qui hierusalẽ ceperunt et antigonũ cap⁹ptum duxerunt ad anthonium. qui eum securi percussit. et herodes cõfirmatus est in regno. cessauitqꝫ sceptrum de iuda: sicut predixit iacob.

Dyodorus scriptor historie
Ouidius naso grece
Gaius falcidius
Cornelius historicus
Marcus varus. hic ait. nihil magnificũ docebit q̃ a se nihil didicit.
Cornelius gallus
Messalia poeta.
Et multi alij. his fuere tpibꝫ

Iste Octauianus nepos Julij cū esset adhuc adolescens impiū sumpsit. iuuentutem suā viribus actibusq decorauit. v. bella gessit. Et breuiter totū mundū post multa bella in vnā tandē monarchiā redegit. Hic est ille vnicus qui secūdū nō habuit sub quo pticuit orbis terrarum ac prompte obediuit. agente h diuina puidētia. vt xpi natiuitatē tpalis pax illustraret. Hic gloriebat se vrbē marmoreā reliquisse quā lateritiā ipe inuenit. Fuit pulcherrimus corpore: ingenio subtilissimus. fortunatissimus in omnibus. sz vicio carnis n̄ caruit. ipe est qui fecit describi totum mundū. vt dr Luce. ii. Cuius. lij. anno natus e christus dns saluator mundi qui pacem eternam suis largitur.

octauian⁹ august⁹ monarcha roā nor. ā. lvij

m. vi. d. x.

Imperatores romani per banclineam continuantur. qui oēs augusti dicunt propter singularē huius augusti excellentiā. Justū eq dē est vt ille omnibus nomē tribuat q cunctis viuendi normā et regendi modū pstituit. Tam siquidē in eo probitas ac strenuitas emicuit. vt vix credibile sit q vnq destituta natura humani discursus talem edere potuerit. Quid vltra xpm cū bndicta matre sua videre meruit. q si ipe primicerius extiterit vocatōis gentiū. Nec vnq post hec dns vocari voluit. Aram ei pm⁹ extruxit. Hūilitatis. clemētie. ciuilitatis. patiētie. disciplie. q rarissime i tanta sublimitate conueniunt exemplar ipse fuit. Bellum non nisi coactus accepit. Ait enim magnum est dispendium aureo hamo pisces capere. qui hami deperditi damnum nulla potest captura piscium cōparari. Detrahentibus sibi ait. In libera ciuitate liberas decet esse lin☞

V^m CLIX

ioseph

Circa hec tpa nascit. post spōsus marie

IX

Bos loquitur aranti. In breui deficient homines q̄ iumenta. Uel vt quidam libri habēt frumenta. ¶ Sceptrū de iuda aufertur. z dux de femore eius. qz in proximo sanctus sanctorū venturus est. iuxta prophetiam Jacob Gen. xlix.

Lugdunum in gallia conditur a Munatio planto oratore qui fuit discipls ciceronis

Reges iudee.

herodes annis xxxvij

¶ Iste herodes dictus ascalonita idumeus primus rex alienigena apud iudeos fuit. Eius historiā magister diligenter prosequit. Et refert eū fuisse virū strennuū z fidedignū. z in oībus notabiliter se habuit. Gratus valde romanis et populis qui pacē amabant. Multa etiam opera memorabilia fecit. Uerū in senectute sua cū nimis vellet placere romāis z audisset de ortu christi: timēs pelli e regno tāq alienigena miserabiliter defecit sensu Et antiq pbitate amissa innocētes occidit. z plures de filijs suis. Tandem omnibus odiosus morbo inualescente flebili morte destituit

Quinta etas Transmigratio.

Monarchia romanoꝝ omniū maria circa hec tpa incepit. Cū eni: vt testat hieronymus ⁊ alij sancti doctores per totū orbē in diuersis puincijs bella pullularent. subito cunctis mirantibꝫ pacata sunt. et romano pncipi colla submiserūt. vt aperte dñs deus hoībus ostenderet. qꝛ illā vniuersalē pacē nō bellicus labor: sꝫ ipe donasset. Sempꝫ vno finito bello aliud seqbat. aut plura. peioꝛqꝫ scissura sequebat. sed xpi natiuitate ꝓpinquante. vrbs quieuit et orbis.

¶ Sibilla tiburtina clara habetque de xpo ꝓphetauit. et augusto rñdit. ne se deū iuxta stultici am paganoꝝ putaret. et oñdit illi virginē pulcherrimā in celo tenentē puerum in brachijs. et ait. Hic puer maioꝛ te est: ipsum adora.

Imperatores.

Eguas milites ociari nequaqꝫ aut deliciari pmittebat. quoꝝ professio īstituta est a d laborem. Filias suas in lanificio fecit instrui ꝓpter mutabilitatē tpalium. nendi. texendiqꝫ non solū artē sed vsū habebant. nec ad se nisi cultu maturo sine omni vestiū curiositate accedere pmittebat. Regna q̄ iure belli q̄sierat preter pauca reddidit. aut alienis benigne tribuit. Testem se in iudicio interrogari et repelli equanissimo animo patiebat. Plures habuit sibi maxime familiares. qui cum melius poterant eum extinguere etiā publicis bellis nitebāt. Alij ter quaterqꝫ ꝑiuri cū grām poscerent. vitam et bona ab ipo impetrarunt. O q̄ꝫ multi fuerunt qui se de tā nobili sanguine progenitos gloriebantur: sed mores non imitabantur.

¶ Maria nascitur anno ante christi natiuitatem. xvi. vel circa.

Anno mundi V^m^ CLXXIX ... V^m^ CXCIX

Linea christi

Joachim ⁊ anna claret scitate vite qui post singulari gratia meruerūt pcreare florem totius felicitatis mariā oim creaturarū excellētissimā que deum nobis genuit.

Anteqꝫ cōuenirēt inuēta ē maria habens in vtero de spiritu sancto. vt dicit mattheus.

Anno ante christi natiuitatem

XX

¶ Burgundiones orti sunt gens semp valida sic dicti. quia super rhenum fluuium burgos habent plures.

Marcus agrippa gener octauiani. sup rhenum ciuitatem agrippinam condidit que post dicta est Colonia.

Historia euangelica omnium scripturarum sanctissima hic texitur.

Anno mundi. v^m^ cxcix. ipse est primus ante xpi natiuitatē cū iā esset desponsata maria ioseph. missus est angelus gabriel a patre luminū deo totius ꝯsolationis ad ipam: vt annunciaret ei ꝙ veniret plenitudo tpis ꝓ reconciliatione humani generis. ⁊ ꝙ p ipam dei filiꝰ hunc mundū intrare vellet. Hoc igit oim secretoꝝ secretissimum mirabiliuꝫ mirabilissimū salubriū saluberrimū. desiderabiliū desiderabilissimū. mysterioꝝ ꝓfūdissimū. circa tpa diu expectata. adimpletū est vt deus hō fieret. Quis audiuit vnqꝫ simile. O si sapiat istud in palato mētis nostre. Uide deuotissimam historiaꝫ Luce. i.

Zacharias et elisabeth fuerunt ambo scē vite. et pentes sancti iohānis baptiste.

¶ Johannes baptista nascitur quo nemo maior inter natos mulierum surrexit.

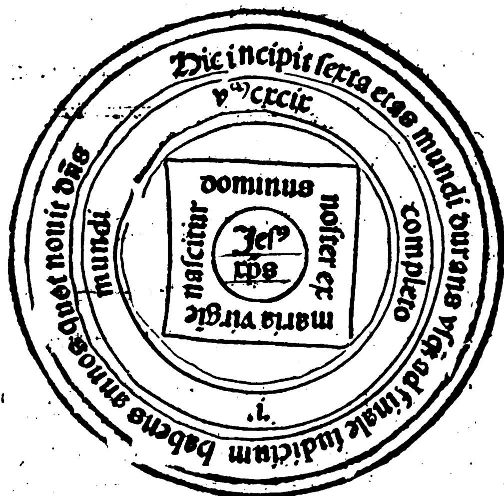
E

Roma in flore. Et numerati sunt ciues eius et descripti. nonagesies tricentena milia et octuaginta milia.

Valerius maximus fuit hoc tempore. vir maxime fame.

Nonnulli reges in honore huius cesaris augusti ciuitates condebant. quas cesareas appellarunt. sicut Mauritania et Palestina. et augusta in almania. Que vsqz nunc vrbes clarissime sunt. Et multi reges ex regnis suis venerunt vt ei obsequerentur.

Era christianorum principalissima omnium erarum notissima celeberrimaqz. ipse est anno Octauiani. liij. olimpiadis centesimenonagesimetertie. Et fm Bedam annus mūdi. v^c. cxcix completus. versus. Unū tolle datū ad milia quinqz ducentis. Nascenti dño beda dat protho plasto ¶ Item ante christum ducentum minus milia quinqz. Et hic tanqz probabilior modus ab ecclesia seruatur. et est magis vulgatus. Sunt et alij diuersi modi supputationum. quidam breuiores. vt hebreorum. quidam longiores. vt methodij. z aliorum. de quibus immēsus est labor de singulis tractare. vtilitas vero modica Vide singula in locis suis.

Natus est circa hec tpa dominus noster de virgine pura nouo ordine scdm prophetica promissa. et hec est plenitudo temporis de quo apostolus dicit Quando misit deus filium suum in mundum. Ob hoc incipit hic sexta etas mundi cuius finem solus deus nouit. Et dicit Augustinus qz hec etas dicit senectus que sepe extenditur vltra omnes precedentes etates. quia plerīqz hominum viuūt vsqz ad centesimumuigesimum annum aut vltra. Et notum est qz sexagenarios senes vocamus Unde fatuum est velle determinare quotiditatem eius. Plures enim hoc attentarunt. qz oēs fuere decepti. Sicut probat doctor sanctus.

Procuratores iudee. — arcelaus (a. ix.) — copo nius — mar cus

¶ Iste archelaus fuit filius herodis z procurauit annis nouem. sub quo dñs rediit ex egipto. Hic propter ferocitatem a iudeis accusatus. relegatus est in Viennam gallie vrbem.

Hic loco archelai substitutus est.

Sub isto moritur salome soror herodis.

De principatu romano sic dicit Cicero in libro de officiis. Certu͂ est fuisse aliquod tps quo sine regib9 viuebat. At postq͂ iure gentiu͂ possessiones ceperu͂t diuidi. no͂ alia de causa reges su͂t instituti nisi iusticie fruende. Na͂ cu͂ inicio premeret multitudo q̄ maiores opes habebant: ad vnu͂ aliquē viru͂ ɔfugiebant virtute p̄stantem. q̄ prohiberet iniuriari tenuiores: equitatē cōstituendo. summos cum infimis pari iure pertingeret. Cu͂ neq͂ adhuc regnantib9 regib9 debiliores no͂nu͂q͂ opprimerent. leges ɔstitui placuit. q̄ ad iudicandu͂ no͂ odio aut grā ducerent. s3 tales inopi q̄les poteti p̄starēt aures. Qd̄ fit vt leges nu͂ solu͂ p̄plum s3 regē q3 obligare sciam9. At si regē contemnere leges. cape bona subditoꝝ. violare virgines. stuprare matronas. et cetera illicita facere videamus. no͂ne illo submisso alius sublimatur. q̄ bene gubernare et legibus nouit obtemperare

Imperatores

tyberi9 ꝑuign9 a̅. xxiii.

Hic fuit octauiani adoptione filius. vir magnaꝝ virtutu͂. et pi9 pater in subiectos sibi. Aiebat na͂q͂ principibus qui cupiebāt grauare plebē. Boni pastoris ē tondere pecus. non decoriare. Itē cu͂ suaderēt sibi vt balituos mutaret: dixit. Vidi quendā muscas egri vulneribus insidentes fugare quem eger increpauit dicens. quoniam venture sunt sitibunde vt sugant. Iste tantum quia plene sunt locum occupant. Quasi dice ☞

Anno mundi V^m CCXI

templo doctores audit.

Anno christi XII

Anni christi per hanc lineam continuantur.

¶ Nota q̄ nihil reperitur de infantia saluatoris ⁊ operib9 eius vsq͂ ad baptismu͂ Johannis apud eua͂gelistas: nisi q̄ duodennis remansit in hierusalē audiens doctores ⁊c. Hoc autem dr̄. q̄ erat subditus eis. tanq͂ granu͂ salutare multipliciter teritur a doctoribus et deuotis personis vsq͂ hodie conantibus persuadere que fuerit conuersatio christi in illis. xviii. annis. Ille autem liber qui de infantia saluatoris intitulatur. quia iam diu inter apocripha deputatus est nil autoritatis affert. nec verisimile est q̄ talia diuina opa et gloriosa miracula puериliter inter pueros fecerit. qui vix tempore debito ad huiusmodi facienda potuit etiā a matre sua benedicta inclinari. ⁊ similiter apl̄is ⁊c. Dixit eni͂. Nondu͂ venit hora mea ⁊c. No͂ sum missus nisi ad oues que perierant domus israel ⁊c. Igitur omnibus credere. et nulli credere eq͂ vicium est.

Procuratores iudee

primus.

Sub hoc moritur augustus.

graccus annis. xi.

Iste palam vendidit sacerdotium. Qui plus dedit ille obtinuit. Et sic plures in breui fuerunt.

rrri. Consultius est vt locupleres teneamus: q̃ illis amotis denuo tenues vitare cogamur. O magnũ prudentissimi viri consiliũ. Taliter et quidã fraudulenti solẽt insidiari principibus vt se z cõem pplum ɔ eos puocent. Quo facto: sciant qm̃ necessarij sunt eis cogentes deinceps eosdem tam principes q̃ populũ sicut volunt. ac suis astutijs magis magisq̃ inuoluentes. maxima prudentia principũ est: vt se taliter agant. ne plebibus exosi fiant. omnesq̃ ɔrium suadẽtes abijcere statim debeant vt famã suã dilatent ꝙ cõmunitatem diligant. hoc tam paganorũ q̃ sanctissimoꝝ virorum consilium semper fuit. Exempla sunt quotidiana ꝛc. Hic etiã tyberius bene de christo sentire cepit z eũ pro deo coluit ꝛc. Dicunt quidam ꝙ tandem crudelis fact⁹ sit contra potentes. Si hoc verum est: quis scit quo iudicio actũ fuerit. Magnũ vtiq̃ pietatis augumentum fuit. ꝙ subiectis et pauperibus semper gratiosus extitit. pacem etiam habuit cunctis diebus suis. Omnes christi ac xpianoꝝ contradictores sine omni miseratione delevit. et pilatum exilio damnauit. Moritur tandem cum ingenti gaudio multoꝝ. sed peior eo successit. Vixit annis. lxxviij. et imperauit annis. xxiij.

¶ Johannes baptista sanctissimus ab herode decollatur. qui arguit eum de adulterio. Ille fuit herodes antipa tetrarcha galilee. Qui propter hoc crimen et temporaliter z eternaliter ẽ punitus cum herodiade. ꝛc.

Super omnia bone Jesu amabilem mihi te reddit calix quẽ bibisti. ait Bernardus.

V^m CCXXIX. V^m CCXXXII.

dane baptisatus est

pro seruis moritur annorum xxxiij. z. iij. mensium.

XXX XXXIII

Circa hec tempora grande spectaculum mundo innotuit a seculis non auditum. Reuelatio aperta beatissime trinitatis. Pater in voce. filius in carne. spiritussanct⁹ in specie columbe. Et hic nobis vngitur christus verus saluator in lege promissus. qui est via. veritas et vita. et pterquẽ non est salus. Jam hic texitur historia trium annorum doctrine ipsius fructiferę. cũ miraculis plurimis et gloriosis q̃lia nunq̃ visa sunt.

lat⁹ Sub h iohes baptista cepit pdicare z dñs passus est. quẽ ipse ob timorẽ cesaris iniuste dãnauit ad mortẽ crucis. Et iõ post miserabiliter perijt seipm occidẽdo. De funere aũt h⁹ mirabilia narrãt.

Jn anno. xxxiij. christi multa mirabilia facta fuerunt. Nam ipo die passionis eius terra tremuit. petre scisse sunt. sol obscuratus est. monumenta aperta sunt. ꝛc.

Die pasce resurrexit cũ multis dñs. Deinde post dies. xl. gloriose in celũ ascendit cũ preda magna ꝛc. Jn die penthecostes venit spiritussanctus sup apostolos ꝛc. Et hec oia nostre salutis eterna sunt sacramẽta in q̃bus deuote mẽtes quotidianã inueniũt refectõem. Btũs qui versat in his qm̃ fructum percipiet sempiternum

Sexta etas Christus

SAncta mater ecclesia comparatur ciuitati. de qua gloriosa dicta sunt. vt dr in ps. lxxxvi. Quid gloriosius ea esse poterit quã glorificauit tota simul beata trinitas. quam defendit diuina maiestas. quam illustrat diuina claritas. quam regit diuina bonitas. cuius caput christus Jesus verus deus et homo. cuius ciues omnes electi sunt. cuius ministri angeli illi beatissimi spiritus excubantes supra muros eius die ac nocte. Hec est quam edificauit vnigenitus dei supra firmã petrã. nec porte inferi preualebunt aduersus eam. Hec syon illa dilecta. cuius portas diligit dñs sup omnia tabernacula iacob. Hec est sponsa illa immaculata nõ habens maculam neq3 rugam. quã nõ vili clenodio: sed precioso sanguine subarrauit dominus. Hec est mater pulchre dilectionis et agnitionis et sancte spei que filios generat in eternum regnaturos. Hanc pnunciauerũt pñarche. hanc pdixerũt pphete. Hanc simul omnis illa veteris testamẽti laboriosa seruilisq3 obseruantia dñam recognoscit. Et qd vltra. Celum terra mareq3 cum omnibus que in eis sunt. nomen huic famulantur ministerio. Igitur gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei: Beata tu hierusalem. quis similis tui. que saluaris in dño. Negabunt te inimici tui. et tu eoꝝ colla calcabis. Pro patribus tuis nati sũt tibi filij. nec deficies in sempiterna seculi. Benedic domine fortitudini eius. et opera manuum eius suscipe. Percute dorsa inimicorum eius. et qui oderint eam non consurgant. Audi domine vocem eius. et ad populum tuum introduc eã. Deus virtutũ conuertere. respice de celo. vide et visita istam vineã. et perfice eam quã plantauit dextera tua. Fiat manus tua super virũ dextre eius. ꝛ super filiũ hominis quẽ confirmasti tibi Jesum xpm dñm nostrum. qui tecũ viuit et regnat in vnitate spiritus sancti deus in oĩa secula seculoꝝ benedictus. Amen.

¶ Jesus christus verus deus et verus homo. vnica proles intemerate ac perpetue virginis Marie scdm humanitatẽ descendens de semine abrahe per lineam regalem ꝛ sacerdotalẽ spõsus vnicus ꝛ caput immediatũ sancte vniuersalis ecclesie. rex regũ. dñs dñantium. eternus pontifex et iudex viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ. xxxij. annis. ꝛ mensibus. iij. peregrinari dignatus est in hac lachrymaꝝ valle docens primũ opere viã vite. post etiã verbo vt euangelista testatur. Cũ autem esset annoꝝ. xxx. a sũmo patre omniũ deo baptisatus iam in iordãis fluuio. vnctus fuit nobis in primũ ac summũ pontificem ac episcopũ animaꝝ nostrarũ per spm sanctũ qui corporali specie tanq3 colũba in spiritũ descendens testimoniũ sibi perhibuit. quoniam ipse est vere saluator mundi iuxta vaticinium Esaye prophete magni. Hic elegit discipulos. lxxij. quos misit añ faciẽ suam in omnẽ ciuitatẽ et locũ quo erat ipse venturus: dans eis potestatẽ sanandi infirmos et oẽs languores ꝛc. ꝛ. xij. aplos: quos misit in orbẽ vniuersum ad predicandũ euangelium. Nec amplius q3 hos duos ordines inter discipulos dñi esse cognouimus. quoꝝ formã nunc in ecclesia tenent pbsyteri et episcopi. Nam apostolis succedunt episcopi. lxxij. discipulis psbyteri. quibus duobus ordinibus tota ecclesia est cõmissa tanq3 hierarchis. vt patet in decreto damasi pape. et habetur. lxviij. di. c. Corepi. Tandẽ pius dñs pro grege suo moritur acerbissima passione consũptus. omniũ martyꝝ caput. et ipse martyr. Postq3 aũt a mortuis resurrexit in celum ascendit. et spiritũsanctũ misit. Et tunc primum cultus christiani nominis incepit. qui ad finem vsq3 durabit.

¶ Christus Jesus in prophetis promissus scdm veritatem fidei nostre est verus deus et verus homo. Quã veritatem ex testimonijs sacre scripture cogimur concedere. Silr scdm eandẽ veritatẽ pcedis q xps fuit natus de muliere. passus. mortuus. ꝛ sepultus. Que qdẽ omia de deo pcedimus fuisse vera. nõ tñ inquãtũ deus. seu scdm naturã diuinã. sed scdm naturã assũptam et humanã. Sic tñ predicta dicuntur de deo scdm verã fidẽ. vt in nullo deroget diuine perfectioni apud eum qui testimonia recte scrutatur. et sanã habet rationẽ.

Johes scripsit in asya greco s̄mone. In prĩ cipio erat verbum. et verbũ erat apud deũ ⁊c.

Lucas scripsit in grecia sermõe greco. Fuit in diebus herodis regis iudee ⁊c.

Johes

Ego sum lux mũdi. q̄ seq̄t me nõ ambulat in tenebris ⁊c. Ego sum q̄ testimoniũ ꝑhibeo de meipo. ⁊ testimoniũ ꝑhibet de me pr̄. Ego sũ pastor bonꝰ ⁊ cognosco meas. et cognoscũt me mee. Ego sum via. veritas. et vita. nemo venit ad prẽm: nisi per me. Ego sum vitis vera ⁊c.

Lucas

Amen amen dico vobis. Celũ et terra transibunt. verba aũt mea nõ transibũt. Qui crediderit et baptisatus fuerit: saluus erit. Qui vero nõ crediderit: ↄdemnabit. Quod vobis dico. omibꝰ dico. Vigilate. Ne scitis enĩ qñ dñs veniet ⁊c. Sol contenebrabit. ⁊ luna nõ dabit splẽ dorem suũ. Et tunc videbũt filiũ hois venientẽ in nubibus celi. ⁊c.

Ego rogaui pro te petre: vt nõ deficiat fides tua. et tu aliquando cõ uersus cõfirma fratres tuos. Qui maior est in vobis fiat sicut minor. Ego aũt in medio vestrũ sum sicut q̄ ministrat. Videte ne seducamini. Multi enĩ venient in noĩe meo dicentes. quia ego sum. Nolite ergo ire post illos. In patientia vestra possidebitis animas vestras ⁊c.

marcꝰ

Ecce ego mitto vos sicut oues in medio lupoꝝ. estote ergo prudẽtes sicut serpentes ⁊c. Nolite timere eos q̄ occidũt corpꝰ. aĩaȝ aũt nõ pñt occidere. sȝ potiꝰ eũ timete q̄ potest corpus et aĩaȝ ꝑdere in gehennã. oĩs q̄ ↄfitet me coram hominibus. confite. ⁊c.

Mathꝰ

Marcus scripsit in italia. sermone tñ greco. Inicium euãgeliĩ Jesu xp̄i

Matheus scripsit in iudea hebraice. Liber generationis iesu xp̄i filiĩ dauid.

Articuli duodecim fidei catholice

Petrus	Credo in deũ patrẽ oĩpotẽtẽ creatorem celi et terre	Hieremias.ij. Prẽz vocabꝰ me ⁊ pꝰ me igredi nõ cessab. Exo.xx. Nõ hẽbis deos alienos corã me. Esaie.xlv. Ego dñs ⁊ ñ est alter creãs tenebras ⁊ for. lucẽ. Psal.cxiij. Deus ãt noster i celo oĩa ⁊c.
andreas	Et in ihm xp̃m filium eius vnicuz dominum nostrũ	Abacuc vl. Ego aũt in dño gaudebo. ⁊ exul. in deo iesu meo. ps. ij. Dñs dixit ad me filiꝰ meꝰ es tu ego ho. ge. te. Joh. iiij Ego ⁊ pr̃ vnũ sumꝰ. Colo. i. Qui ẽ imago pr̃is iuisi. di. ps. vbo dñi celi fir.
Johãnes	Qui cõceptus est de sp̃ũ sctõ natus ex maria virgine.	Esayas. vij. ecce vgo ↄcipiet ⁊ pa. fi. ⁊ vo. nomẽ eiꝰ emanuel. Jere. xxj. mlr circũdabit vir. Gala. iiij. Misit deꝰ filiũ suũ factũ ex mliere. Ezech. xliiij. Porta hec clausa erit ⁊ ñ aperiet. et vir ⁊c.
iacobus	Passus sub põcio pĩlato crucifixus mortuꝰ ⁊ sepultꝰ,	Zach. ij. Aspiciẽt ad me quẽ crucifixerũt ⁊ plãgẽt ⁊c. Esa. l. Tãq̃z ouis ad occisionẽ ductꝰ. Vere lãguores nr̃os ip̃e portauit ⁊c. et i. Petri Christus semel passus est pro nobis iustꝰ pro iniustis.
thomas	Descendit ad iferna tercia die resurrexit a mortuis.	Osee. xiij. Ero mors tua o mors ⁊c. In die tertia susci. ⁊c. ps. xv Nec dabis scm̃ tuũ videre corup. Ephe. iiij. Descẽdit p̃mo i iferiores ptes terre. Ro. vi. Xp̃s resurgẽs ex mortuis iã non morit.
iacobus	Ascẽdit ad celos. sedet ad dexteram dei pr̃is oĩpotentis	Amos. xi. Edificat in celo ascẽsionẽ suã. dñs nom̃ illi. ps. lxvij. Iter facite ei q̃ ascendit sup occasuz. et ibidẽ. Ascẽdit in altũ captiuã duxit captiuitatẽ. Michee. ij. Ascẽdit iter pãdẽs ante eos
philippꝰ	Inde venturus ẽ iudicare viuos et mortuos.	Malach. iij. Ascẽdã ad vos i iudicio. ⁊ ero testis velox. ps. xcv Iudicabit orbẽ terrẽ in eq̃tate. et popu. in vitate. Job. xix. Fugite a facie gladij q̃m vltor iniq̃tatis est gladius et scitote eẽ iudiciũ
bartolo.	Credo in spiritum sanctum.	Jobel. ij. Effundã de sp̃ũ meo sup oẽm carnẽ. Job. xxvi. Sp̃ũs eius ornauit celos. Sapie. i. Sp̃ũs dñi repleuit orbem terrarũ ps. cxl. Spiritus tuus bonꝰ deducet me in terram rectam.
Mathe⁹	Sanctam ecclesiam catholicam	Dauid ps. xxxv. Cõfitebor tibi in ecclia magna. Sopho. iij. Inuocabũt nom̃ dñi ⁊ seruiẽt ei hũero vno. mat. xviij. Si peccauerit inte frater tuus dic ecclesie. Qd̃ p ecclesiã non audierit ⁊c.
Symon	Sanctorũ cõmunionẽ remissionem peccatorũ.	micheas. vij. Depõet oẽs iniq̃tates nr̃as ⁊ pĩjciet in profunduz maris oĩa. ps. cxviij. Particeps ego sũ omniũ timẽtiũ te ⁊ custo. ⁊c. Ezech. xviij. Viuo ego dicit dñs. nolo mortem peccatoris.
Judas	Carnis resurrectionem	Ezechiel. xxxvij. Aperiã tumulos v̄ros et educã vos d̃ sepul. ve. Job. xix. In nouisimo die de terra resurrecturꝰ sũ. ⁊ in carne mea videbo deũ sal. Phili. iij. Reformabit corpꝰ hũilitatis nr̃e ↄfi. ⁊c.
Mathias	Et vitam eternam Amen.	Daniel. xij. multi de his q̃ dormiũt in pul. ter. euĩ. alij in vitaz ⁊c. ps. lxi. Tu reddes vnicuiq̃ iux. ⁊c. mat. vij. Ibũt hi in suppliciũ eternũ. iusti aũt ⁊c. z. ij. Cor. v. Domũ habemꝰ nõ manufactã ⁊c.

Historia Actuum apostolorum hic texitur.
Spiritussanctus venit super apostolos in linguis igneis.
Et hic oritur cultus christi nominis. scz in die Penthecostes sm Augustinum.
Stephanus lapidatur. et prothomartyr inclitus domino consecratur.
Saulus prosternit. et Paulus egregius pdicator erigit q abundatius oibus laborauit.
Philo disertissimus cuius libri inter ecclesiasticos computantur clarus habet. natoe iudeus

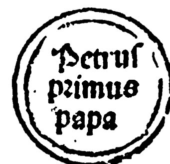
gai9 gal licula. ã iiij. m. x

Imperatores.

¶ Iste gaius nepos tyberij erat sm carnẽ. sz nõ moribꝫ. qr tot9 puersus fuit z tyrãnus. Qui ait vtinã roman9 ppl's vnã ceruicẽ haberet. Cõquest9 ẽ sepe. q sua tpa pacifica fuerũt. z bella libenter habuisset. occasiones etiã q̃siuit. Tandẽ a suis occidit ꝯsilio senatoꝝ. cũ magno gaudio vniuersoꝝ. z senat9 restituere nitebat regimẽ sic ãtea fuit: sz ñ pualuit.

¶ Btissimus Petr9 gl'iosus apl's xpi Jesu pfuit ecclie catholice sm hieronyꝫ. ãnis. xxvij. scdm Bedã. xxix. Tenuit nãqꝫ põtificatũ in ptibꝫ orientis ãnis. v. scdm hieronymũ. sz Bedã. vij. Deinde antiochiã veniẽs sedit ibi ãnis septẽ. docẽs ppl'm viã vitatis. z symonẽ magũ fugauit. Insup pdicauit dispsis ex circũcisione fidelibus q erant in pontho. galacia. capodocia. asia. bithimia. quibꝫ postea de roma tanqꝫ p eũ ꝯuersis direxit epl'am primam. Audiens autem symonem magum romanos deludere. zelo fidei Rhomam adijt anno quarto Clauaij. Cumqꝫ ibidem verbum dei predicaret. et Symonis maleficia detegit. et mul-

V9 ααXXXIII

Petrus primus papa

Judeus

Hec est series romanoꝝ pontificũ p quã fit supputatio annoꝝ subsequentiũ. cui9 pncipalis era est ipa christi bñdicta natiuitas ꝯcurẽtibꝫ9 nihilominus annis mundi. vt patet apertissime in his duabus lineis. cum figuris numerorum annotatis.

XXXIIII

tos ad fidem ꝯuertit. Discipl'os etiã p diuersas puincias misit. p q̃s christiana fides gl'iose dilatata est. Euãgeliũ marci tãqꝫ ex ore suo scriptũ approbãs fidelib9 tradidit. Jeiuniũ q̃dragesimale instituit añ pasca. et añ natale dñi tres ebdomadas. z quartã impfectaz venerari ab omni populo xpiano in memoriã primi et secũdi aduent9. Tandẽ post pl'a scitatis isignia cuz iã in romana sede annis. xxv mensibꝫ. vij. diebꝫ. viij. sedisset martirio coronat a Nerone. Alia eius opa pl'a ac miracula stupenda. vide in actibꝫ apl'oꝝ. et in libro clemẽtis. z in historijs tam scolastica q̃ ecclesiastica bede q̃ alijs. ¶ Paulus apl's egregius predicator raptu sublimis q euãgeliũ nõ ab hoie neqꝫ p hoiem didicit. sed p reuelatõem Jesu xpi. cũ esset ferme annorum xxvij. vel circa atrociter cepit ecclesiã asequi zelo iudaico: sz mox a dño corrept9 immutat. z factus est de lupo agnus. de psecutore fidelissimus pdicator. Anno aũt. xiiij. ꝯuersionis sue apostolatũ cũ barnaba suscepit a spũsancto in gẽtibꝫ. vt dr Actũ. xiij. Anno. xxvi. venit hierusalez vbi capit. Actuũ. xxi. Anno. xxx. romã venit. Actuũ vltimo. Anno. xxxviij. vel circa cũ btõ petro a Nerone martyriũ passus est. Hic inter sanctos tã in altitudine ꝯtemplatõis q̃ in feruore actõnis prerogatiuã obtinuit. qr vltra omnes viatores clarius deum vidit. et archana verba audiuit que nõ licet homini loqui. et tanqꝫ totum mundum genuisset sollicitabatur omnez hoiem introducere in regnũ celoꝝ. Quis sic cucurrit. quis sic laborauit grecis euangeliũ exponẽs. quis sic afflict9. pcussus. infinitis piculis excoctus. q̃s sic gl'iari poterit vt dicat. Plus oibus laboraui. z in sapia mundana z cõsilijs hui9 seculi. salua omni iusticia z fide. qr sic emicuit. vt etiã amplissimo senatui mirãda cõtulerit. Eius laudes Johãnes crisostom9 describit.

Jacobus maior apostolus martirio coronatur ab herode agrippa. Et petrus incarceratur vt patet Actuū. xij. Corpus aūt beati Jacobi miraculose transfertur in galitiam hispanie: et ibi ē sedes patriarchalis post facta quasi a sinistris respectu rome.
Helena regina abigenorum conuersa ad fidem sustentauit pauperes christifideles in hierusalem tempore famis sub claudio.

Petronella filia sancti Petri virgo fuit.
Prudentiana virgo
et praxedis ꝟgo. sorores titi ꝛ nouati.

Impato.

Seneca stoicus clarus habetur: magister neronis a quo post coactus est seipsum occidere.

¶ Iste Claudius inconstans animo fuit. ꝛ totus obliuiosus et gulosus: bellandi occasionem libenter habuisset. sed parum pugnauit et facile quosdam paucos hostes supauit. Tandem cū. xxxv. senatores occidisset. cū. ccc. eqtibus pro minimis causis. veneno mortuus est.

Assumptio marie virginis gloriose matris dei facta. xij. annis post ascēsionem domini nostri Jesu xpi fm Hieronymum doctorem

Persius satiricus.
Juuenalis satiricus
Lucanus poeta patruus senece.
Ouidius poeta.

Anno mundi V^m CCXLIII

Pape

Anno christi XLIII.

De persecutionibꝰ ecclesie est diligenter aduertendū. ꝙ sicut in antiquo testamēto inimicus humani generis semper electos multiplicibus machinatōibus persecutus est: ita imo multo plꝰ amplius in nouo. hoc est tempore gratie quando iam cognitio et cultus veri dei in toto orbe radiare ceperat. Et primo per gladium: sicut patet in persecutōe ecclesie stephani et Jacobi ac aliorum innumerabilium: in quo exercebatur ecclesie patientia. Secundo per falsam doctrinam: et hoc multipliciter. Primo per falsos iudeos qui sunt synagoga sathane: vt patet in disputatōe petri stephāi et pauli. qui oēs clare informauerunt simplices ꝙ Jesus est christus: in lege promissus contra friuolas assertiones peruersoꝝ iudeoꝝ. ꝛ hec vsqꝫ in finē durabit et tēpore āichristi grauissima erit. Tertio per magos et incantatores. Videns nāqꝫ antiquus hostis ꝙ per christi nominis diuulgationem cultus suus abolendus esset: impleuit vasa iniquitatis sue: qui per magicam artem deciperent rudes ne in xpm crederent. cū ꝛ ipi se ꝑ aliquibꝰ magis iactarent quasi filij dei essent in signis ꝛ prodigijs mendacibus. vt patet in symone mago. meandro. aroes. et arphaxat. Quarto per falsos christianos superbie spiritu tumentes. q̄ instigante inimico plures hereses seminarunt. vt patet in Hebione cherintho. Et quid plura Dicit beatus Berñ. ꝙ totus iste mundus coniurauit contra christum. Omnia ergo fidez impugnant. sed firmū eius fundamentum stabile perseuerat: habens signaculum in hoc. Nouit dominus qui sunt eius. Nec esset aliquo modo possibile ꝙ fidei sacramentum inter tot insidiatores sic floruisset nisi cultores eius diuina maiestas protexisset. diuina sapientia illuminasset. diuina bonitas fouisset: iuxta christi promissionem firmissimā. cum qui eisdem semp fuit: et in finem perseuerat. Hinc hilarius ait. Proprium esse solet ecclesie. vt tunc vincat ledituꝛ tunc intelligat cū arguitur. tunc secura sit cum deseritur. tunc obtinet cū superata videtur.

Prima psecutio ecclesie fit rome iussu neronis in qua beatissimi pncipes christiani populi. scz petrus et paulus martyrio coronati sunt cu alijs plimis.
Refert seneca de nerone q erat naturaliter ab infantia sp clementissimus. z ita gratiosus q nemo vnq populo romano gratior fuit. ita q in obliuione venerut ceteri principes pter fauor magnitudine. Uerum potestas multos probissimos fecit attrocissimos.
Prodigia plura terruerut iudeos ante excidiu hierusale. vide mirabilia in ecclastica historia

Beatissimus christi euagelista marc martyrio coronat ano neronis pmo. vt dicit philo. contemporaneus eius apud alexandria egipti. vbi episcopus erat constitutus a beato petro. Sepultus ibide miraculis claruit. z successit ei amanus vir sanctus.

Iste Nero omniu hoim sceleratissimus fuit adeo vt nome eius vsq hodie pro aliq pessimo poni soleat. z qz optima xpi lege prima suscitauit psecutionez. merito antixpi figura tenuisse describit. Tade a senatu hostis pnuciat cu turpissime fugeret. seipm occidit. z letata e roma.
Symon magus multas supsticiones rome exercuit. z qz sile applaudit suo sili. io pessim nero spreto consilio senece viri doctissimi huc pestiferu sibi sociauit. Tande vterq post infinita scelera in baratrum damnationis eterne turpissima morte descendit.

VmCCLIII.	VmCCLXIII.

Petrus superato symone mago z infeliciter mortuo iussu Neronis crucifixus e. z in vaticano sepultus vltimo neronis anno.

LIIII.	LXIIII.

Pax illa vniuersalis totius orbis qua romani habuerut p annos ferme. lxx. ppaucis bellis exceptis ac puis circa hec tpa pter seuiciam neronis turbata est. et prouincie qda recesserut ab obedientia romanoz. qz fide xpi psequ ceperat. Iudea et hierusalem grauissimis psecutionibus et intestinis bellis attrita est ppter peccatu illud maximu qd in filiu dei omiserut. et circa hec tpa etia in foribz tepli ipo festo pascali. xxx necati sut. z otinue durauit dissensio. donec penitus deleti sunt. Barrabam em petierut. et no iesum mitem et humile. Hi omnes discipli sci petri martyrisati sunt sub nerone tyranno. et multi alij quoz nomina sunt in libro vite.

Marcialis eps lemoniacen.	Sauinian eps zenon.	Potentianus	Altinus.
Flauus consul qui z clemes episcopus metensis patru.	Serotinus	Eodaldus	Deni eps catalan.
clemes. Tecla discipla pauli	Euchari eps treueren.	Simili eps suessen.	Tut eps creten.
Domician subdyaconus a beato mennio a morte suscitatus.	Trophinus eps arelaten	Onesimi eps ephesi	
	Crescens eps galaten	Uitalis martyr	Felix martir
	Nazarius	Processus	Prothasius
	Celsus	Martinianus	Geruasius
Epaforas eps colosen.	Torpes martyr	Felix martyr	Costatia mr.

Iacobus minor apostolus ac hierosolimitarum epus a iudeis occiditur. anno. vi. neronis.
Paulus gloriosus apostolus cum beato petro eodem tempore sed non eodem loco capite plexus est ad aquas saluias in via hostiensi.

Iste vespasianus mediocris parentele obscureque natus. sp gloriose triumphauit. Nam sub claudio et nerone quocunque mittebatur laude digna patrabat. Tricesies et bis cum hostibus conflixit. Periclitante autem republica propter discordiam precedentium. imperator licet inuitus est creatus. et rediit tranquillitas pristina. Pax insup in toto orbe pnunciata iuxta tpa octauiani. propter quod in immensum respublica creuit. Moritur tandem p fluxio ventris stando. Aiebat enim. Stantem decet imperatorem a terris recedere. Eius virtutes multe sunt diligenter conscripte

Imperatores

Galba. Othe. vitelli⁹

Isti tres diuersi pricijs imparare cupientes in vno anno sese interfecerunt.

vespasianus. a. ix. m. x. d. vij

Hierusalem destruitur anno secundo vespasiani a tito filio eius. interfectis. xi centum milibus. venditisque. lxxx⁹. iudeorum. Et extunc defecit regnum iudeorum. nec consurget ante tps antixpi. De hac horrenda strage mira leguntur. vide iosephum. Nota q propter hanc vltionem legittime factam dicunt doctores q in toto mundo xps pacem tribuit. sic in natiuitate fecit.

Iosephus hystoriographorum noiatissimus. clarus habetur natione iudeus. Cuius libri ei⁹ in mltis locis vicio scriptorum ac longitudie tpm corrupti sunt. ¶ Apollinaris scus martyr occisus e rauene vbi eps a bto petro missus fuit. Et nota q nec vespasian⁹ nec titus quicque contra eccliam fieri iussert. sz alq iudices inferiores psequebantur fideles ptextu prior mandatorum.

Anno mundi V^m. CCLXXIII.

Pape Italic⁹

Mar. Lin⁹. a. x. m. iij

diebus. xij.

Anno christi LXXIIII.

¶ Sanctissimus papa linus tante perfectionis fuit: vt ecclesiasticarum rerum dispensationem etiam adhuc bto petro viuente meruit dispesator ab eo de constitui. Hic statuit vt mulier velato capite eccliam intraret. Tandem martyrio coronat⁹: sepultus e in vaticano iuxta magistrum suum ac patrem beatum Petrum

¶ Thomas qui parthos in sorte accepit martyrisatur in india omnium orientalium apostolus.

¶ Andreas qui et sichiam accepit in sortem in achaia martyrisatur.

Mattheus qui ethiopes sortitus fuerat in ethiopia.

Symon et iudas martirisati sunt in regionibus persidis.

Bartholomeus qui indiam accepit in sortem postque predicauit lycaonie antiquioribus in albano vrbe maioris armenie martyrisatus est.

Titus dyaconus pauli discipulus apud paphum quieuit

Euodius episcop⁹ antiochie. ibidem est martirisatus.

Syleas apud macedoniam martyrisatus est.

Scotia gens oritur ex pictis et hyberis in albania que est pars anglie.

Lucas discipl'us pauli in bichimia migrauit ad dominum.

Philippus per sichiam. xx. annis predicans ierapoli quieuit in domino. sed in passionali dicitur q fuit crucifixus. Solus ipse et iohannes euangelista non sunt martyrisati. Ceteri vero omnes occisi fuerunt.

Mathias in iudea vel egypto coronatur. De tempore et loco et mo martyrij ei⁹ diuersi sunt sententie. Barnabas coapostolus Pauli cypris occisus est.

Persecutio secunda ecclesie fit rome iussu domiciani. et pax vniuersalis totius orbis iterum per ipius seuiciam turbata est. et multe nationes se romanis opposuerunt. innumerabilesque fideles martyrio coronati sunt. Uide historiam cornelij taciti.

Iste domicianus filius vespasiani. et frater titi. primo quidem clemens fuit. et multa rome construxit: scz pantheon. sz mox defecit. et factus est crudelissim⁹ ac superbissim⁹. ita vt tanq̄ deus coli vellet. senatores q̄sdā interfecit. in xpianos secundā persecutōem suscitauit. Tādē omnibus odiosus in palacio a suis occisus est. et cum dedecore sepultus.

Tit⁹ filius vespasiāi annis. iij. — domicianus. ā. xvj. — Nerua anno. i. m̄. iiij.

Iste Titus fuit mire benignitatis et triūphator maxim⁹ sup modū largus. toto corde suis se inimicis crebro recōciliauit. p̄rem suū virtutibus supans delicie humani generis dici meruit. mira dispēsatō supni rector̄. nūc optim⁹. nūc pessim⁹. nūc parc⁹. nūc pdig⁹. nūc sic. nūc aliter īstitu⁹ ad regni gubernacl̄a puehit. Quis abyssum tātor̄ iudicior̄ scrutari pualet. Morit titus. ā. iij. et tāt⁹ luct⁹ ī vrbe fuit. vt morituros eos pariter putares. ¶ Meander samarites superbissim⁹ nigromātic⁹ symonis magi discipl's xpm negauit. et seipm saluatorē mūdo destinatū asseruit. īcredibilia figmēta pposuit. et m'ltos ñ pdestinatos decepit cū q̄bus et ipe puit. vid hys. ecc. li. iij.

V^m CCLXXXIII.

Romanus — mr Cletus. ā. xi. m̄. i. d̄. xi — ex patre emiliano.

LXXXIIII.

Iste Cletus primus iuenitur scripsisse in suis litteris. Salutē et aplicā bn̄dictōem. Ordinauit pr̄sbyteros. xxi. in rhoma vrbe mense decembri. peregrinationes ad sanctos approbauit: dicēs q validior est ad salutē sancti petri visitatio. q̄ duor̄ annor̄ ieiuniū. Excōicauit insuper qui huiusmodi visitationes impediūt aut dissuadent Tandem martyrio coronatur sub domiciano. vi. kl. maij sepultus in vaticano.

Heresis nicolaytarum qui indifferenter vxoribus vtunt. dicentes omnia debere esse communia inter christianos.
Cherintus heresiarcha surrexit turpulosus ac libidinosus totus. a quo dicta est heresis cheritiana. hic dicit legalia esse seruanda.

Hebion heresiarcha a quo Hebiones heretici dicti sunt qui dicūt christum purū hoiem fuisse: et paulum apostatam legis &c.
Maria magdalena et soror eius martha.
Marcella eius pedissequa.

Lazarus earum frater episcopus marsilien̄.
Maximus epūs aquen̄. hic viaticum dedit magdalene.
Hi migrauerunt ad dn̄m in ptibus marsilei.

Julianus qui et symō leprosus epūs cenoman̄.
Julianus ali⁹ q̄ vtrūque parentē nesciens occidit.
Aristarc⁹ et priscus martires.
Paulus episcopus narbonensis.
Saturni⁹ epūs tholosan̄
Marcial' epūs zanchdon̄
Gregori⁹ epūs belliacen̄.
Austregisil⁹ epūs luturie.
Catianus epūs thuronen̄
Hyreneus epūs lugdun̄.
Ferruntius episcop⁹ besunctionensis.
Eutropi⁹ epūs aurisitan̄.
Frōto epūs petragonicē.
Dyonisius epūs parisien̄
Euthopi⁹ epūs agtanen̄.
Hi venerandissimi patres sortiti sunt regiones francie a dn̄o omnes sancti.

Marcus agrippa pfectus vrbis psas deuicit. ⁊ ob hoc pātheos extructū est. id est templum oim deo⁊ iussu sibille. ipe etiā agrippinā supra rhenū cpleuit. que antea fuit ab agrippa condita. hec est colonia fm quosdam.

Iste traianus optimus dr fuisse inter oēs augustos. Hoc solū in eo culpat q zelo falso⁊ deo⁊ xpi fidem extinguere nisus ē. arbitrās se in h obsequiū pstare deo. dr qdē q ñ p se. s3 p suos fideles psequbat. forte h p tps ve⁊ fuit. qr cstat q aliqñ ipemet iussit qsdā tormētari ⁊ occidi. In fine migrauit edictū vt ñ occiderent nisi cāu inuenirent. aut se offerret. s3 pa⁊ h pfuit. qr inuida plebs p h mōi nihil artata fuit. ei⁹ laudes p nihilo ducere nisi btūs gre. ei⁹ pietate cōmot⁹ lachrymas fudisset. ⁊ eū ab iferno liberass3. an āūt sit saluat⁹ vsq3 hodie dubiū ē. ⁊ grādis altricatō docto⁊. De h etiā diuine reuelatōes dina⁊ psona⁊ repiūt. q oēs qs ego vidi h intendūt q ñ velit dñs aliō nisi vt cū timore salutē nrām opemur. ⁊ de hmōi curiosis qōnibo qeti sim⁹ eo q ñ sit cā hec ⁊ silia eccias suam yvult latere.

Imperatores

Iste nerua senex adoptauit traianū in filium. pmoq3 edicto oia fore facta Domiciani retractauit.

Iste idē traianus apō agrippinā gallie isignia impij iuit⁹ sūpsit. germaniā restituit. orientales puicias. babiloniā. seleutiā. extremaq3 in die secūdus p⁹ alexandrū pdomuit ⁊c. In oibo bis adō pi⁹ pmāsit. vt oibo gtus. nl'li existeret gnis: qō de pauc legit ⁊c. Hec isignia sūt fe ⁊ ñ ficte nobilitats. Ita sp vixit vt ipio dignissim⁹ haberet. ita pncipatū fngit qsi nl'lus foret ieptior

Anno mundi V⁰CCXCIII.

Pape Romani

De regione celio monte ex patre fastino. ix. m. ij. diebus. x.

Anno christi XCIIII.

Sanctus Clemens primū a beato petro: vt dr ordinatus fuit sibi successor. sed pter periculū voluit ante se btm linū et cletum pōtificari. ne videlicet hoc exemplo prelati substituerēt sibi quos vellēt. Hic fecit gesta marty⁊ per regiones conscribi. Similiter et ipse multos libros edidit. Statuit etiā vt cathedra episcopalis in eminentiori loco poneretur. ⁊ q baptisatus prout citius poterit confirmet. Tandem martyrisatur sub traiano submersus in mari. et de eius funere mira scripta sūt. Corpus eius tempore Nicolai primi repertum fuit. et Rome translatum.

Taurinus episcopus eboracensis. ⁊ Gangericus eius frater episcopus cameracensis discipulus beati Dyonisij.

Johannes euangelista adductus iussu domiciani ab ephesoromā cum sacrificare nollet ydolis ponitur in doleum feruētis olei. sed cum nil lesionis sensisset relegatus est in pathmos insulam. ibiq3 apocalipsim scripsit. rediens autem ephesum tempore traiani in pace quieuit.

Dyonisius annorum. xc. ariopagita venerabilis pater. lumen orbis martyrio coronatur in gallia cum eleutherio et Rustico vbi missi fuerunt a beato Clemente.

Eutropius eps zancteñ. mar.

Sanctinus eps meldeñ. cū anthonio a morte resuscitato discipulus dionisij.

Jouius atheniensis presbyter ⁊ martyr discipls dionisij

Carannus mr carnoteñ. predicator. discipulus petri.

Symon cleophe filius frater iude. episcopus hierosolimorum. cxx. annorum crucifixus est martyr domini gloriosus.

Regulus episcopus arelateñ

Eugenius tholetanensium.

Eutbices mar.

¶ Persecutio tertia ecclesie a traiano exercetur in qua perempti sunt infiniti. Tandem cohibita fuit interuentu Plinij secundi. sed nō totaliter.
Judei deuastant puincias m̄ltas. ꝛ q̄si amētes incredibili motu sub vno tpe p diuersas m̄di ptes exarserūt. nulli pcētes. ciuitates ples desolauere. nec tn̄ pualuerūt vt regnū adipiscerent qꝛ primo per traianū. secūdo p adrianū deleti sūt. Sic xp̄s vtrobiqꝫ vindicatur. Nunqꝫ enim romani impune persecuti sunt ecclesiā. sꝫ nec vnqꝫ honore aut emolimēto caruerūt q̄tienscūqꝫ fideles honorauere. De hoc plenius vide orosium ¶ Thimotheus ep̄s ephesioꝝ discipul⁹ pauli martyrisatur. ¶ Plutarcus nobilissimus phoꝝ claret mg̃r traiani cui optimā ep̄lam scp̄sit.

Ignatius doctor gloriosus episcopus antiochie discipulus Johannis martirio corōat nobilissimo

Focas martyr passus est vltimo tpe traiani. cui spū pphetico dixit. Traiane pge ad vlteriorus abissi loca. ꝛ ad p̄parata tibi tormēta festina vbi nocte perpetua ꝛ seuo exurendus es incēdio triduo. hac i luce versaberis. q̄ emerso caligo te mortis excipiet. nec em̄ inultus innocentiū sanguis diuti⁹ esse potest. ꝛ traianus die tertia expirauit ventris pre fluuio.

Huius cor scissum in se aureis litteris hoc dulce nomen iesus inuentum est habuisse descp̄tū Ait em̄ in ep̄lis suis. Amor meus crucifixus. Beatam virginem in carne vidit. eiqꝫ ep̄las scripsit. In quibus sic habetur xp̄ifere marie ꝛc. Et illa dulciter rn̄dit scribens. Ignatio dilecto condiscipulo. humilis ancilla christi veniam ad ꝛc. ꝛc.

V^m CCCIII.

Grecus.

De regione ateniē. ex patre Antiocho ix. men. ij. die. x.

Grec⁹.

x. m̄. vij. d. ij.

CIIII.

¶ Iste anacletus beatissimus fideles monuit per epistolā vt presbyteri p̄ oībus honorarentur dicens qꝫ deo sacrificantes non debeant vexari sꝫ supportari atqꝫ ab omnibꝫ venerari. Et p̄sbyteri quando sacrificāt testes secum habeāt. ꝛ maxime episcopi. vt domīo perfecte sacrificare pbent. Item statuit vt clericus nec barbam nec comā nutriat. Ipse memoriam beati petri construxit. Ordinauit etiam. vij. dyaconos cardinales in vrbe. Itē qꝫ ep̄us a tribꝫ debeat episcopis ꝯsecrari. Item qꝫ ordinatio clericoꝝ palam celebretur Tandem duodecimo anno traiani martirio coronat. sepult⁹ in vaticano apud corp⁹ bti petri

Iste euaristus sc̄us martyr statuit vt ep̄us a plebeis nō accusetur. ꝛ septem dyaconos ordinauit vt assisterent episcopo p̄dicāti propter honorē verbi dei. ne ab emulis detraheretur episcopo qꝫ falsa p̄dicauerit. itē qꝫ coniuges publice sponsentur a parentibus et sacerdote solenniter benedicantur. Tandem martirisatur anno. iij. Adriani. sepultus apud corpus sancti Petri.

Plinius secundus orator ꝛ philosophus m̄lta scripsit. Mitigauit etiā traianū vt retractaret sententiā latā contra christianos scribens ei qꝫ nihil mali facerent. sed virtutibus insistētes xp̄m tanqꝫ deum ante lucem surgentes laudarent.

Domicilla martyr.
Eufronia martir.
Theodora martyr.
Sulpitius martyr.
Seruilianus martir.

Iste adrianus in mltis cōmēdat xpianis satis grosus extitit. quosdā tñ nolētes sacrificare puniri iussit. ⁊ occidi vniuersalīqsi fuit in oī scia. pacē oī tpe habuit. pr pa trie dcūs ē. leges mltas cōdidit. phibuit etiā ne xpiani sine pcessu i iudiciali dānarent. hierlz fūdit⁹ destrui⁊ p⁹ restaurauit oīno phibēs ne iudei intromitterent s3 xpiani inuit⁹ ad impiū vēit. et optie rexit. Cūqs senatus obsecraret vt filium cesarē appel

Hierusalē restaurat p adrianū et noie ei⁹ helya vocata fuit. Et amplificata fuit ita vt locus passiōis esset intra muros q̄ prius extra fuit. Et hec ē tertia restauratio. qr ter destructa fuit. sc3 a caldeis tpe zedechie ab Antiocho. tpe machabeorum. et a tito tempore vespasiani.

Imperatores

laret. sufficere inquit debeo vt ego inuit⁹ regnauerim cum nō merear. principatus eñ nō debetur sanguini sed meritis. et inutiliter regnat qui rex nascit et non meretur. Exercendi prius sunt virtutibus qui regnare debent. et cum in eis profecerint adeo vt pbent illos virtutibus antecedere quos debent honorius anteire inuitati ascendāt. ⁊ se ciuiū suorū votis nō subtrahant.

Secūdus phus in silētio deget. ⁊ ad interrogata adriani scripto respondit.

¶ Eustachius alio noie placidus et theospita eius vxor et duo filij ei⁹ agapi⁹ et thesbytes. quoꝝ mira actus legunt circa hec tpa fuerunt qui oēs iussu adriani glōso martyrio coronati sūt. ¶ Aristides philosophus apologeticum p xpianis fecit. quem videns traianus placatus est.

Anno mundi V⁹.ccccxiiii. V⁹.ccccxxiiii.

Pape Romanus

ex pre alexandro. de regiōe capitaturi Romanus. m. v. d. ij.

de regione violata ex pastore patre iij. die. xxi.

Anno christi. cxiiii. cxxiiii.

Iste alexander maiorē partē senatoꝝ cōuertit ad dñm. Hic statuit aquā bñdcām cū sale aspergi in domibꝫ fideliū. vt de conse. di. iij. aquā. in canone addidit memoriā passiōis sc3. Qui pridie q̄ pateret ⁊c. Itē vt vinū sit mixtū cū aq in calice pter repñsentādā vnionē xpi et ecclesie. d cōse. di. ij. c. i. et vt oblatō fieret ex modica q̄ntitate. Tandē martirisatur ab adriano cū multis qs ad fidem cōuerterat. Sepultus in via numētana. Postea translatus fuit ad ecclesiam scte Sabine. Quirin⁹ martyr tribunus Theodolus martyr dyacon⁹. Eucti⁹ martyr et psbyter. Quadratus epūs atheniēn discipulus apostolorum. Hermes prefectus vrbis martyr.

Iste Sixtus statuit vt diceretur. Sanctus. sanctus. sanct⁹. Et q mysteria sacrata nō tangerentur nisi a ministris. de conse. distinc. i. in sancta. Item vt corpolale nō fiat ex serico. sed ex purissimo lino cōtexto et nō tincto. Et vt mulier sacra vasa altaris et pallas non tangeret. itē vt quicunqs episcopus vocatus ad sedē apostolicam rediens ad ecclesiā suā non susciperet nisi cum litteris apostolicis. Item vt missa non nisi super altare celebretur. Ite3 etiam misit peregrinum episcopum genere romanum cu3 alijs fidelibus in galliā. Tandē martyrio coronat extra portā dñe quo vadis. sepultus in vaticano.

Aquila genere ponticus orator floret qui secundus interps moysaice legis fuit. Prio eī fuerūt lxx. de hebraico in grecū transferentes. secundo iste de greco in latinum primus interps fuit.

Galienus medicus pergame oriund⁹ interpres ypocratis rome claret
Ibita martyr.
Calocerius martyr.
Maria martyr et virgo.

Ptolomeus rex mirabilis in mathematicis olim astronomorum pcipuus plus addidit q̄ an se inuentū reperit. et plura scripsit. Credo hereticus hic fuit magister mardonis.
Iste anthonius gener fuit adriani. et filius adoptiu⁹ vir vtriq̄ peritissimus: ꝛ natura benignus. qḋ nō facile ī vno hoīe repit. Prudētia pcellētes cōiter nō sūt excellēter benigni ꝛ tranq̄lli ex natura precipue. Et econtra excellenter benigni sunt cōiter min⁹ idustrij. Vir aūt iste in vtrisq̄ excellenter doctus fuit Ob hoc multe puincie q̄ ab his imperatoribus recesserūt: sub isto volūtarie redieбāt. q2 ꝟe pr̄ p̄rie fuit. oībus cat⁹ nl'is acerbus. fidelibus clemētissim⁹ erat. Vñ ꝛ pius dict⁹ est. ꝛ ab eo seq̄ntes imperatores appellati sūt pij. Ait ei malo scipionis exēplo vnū ciuē sruare: q̄ mille hostes occidere: q̄ āt aliq̄ mr̄es sub eo corōati sūt: n̄ ex suo ꝫ poꝝ mādato pcessit. Tāta siq̄dē crudelitate aeree ptātes inuidā plebē ꝯmouerūt vt nec sūmi impatores posset eā sedare ad plenū. Ita orosū fuit xp̄anū nomē apḋ ydolatras ꝛ maxie apḋ pōtifices ꝛ sacerdotes tēploꝝ. q̄ principes ꝛ pplm̄ puocabāt aduers⁹ xp̄ifideles. q2 viderēt q̄ stat⁹ ꝛ q̄st⁹ diminuebāt q̄tidie. ꝛ ad ꝯtemptū eēt vetur⁹ tāt⁹ fast⁹ coꝝ. q2 xp̄iani dicebāt q̄ indrūter oēs dij demōes eēnt. a q̄bꝫ tota simul cōitas spabat tpalē sīl ꝛ etnā felicitatē. iō n̄ mirꝝ. q̄ etiā pacato pncipe adhuc iferiores psequerēt xp̄ianos tāq̄ blasphemos.

antho ni⁹ pi⁹ an: xxij

V⁹ CCCXXXIII. V⁹ CCCXLIII.

Mar. Thelesphor⁹ — Romanus ex anachorita an. ix. men. iij. die. xxij.

Grecus — Mar. Igniuс ā. iiij. m̄ — de athenis ex p̄re philosopho iij. diebus. vij.

CXXXIIII. CXLIIII.

Iste thelesphorus statuit cantari hymnum angelicū scꝫ Glā ī excel. Et euāgeliū añ sacrificiū. ꝛ ī natali dñi cātari tres missas propter mltas cās ꝛc. Itē q̄ clerici ieiunare debeant p septē ebdomadas plenas. q2 sic debet eē discreta clericoꝝ vita: sicꝫ ieiuniū. etiā statuit. vt nullus missam añ tertiaꝫ p̄sumat canere. Tādem martyrio coronatur: sepultus apud sanctū petrum in vaticano.

Decēmilia martyrum crucifixi sūt in armenia in monte maxima arath. Quorum festū celebre colitur. x. kl. iulij cū magna deuotiōe quia mlta obtinuerūt cultoribus suis a domino. Peregrinus epus antissordenf mar. Serapia martir et nobilis vidua. Fides spes ꝛ charitas cum Sophia nobili matrona mr̄e eaꝝ martirisate.

Iste ignius cleꝝ cōposuit. gradus distinxit. Et vt patrinus et patrina infanteꝫ susciperēt in baptismo. ꝯfirmatōne. et cathecismo. Scripsit etiā vnā eplām generalē omnib⁹ fidelib⁹ de vno et trino deo. Itē q̄ nullus episcopus metropolitanus excepto romano pōtifice audeat suffraganeum suum cōdemnare. nisi causa in concilio prouīciali suorum episcoporum fuerit ventilata. tandem martyrio coronatur sepultus in ecclesia sancti petri.

Marcion hereticus quem policarp⁹ dixit esse primogenitum diaboli. Valentinianus hereticus dixit xp̄m celeste corpus attulisse. ¶ Pompeius trogus natione hispanus historias toti⁹ orbis a nino vsq̄ ad octauianum deduxit. Thaurus nobilissimus philosophus athenis claruit. hic ait in publico mos populi. in puatō nature. ius gentiumq̄ seruetur.

Iustinus phus discipulus pompei libros eius abbreuiauit. Hic etiā librū de xp̄iana religiōe edidit quem anthonio tradidit. et benignum xp̄ianis fecit.

¶ Persecutio quarta fit iussu Anthonij veri in qua innumerabiles vtriusqz sexus coronati sunt. sed nõ impune. lues enĩ magna. i. pestilentia secuta est per totam italiã et reliquas prouincias. bella. terremotus. inundationes fluminũ. agmen locustarũ zc.
Item exercitus romanus vbiqz consumptus est. Bellum marcomannicũ vt dicit orosius grauissimuz fuit. quia barbare nationes exercitũ rudem romanorũ in gyro circũdederũt sed militibus quibusdam christianis clamantibus xpe adiuua nos. illico fulgura terruerunt barbaros ita vt fugerent. ob hoc xpi nomen celebre factum fuit. z imperator nõ sibi: sz ipsi victoriam tribuit z sententiã mitigauit.

Imperatores

Antbonius ver9 aurelius cõmod9.

Isti duo impiũ sũpserũt post antoniũ pium. z extũc bini imparare ceperũt. sed lucio mortuo ãthonius sol9 ipiũ tenuit. q bon9 z victorios9 fuisse describit nisi q xpianis q̃rtã psecutõez iussit inferri. Dicit q tãte seueritatis z pstãtie fuit q ad nullũ euẽtũ vnq̃ vultũ mutauerit. siue ex leticia siue ex merore etiã dũ adhuc puer esset. tante fuit humilitatis. vt quadã vice cuz iam exhausto erario nil haberet q militibus daret. nulli volens esse molestus. magis elegit vasa aurea et ornamẽta vxoris et aliaz supellectilẽ vendere q̃ senatũ vel prouincias pgrauare. sz victoria habita z illa recupauit. et prouincijs tributa relaxauit.
Papias iohis auditor ierapolitan9 eps claruit. Fecit librũ explanationũ de sermone dñi.

Anno mundi V^m ⱭⱭⱭLIII.

Pape

Italicus de ciuitate aquileia. ex patre suo Rufino
. ix. mensibus. iiij. diebus. xxi.

Anno christi ⱭLIIII.

¶ Hic statuit penam contra negligentias que accidere pnt circa sanguinez christi. vt patet de con. di. ij. si p neg. Item q festum pasche semp in dominico die celebretur. Itẽ q hereticus veniens de iudeorum heresi recipi debeat et baptisari. Hic fecit ordinationes quiqz. z tãdem martirio coronat sepult9 apd scm petrum i vaticano
Policarpus episcopus ephesinus iohannis apli discipulus romam venit. et plures ab heretica labe reuocauit.
Magnus labor sanctoruz z ingens tristicia tunc erat qñ foris materialis gladius. intus serpentinum virus erroris ecclesiam corrupit. Et hec duplex persecutio diu durauit. Si quandoqz cessauit gladius. hereticorum tamen pfidia magis ac magis inualescebat et multiplicabatur. tãdem idem vir sanctus martyrio coronatus fuit sub anthonio vero cum alijs. xij. ex philadelphia.
Hermes doctor fidei plura scripsit. cui angelus dñi apparuit dicens q pascha dñica die celebret. postea martirisat

Iustinus philosophus ad fidẽ cõuersus multa scripsit contra hereticos et martyrio coronatur.
Iustus episcopus viennẽsis martirisatus est.
Fortinus episcopus lugduneñ. cum multis alijs coronatur.
Alexander medicus. et Põticus puer martyres.
Felicitas cum septem filijs passa est. Mirabile spectaculũ. sic olim vij. machabei cum matre.
Pontianus gloriosus martyr.
Flocellius puer martyr.
Siminicus puer martyr.
Nouatus cum alijs. xxij.
Praxedis oratione fusa quieuit i dño post longissimos labores.

Victor miles et cerena uxor eius marti.
Concordius subdyaconus martyr.
Marcellus martyr.
Valerianus martyr.
Egisippus et libros fecit de historiis apostolorum et martyrum usque ad tempus suum.
Atalus de pgamo fundamentum ecclesie martyr. Gaius martyr.

Cathafrige heretici exorti sunt de frigia. qui dicunt se solummodo habere spiritumsanctum. nec apostolis nec aliis dari.
Montanus prisca et maximilla autores eorum fuerunt.
Theophilus episcopus antiochie.
Appollinaris ieropolitanus eps. Prothus et iacincti.
Narcissus patriarcha ierosoliorum de quibus mirabilis habet historia.
Dionisius eps corithiorum
Philippus epus creten.

Comodus aureli cum lucio antonio annis .xiij.

Blandina sanctissima mulier passa est.
Tertulianus affricanus in ecclesia insignis habetur.

Iste Comodus filius anthonii veri totus infamis et lubricus fuit et adeo incomodus ut inimicus humani generis diceretur. Interfecit quamplurimos senatores et maxime quos animaduertit nobilitate industriaque excellere. Tante fuit superbie atque iactantie ut sepe leonis pellem induens ostenderet se esse regem hominum. sicut leo bestiarum. Verum ubi splendet constantia martirum: tedet amplius de carnalitate hominum mundanorum sermonem texere.

Prima pars ecclesie data est: sed non diu stetit.

V^m CCCLXIII.

mr Anicetus. an. ix. m. iij

Syrus. ex patre iohanne de vico mirea

diebus. iiij

CLXIII.

Iste anicetus plures canones edidit qui in decretis in diuersis locis habentur. sicut et aliorum sanctorum qui primum sanguinem suum pro testamento dederunt. nam ob hoc sancti canones dicti sunt. quia primum ab apostolis. deinde a martiribus et doctoribus sanctis equales pene omnes prelati in primitiua ecclesia fuerunt et a sacris conciliis constituti sunt. nec humana adinuentione: sed sanctispiritus unctione ac iussu dictati sunt. Et qui temerarie eos reprehendit: in spiritumsanctum blasphemare prohibetur. ut in. c. violatores. xxv. q. i. Multa statuit iste anicetus de statu episcoporum ac consecratione. tandem martyrio coronatus sub anthonio. sepultus in via appia in cimiterio sancti calixti.

V^m CCCLXXIIII.

mr Sother. i. an. ix. m. iij

Campanus. ex patre Concordio de ciuitate fundana

diebus. xxi.

CLXXIIII.

Iste statuit ut monacha velum portaret. sed pallas sacras non tangeret. nec incensum poneret in ecclesia. Et quia multa pericula solebant circa matrimonium contingere. ideo constituitque legitima non habeatur uxor nisi per sacerdotem fuerit benedicta et a parentibus solenniter tradita. et a paranimphis custodita. tandem post sanctam vitam sanctiore morte migrauit ad dominum coronatus martirio et sepelierunt eum fideles in vaticano. in ecclesia sancti Petri. et cessauit episcopatus diebus. xxij.

Theodocion tertius diuine legis interpres.

Nota hic diligenter quod secundum doctores imperium sepius contra ecclesiam fortiter egit. sed nunquam prudenter Unde cum simul tota cohors sapientum dicat. Nobile vincendi genus esse patientiam. Patet quod ecclesia per patientiam nobiliter sibi imperium subegit. Hoc siquidem tempore imperatores dixerunt Nolumus ut percipiat nobis. cum nos vniuersi percipere beamus. doctiores omnibus hominibus soli romani prediti.

Quinta persecutio ecclesie fuit iussu severi quam illico divina vltio subsecuta est. pter ciuilia bella in quibus romani nimis attriti fuerunt.

Precamur. postea sine gladio aut fuste cū longe sustineret ecclīa ad hoc deuentū est vt maiestas romani impīj solēniter ac hūiliter pficeret. q̄ impiales leges nō dedignaret sacris canonibꝫ obedire. Hec est mutatio dextre excelsi. Igitur vincere si vis: disce pati. Signū pfecte prudētie est imprudentē ac isufficientē se estimare. Ipsa enī tpalium rex ꝯtinua mutabilitas oēm humanā prouidentiā deridere solet.

Clemens alexandrinus philosophus.

Alexander Narcisci successor magistri origenis.

Imperatores.

Panthenus stoycus affricanus historicus

xviij. m̄. vi.

Iste helyus vir grandeu⁹ inuitus accepit principatū. nūq̄ accepit mūera. nūq̄ ad vlciscendū seductus est. Sexto mense interempt⁹ ē a Iulio ambigēte iperiū. s̄ nō pfecit. ꝛ sic fecit scm̄ ē ei a seuero. Iste seuer⁹ genere affer. destitutū imperiū adept⁹ tria ciuilia bella cōfecit. pmū nāq̄ iulianū inuasorē impīj expugnādo occidit rome. secūdo: ꝯ picenniū. tertio in gallia ꝯ albinū sociū iuliani cū mlto vtriusq̄ partis sanguine bellauit. ꝛ vicit. Hic natura seu⁹ mltis sp bellis lacessit⁹ fortissime eādē rempublicā s̄ laboriose rexit. Parthos et .

Symachus quartus diuine legis interpres.

Anno mundi V^m CCCLXXXIII. V^m CCCXCIII.

Pape

De opido nicopoli Grecus ex patre habundo. m̄. vi. diebus. vi

Afer ex patre felice diebus. xij

Anno christi CLXXXIIII. CXCIIII.

Iste eleuterius iuxta ordinationem aplōx cōstituit. vt nulla esca vsnal' repudiaret a xp̄ianis q̄ rōnabilis eēt et hūana. Itē q̄ null⁹ a suo gradu deijceret: nisi pus accusat⁹ ꝯuinceret. exēplo dn̄i q̄ iudam accusatum nō sustinuit. ꝛ q̄cq̄d interī inter aplōs egit pro dignitate mysterij tantū pmansit. Itez vt absente eo cui⁹ causa ventilat sententia nullaterius proferatur. Misit etiā legatos lucio regi britox qui euz cum populo suo baptisauerunt. Tandem martyrio coronat⁹ sepelitur in vaticano apō sanctum Petrum.

Iste Victor propter dissensionem de termino pascali celebrauit conciliū in alexandria palestine. cui ipe interfuit. ꝛ narcissus ꝛ theophilus ꝛ hyreneus ꝛc. viri scī. Ubi statutum est q̄ semper dn̄ico die pascha celebrari debet obseruata luna. xiiij. aprilis vsq̄ ad. xxi. q2 tantus vel circa est saltus lune. ꝛ postea reditus. Hoc aūt factum est ne iudaizare videatur ecclesia. Plures tūc epī asie ꝛ orientis cum iudeis postea celebrabant. Itē statuit q̄ exigente necessitate vbiq̄. et in omni aqua naturali possit conferri baptisma. Tandem martyrio coronatur. sepultus apud sanctum petrum in vaticano Anglia que quondam Britania dicta est ad fidem ꝯuertit solēniter. rege Lucio pmū baptisato. deinde subiectus populus eius exemplo fidei colla submisit pacifice. Fuganus et damianus quos eleuterius papa submisit. primo illic predicauerunt.

Leonides pater origenis pro christo decollatur. et martyr efficitur. et origenes tūc. xvij. annox se cū pre martyrio obtulit. s̄ impia mr̄is fraude ipedit⁹ totū pr̄imoniū pdidit eo q̄ xp̄ianus esset ꝛc. Ipse aūt docendo scolares grāmaticā. mr̄em et. vij. frēs secū pascebat.

Heu heu vbi mãsit antiquoꝝ romanoꝝ tanta ꝓbitas. strẽnuitas. legalitas. ac incõpabilis prudẽtia ⁊ honestas. Siqdem h̃ tpe imperium ad manus stultorum deuenit Nota ꝙ stult⁹ si se stultũ putat adbuc aliqd de lũie natural' intelligẽtie habz. Sz si sapientẽ estiat: tũc ɔpleta est stultitia eius. nec erudiri pt. sz sapientes ꝑsequit. stultosqꝫ sibi sociat

Iste anthoni⁹ p̃re aspior vixit. libidinis impatientissimus fuit. ita vt nouercã suã duceret i vxorẽ pãpinianũ iuriscõsultũ ⁊ doctrie legal' thesaurũ occidit. Et sic fecit factũ est ei. qꝛ ab hostibus circũuentus occisus ẽ pessim⁹ ipe cũ gaudio ml'toꝝ. Nota ꝙ hic mos stultoꝝ sp fuit. si potentes sũt sapiẽtes ꝑsequunt. qbꝰ sublat' nce ẽ vt ipsi ɔ̃pe ant. Solus ei intelligẽs gubernacl'a possidebit. vt dicitur prouerbioꝝ. i.

bassianus filius seuere.

Arabes. adiebinos iudeos ⁊ samaritas superauit. et ml'ta toto vrbe romano impio recuperauit. In studijs ciuilibꝰ et philosophia clarus fuit. Quintã persecutõem in xp̃ianos suscitans ml'ta isortunia passus est. In britania post grauia prelia firmissimã vallẽ muniuit. c. xxxij. passuum cũ turribꝰ crebris. ⁊a mari vsqꝫ ad mare perduxit. ibiqꝫ apud eboracũ opidũ morbo obijt.

Hyreneus lugduñ. epus cũ magna multitudine cleri et populi martirio coronatur.
Audetius subdyaconus discipulus sancti policarpi martirisatur.

V⁹CCCCIII. V⁹CCCCXIII.

Romanus

ex p̃re habundo.
m̃. vi. diebus. x.

Romanus

ex patre dimetrio
v. m̃. ij. diebus. x.

CCIIII. CCXIIII.

Iste zepherinus statuit vt oẽs xp̃iani. xij. ãnoꝝ. i die pasce sacramẽtũ eucharistie accipere debeãt i publico ⁊ oĩa vasa altar' vl' vitrea l' stãnea eẽnt. ñ lignea sic antiquit⁹ fiebat ɔsecratio p̃ciosi sãguis i ligneis vasis. vñ crescẽte tpe subcreuit ⁊ dec⁹ eccie. qꝛ vitrea p⁹ ꝓhibita sunt. vt ptz de ɔse. di. i. c. Uasa. ⁊ ml'ta alia statuit salubria. tandem martyrio coronatur. sepultus in pace christi.
Arthemonis hereticus dicit christum esse purum hominem. et absqꝫ deo. ⁊c. Plures habuit qui hãc heresim tenuerunt.

Iste calixtus inter cetera que fecit bona cimiterium i via appia extruxit. vbi martirum milia sepulta sũt Hoc iam dicitur cimiterium beati calixti. Iste statuit ieiunia quatuor temporum obseruari. Ipse fecit ecclesiam beate Marie trãs tyberim. Ipse celibatum vniuersis sacerdotibus induxit. Tandez martirio coronatur sepultus in cimiterio suo.
Ulpianus iurislegalis consultus maximus. vt patet in corpore iuris ciuilis per totum.
Origenes doctor egregius: ac sanctitate vite incomparabilis. clarissimus habetur in ecclesia dei. De hoc tempore semper extrema reperimus scripta. quidam dicunt eum optimũ quidam pessimum fuisse. Supra modum miruz est ꝙ viri grauissime auctoritatis ac sanctissime vite ita contradictorie de ipso scripserunt. Uide in historia ecclesiastica li. vi. ⁊ alibi. ⁊c. Cõcordiã super his repire nõ potui. An ãt sit saluus vel nõ: domino ɔgnitum relinquimus ⁊c. Grandis laborintbus a diuersis text' de samsone. salomone. traiano. et isto origene. an videlicet saluati sint. an non que quia sine periculo nesciuntur. nec etiam ecclesia certificata est de his. domino totaliter committenda sunt.

Iste alexander habuit matrem xpianã noie mameas cũ q̃ originem p̄sbyteꝝ audire curauit. Hic fuit virtuosissimus ⁊ rẽpublicã salubriter gubernauit consilio vlpani vsus qui fuit legal' scientie princeps xersen regẽ p̄saꝝ magno bello opp̄ssit. ⁊ corp⁹ sancti thome apl'i iussit trãsferri de india ad syriã. ⁊ sic veit ad edissã ciuitatẽ abagari. in q̃ l'ra scp̄ta habebat' de manu saluatoris. tandẽ etiã iste alexander tumultu militari occidit' apd̄ magũciacũ

Sexta p̄secutõ ecclesie scã ẽ iussu maximiãi: s; ñ euasit ĩpunit⁹. q2 statĩ ĩfect⁹ fuit p⁹ q̃ p̄seq̄ xpianos cepat hic p̄cipue ꝯ prelatos et clerum fuit.

Imꝑatores

macri⁹ ãthõi⁹ aureli⁹ — anno. i — ã. iij.

alexãd̃ mamee an. xiij.

Barbara

Palmati⁹ cũ vxore et oĩ familia

maxi/ min⁹. ã. xiij.

Iste macrin⁹ cũ filio suo diodumeno inuasit ĩperiũ. ⁊ militari tumultu occiditur. Iste anthonius obscenissime vixit. ⁊ ideo cum matre occisus fuit tumultu militũ sicut et macrinus

Quĩta editio reꝑta est hoc tp̄e iericho cuius autor ignorat' ⁊ iõ dicit' cõmuniter vl'gata

Cecilia martyr
Tiburci⁹ mar.
Valerian⁹ mr̄
Felix martyr

Lucian⁹ mr̄
Ciricus mar.
Mertina mar.
Priuat⁹ mar

Iste maximin⁹ nulla senatus voluntate imperator factus tãdẽ deuictis p̄this ⁊ germanis ab exercitu tertio anno occiditur:

Anno mundi V^m CCCCXXIII. — V^m CCCCXXXIII.

Pape

Romanus

Mar. vrban⁹ p⁹ ã viij — Romanus. — .m̃. ix. d. xxi

Mar. Põtianus. ã. v — Grecus. — m̃. ij. d. i.

Mar. Antheros. ã. iij — m̃. i. d. xi.

Anno christi CCXXIIII. — CCXXXIIII.

Iste vrbanus genere nobilis ab infantia xp̄ianus. multos ad fidem conuertit. Omia sacrata mysteria fecit argentea vel aurea vel stannea. Tandem martyrio coronatur. sepultus cũ sancta cecilia. ⁊c̃. Predia cepit eccl'ia possidere tempore huius. de quibus clericis et notarijs sumptus deputabat q̃ gesta martyꝝ ꝯscꝑserũt. antea viuebãt more apostolico q̃ in actibus apostolorum scribitur.

Iste pontianus vt d2 statuit vt psalmi die noctuq; p oẽs ecclesias cantarent'. et vt ante celebrationem misse sacerdos. Confiteor ⁊c̃. p̄mitteret. Hic in exilium missus in insulam sardine ibidem martyrio coronat'. Sanctus fabianus corpus eius reduxit romam et sepeliuit in cimiterio sancti Calixti.

Iste antheros cõstituit q̃ episcopi de sede in sedẽ possent transferri: et vt gesta martyrum cõscriberentur tandem martyrio coronatur. ⁊ sepelitur in cimiterio sancti calixti.

Anelinus mr̄. Maximus mr̄. astorius mr̄. Calopedi⁹ mr̄

Nota q̃ in quibusdam historijs habetur q̃ ciriacus successit pontiano immediate. et papatum dimisit. vt cũ virginibus martyrio coronaretur. sed ratio temporis hoc nõ permittit. vt patet in legenda vndecim miliuꝫ virginũ.

Iste gordianus adhuc puer deuictis pthis a suis fraude occisus est.

Iste philippus .xxxiiij. ab augusto imperator creatus est. et filium suum philippum consortem regni fecit ambo xpiani fuerunt. et primus omnium imperatorum xpianorum. hic caput est. et post tertium annum imperii sui ad gloriam xpi celebrauit cum ingentibus ludis millesimum annum vrbis condite. Tandem fraude decij occiditur.

Septima persecutio ecclesie facta iussu decii acerba nimis. sed non diuturna. quia sicut contingit prioribus sic illi quia statim occisus fuit.

Gordiannus an. vi.

Philippus annis. vij. Xpianus

Decius annis iij.

Mirum spectaculum circa hec tempora fuit videre de duplici genere martyrum scilicet xpi et demonum. Martyres xpi fuerunt sancti pape et alij prelati cum fidelibus suis subditis. qui pro christiana republica in fide sancta trucidabantur. Martyres diaboli fuerunt imperatores et ceteri principes cum militibus suis qui pro republica et demonum cultura se et suos interficiebant vt regnare possent. Par pena: sed dispar causa. Non mirum esse debet quod christus habet martyres: sed valde mirum est quod diabolus habet martires. Uerum martires diaboli et mundi

Iste decius totus tyrannus inuasit imperium interfectis duobus philippis dominis suis. et sicut fecit: factum est ei. quia cum filio suo occisus

Vᵒ CCCCXLIII.

Romanus

mr Fabianus an. xiij

Vacat pre fabiano m. xi. diebus xi

Scisma primum in ecclesia dei fuit circa hec tempora. quia nouatus contra Cornelium tenuit se pro papa: licet non esset.

CCXLIII.

Hic sanctissimus fabianus cum defuncto papa cum ceteris fidelibus expectaret futuri pape electionem. subito columba candida sup caput eius descendit dicens. Rome episcopus ordinaberis. Ob hoc statim electus fuit. Hic statuit crisma singulis annis in cena domini consecraret. vt patet de conse. di. iij. c. litteris. Ipse etiam diuisit regiones dyaconis qui gesta martyrum integre colligerent. Tandem post multa que sanctissime gessit martirio coronatur sub decio. sepultus in cimiterio sancti calixti. Cuius festum agitur .xx. februarij.

Agatha virgo et mr.
Septem dormientes
Abdon et sennen mres.
Antholia virgo et mr.
Uictoria virgo et martir
Moyses presbyter et mr.
Maximus presbyter et mr.
Nicostratus dyaco. mr.
Serapion martyr.

Appolonia virgo et mr.
Alexander episcopus hierosolimorum martyr.
Affricanus iulius floruit in scripturis ecclesiasticis nominatissimus.
Dyonisius alexandriorum eps. discipulus Origenis multa scripsit

¶ Triphon puer qui demones expellebat in nicea passus est.
Porphirius philosophus qui scripsit predicabilia. maximus hostis fidei stolide contra veritatem catholicam latrauit. Cuius vesaniam sancti doctores compescuerunt. nec vltra profecit. nec intellexit de quibus affirmauit. ¶ Ciprianus gloriosus doctor. et eps carthaginensis clarus habetur. et post martyrio coronatur.
Nouatus presbyter ecclesie romane. ambiens episcopatum factus est hereticus. lapsis spem venie denegando. Concilium autem sexaginta episcoporum contra eum tempore decij fuit congregatum in quo damnatus est

D

Iste gallus cū volusiano ciuile bellū mouentes ꝑ emilianū interfecti sunt. Et emilian⁹ occiditur .iij. mēse. Iste valerianus ꝓmū satis bellicosus fuit ꝛ victoriosus s. ſꝫ postq̄ xp̄ianos ꝑsequi ceperat stati capt⁹ fuit a rege ꝑsaꝝ ꝛ in vilissima seruitute apd̄ eos ꝯsenuit. Ob qd̄ territ⁹ gallian⁹ pacē ecclesijs restituit. Sꝫ qꝛ nō plene vindicauit christianoꝝ sanguinē ꝫ pluribus bellis attritus fuit romanorum exercitus. Tandē pius dn̄s nō dimisit rempublicam oīno periclitari. qꝛ multi tyranni illico fuerūt īterfecti. ꝛ ꝓsperitas rediijt ī ſpata. vide orosiū

Imperatores — Gallus cū volusiano. ā .ij. — Valerian⁹ gallien⁹. an. xv.

Ꝯ quotidie inueniūtꝛ ꝛ in magno numero. xp̄i aūt nō sic. Quot hodie ꝑ mōi pompa. carnis delicijs. terrenis diuitijs libēter agonisant. ꝛ tandē nemie cogēte volūtarie succūbūt. sed xp̄s nemine precepit vt fideles occideret: licet ad breue tp̄s ꝭ fieri ꝑmiserit. Uide quō nō ē gl'iandum martyribus nostris: quasi aliqd dignū gesserūt ꝑ eterna gl'ia. qn̄ sicoī tp̄e videm⁹ decertasse vanos ꝑ īfamia falsa. vtꝫ ꝑ Augustinū de ciuitate dei. li. v. Uide pulchra ibi ꝛc.

Priscus mr̄ — Malchus mr̄ — Marinus mr̄ — Fructuosus martyr.
Patrici⁹ mr̄ — Prothus mr̄ — Iacinct⁹ mr̄. — Eugenia mr̄ — Claudia martyr.

Anno mundi. V^m CCCCLIII.

Pape — mr̄ Corneli⁹. ā. ij. m̄. ij. d. x — Romanus — mr̄ Luci⁹. ā ij m̄. ij. d. .iij. — Romanus — mr̄ stephanꝰ. i. ā. ij. m̄ .ij. d. xv. — Romanus. — mr̄ Sixtus. ij. an. ij. m̄ xi. dieb⁹. vi. — Romanus

Anno christi CCLIIII

Iste Cornelius celebre nomē sanctitatis hꝫ ꝛ sup moribꝫ caducū singulariter accepit potestatem a dn̄o. Hic corpa scōꝝ petri et pauli leuauit. et honorificētius reposuit in locis decētib⁹ cūꝫ beata Lucina. Tandē cum multis alijs mr̄io coronat̄. Ipse sanciuit vt sacerdotes pro certa causa iurare possēt si vellent.

xl. mr̄es rome. ccc. in affrica Et alij infiniti passi sunt.

Eusebius martyr.
Habundus martir

Iste luci⁹ statuit vt duo ꝑsbyteri ꝛ .iij. diaconi sp cū eo sint. ꝛ sequātur eum in oī loco ꝓpter testioniū probitat̄. l. iꝫ ꝯscīe securitas sufficeret sibi ꝑ sua salute. tn̄ ꝓpter maliuolos oēꝫ ep̄m habere bonuꝫ nomē apd̄ eos q̄ foris sūt. vtꝫ ꝺ ꝯse. di. i. Iubem⁹. tādē mr̄io coronat̄ sub valeriāo

Cesari⁹ dyacon⁹. mr̄
Iulianus martyr
Concordia martyr.
Cirilla filia decij

Iste stephanus statuit ne aliquis vestibus sacris: preterq̄ ad cultū dei vtatur vtꝫ de cōse. di. i. Uestimēta ꝛc. Tandem mr̄io coronat̄ ī celebratōe misse. qꝛ tēplūꝫ martis oratōe subuertit.

Quirinus martyr.
cclxxij. mr̄es rome
Abacuc martyr
Leonti⁹ cōsularis.
Felix martyr
Hyreneus martir
Trophia vxor decij

Iste sixtus fuit pater spūalis scti laurētij. ꝛ statuitq̄ missa super altare fieret quod antea n̄ fiebat Tādem mr̄io coronatur cum alijs plibus sub galieno. q̄ alieno nomine dicitur deci⁹ ꝑm vincētium et alios. et hec verior positio ē. vt ꝑtꝫ ī legēda scti laurētij.

Laurenti⁹ martyr.
Felicissim⁹ martir
Agapitus martyr.
Romanus mr̄.
Ipolitus mr̄.

Octaua psecutio facta est iussu valeriani pter quã grauissime plagati sũt romani. Ja3 ei sub decio cõmunis pestilẽtia fuit in oĩbꝫ mũdi ptib⁹ qcũqꝫ edicta nephario dispsa fuerũt. S3 hec vltio grauior totũ humanũ impiũ corrupit ꝗusqꝫ nedũ factores s3 etiã ꝯsentiẽtes tãto facinori deleret. Nã vndiqꝫ bella surrexerũt. ꝛc. Et dacia trans danubiũ in ppetuũ aufferẽ. Et videẽ eẽ pma diminutio rõani impĳ. q nõ fuit recupata. Nona psecutio eccl'ie fit iussu aureliãi i q m'lti passi fuerẽ. Fulmẽ q3 de celo cadẽs irẽ diuĩe signũ. pncipẽ terruit. ꝛ ad reuocã dã sniã3 monuit. sꝫ q̃ noluit iõ stati pĳt

xvĳ.

Iste claudius gothis nobilissime triumphauit. qui ia3 per. xv. ãnos illiricum macedoniãqꝫ vastarũt. ꝛ ideo statuã auream meruit. et morbo interijt.

Scabellius hereticus negat christum filium dei esse.

Iste aurelianus pmo xpianis benign⁹ fuit. qrẽ vbiqꝫ glõse triumphauit pcipue ꝯtra gothos. s3 prauoꝝ ꝯcilio decept⁹ cũ xpianos seuissime psequereẽ nunqꝫ post bonum diem habuit. et statim occisus est.

Iste tacitus bon⁹ fuit. sed paꝝ regnauit occisus in pontho.
Iste florianus nõ fuit impator. sed forte cesar etiã occis⁹ i tharso

V⁹ CCCCLXIIII — V⁹ CCCCLXXIIII

Grecus.

xĳ.

Roman⁹

Tuscus
p. die. iiĳ.

CCLXIII — CCLXXIII

Iste dyonisius distinxit prochias mãdãs qꝫ postores cõtenti esse debent terminis suis. Cimiteria cõstruxit in vrbe pter penitentias et baptismata. vt. xiĳ. q. i. Eccl'as. Tande3 mr̃io coronatur. sepultus in pace christi.

Iste felix statuit supra memorias mr̃m missas celebrari. Itẽ festum dedicationis ecclesie singul'is annis statuit agi. tãdem mr̃io coronat ur. sepultus in eccl'ia sua ꝛc.

Iste euthirianus sanctissimus ac deuotissimus p diuersa loca. cccxliĳ. martyres sepeliuit mãu sua Hic statuit vt fruges sup altare ꝛ fabe bñdiceret Tandem martirio coronaẽ sepult⁹ in cimiterio calixti. Marcus ꝯfessor fm qsdã historias ponitẽ in linea papaꝝ et qꝫ post felicẽ tenuit sedem ãnis viĳ. Hic solus euasit martyrium inter tot cõtinuas persecutiones. sepultus in ecclesia sua in media rhoma. sed damasus et vincentius ꝛ martin⁹ non faciunt mentionem eius.

Manicheoꝝ heresis impĳssima et grossissima exoritur a quodam manes parso. Barbaro morib' ꝛc. Hic posuit duo principia

Victor — Victorinus

Colũba vgo et mr
Theodora
Leonilla
Cornelius
Ciprianus

Quirinus mr
Simphorian⁹
Agapitus
Priscus
Paulus pmus hereita clarẽ vtutib'

Patroclus.
xlviĳ. martyres.
cccxlĳ. mres
Maurus

Maria egiptiaca que peccatrix fuit mirabilẽ penitentiã egit in deserto p annos. xlvĳ. h' tpe fuit. Vel scdm alios anno dñi. ccc. lxxx. Vitã eius scripsit abbas Zozimas. ꝛ h magis videtur.

Decima psecutio ecclesie fit iussu Dyocleciani z maximiani q omib⁹ pcedetibus gravior fuit. z decē ānis duravit. In tm fervebat. vt in. xxx. dieb⁹. xx⁹. coronarent. eccl'ijs z sacris libris cōbustis.

¶ Iste Probus victoriosus fuit. multa bella pfecit. honosu z z pculū apud agrippinā interfecit. Ipse aūt a militib⁹ apud firmum occisus est.

Iste dyoclecianus obscure nat⁹ supbissimus fuit. multa bella cōfecit. maximianū primo cesarē deinde Augustinū fecit propter necessitatē belloꝝ. et galeriū et pstantium cesares tandē p multā sanguinis effusiōez restituto regno in pria terminos

Imperatos

merlano. ānis. ij.

pores ambo purpurā dpo suerūt vt iuniore s substituerēt. et ipi privato ocio psenescerēt. tādē dyoclecian⁹ veneno obijt

Iste car⁹ bellū cū pthis gessit. et fulmine per cussus interijt.

Cōcilium antiochenū contra paulū famosetanum hereticū in q dampnatus idē fuit. z episcopatu privatus.

Claudian⁹
Papias
Alexander.
Felicianus
iiij. corōati

Dioscor⁹
Babilus.
Longin⁹
Sēpniā⁹
marcelliā⁹

Serapion
Carposor⁹
Hereon
Victor
Ursus.

Mauricius dux exercitus thebeie legionis cum eadez legione coronatus apud sedunum.

Anno mundi. V^m.CCCCLXXXIII.

Pape.

Romanus ex patre profecto. ij. diebus. xxij.

Anno christi CCLXXXIIII.

Iste gaius constituit vt nēo epos vel alios clericos apd iudicē secularē audebat accusare. z q paganus vel heretic⁹ cristianū accusare nō possit vel notam infamationis ei inferre. itē q gradatiz qui dignus est ad ordies ascendat vt scz prio sit hostiarius. deiñ lector. exorcista. acolit⁹. subdiacon⁹. diaconus. demū psbyter. hic fugiēs psecutōz in criptis habitādo. tandē martirio coronat'. Eius festum agit' x. kalendas maij.

Castorius cum uxore xxi⁹. martyrum Basilius cum septem.

Iste marcelli⁹ ob seuitiā psecutionis conpbensus tria grana thuris in sacrificiū idolis imposuit. sz postea publice pēituit. z capitalē sniam p fide suscepe rit. Corp⁹ aūt eius in sepulcrū. xxx. dieb⁹ iacuit pp̄ter timorē anathemaṫ. sz postea iussu sci petri a marcello humatū ē iuxta pedes ei⁹ Ei⁹ festū agitur. xvi. ianuarij.

Petr⁹ Erasm⁹
Juliana. Cristina
Leōn⁹, Theophil⁹

Sebastianus
Ciriacus
Eufemia
Crisantus
Nicostrat⁹
Claudius
Maurus
Drontius
Marcus
Trāquillin⁹
Tiburcius
Victorian⁹.
Castulus
Zennas
Dorotheus
Bonifacius
Justina
Dorothea

Crisogonus.
Felix
Hilaria
Daria
zoe uxor nicostrati
Jason
Dyodorus
Maritianus
Policarpus.
Cromatius
Vincentius
Simphorianus
Cesarius
Nobilis
Gorgonius.
Pelagia meretrix convertitur p abbatem veronem

Georgi⁹
Pācratius
Blasius
Primus
Felician⁹
Albanus
Uitus
Modest⁹

Pax ecclesie reddita ē p ꝯstantinū ⁊ intim firmata vt quicunqꝫ lederet xpianū pu niret. Hec reuera est mirabilis mutatio dextre excelsi. iuxta illud ps. Filia babi lonis misera. btūs qui re. ti. retribu. ꝛc. Templa etiam idoloꝝ ipso iubente clau sa sunt. et probibita sacrificia. iuxta illud Esaye pphe. Dij qui nō fecerūt celum et terrā: pereant de terra. Incredibile ēm fuit h suspicari ꝙ vnqꝫ humanū genus ab h errore posset absolui. in quo a dieb⁹ nini regis assirioꝝ vsqꝫ ad hec tpa per annos. ij ⁹. ccc. erat miserabiliter implicatū. vere digitus dī est hoc. et magna mi sericordia eius. non hominis meritum.

galeri⁹ ꝯstāti⁹ ānis. ij

ꝯstāti⁹ magn⁹ an. xiij

Crescētia
Anastasia.
Dōatian⁹
Rogatian⁹
Cosmas
Damianus
Quirinus.
Uitalis
Agricola

Isti duo pacifice diuiserūt sibi ipiū. sꝫ n diu vixert. ⁊ grādis al tricatō. ⁊ ciuilia bella postea o/ oriūt. q oīa sub ꝯstantino quie/ rūt. Alij etiā cesares tūc creati fuerūt q xpianos maxime perse qbant ꝗꝝ maxenti⁹ vn⁹ fuit

Iste constantinus impator gliosissimus celebre nomē reliquit. in bellis victoriosus. in gubernan da republica prudens. in negocijs fidei icompa biliter deuotus. ei⁹ pietas ⁊ sci tas ex mltis scōꝝ libris adeo emi cat. ꝙ indubie iter sanctos an numerādus ē. Greci dicūt eum in fine vite sue monachū effectū et eusebius et orosius et alij di ligenter facta descripserunt.

Pantbaleon
Katherina
margaretha
Lucia virgo
Agnes
Cristofer⁹
Simplicius

v⁹ ccccxiii — v⁹ iiii.

Romanus

martir marcel lus pm⁹ — Grec⁹. ā. v. d. xxij

martyr eusebi⁹ ā. ij. m. — Afer vi. dxxv

martyr melchi/ ades. ā — Roman⁹. iij. m. vi. dieb⁹. viij.

Silue. a xxiiij m. r. d. xxi

ccxciiii — cccıııı.

Iste marcellus magnā hūit cuꝫ maxētio altricatōeꝫ dicēs. Bōi principis ē ecclīas ꝯtritas repa re. ⁊ dei sacerdotes honorare. vt re. ⁊ dei sacerdotes honorare. vt patet. xcvi. di. Itē statuit ꝙ ꝯci/ liū gn̄ale n possit celebrari sn̄ au ctoritate pape. vt patet. xiij. di. c. synodū. Itē elegit. xv. cardina/ les i vrbe pter sepulturas ⁊ bap tismū ꝛc. Tandē post lōgā custo diā iumentoꝝ in custodiā publi cā reclusus morit tyrānide ma/ ximiani. sepultus in cimiterio p scille via salaria

In anglia pene tota fides extin cta est hoc tpe a maximiano. Silr et Treueris a rictionaro

Iste eusebius ex layco in pa/ pā assumptus est. fuit ēm me/ dicus qd sepe factum constat tpib⁹ anteriori bus. h statuit vt laycus suū ep̄m accusare n pos sit. nisi fide ex/ orbitaret. vt. ij. q. vij. c. Layc⁹. ꝛc. Tandē mrio coronatur sub maxentio ꝛc.

Iste melchiades statuit ꝙ die dn̄ico ⁊ feria qnta nullo mō deberet ieiuni um obseruari pter reue rētiā dn̄i: vl qꝛ illos dies pagani qsi sacrū ieiuni uꝫ celebrabāt. d cō. di. iij c. Ieiuniū. Tādeꝫ mrio coronatur sicut omnes pdecessores eius
Et nota ꝙ h est vltimus martyrum a scō Petro xxxiij. in ordie pōtificū romanoꝝ q oēs sangui nē fudert p testamēto scō Et tūc laudabile fuit fm gregoriū ep̄atū appetere

Iste siluester gli osus ꝯfessor xpi mltiplr ecclesiā dcorauit tā i scp turis q̄ in mira culis admirabilis fuit dcreta mlta statuit. hereses dānauit. p̄rimo niū bti petri. s. re gnū italie cū to/ ta vrbe a ꝯstāti/ no suscepit. ⁊ ad cultū eccie ꝯuer tit. helenā cū iu deis baptisauit ⁊ alia ifinita scō fine ꝯsūmauit.

Anthonius abbas sanctissimꝰ potẽs in opẽ ⁊ sermone clarissimus vniuerso orbi habet. Pafunciꝰ discipls eiusdẽ anthonij. Et alij sci heremite et monachi in desertis locis h tempore claruerũt
Eusebius cesare palestine eps dinis scripturis studiosissimꝰ fuit.
Sozimus abbas q mariã egiptiacã reperit. tñ quidam libri dicunt q fuerunt ambo tempore Ualentiniani
Helena regina mater ꝯstãtini mulier sancta et admirãde deuotionis et actiuitatis. crucẽ xpi reperit. lxxij. collegia fundauit. totũqꝫ statũ ecclesie incomparabili feruore glorificauit.

Imperatores

Cometa apparuit ante morte Constantini. vñ dic macro. q mors constantini denũciata est p stellã crinitaʒ inusitate magnitudis quaʒ greci cometã vocãt. Sequũt mala infinita q diu durabant.

Constantia filia cõstãtini magni virgo sancta cũ mltis alijs in scto ꝓposito dño seruiuit. Hec leprosa fuit sicut pater eius. sed meritis beate agnetis mundata fuit.
Nicolaus episcopus mire ciuitatis sanctus per omnia et venerabilis habetur.
Athanasius eps alexandrinꝰ doctor gliosus ⁊ ꝯstãtissimus ꝓfessor edidit symbolũ. Quicũqꝫ.
Patriciꝰ eps egiptior q oculũ in ꝓsecutõe amisit. Arrius hereticus pessimus totꝰ ypocrita asserit trinitatẽ ꝑsonar. sed vnitatẽ eẽntie negat. sup modũ ista heresis afflixit ecclesiam.
Siluester papa antequã alia concilia celebrarent cõuocauit. cclxxij. epos. et castim. et alios hereticos ꝯdemnauit. et plura cõstituit decreta.

Anno mundi. Vᵐ DXIII — VᵐDXXIII.

De possessiõib ecclesie quas prelati circa hec tempora hre iceperũt: grãdis altricatio sepẽ iter doctores fuit. qbusdã dicẽtib q iustũ et vtile eẽt. q eccĺia i tpalib abũdaret ⁊ honore terrenũ haberet. alij eꝫ q nõ. nec mir. qcqd ei eccia dt vl fac: aut hꝫ: signũ ẽ cui ꝯdĩ. elegit diu i paupertatem ⁊ penuria viuere: signũ ẽ cui ꝯdĩ. suscepit deiñ grata oblata tpalia. signũ ẽ cui ꝯdĩ. sꝫ si diligẽter aduertimꝰ: tũc apte iuenĩꝰ q dñs h pdixit ⁊ pmisit electis suis. s. q eẽnt recepturi agros cũ ꝑsecu-

Anno christi CCCXIIII. — CCCXXIIII

tionib. vtꝫ Mar. x. dicẽte btõ petro ecce duo gladij h. dñs rñdit sufficit. vbi btũs berñ. scribẽs ad eugeniũ papã dt q vtrũqꝫ gladiũ xpi ordiatõe pp suscepit. alioqn ñ dixissꝫ suffic. sꝫ nimis ẽ. gladiũ spũalẽ p seipꝫ. sclarẽ siue materialẽ p alios regit. s. p ꝑsonas laycales. Scũs ãt thomas talẽ forma t ratõem ex dictamine iuris natural ⁊ diuini. Ex q tota christiana vita ordinat pncipaliter ad finẽ spũalẽ nõ tpalem. iõ summus pontifex q est vicarius xpi in terris cui ꝯmissa est huiusmodi ordinatio debet hre plenã potestatã pcipiendi xpifidelib p ꝑsecutione huius finis tanqꝫ architector. q ei ad quẽ ptinet vltimi cura finis subdi dñt illi ad q̃s ptinet cura añtecedentiũ finitũ et eiꝰ impio dirigi. Qui debet eñ vti armis imperat fabro qualia debeat facere arma Et q finis iste ẽ dignissimus. s. consecutio celestis glie. iõ sacerdotiũ ecclesie est sublimius cuicũqꝫ potestati terrene. quare ecclesia dicit sanctũ regale sacerdotiũ. cui oẽs reges christiani populi oportet esse subiectos sicut ipi dño iesu christo a quo hoc regale sacerdotiũ deriuatur. Tãto siqdem est regimẽ sublimius qnto ad finẽ altiorẽ ordinatur. Uñ patet q in lege christi reges debent sacerdotib esse subiecti. quare mirabiliter diuina pudẽtia factũ vt est in romana vrbe quã ds puiderat xpiani sacerdotij pncipalẽ sedẽ futurã. hic mos paulatĩ inolesceret. vt ciuitatis rectores sacerdotib subdirent. Sꝫ si xpiana religio pncipalr eẽt instituta ppter tpalia conquirenda. tunc reges essent preponendi sacerdotibꝰ. sicut olim fiebat in veteri legi. et in paganismo vbi totꝰ cultus diuinor tenebat ad illũ finem vt temporalibꝰ bonis abũdarent. Hec Thomas. Sancta Brigitta libro quarto. ca. lxxvi. scribit q beata virgo Maria hec verba sibi dixerit in quadam reuelatione. Ecclesia dei primis temporibus pauper erat in temporalib voluntarie processu vero temporis vt amici dei feruentiores et expeditiores essent ad predicãdum verbũ dei. et vt sciretur q ñ diuitie male sunt: sꝫ abusus ear. iõ sub siluestro ⁊ alijs bo-

Persecutio .xi. ecclesie fit iussu constantij arriani. in qua grandi turbine fides subuersa fuit. multi martirio coronati. multi exilio dānati. et xpiani sup altare mactabant. sic pdicit in bti s athoni.
Isti tres fuert filij constātini magni: sz nihil pzne ptis in eis fuit. q propter tā status reipublice q3 ecclesie valde turbatus fuit. regnū eni diuiserūt. et ciuilia bella gesserūt in quibus constantinus et constans perierunt. et sic totū regnū constantio prouenit. qui arriana heresi deprauatus catholicos psequitur. et multa bella surgūt. ita vt nullā deinceps quietem haberet. Tandem inopinata morte pueni infeliciter obijt

Hibernia conuertit ad fidem p quandā ancillā captiuā annis .xxiiij. Symō archiepo zeletie martizatur in pfide .xvi. martyr. et alij infiniti passi sunt.

Ista sacrosancta synodus pma d quatuor qr auctoritas ē sic .iiij. euāgelior. iussu siluestri et cōstātini cōgregata fuit i nicea ciuitate bithinie in q fuert cccxviij. epi catholici viri scissimi. miracul glosi. q oēs vnanimi cōsensu arrianū etiā ibidē pntez et cōtumacē dānauerūt. simbolū ediderūt. et fidē exponētes. plīma statuert. vt3 .xvi. di. c. Sexta Synodus.
¶ Donatiste heretici oriūt in affrica sic dicti a qdā donato. Dicūt ecciam tm mō in affrica māsisse apud se. et rebaptisabāt catholicos. diu durauit.

V DXXXIII — V DXLIII.

Romanus

Romanus

CCCXXXIIII — CCCXLIIII

Iste marcus constituit vt symbolū publice in ecclesia cātaret et c. Itē q episcopus hostien. papam cōsecraret et pallio vteret. alexander eps alexandrinus nobilissimus in concilio niceno.

Iste iulius multas psecutōes sustinuit a cōstātio arriano. et p. x. ānos sustinuit exiliū tādē mortuo cōstātio ad sedē suā redijt. et duas basilicas extruxit Tādez btā morte potit sepelit in cimiterio calopodij. ¶ Amos pr .iiij. monachor. Itē alius Amon. ccl. clerici cū alijs monachis et sacratis virginib ab arrianis interfecti sūt. ¶ Pachonius vir clarissimus pr innumerabiliū monachor et monialiū q indifferenter oēs recepit iuxta regulā ab angelo sibi datā in egipto fuit. ¶ Maximus eps treueren. magnus confessor.

Bona temporalia ecclesie data sunt que viri sancti longo tpe ad necessitatem suā solam et amicorum dei et pauperum sustentationem dispensabant. Ergo tales scito amicos dei qui contentant de dispositinoe dei. et ipse videt eos. Hec illa. Dicūt quidā q nedum temporalem sustentationem necessarium fuit ecclesiasticos habere. sed etiā tpalem iurisdictionem ad cōpescendam iniquam audaciam volentium bona ecclesiastica suis appropriare vsibus. nec decuit vt prelat ptāte spūali pditus. potestatē cui imperet ab alio mendicet. s3 ppriā eā possideat Hec oia firmissime pbant ex legendis et dictis scōr patr q tpalia dnia et possessiōes terrenas latissimas iuste habuert. Quis ei audeat dicere q tot sci pōtifices viri vtiq sūme pfectiōis et lrature. miracul gliosi. q oia tpalia arbitrabant vt stercora. qr doctrina fulget ecctia sic sol et luna quor scripta suos lectores sanctispūs igne accedunt. et pl'es ppriā vitam pro defen

Persectio .xij. ecclesie fit iussu iuliani pessimi apostate. q sanguinē xpianoꝝ idolis vouit. s3 non impune. q2 diuinitus occisus fuit p mercuriū scm̄ martyrē iubente beata virgine.
Eunomius hereticus corpe z aīa leprosus. a q eunomiana heresis dr xp̄m n̄ natura s3 grā filiū.
Macedonius hereticus negauit spm̄scm̄ equalē pr̄i z filio. heresis magna. ¶ Lana de celo pluit. ¶ Grando maxima interfecit hoīes et iumenta apud constantinopolim. Flauianus et deodatus. hi choros psallentiū in duas ptes diuiserūt. et vigilias ad sepulturā martyrum instituerunt

Paulius eps treuerē.
Hilarion z donatus
Jmpatores xp̄iani

Paulus simplex disci pulus anthonij: q merito obiecito ad pfectionem venit.

Iste iulianus primo xpiānus demū mōach9 tūc magnus. deīn apostata. tādē cesar z dolo augustus fuit totaliter fidē nitebat destruere.

Iste iouinianus catholicus et bonus fuit s3 parū regnauit

Iste valentinianus deuotus totaliter fuit. z in fide stabilis. diuina ordinatione ad impium venit. q2 enim sub iuliano maluit tribunatū amittere et exiliū perpeti q̄ fidē abnegare. iō retribuēte xp̄o meruit ad impuim sublimari semper victoriosus fuit. saxones et burgūdiōes vicit Juliana martyr ¶ Johannes et paulus martyres

Victorinus Macharus. Donatus grāmaticus mgr̄ Hieronymi.

Anno mundi V.DLIII

Pape

Romanus

Scisma. ij. ecclesie inter liberiū et felicem euenit propter arrianos qbus fauebat liberius et iō tāq̄ hereticus a catholicis deiectus fuit. et felix in papam assumptus.

Anno christi. CCCLIIII.

Iste Liberius primo catholicus feruide ɔtra arrianos processit. et ob hoc constantius arrianus eū in exiliū misit. et clerus de ɔsensu eiusdē liberij felicē presbyterū in papā ordinauit. q amplius arrianos expugnauit intm̄. vt arriani ipi ɔstantiū rogarēt vt liberius restitueref tanq̄ eis magis fauorabilis. et sic liberius reuocatus fuit. et felix deiectus. s3 q2 liberius arrianis fauebat: idē felix cū catholicis eū admonitū et ɔtumacē tanq̄ hereticum de ecclesia eiecerūt. Et tūc scisma factū fuit et psecutio magna fideliū. Et nota q primū romana ecclesia circa hec tpa infamem papā habuit. quia omnes antecessores huius liberij fuerūt sancti et explares. vt supra patet per annos. cccl. zc.
¶ Gregorius nazanzenus doctor egregius in oppido nazanzeno episcopus vel constantinopolitaneū.
¶ Basilius magnus confessor et episcopus cesariū. claruit.

Justina impatrix arriana secrete tpe viri sui. s3 impia vxor pijssimi valentiniani impatoris multū post psequtur catholicos. et precipue ambrosium.

Didimus cecus ab īfantia diuinitus factus ē doctor magnus et eps alexandrinus
Gordianus et epimachus et alij multi martyres.
Rufinus p̄sbyter multa scripsit et historiā ecclīasticā transtulit. Quiriacus episcopus et martyr ¶ Gallicanus martyr.

[O]ssione libertatis ecclesiastice tradiderūt martyrio coronati q̄s inq̄ audebat dicere tales ac tantos tam multos sic delirasse vt huiusmodi tpalia contra iustitiā ac dei voluntatē detinuissent. An nō potius vsq̄ hodie ɔdictores eoꝝ formidabili vidimus morte ɔsūptos. iuxta q̄s i pcatus fuit e is ɔstātius qū paginā impialis testamēti pprijs manibus sup venerandum corpus btī petri i posuit. di. xcvi. ɔstātius. Quis vnq̄ temerator nisi pēituiss3 hāc maledictōē J

Hieronymus presbyter et cardinalis incepit clarescere in ecclia dei de dalmacia oriundus sp sanctissime vite fuit. hereticoꝝ malleus. ac toti⁹ xpiane vitat solidissimũ fundamtũ. doctor pn cipal nõ solũ latinis atq grecis verũ etiã hebraycis lrïs eruditus fuit. Priamus qdaꝫ nobil' de semie troyanoꝝ q i lõbardie ptib venerat: rebellauit ꝯ imperiũ sꝫ mox interfectus ab exercitu romanoꝝ fuit. Sꝫ filii ei⁹ fugiẽtes regnũ frãcie inchoarũt inuitis romãis 7 coloniã extruxerũt 7 ibidẽ vt coloni habitare ceperũt. Marcomitus filius pdicti Priami fuit dux eoꝝ: sed pharamũd⁹ fili⁹ eius fuit prim⁹ rex francie. Colonia aũt añ hec tpa dicebatur agrippina.

valẽs cũ gtião 7 valen. tiniano annis .iiij.

gtian⁹ cũ valẽtinião annis .v.

Burgundi sunt xpiani

Iste valens frater fuit valentiniani. 7 cũ eo diu regnauit. sꝫ timore eius ꝯceptã trusam exercere neqꝗ ausus fuit. sꝫ eo mortuo cũ sol⁹ regnaret catholicos psequit. 7 mõachos ad militandũ reuocauit. tandẽ post multa infortunia ipia morte pũt. tũ cũ aliq̃ pñia occiditur 7 ille nõ longe post iuste a theodosio morte pũitus

Iste gratianus videns rempublicã pene iaꝫ desolatã theodosiũ cesareꝫ fecit q ubiꝗ victor existẽs multa restituit. tandem p maximũ tyrannũ dolo

Synod⁹ ij. ꝯstãtiopo. vniuersal' cl. epoꝝ

contra macedonium hereticum.

Vᶜ⁹ ᵭLXIIII. Vᶜ⁹ ᵭLXIII

felix m. ã. i. m. i Romanus. diebus. ij.

Damasus. an. xviij. m Hispanus ij. d. x.

CCCLXIIII. CCCLXXIII.

Iste felix vir scũs ꝯstantiũ augustũ hereticũ declarãs de papatu eiicit 7 tãdẽ capitis abscisione martyr xpi consecratur.

Iste damasus gloriosus confessor multa laude digna patrauit. adiutus floridissimoꝝ viroꝝ studiis q̃ꝝ grãdis nũer⁹ tpe suo claruit choros cãtãtiũ ordinauit in ecclia. glia pri 7c. post singulos psalmos dicere iussit rogatu hieronymi. In versib dictãdis excellẽtissimus fuit plurimaꝗ scripta reliqt 7 pcipue historiã papaꝝ et martyꝝ. Conciliũ etiã ij. vniuersale id est cõstãtinopolitanum contra macedonium celebrare fecit. Eius festum agitur vndecimo decembris.

Tpe isti⁹ damasi pape vastas illas egiptias solitudines hactenusꝗ diffusas: q̃s pp̃ter sitim et sterilitatẽ piculosissimasꝗ serpentũ abundantiã ꝯuersatio humana ñ nouerat hitatio mõachoꝝ ꝯpleuit. s. arsisius. pichi⁹. pemenes. pastos. zozimas. marina. eufrosia. iosceph. syrus. agathõ achilis. gelasius. arsenius. lucius 7 alii innũerabiles q̃ꝝ ẽ digna memoria.

¶ Ambrosius romanus doctor principal' mittit a velentiniano ad mediolanũ. et statim in episcopũ diuinitus eligitur vt ipe testat in libro de officiis. Rapitur de tribunalib ad infulas. cogimur simul dicere et docere. ¶ Alexius vir sanctus et mire patientie rome claruit.

Martinus episcopus thuronẽ. claruit in gallia vir admirande sanctitatis de pãnonia oriundus extitit. ¶ Johannes heremita sanctissimus qui Theodosio triumphum predixit.

Seuasit. Reuera possumus adducere illud gamaliel. actuum. v. Si a deo est: nõ poteris dissoluere 7c. Tanta siquidem p huius mundi potẽtes pariter et sapiẽtes facta. Legimus cõ

Augustinus carthaginen. de affrica rhetor maximus. et in omni phia ac poetria incomparabilis. is sup omne scibile quod vnquam phi reperire potuerit in iuuentute sua magna difficultate adeptus. circa hec tempora ad mediolanum mittitur. vbi stati a beato ambrosio conuertitur. et in xpi noie postposita manicheorum heresi baptisatur. Hic creuit in doctorem ecclesie precipuum. et hereticorum malleum valentissimum non longe post in epm yponen. sublimatus totam ecclesiam suarum fonte doctrinarum per annos. liiij. abundantissime irrigauit. ¶ Iste theodosius immense religiositatis extitit epo et ecclesie fidelissimus sed deo in omnibus adiutus est a dno miraculis etiam apertis. hostes superans sibi et in omnibus principibus ostendit quantum valeat ad victoriam obtinendam oratio deuota cum lachrymis ab innumeris barbaris circumdatus xpm suppliciter inuocans gloriosus victor non suis manibus sed diuinis triumphauit auxilijs. Nam tela que hostes contra eum miserant retrorsum acta in ipsos atrociter reuertebant. Quod videntes barbari pauore nimio prostrati continuo sese xpianissimo principi subdiderunt. vnde et poeta claudianus licet paganus hoc idem testatur dicens. Omnium dilecte deo tibi militat ether. Et coniurati veniunt ad classica venti. Quam humiliter se habuit in correctione ambrosij: patet in legenda eiusdem. Vide augusti. li. vlti. de ciui. dei. Et quod idola subuerti cum templis iussit. et quod iohannem heremitam consuluit etc. et quod fragrabat magis bnfaciendi caritati quam dominandi cupiditati. Moritur tandem bn disposita republica quam desolatam inuenit. primo stabularius fuit. et propter virtutes promotus est.

Impatores.

Anno mundi V^m DLXXXIII.

Pape

Romanus

Anno christi. CCCLXXXIIII.

Iste siricius statuit vt de ipsa secta manicheorum nullus reciperetur nisi cum tali pacto que in monasterium retruderetur. ibique pniam ageret cunctis diebus. et in fine vite tantummodo viatic cum sumeret. Omnes etiam illius secte quos reperit exilio damnauit.

Priscillianus eps hispanie cadit in heresim pessimam. inde heresis priscillina

Haitanarius rex gothorum persequitur xpianos in terra sua vbi multi martirio coronati

Firminius eps ambianen.

Honoratus et sabinus ibidem omnes sancti confessores.

Placella vxor theodosij de pauperibus maximam curam habuit quibus suis manibus officiosissime seruiuit.

Marcellus episcopus apanie martyr.

Paula vidua sanctissima et filia eius eustochium virgo claruerunt quarum btus hieronymus sepius meminit. vitamque paule dignis laudibus conscripsit.

Theophilus epus alexandrie

Seruacius tongrorum eps qui dicitur fuisse cognatus christi floret.

Seuerinus eps colonien. magne auctoritatis et sctitatis fuit

contra patronium ecclesie pene in omnibus finibus totius christianitatis. vt neque credibile sit quod humano modo potuisset insultus huiusmodi tolerasse. siue aliquid recuperasse post tam crebras desperatasque spoliationes. Sed quia de celo dimicatum est contra eos. ideo vt fumus perierunt vniuersi hostes ecclesie. vsque in presens. Vbi constantie arrianus. iulianus apostata. valens. haranarius. hailaricus. gansericus. honoricus. atila. seuo. totila. theodericus. constantius tertius. et quintus. leo tertius et quartus. henricus tertius et quartus. fridericus primus et secundus. otto. iiij. Ludouicus. iiij. et ceteri psumptores cum suis complicibus qui quasi ho

Roma capitur a gothis et incenditur. et fit illa famosa altricatio inter paganos et fideles. quia pagani cum magna blasphemia nitebant fidem extinguere. et culturam deorum reassumere: sed non prevaluerunt quia Halaricus rex gothorum mitis christianus fuit. et pepercit omnibus confugientibus ad sacra et sic confusa fuit impietas paganorum eo quod non potuerunt probare dissortunium evenisse. et eo quod roma abiecisset idolatriam. et fidem recepisset. De hoc Augustinus in libris de civitate dei. et Orosius abundanter tractant.

Claudius poeta rome.

Patricius magnus pater hibernorum apostolus circa hec tempora in hibernia venerat cum suis sororibus angeli sepe colloquio fruitur.

arcadius cum honorio an. xiij.

Iste archadius puer adhuc quando pater eius defunctus fuerat. et quidem satis bonus. sed plures adversitates cum fratre suo honorio perpessus est multa pericula et tyranni degentibus barbaricis. scithis. gothis. wandalis. et huiusmodi surrexerunt. qui multas provincias depopulati sunt. et nisi christi gratia singulariter christifidelibus principibus succurrisset: totaliter periissent.

Macezel comes archadii meritis sanctorum quos secum duxit. exemplo theodosii. v. millia. prostravit hostium lxx. milia. Sancto etiam ambrosio sibi in visione apparente etc. sed postea elatus sanctos viros cepit persequi et ecclesiam temerarie ausus est. et statim occidit probavitque se in uno. ad utrumque scilicet divinum vigilare iudicium. quando et cum superavit adiutus. et cum contempsit: occisus est. De hoc sunt infinita exempla. etiam hodie.

Prudentius poeta christianus.

Sanctus Heraclides qui scripsit vitaspatrum ad Lausum episcopum.

v.cxiii.

Romanus.

post anastasium an. iiij.xxvi

cccxciiii.

Iste Anastasius statuit quod cum sanctum evangelium legeret: homines stare deberent. et qui careret aliquo membro non deberet fieri clericus. Hic fecit fieri unam basilicam prope scolam mamertini

Pelagius hereticus et scelestinus et iulianus episcopus a quibus pessima heresis pelagiana dicebat hominem sine gratia posse mereri. et baptismum et orationes ecclesie irritas esse etc. Augustinus multum contra eam laboravit.

Gra una ecclesiam privare nitebantur aut suffocare. nunquid prevaluerunt. Ecce hodie floret cultus dei cum gloria. et illi si penitentiam non egerunt: apud inferos contremiscunt. Sed nunquid humana virtute id actum credimus? Minime. Igitur si deus pro nobis quis contra nos. Ecce regnat fides sancta videntibus et invidentibus inimicis dentibus suis frementibus et tabescentibus. Nil contra manum omnipotentis valentibus iuxta prophetiam psalmiste dicentis. Dixit dominus domino meo sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. Et iterum. Sepe expugnaverunt me a iuventute mea. etiam etc. Et quia grandia mala contigerunt aliquando propter huiusmodi disputationes. suggerentibus quibusdam impiis in aures principum: quod ecclesiastici terrena dominia licite non possiderent. ideo apostolica sedes inhibuit ne ammodo fiant. neque ulli liceat deinceps in dubium revocare. quod tantis sanctissimorum virorum doctrinis et exemplis constat roboratum. advertant sensati principes quod eis utile sit et salubre. post tot annorum circula ac varios rerum eventus. ubi nullus umquam prosperatus est. Neque sibi promittant inconsulte posse immutare quod spiritu sancto durante statutum est. ac tot patronos et celorum inspectores presidentes iam habet.

Cronica sancti Hieronymi finit hic circa annos domini. ccclxx.

Constantinus comes honorij mirabili felicitate in breui multos tyrannos et barbaros pstrauit xpi adiutorio suffultus. Et nota q sicut dicit beatus Hieronymus. Romani in principio erant fortissimi: sic i fine debilissimi. Nā ad propulsandū hostes necesse est quotidie barbaros ↄuocare. ¶ Iste honorius clementissimus fuit. Cumqꝫ diceret ei. cur rebelles nō occideret. ait. Utinā esset mihi possibile ad vitā mortuos reuocare. Et ob piam fidem quā in christo habuit multos tyrannos obtinuit sine sanguis effusiōne. et piculosa illa tpa paulati sub eo quieuerūt. Et hic finit historia pauli orosij psbyteri q h tpe claruit. ¶ Reliqe sci stephāi ptħom. h tpe inuēiūt

Impa.

theodosio minore. annis. xv. / in ibrlm.

Maximus epus nolanus prophetie spiritū habuit

Ossa Samuelis prophete translata sunt ↄstantinopolim sub archadio Donatus epus.

Ticonius afer multa scripta reliquit Epiphanius episcopus Tholomaci⁹ mar.

Sulpitius seuer⁹ Orosius Sisinius Martiri⁹ Alexader.

Dorotheus Melania Dyocles Ancilla Natbanael.

Isidorus primus Sulta Ammon Pachonius Alexandria

Johannes crisistomus exilio damnatus ab eudochia regina vxore archadij. ibiqꝫ moritur ardore solis. et archadius excommunicatur ab Innocentio eo q consen sit.

Anno mundi V⁹DCIII V⁹DCXIII

Pape

Albanen. an. xv. m. ij. diebus. x.

Grecus

Anno christi. CCCCIIII. CCCCXIIII.

¶ Iste Innocentius statuit q nō solū presbyteri. sꝫ oēs christiani deberent vngi oleo infirmorum et sabbato ieiuniū celebrari et ad missā osculū pacis dari. pluresqꝫ regulas ecclesie dit monasterijs et iudeis et paganis tradidit. vt patet. xxviij. q. i. Nunquid &c. Hic damnauit ad instantiam concilij affricani heresim pelagianā cum suis heresiarchis. vide. xxiiij. q. i. de hac materia.

In quanta reuerētia olim sci doctores pres. et pncipes et ↄcilia habuerūt aplicā sedē vt nihil auderent sine consensu dñi pape diffinire. De hac materia sūt plres epistole sancti augustini et alior scpte

Iste zozimus statuit ne clici tabnas teneāt. aut ne vēdāt. et vt cere⁹ benedicatur in sabbato scto. et q seruus non fiat clericus nisi prius sit liberatus a dño suo. Ipe misit legatos ad concilium carthaginense pro roboratione eiusdem.

Talmud iudeor quod sonat apud eos doctrina componitur circa hec tempora. a duobus summis rabi. scꝫ rabina et rabasse. liber vtiqꝫ grandis et maior decē biblijs. in eo sūt inexecrabilia mēdacia. turpia fatua. abominabilia ↄ legem dei. legē nature. et legem scriptam. Uidentes nanqꝫ iudei legem suam quotidie deficere. fidem xpianā pficere in toto orbe. etiā cum gloria temporalium. hos duos deceptores instigarunt q tenus hunc librū componerēt. et tanqꝫ moysi scriptis firmā adhiberent fidem. prohiberentqꝫ sub pena mortis ne quis aliquid negaret de his que in eo continentur. Factum est ita ad suā infelicem excecationem et suor perpetuam damnationem. Ne autem simplices haberent occasionem recedendi a tanta falsitate iniunxerunt eis vt interrogati de difficilibꝫ rñdeāt. Nos hec nō intelligimus: sꝫ rabi nostri potuerūt respondere vobis. Sic traditi sūt reprobū sen[...]

Gansericus rex wandalorũ infinita mala fecit. per longũ tẽpus in diuersis mũdi partib9. tyrãnus pessimus et arrianus. pcipue religiõi xpiane et nobilitati infestus fuit Romã cepit afficã destruxit. sub quo augustinus morit. anno dñi. cccccxl. ¶ Attila rex hunorũ flagellũ dei tyrannus atrocissimus. longo tpe psequitur humanũ genus. tandem confusus morit pessime more tyrannorũ. Alibi dicit q proprio sanguine suffocatus fuit. Johannes cassianus heremita eiect9 a crisostomo de constantinopoli venit marsiliam. collationes patrum scripsit et alia. Et fuerunt infiniti sancti heremite et monachi.

Aman us eps aureliacẽ. ciuitatẽ suã liberauit suis meritis ab hunis

Thimotheus hereticus dic xpm vex deũ 7 hoiez q dẽ eẽ. s3 addit falsu3 dicendo diuinam naturã cõuersã esse in humanã cũ valẽtiniano.

theodo si. ij. fil9 albadij an. xxvij.

¶ Pallidius episcopus mittitur ad scotos. Hic theodosius totus catholicus fuit et deuotus princeps. nec tamẽ voluit prohibere barbaros quin mltas puincias vastarent pmittente deo. Grãdis nãq exercitus gothorũ totũ rhomanũ imperiũ in partib9 occidentis vastauit. sed in oriente tranquilla pax fuit et sanctitas.

¶ Conciliũ cartaginẽ. fuit. ccxviij. patrum contra pelagiũ hereticũ. in q sctũs augusti. solẽnis triũphator 5 hereticos apparuit. cũctos vincẽdo

Saxones hoc tempore angliam intrare ceperũt et paulatim crescẽtes. tãdez totũ regnum et diadema obtinuerunt.

V^c XXIII

Prim9 bonifacius. ã. Romanus viij. die. viij

Romanus

p9 Celestin. an viij d. ix

ccccXXIIII

¶ Iste Bonifacius statuit ne mulier tangeret pallam altaris aut lauaret. Ipse habuit scisma cum eulalio pres bytero q secũ electus fuit et pualuit: qr maior et sanior ps secũ erat. et imperator etiã cũ vxore sua sibi magis fauebat

Iste celestinus. instituit dici psalmos ante missam et ex hoc exordiũ sumpsit vsus quẽ post et ecclia seruauit de introitu et gduali 7 tractu. Tpe eius celebrata est sancta synodus ephesina cõtra heresim nestorij episcopi cõstãtinopolitani qui negabat beatam mariã verã esse matrem filij dei.

¶ Scisma quartum quod fuit inter bonifaciũ et eulalium: causa fuit discordia eligentiu3. et obtinuit bonifacius. quia maior et sanior pars erat secum.

Predestinatorum serpit heresis. que dicit nihil prodesse ad vitam q sancti virtuose agunt.

¶ Iheronimus obijt miraculis inauditis clarus. Eusebius discipulus iheronimi claret post eum. Nestorius episcopus constantinopolitanus dicit christum purum hominem nõ deum. heresis magna.

¶ Lupus trecassinus episcopus floruit. qui attilam mirabiliter a preda compescuit Cirillus alexandrinus episcopus fuit in concilio ephesino.

Usum vt plus his nugis credant q moysi aut christo. Uerumtamen plures in diuersis mundi partibus conuersi crebro leguntur. aliqui pro fide magna fecerunt. et vtilissima scripta reliquerunt.

Tota gallia etiã affrica. hispania. &c. interiit pmissiõe diuina ab incursu barbarorum quingentorum milium. et oẽs pene ciuitates in terrã prostrate fuerunt exceptis paucis q̃ sctõs epos habuerunt ob qd diuinitus ptecte sunt. Et fuerũt tpa horrẽda. Ciuitas metensis muros habuit insupabiles. s; corruert pter pctã ciuiũ et sic exusta fuit. Ecclia dei isto tpe valde tribulatur. et precipue in affrica. Nã augustino mortuo tot9 clerus aut martyrisat aut expellit a sedibus suis in exiliũ. nec fuit silis psecutio ibi vsq3 tũc pter gansericũ regẽ wandalorum. et honericũ filiũ ei9 qui fuerũt arriani. & ecclias clauserũt. Tandẽ etiam ipsi male perierunt more solito.

Hilarius episcopus erelateñ. claret in gallia. Merlinus de incubu genitus claret in britania spũ pphetie. cuius instinctu vortigonus rex britãnorum valde dilatauit fidẽ xpi. Huic sucessit vterpandogorum frater eius. q̃ fuit pr arcturi. de q̃ pphetauit idẽ vter. i. caput draconis. q2 p draconem in stella pnunciatus est

impatores

sinod9. iij. euesina vniuersalis. cc. patrum cõtra nestorium hereticum

Patricius fili9 sororis sci martini mittit ibibniã a celestio pp vir miribiliũ ogmvixit ãnis. cxx.

Judei plures submergũt in mari decepti per diabolum qui eis apparuit in specie Moysi quasi vellet eos introducere in terram promissionis. Quidam vero euadentes: fidem christi receperunt.

Paulinus eps nolan9 vir sctũs. de q̃ loquit Greg9. i dialogo suo.

Anno mundi V⁹. DCXXXIIII.

Pape — iij. Sixtus an. viij de. — Romanus .ix

Anno christi. CCCCXXXIIII.

Iste sixt9 vir sanctus erat totus humilis et misericors ecclesiã sancte marie maiorem edificauit. Habuit q̃ndam emuluz noie bassum: q̃ eum diffamauit. De quo cum se cõcilio purgass3: statim post bassus morit: quem tamen propriis manibus sepeliuit.

Germanus episcopus anthisiodorensis tres mortuos suscitauit. & etiaz asinũ suũ defunctũ Omniũ pedes lauit sñ exceptiõe

Eucheri9 lugduñ. eps & doctor

Seuer9 treuereñ. epus sanctus

Mamertinus abbas in monasterio sancti germani. & allodius fuit ante eum.

Septẽ dormiẽtes euigilãt: q̃s decius ante. cc. annos in spelunca reclusit.

Petronius episcopus bononieñ. fecit vitaspatrum vir sancte vite ab infantia.

Marianus monachus & plures alij sancti & docti viri floruerunt.

Eutropius presbyter scripsit plura.

Victorinus massilieñ.

Maruchas episcopus filium regis persarum a demone liberauit: & multum ibi fides creuit.

Terre motus maximus apud constantinopolim per quatuor menses et infans dixit: vt cantarent. Sanctus deus sanctus fortis sanctus & immortalis miserere nobis. et sic cessauit. Hoc postea in calcedonensi sinodo confirmatum est

Festum sancti petri ad vincula instituitur & stupenda miracula per eius cathenam fiunt.

Celū ab aqlōe efficit qsi igneū. et fulgurātes haste apparēt. Luna obfuscat
Terre motus continui. et signa plura fuerunt. Cometa apparet
Codex edit q et liber theodosianus appellat. q omniū et p⁹ pauca apō
principium legittimorum habet fines tholossam gallierinus sanguis lon
Brissim⁹ iohānes baptista caput suū reuelat duob⁹ mō gissimus fluxit tota die.
nachis q hierusalē venerāt. Dothiāt qz eundē pronū sibi elegerāt iuuicte permanserunt.
Undecim milium virginū cohors apud coloniā Agrippinā martyrisatur ab huius. et Colonia etiam statim destruitur.

marcianus cū valētia no. annis. vii.

Iste martianus catholicus fuit. et cū valentiniano imparuit. sz post apud cōstantinopoli interempt⁹ fuit cōspiratōe suoꝝ. Hic in somnis vidit arcū attile confractū et hoc ipm intelligēs mortuum et sic factum est.

Synod⁹ iiij. calcedo vniuersalis dcxxx. prm

Echius patricius contra attilā pugnat fugans eum. et cesa sunt ibi scilicet in terri torio aurelianē si. clxxx⁹. pugnatorū.

cōtra eutichen hereticū q fuit abbas cōstātinopolitan⁹. Hic dixit vnā naturā esse xpi dei et carnis. Et dyoscorus olim epūs alexandrinus defensor illius fuit.

V⁹ DCXLIII. V⁹ DCLIII.

primus Leo an xxi. m. i.

Tuscus de. xxiij.

CCCCXLIIII. CCCCLIIII.

Iste Leo sanctissimus longo tpe cum multiplici fructu prefuit ecclesie tunc infinitis periculis laboranti propter tirānides principū z hereses varias falsorum doctorū. Ples sermones et eplas scripsit ita egregie. vt inter omnes doctores florem dictamis reportasse dicatur. et quecunqz dixerit sic sunt approbata. vt nulli fas sit in minimo ab illo dissentire. Ipse suis meritis attilam a roma et italia auertit manū sibi amputauit propter quādam temptatōnez. sed beata virgo ipam restituit. In canone addidit. sanctum sacrificiū immaculataz hostiam Synoduz calcedonensē iussit celebrari mediante martiano imperatore. Tandem plures agones beata morte potitur. sepultus apud sanctum petrum. Festum eius agitur in vigilia apostolorum petri z pauli quidam dicunt. xi. aprilis.

Denota virgo claret parisius q fuit velata a sancto germano
Walleran⁹ eps sctūs
Marinus episcop⁹ ephesiorum.
Iuuenalis hierosolimitane.
Anatholius cōstantinopolitanus epus
Hi duo fuerūt in cōcilio calcedonen. principales.

Tempore huius pontificis misterium sanctissime trinitatis euidenti miraculo in partibus gallie declaratur. Cuz eni quidam episcopus celebraret. vidit super altare tres guttas clarissimas equalis magnitudinis cadere. que simul defluentes. et in vnam coniuncte gemmam pulcherrimā effecerunt. Quā cū eps in medio crucis auree posuisset omnes alie ceciderunt. Nicasius remensis episcopus martyrio coronatur cum eutropia sorore sua ab hunis trucatus sit. Domine viuifica me scdm verbum tuum.

Arcturus rex britanie noïatissim⁹ in victorijs. ccccLx. viros gladio suo iterfecit. Ecclie dei sub nenit. et fidē valde ampliauit. oēsqꝫ terras francie. dacie. norwegie ꝛc. sibi seruire coegit. Perdit tandē. nec vsqꝫ hodie scit vbi manserit. Ethicius senator in burgundia tpe famis. iiij ᶜᵘ. pau perꝫ sustētauit. ꝛ celestis ꝑmissionis vocē audire ꝑmeruit. Anglia in flore tempore arcturi. cui terdena regna seruierunt. sed tpe paruo. Meretrix quedā peperit infantes. vij. vno pro ꝛ in piscinā ꝓiecit. ꝛ vn⁹ factus est rex longobardoꝝ. Helizei ꝓphete ossa trāsferunt de samaria i alexandriā. Perpetu⁹ epūs turoneñ.

Imperatores

Iste leo. fm qsdā ver⁹ catholic⁹. fm alios aute dr qꝫ nimis iprudenter imagies scoꝝ iussit cōburi propter qd a pp excōicatus fuit. Videt qꝫ hoc nō leo primus sꝫ leo. iij. fecerit tēpore gregorij. iij. qmia tunc fuerunt tempora turbulenta et inquieta.

Iste Zeno fuit arrianus totaliter crudel' cōtra catholicos fedus inijt cū gothis ꝛ filium leōis iterficere volēs alter filiis ei offert. ipe theodericū puerū postea regē gothoꝝ a pre suo in obsidē accepit. Veneciaꝝ citas iclita cōdit aut poti⁹ āpliat circa hec tpa āno dñi. cccclI. nō a pastoribꝫ sic roma. sꝫ a potētioribꝫ ꝛ ditioribꝫ ꝓuinciaꝝ aduēis. illic ꝓpter ꝑsecutōes attile cōfugiētibꝫ. Mirꝫ ē ꝛ sūmo laudis extollēdū pconio. potuisse a tot tāqꝫ diuersis vrbiū ꝛ opidoꝝ ꝓplis cōditā citatē p ānos mille cū tali icremto ac glorie splendore vnanimiqꝫ sagacitate cōseruare.

Anno mundi V⁴⁹ DCLXIII.

Pape

Sardus vi.

.ij. d.

Anno christi CCCCLXIIII.

Iste hilarius dedicauit ecclesiam beati stephani iuxta basilicam sancti laurentij. Hic constituit vt null⁹ pōtifex sibi sucessorem constituat. vt habetur. viij. q. i. Plerisqꝫ Sepelitur in monasterio sancti Laurentij quod ipe cōstruxit. Sub ipso Dyonisius abbas romanus ciclū paschalē perpetuum adinuenit. qui vocat tabula dionisij continens annos. dxxxij.

Iste simplicius diuisit vrbem in quinqꝫ regiones. ꝛ plures ecclesias dedicauit. Hic constituit vt clericus inuestiturā nō recipiat a layco quod fuit post per alios magis roboratū. vt patet. xvi. q. vi. per totum. Sepelitur in vaticano.

Marci euāgeliste corpus transfertur ad venetias de alexādria. Letanie maiores instituuntur a mamerto episcopo vienensi.
Remigius remensis episcopus qui post clodoneum regem francie conuertit.
Prosper episcopus vir clarus scientia et sanctitate vite de aqtanie terra
Theodorus episcopus syrie scripsit cronicā et plura alia.
Ciprianus amsiliensis epūs. vt sup modū misericors. totū quod habuit fratribus in necessitate dedit.
Heresis acephalorum fuit que impugnauit concilium calcedoneñ.

Fulgenti⁹ eps ruspensis claret luculentissimus doctor scia et fide plenus natōne afer

Achacius eps constātinopolitan⁹ in heresim cecidit. et dānatus et famosus heretic⁹ fuit
Bonifacius martyr ꝛ alij multi martyres

Disputatio illa famosa facta est apud cartaginē cōtra arrianos iussu honorici regis. cui⁹ scripta habet̄. s; p̄ualentib⁹ catholicis rex impi⁹ arriana heresi plen⁹ eos vsq̄q̄ p̄sequit̄: s; nō impugne. nam octauo anno regni sui percussus a domino scatens vermibus miserabilr̄ expirauit.

¶ Eugenius ep̄s carthaginensis. z felix ep̄s abritañ. cū alijs ep̄is z clericis. et ecclesie membris numero. iiij^m. dccclxxvi. miserabilr̄ tractāt et in exiliū mittunt ab honorico rege wandaloꝝ. Et totus cler⁹ affrican⁹ fortiter p xp̄o agonisat vsq; adhuc.

¶ Multi martires maib⁹ z linguis abscisis recte loq̄bant

¶ Gūtaramūdus rex wandalorū q̄ post honoricū rexit eugeniū ab exilio reuocauit. s; castrimūd⁹ q̄ p⁹. ix. ānos ei successit. iterū ecclias claudit cccxv. ep̄os exiliādo. erga quos symachus papa clementissimus fuit

Dionisia cū filio suo maiorico z germana datiua leōtia filia scti germani epi Emilian⁹ medicus

Fames incredibilis facta ē que totā affricā vastauit et alias regiōes. occasiōe cuius plures sancti z sancte facti credūtur propter elemosynas suas

Victorianus p̄cōsul martir mirabilr̄ cruciatus est. Et Victoriana honorabil̄ mr̄ona. et alij plures zc.

Theodericus q̄ arrianus fuit. rex gothoꝝ totā ytaliā possedit lōgo tp̄e. z q̄sdā tirānides cōtra fideles fec. ob qd fuit p̄iect⁹ post mortem in os vulcani per iohānē papā et symachū patriciū quos iniuste necauit. scd̄m Gregorium in dyalogo suo

Inuentio scti michaelis in monte gragano facta fuit h.

V^m DCLXXIII | V^m DCLXXXIII

Roman⁹

ex patre felice ex regione fasciole xi. diebus. xix.

Affer die. xviij.

Romanus dieb⁹. xxiij.

CCCCLXXXIIII | CCCCLXXXXIIII

Iste felix sanctus ē vt patet ex sermōe beati Grego. vbi narrat de trib⁹ sororibus mr̄is sue Fuit em̄ attau⁹ Hic cōstituit ecclesias ab ep̄is dedicari. Hic dānauit achaciū eo q̄ ad cōionem receperat petrum alexādrinū ep̄; hic statuit q̄ accusato dāde sint inducie: vt ad r̄ndendū se parare possit. z q̄ accusatores et iudices tales eē debeāt. q̄ omni careant suspitiōe et macula. De ipso fit mentio. lvi. distin. orosius.

Iste gelasius canonē misse ordinauit p̄fatiōs hymnos. tractus orōnes. sic amb. fecit. et iter libros auctēticos z apocrifos distīxit. xv dis. Sacrosctā. Hic tp̄a ordinādi z examinādi p̄sbyteros ordiauit. Ip̄e et ip̄atorē excōicauit. z excōicari posse ōndit. xcvi. dis. Duo. sub eo deus corpus barnabe et euāgelium mathei reuelauit.

Iste Anastasi⁹ p̄mo bonus fuit. s; postea seductus ab achacio z cōmunicauit ei. z ob hoc clerus separauit se ab eo. Et q̄z voluit restituere achacium occulte licet non potuit diuino iudicio p̄cussus est in testina eiciēdo. xix. distic. Anastasi⁹ zc. Et hic videt̄ secund⁹ īfamis pp̄. de toto cathalogo pontificū vsq; huc. q̄z p̄m⁹. scilicet liberius fauebat arrianis. iste nestorianis vtrobiq; cōcurrente vesania imperatorum.

Iohannes damascenus s̄m q̄sdā fert̄ his tp̄ib⁹ fuisse. Alij dicūt q̄ post gregoriū Manū iniuste sibi amputatam beata virgo ei restituit. multa scripta subtilia reliquit.

¶ Solemnis episcopus carnoteñ. vir sanctus isignis habetur

Pachasius vir sanctus de quo facit mentiōe; gregori⁹ in dyalogo q̄ graue sustinuit purgatoriū. q̄z i scismate pertinaciter adhesit laurentio vsq; ad finē vite: s; añ mortē penituit.

Sctā brigida in scotia claret

Clodoneus prim⁹ christianus rex francie circa hec tēpora baptizat⁹ ē a sctō remigio. Habuit eñ vxorē xpianissimā noie clotildis. q̄ fuit filia regis burgūdie q̄ sepi⁹ monuit eū vt relicta ydolatria i vex dei filiū crederet. sz ñ acqeuit. Postea cū bellaret aduers⁹ regē almanie corruere cepit exercit⁹ ei⁹. z infusis lachrymis ait. Ihu xpe quē regia mea pdicat eē filiū dei. q̄ subuenis i tribulatōe z das auxiliū i te sperātib: tuū deuot⁹ postulo auxiliū. zc. et sic bita victoria venit cū suis ad baptismū. z colūba celit⁹ āpullā cū crismate attulit. vñ reges frācie vsq3 hodie iungi solēt exeplo q3 ei⁹ totū regnū fidē suscepit. et deiceps sp victorios⁹ fuit z gothos supauit. zc. cepitq3 extūc deuot⁹ eē erga deū z sctōs eius

Imperatores. anastasius. an. xxvi.

Iste anastasi⁹ malū h3 testimoniū: q2 fact⁹ fuit heretic⁹ p achaciū cōstātiopolitanū ep3. z cū pp moneret p solēnes legatos vt ab arriana pfidia discederet. rñdit. Nos cū simus ipator iubere volum⁹: ñ āt nob iuberi. Q̄ arrogātie vbū eterne hūiliatōis. l3 inutilis subsecuta ē vltio. q2 pax p⁹ iusto dei iudicio fulmīe pcuss⁹ iterijt sēsatis pncipib9 suevesanie horridū reliqns exēplū. Ipe et miserabil fuit nec vnq̄ meruit victoriā. deo pariter odibilis z hoib9.

z pcipue erga sctm martinū cui pciosū equum cū alijs mūeribus obtulit. Cūq3 vellet eū redimere: iussit dari. c. solidos argenti. sed neq3 equus se mouit. At rex. Date inqt adhuc. c. et tūc equus solutus abijt ad nutū regis. Tūc cū leticia rex. dixit. b. martinus bonus est in auxilio sed carus in negocio. Et hic videt quasi secundus constantin⁹. z. ij. helena rememorari.

Anno mūdi V^{m} DCCXCIII

Pape Sardus Simachus. an. xv. m. vij. diebus. xxviij.

Annu christi. CCCCCXCIIII

Iste symachus vir bonus cleri et pauperū amator fuit electus cū laurētio et bis habuit contentiosū scisma cū eodē. sed pualuit iudicio ecclesie et Theodorici regis. xvij. dis. Concilia. Hic cōpleuit hymnū angelicū. Glia in excelsis deo. zc. Et cātari instituit. z multa vtilia statuit. Uerum cum laurentium ex misericordia fecisset episcopum micerinum. non reddidit sibi vicem iuxta beneficia prestita. sed iterato erexit se contra eum. nec sic profecit. quia cū symachus se plene purgasset coram synodo de obiectis criminibus cū gloria restituitur. z laurentius cum suis damnatus fuit.

Scisma quintum quod fuit inter symachum et laurentium. causa fuit discordia eligētiū. s3 symachus obtinuit iudicio concilij. in quo theodoricus rex psonaliter fuit. q2 maior ps erat secum. sed post annos quattuor surgit iterū altricatio in clero propter crimina obiecta symacho et factum est scisma sextum ecclesie. sed cum symachus se purgasset coram concilio et rege: restituitur cum gloria. et laurentius damnatus fuit.

Symachus patricius clarus habetur vir sanctus et strenuus. qui rege theodorico iniusto sepe obsistit. ob quod tandē ab eo martyrisat⁹ est cum iohanne papa.

Boetius vir consularis icōparabilis scientie. et in omni virtute perspicuus. fuit gener predicti symachi. et post multa que gloriose gessit tandē exul iugulatur pro iusticia a theoderico. sepultus papie. Dicunt quidam eum canonizatū sub nomine seueri. Quanta autē scripsit tota christianitas testis est. Habuit vxorem prudentissimam nomine elphe que fecit hymnum. Oliue bine. zc. Felix per omnes. zc. de petro et paulo.

Gerbardus prim⁹ eps Laudunen̄. vir sanctus habuit pmo vxorē. quam dimittēs et iterato admittēs genuit ex ea virū sctm̄ latronē. q̄ ei in episcopatu successit. Mirabilē egit pniam.
Siberanus scotus cū suis fratrib⁹ et sororib⁹ claret sctitate. Arnulphus eps thuron̄.
Leonbardus lonioceñ. et liphardus discipuli remigij. Vedastus attrebatenf.
Seuerinus abbas aganen̄. q̄ clodoneū regē francie sanauit. Ennodius titubenf eps.
Dignissimus et gordianus et alij multi martirisati sunt a laurētio scismatico.
Cantianus rothonensis
Maxētius abbas pictauien̄.

pm⁹ iustinus. ann. ix.

Cōciliū aurelianēse celebrat iussu clodonei qd̄ fact⁹ melānius cōgregasse dr. Et nota q̄ mlta fuerēt cōcilia aurelian̄.

Iste iustin⁹ tot⁹ catholicus fuit. et oīa que anastasius ꝯ ecclīaꝫ fecit retractauit. sūmū pōtificē deuote requisiuit. s. venerabilē papā hormisdā. et se libenter eidē obedire velle intimauit. qd̄ factū ē. qꝛ cū sanctus germanus episcopus Capuanus ad eū venisset ex parte pape vt epos de exilio reuocaret. statiꝫ fecit cum magna leticia eum suscipiendo. Ipse magis etiam fecisset pro fidē: nisi eum tyrānidis theoderici regis impediuisset.

V⁰ DCCIII

Campanus. hormisda. ā. ix. di. xvij

pm⁹ iohānes ā iij. m. ix Tuscus die. xviij.

DIIII

Iste hormisda vir misericordiarū fuit. ecclesijs multa ornamenta cōtulit pauperꝫ elemosynis intent⁹. Ipe clerum cōposuit. et grecos recōciliauit qui fuerunt excommunicati propter heresim nestorianam. Sepultus est apud sanctum petrum. Ubi dedit trabē argenteam pensantem libras mille. xl. Hic constituit si quis missam simulauerit celebrasse perpetuo sit irregularis.

Iste iohannes sanct⁹ ē. et martyrizat⁹ a theoderico rege gothoꝝ. q̄ tūc iussu imperatoris in ytalia regnauit. Nā i custodia afflict⁹ morit̄ cū symacho ꝛ alijs eq̄ catholicis viris. cui⁹ festū agit̄. xxvij. mēs Maij. Hic cecū illūinauit cōstantinopolim.

Auit⁹ abbas aurelian̄. q̄ orauit p̄ filijs clobonei.
Elphes vxor boetij mulier deuota morit̄. que epitaphiū suum met composuit dicens.
Elphes dicta fui sicilie regionis alumna.
Quam procula patria coniugis egit amor.
Porticibus sacris iam nūc peregrina quiesco.
Iudicis eterni testificata thronum.

Theodoric⁹ rex gothoꝝ subito defūct⁹ a q̄dā sctō heremita vis⁹ a iohāne papa ꝛ symacho q̄s ipē occiderat. nud⁹ ꝛ discalciat⁹ i olla vulcani demergit̄. Ut i libro dyalogoꝝ scti gregorij. Videāt igitur ꝛ intelligant hoc pncipes

Solinus sidonius doctor
Melanius consularis regis floret
Albinus vir sanctus cū alijs.
Victor Marsus lanton⁹ cū alijs pluribꝫ illustribꝫ viris q̄ tūc floruerūt i gallia.

Germanus capuan⁹ eps claret
Vigor boiacen̄. eps q̄ mortuum suscitauit.
Cassiodor⁹ glorios⁹ vir ꝛ doctor luculētus fuit. p̄mo senator. cācellarius regis theoderici. deinde monachus plura scripsit.

Duo legislatores excellentissimi claruerũt. Bñdict⁹ videlicet pater maximus ꝛ iustinianus imꝑator. Horum prim⁹ totius eccl'ie fulcimentũ ꝛ norma religiõis inclitissimos habuit discipulos. ꝛ plures numero. ꝛ obtinuit orbem terrarum. ꝛc. ad cui⁹ honorificẽtiã hoc etiã accrescit ꝙ nõ alius ꝗlibꝫ ex mgr̃is eccl'ie vitã illi⁹ digessit ꝗꝫ insignis ille disertissim⁹ papa gregori⁹ ꝗ totũ ꝙ fecit. q̃si aurũ fulget. Diuinitus em̃ dispositũ ẽ. vt cũ idẽ legislator excellẽtissim⁹ i ceteris mõis sit a deo decoratus. etiã hinc maiori auctoritate tã ipe ꝗꝫ legislatio eius roboret. ꝙ eãdem vitã summus apostolice sedis pontifex ordinauit

Claudius ep̃s vieneñ. nobilissim⁹ iter doctores claret.

Impa

Iste iustinian⁹ excelletissim⁹ fuit ꝑ oĩa. Nã i epo cõcurrũt tria ꝗ principẽ gl'osũ faciũt. s. potẽtia. sapiã. ꝛ religiosa mẽs ad diuinũ cultũ. Per ꝑmũ hostes supauit ꝑ s̃cõm iustis legib⁹ mũdũ ordiauit. ꝑ tertiũ deũ glorificauit. eiusq̧ ministris eccl'ias edificãdo opes pl'es donauit. Nota ꝙ leges ciuiles ꝗ romãe dicuntur añ istũ insignẽ virum ꝑlixe fuerũt ꝗs ipe admirabili breuitate correxit. ꝛ ad. xij. libros coartauit. ꝛ oĩb⁹ vnũ codicẽ ordiauit. quẽ codicẽ iustinianũ appellari voluit. Fecit etiã librum institutionũ. quẽ in. iiij. distinxit libros. Nouas ꝗꝫ leges quas ipe fecerat in vnũ volumẽ redactas. nouellãs vocari statuit. ꝗ cõiter auctẽtice appellãt. et sũt ꝑ collatões distĩcte. Oim etiã magistratuũ et iudicũ seu iuriscõsultorum leges. q̃rũ. II^m. librorum eẽ dicebaẗ grãdi labore abbuiauit

Anno mundi V^m DCCXIII

Pape

Samius

Anno christi. DXIIII

Iste felix iussit infirmos inungi ante obitũ. Vñ patet ꝙ vnũ sepe instituit. cui⁹ non semꝑ fit executio. aut ergo necesse est sepi⁹ replicari. aut forte aboleuit qđ ꝑus statutũ fuit. Uel ꝑncipal'r ꝑ christũ institutũ est. q: omnia sacra per christum tradita sũt ecclesie. Hic istituit etiam vt anniuersariũs: dies dedicatõis ecclesiarum ꝛ altarium celebretur.

Ordo sancti bñdicti

Ut prior ordinib⁹ cũctis ꝑstantior iste.
Sic erit in fine cunctis cõstantior ipse.
Sacer ordo bñdicti. vtitur amictu miti ꝑ suo velamine
Albo nigro. camelino. lana texta sine lino. put ẽ religio.
Hic mõarcha monachorum. ꝑriarcha ẽ cũctorum ꝗ ad se cõfugiũt
Cenobitis ꝑbet normã. ꝛ anachoritis formã vias rectas ingredi.
Cuius regularis vsus. nunc vbiq̧ est diffusus. inter orbis climata.
Nam. specus cultus diuini. locusq̧ montiscasini. redolent virtutibus.
Hinc fuldenses cum feruore. claustra multa cũ decore. regunt in almania.
Assunt et cluniacenses. simulq̧ camedulenses. cũ cisterciensibus.
Ualumberni: siluestrini supsunt: ꝛ celestini. sub diuerso habitu
Montisoliueti patres: humiliatiq̧ fratres. sub eadem regula.
Uigent quoq̧ iustinienses. cum candore bursfeldenses. his dieb⁹ vltimis.

Persecutio iterũ i affrica fit catholicis a wãdalis arrianis. ep̃is quibusdã lingue abscidebãt et tamen recte loquebantur.
Anthonij abbatis corpus inuenitur. et in alexandriã trãsfertur.

¶ Totilla rex gothorū multas tyrannides exercuit. et pene tota italia destruitur. Bellisarius patricius comes iustiniani. mirabiliter de persis triumphauit. Deide missus ad affricā wandalorꝫ gentem deleuit. dehinc romā liberauit a gothis que per totum annū fuit obsessa. Regem etiā gothorꝫ cepit. et ad impatorem duxit. Et roma sepius capitur a gothis. ꝛ quasi in nihilum redigitur.

Arator poeta floret.
Priscianus grammaticus
Nicecius Treuereñ eps

Cassius marniensis episcopus.
Maurus discipulus sctissimi patris Benedicti claret.
Romanus monachus q̄ sctm̄ benedictum fouit in spelunca.

☞ et ad numerū librorꝫ. l. redegit. et ipm librum digestorꝫ seu pandectorꝫ appellari mādauit. et debet scribi p dg. sꝫ hodie mirabili errore apud oēs p duplex ff. scribit̄ q̄si p mysteriuꝫ dicat̄. qꝛ ois error faciat legē. Cā aūt est. qꝛ dg antiq̄t⁹ q̄ndā silitudinē in scribēdo habebāt. cū ff. duplicato. His legibus tot⁹ mūdus extūc ꝛ deinceps vsqꝫ nūc ordinat̄ et regit̄. paucis exceptis. q̄ p sacros canones sūt ꝓhibite tāq̄ mortifere. qꝛ cū lege dina nō poterāt cōcordari. aut nō cōueniunt xp̄ianorꝫ moribꝫ. Et h̄ idem impator tāq̄ ver⁹ catholicus desiderauit ab eccl'ia fieri dicēs. Nō dedignant̄ leges humane sacris canonibꝫ obedire. Plurime etiā leges sunt canonisate. p qđ eccl'ia summā ōndit exēplaritatē. hūiliter se submittēs legibꝫ hūanis inq̄stū nō ipediunt cōsecutōem sui finis. qui est vita eterna. quā ꝓmisit deus custodientibꝫ legē siue mandata sua.

V⁹. DCCXXIII. — V⁹. DCCXXXIII.

Romanus

Romanus .iiij. dxvi.

Romanus .xviij.

DXXIIII. — DXXXIIII

¶ Iste Bonifaci⁹ statuit vt clerici sint diuersi a laycis in celebratione misse. hunc quidam libri dicunt electum in discordia cuꝫ dioscoro ꝛ fuit scisma. xxviij. diebus. Sed mortuo tunc dioscoro: idē Bonifacius obtinuit. Alij dicūt q̄ hoc fuit fcm̄ tempore Sylinnij. vt infra patet.

¶ Victor capuanus eps q̄ ciclos paschales subtili modo descripsit.
Gregorius eps lingoneñ. de senatoribus qui prius habuit vxorem.
Germanus parisiensis episcopus.
Theophilus qui homagiū diabolo fecit. sed per beatam virgineꝫ mariam reconciliatus est.

Benedictus iunior qui a totilla mlta passus est.

Iste iohānes cū iustiniano imperatore magnaꝫ habuit concertationē. an videlicet in xp̄o vna vel due eēnt nature. Probāte autē papa q̄ due: imperator ait. Aut cōsenti nob. aut i exiliuꝫ ibis Tūc papa gaudenter dixit Ego ad iustinianū imperatorem christianissimū venire desideraui. sꝫ vt video diocleciānum persecutorē inueni. tm̄ minas tuas in nullo timeo Tūc imperator humiliauit se prostratus ante pedes pape

Domicianus tungrensiū.
Medard⁹ nouioneñ. eps.

Iste agapitus plene reuocauit iustinianum ab errore euthicetis. Hic constituit processiones fieri diebus dominicis. Hic patriarchā constantinopolitanum deposuit. scilicet qui duas naturas in christo negauit. Morit̄ cōstātinopli ꝛ relatus est romā. et sctūs ē. Eius festū agit̄. xxij. aprilis.

Gildardus eps rothomageñ. frater sancti medardi

Clodoaldus filius regis francie presbyter monasterium condidit.
Eleuteri⁹ tornaceñ. epus.

Signa horribilia apparuerunt. quedam stella contra lunam veniens intrauit. Uue de sambucco nascuntur. Hyems grauis fuit. ita vt aues frigore labefacte manu caperent. Fames tam validissima tunc fuit vt in quibusdam locis matres proprios pueros manducarent. Celum etiam ardere visum est in gallijs. Et sanguis stillauit a nubibus.

¶ Theodebertus rex francie fuit. qui beato Mauro tunc abbati andegauensi plurima bona dedit pro sustentatione monachorum sub regula sancti Benedicti deo seruientium. Similiter et clotarius eius filius. Magnis enim miraculis idem btūs Maurus claruit per omnia sicut Benedictus magister eius venerabilis.

Imperatores

¶ Radegundis francorum regina vxor Lotgarij claret sanctitate que post monasterium intrauit.

Synod⁹ iiij. constātiopolitana cōtra theodorum.

¶ Ista synodus dampnauit heresim Theoderici qui dixit aliū esse deū verū et aliū xp̄m. Et q btā virgo nō sit dei genitrix: sed hominis tm̄. et cetera. satis cū nestorio concordabat Et nota q sepius hereses variāt nomē iuxta heresiarchas suos. quia hec dicta fuit in primitiua ecclia hebionitarū Et sepius fuit destructa. et iterum machinatōne diaboli resuscitata. Et sic de alijs similiter est intelligendum. Sepe aliquod variant aut apponunt vt nō sit omnino simile. De his vide xxiiij. q. iij. c. Quidam. Hec synodus est similis auctoritate. sicut quatuor euāgelia dorum. et om̄es hereticos alios.

Anno mundi. V^m DCCXLIII.

Pape

mr. Siluerius ā. Campanus .iij. m̄. v. de. xi.

vigili⁹ an. xvij m̄. vi. d. xxvi.

Anno christi DXLIIII.

¶ Iste siluerius martyr est quia pro fide in exilio interfectus fuisse dicitur pro curatione theodore imperatricis. quia anthemium episcopum destitutum et condemnatū propter heresim restituere noluerit. Hic factus est papa per vim. Rex enim gothorum theodatus corruptus pecunia minas clero a populo intulit. nisi in electionem conueniret. Eius festum agitur. xx. Junij.

Festum purificationis gloriose virginis marie instituitur apud Constantinopolim ad sedendam pestem grauem. Et nota q sepius leguntur eadē festa instituta a diuersis non sine causa. quia aut non sunt recepta vel inoleuerunt. aut aliquid superadditur. et cetera. Dicitur q etiam sergius pdictum festum instituit. vel forte superaddidit luminaria ferenda

¶ Iste vigilius male intrauit papatum. sed tamē bene se rexit. et persecutionem sustinuit sicut siluerius gothos supauit gloriose. tandem in exilio moritur post graues persecutiōes in cōstantinopoli perpessas a theodora et martyr creditur. festū eius agitur. xxvi. Junij. Ipse iussit concilium constantinopoli celebrari. Et fuit primo archidiaconus siluerij et cupidus ad papatum. Dedit modum imperatrici qualiter siluerium ammoueret quem eū postea peius tractauit. et fune in collo ei⁹ misso per totā ciuitatem trahitur a mane vsque ad vesperā. et cetera. Hoc pdixit bellisarius patricius romanus. qui siluerium inuit⁹ exiliauit sic inquiens. Huius machinator sceleris non effugiet irā iudicis cuncta cernētis. Sed de omnib⁹ postea penitens et fortiter pro fide agonizans feliciter vitā finiuit. Herculianus episcopus parusinus a totilia secto capite martyrizatur. ¶ Pastores verba canonis super pane proferentes interierūt. Hic constituit canonē submissa voce. et nō nisi super sacrificia legi.

Templum sancte sophie maximū in constantinopoli extruitur per iustinianum. Putat q a conditione mundi non sit tale opus ita complete factum. In quo idem iustinian⁹ gl'iosus imperator honorifice sepultus est in pace christi.
Tempora satis turbulenta. z mortalitas magna in italia. q̄diu fuit imperium bipertitū fuerunt conturbationes continue. Et beatus Gregorius sepius fecit mentionem de his.
Puer quidam iudeus circa hec tempora cū alio℞ pueris christiano℞ cōionē accepit. q̄ ꝓpter pr̄ indignatus ipm in fornacē piecit. s3 illesus transiuit dicēs. mulier illa que in eccl'ia ē depicta puerū in brachijs tenēs pallio suo ignem extinxit.

Iste iustinus bonus fuit in principio z bn̄ catholic⁹. s3 suasu vxoris degenerauit incredulitatē z auariciā. z factus oībꝫ odiosus amēs efficit. Et narses quidā eunuchus vir strennuus z totus deuotus z misericors erat patricius eius qui merito sanctitat' sue vbiq3 triūphauit. totilā iterfecit. z oēs barbaros deuicit. totāq3 italiā q̄etā reddidit. Sed diabolus inuidēs ei q cuncta bene disponeret suscitauit cor imperatricis sophie contra eū: ita vt etiā imperator inconsulte alienaret se ab eo. z ob illā ingratitudinem z iniuriā vltus se fuit. z introduxit longobardos: z auertit italia3 ne esset sub imperio vsq3 ad tempora Karoli. Notabile exemplum est hoc. ne principes audiant inuidas mulieres. per quas diabolus sepe solet facere quod per se non potest.

V^c DXXCLIII.

Romanus
di. xviij.

DLIIII.

Iste pelagius statuit q heretici z scismatici debeant per secularē potestatem arceri. xxiij. q. v. Relegentes z plura alia. Hic diffamat⁹ z culpat⁹ fuit de morte vigilij. sed coram omni populo tangendo crucē z euāgeliū sacramēto se purgauit. Hic constituit nouem p̄fationes in missa decantari. quas gelasius compilauit.

Iudeus quidam isto tempore imaginē crucifixi. telo transfixit occulte. z sanguis exiuit iudeum extinxit. sed xp̄iani hoc comperto ipm lapidibus continuo obruerunt.

Stephani sancti prothomartyris ossa: delata sunt romam. z in vna tumba cum sancto laurentio locata.

Mons magnus in gallijs mugitum dedit. decisus ab alio monte. z cum hominibꝫ et ecclesijs in rodanum precipitatur.
Basimunda regina francie vxor hilpici regis qui eam iugulauit nocte. sancta mulier miraculis claret.
Machutes discipulus sancti Brandani mirabilia fecit.
Fortunatus poeta italicus z episcopus pictauiensis. multa scripsit.
Columbanus pater venerabilis clarus in hibernia. et post venit in burgondiam. deinde i almaniam constituens monasterium luxoniense. et factus est in gentem magnam.
Leonardus heremita sanctus cenomanensis fuit.
Agericus virdinensis episcopus hoc tempore clarus habetur.

Acies ignee vise sunt in celo. de quibus Greg. i omel. Et de vestibus quorundam verus sanguis effluxit. Domus etiam cuiusdam aspersa sanguine apparuit. Et signa in vasis que non potuerunt ablui

Brandanus in scotia claret vir sanctus. pater. iii^m. monachorum de quo mirabilia leguntur

Pugna sctam orif iter germanum episcopum pisien. et childebertum regem francie. quorum quilibet certabat ad subueniendum debilibus et pauperibus. Et quia vnus alium preuenit: non modica concertatio erat inter eos. Q vbi manserunt hec

Sanson eps dolen.

Ethbinus britannicus.

Imperatores

Similianus abbas.

Sindulphus presbyter

Johannes elemosinarius eps alexandrinus clarus habetur sic dictus propter elemosynas quas faciebat. Quidquid vltra quod habuit hoc totum dedit.

ii. Tiberius. annis. vii

Iste tyberius vir factus fuit misericordissimus. multas ecclesias restaurauit. Eratque tam profusus in muneribus largiendis vt vxor eius sibi diceret: quod dilapidator esset bonorum imperii Cui ille. confido in domino quod fisco nostro non deerit pecunia. Si de his que dominus nobis contulerit: elemosynas faciendo thesauros congregamus in celo. Et statim post cum vidisset crucem sculptam in pauimento: ait Leuate tabulam: quia indignum est: vt crux pedibus conculcetur que debet cum reuerentia in pectoribus et frontibus fidelium poni. ibique maximum reperit thesaurum. Ipse persas vicit.

Hospicius. et quidam winnatus brito clarent in gallia sanctitate.

Leander gothos conuertit. post episcopus hispalen. Cui gregorius misit libros iob.

Anno mundi V^m. DCCLXIII — V^m. DCCLXXIII

Pape — iiii. Joannes. an xii. m. xi — Romanus. di. xxvii. — i. Benedictus an iiii. m. i — Romanus. di. xviii.

Anno christi DLXIIII — DLXXIIII

Iste iohannes restaurauit cimiteria martirum. et ecclesiam beatorum apostolorum philippi et iacobi. in diebus suis multa signa et prodigia insolita: significantia cladem futuram qualis nunquam fuisse putatur. Tandem post multa bona opera moritur. sepultus apud sanctum Petrum.

Iste benedictus multas sustinuit persecutiones. et vidit mala gentis sue propter famem pestilentiam et hostes. Quia longobardi totam italiam inuaserunt. In quibus laboribus moritur sepultus apud sanctum petrum.

Paulus leonensis episcopus.

Amandus vir sanctus post epos traiectensis.

Uungalotus presbyter. Et alii sancti floruerunt.

Italia tempore huius pontificis absoluitur a iugo constantinopolitano. et ceperunt romani dominari per patricios. Et fit regnum italie habitatio longobardorum.

Rethearedus rex gothorum quem historie tradunt virum fuisse virtuosum. cum esset arrianus in concilio tholethano. anno domini. dlxxiiii. primum conuersus est ad veram fidem. et cum eo tota gens gothorum monitu et industria leandri episcopi hispalensis. Magna gratia in populo barbaro. qui huc vsque malam habuere famam. et nunc sanctos habere incipiunt.

Gregorius filius gordiani senatoris rome clarus habetur. Qui sex monasteria in Sicilia fundauit. et vnum in vrbe in quo fit monachus ex pretore. Et post diuinitus papa eligitur.

Gregorius thuronen. eps expositiones sacre scripture fecit.

Maglorius eps dolen. scti sansonis successor.

Maurus discipulus sancti benedicti eo tempore obiit. sepultus parisius.

Iste mauricius habuit filiā tiberij noīe constantiā quā ei pater ei⁹ tradidit cū imperio dicens. Sit tibi imperium meū cum hac puella: utere ea feliciter. & habe in mente equitatē et iusticiā precipua esse insignia optimi impatoris. quib⁹ dictis piissimus tiberi⁹ expirauit. Mauricius aūt sumpto imperio multū utilis fuit reipublice. Tandē cū btō gregorio nimis detraheret et mortē cominaret: cōtra se diuinā puocauit irā. Meritis tn̄ beati pontificis hic punitus fuit eo q pro se quotidie orasset. Fuit em̄ expulsus de regno. fugat⁹ ad insulā qndā. et ibi cū uxore et duob⁹ filijs p Focā interemptus est. Si bn̄ seruasset doctrinā soceri sui. illum ante pedes suos habuisset prostratum quem nunc sup se sensit leuatum

mauriti⁹ grec⁹ an. xxj.

Tandem de eius saluatione bona spes est propter causam predictam.

Antiochia subuertitur per angelum dei qui in ueste alba apparuit. et tantū vn⁹ vir elemosynis vacans liberatus fuit. Quidā dicūt q medietas ciuitatis subruta fuit. et aliā eius medietatem vir ille precibus suis saluauit.

Tunica domini inconsutulis reperta est in saphat. et in hierusalem posita.

Inundatio pluuiarū maxima fuit ita ut secundū diluuium crederet iterū venturū. Et per tyberim multitudo serpentū cū dracone magno in mare descendit. s3 a fluctibus sfocati et ad litus piecti: totū aerem sua putredine corruperūt. Et secuta est mortalitas maxima in italia q dicitur inguinaria. ita ut etiā corpali visu sagitte celit⁹ venire et singulos quosq pcutere videret.

V⁹DCCLXXXIII.

.v. pelagius. an. xij. m. i.

Roman⁹ diebus decem.

Hic instituit ut memoria defunctorum fiat in omni missa post eleuationem hostie salutaris.

DLXXXIIII.

Iste Pelagius ordinat⁹ fuit absq iussione principis. Et longobardi obsederunt rhomam Et vastatio magna fuit. et qd male inchoatum fuit sub eo in peius proficiebat propter tyrannidē barbarorum et pestem. Iste misit Gregorium sanctum virum ad diuersa loca i negocijs ecclesie expertissimum. Tandē in peste inguinaria moritur. Sepultus apud sanctum Petrum.

Mirabilia quedam circa hec tempora contigisse narrantur. cometa apparuit. Puer quadrupes. alter duos vertices habens nati sunt Bisancij. Sanguinee haste: & lux clarissima per totam noctem videbantur. Puer sine oculis & manibus q a lumbis infra erat sicut piscis. In nilo etiā apud egyptum duo animalia apparuerūt humane forme vir et mulier horribilia aspectu Quasi per vnū diem sol a mane vsq ad meridiē minoratus est de tertia parte. Que omnia aliquid noui solent significare. Quidā putāt q prefigurarunt bestialē monstruosam sectam sarracenorum que quasi tertiam partē christianitatis in breui corrupit. Et non longe post hec tempora surrexit.

Hermigildis filius regis wisegothorum et hispaniorum cōuertitur de infidelitate arriana ad catholicam fidem. A patre suo martyrisatus est.

K

Letania maior instituit a sancto Gregorio. et angelus dni apparuit sup castrū adriani. Regia celi cātauerūt angeli pmū zc. et grandis illa plaga cessauit

Augustinus venerabilis monachus vir sanctus cū iobe et mellito et aliis mittit ad āglicos cōuertēdos. Et nota q sepe fit mētio de diuersis regnis et puinciis q crebro cōuerse sit ad fidē. qr nō sp in eis pmāsit fides pter diuersas cās sic de anglia. frācia. psia. et iudea. In hoc singulariter roma priuilegiata fuit. quia ibi nūq defecit fides Petri.

Phara virgo sancta et nobilis et frater eius.

Pharo comes et post melden. epi scopus et frater eius.

Earneald9 eps lugdu. claruerat.

Desiderius eps vienn. martyr

Imperatores

Focas annis vij.

Goar vir sanctus super renum claret. Et multi alij vtriusq sexus hoies fuerunt digne memorie. Uide in registro Gregorij.

Iste Focas tumultu militū factus impator dnm suum mauriciū occidit et alios plēs. et qr male incepit in pei9 profecit et pessime compleuit. qr romani grauissime cōtra psas pliātes fugati. sunt et multas prouincias perdiderunt. et tandem ipse supatus ab eraclio occisus fuit.

Cosdras rex persaz hierusalem cepit et alias multas ciuitates et valde attriuit xpianos. occisis. xc9. et crux cū zacharia patriarcha capit et c. Post cū se deū putaret interficitur ab eraclio. Dr q tante fortitudinis Eracli9 fuit q leones sepe prostrauerit in arena. Furseus vir sanctus filius regis hybernie claret. Gangericus cameracen. epus Marculp9 abbas borcasen.

Anno mundi. V9. DCCCXCIIII. V9. DCCCCIII.

Pape

p9 Gregori9. ā. xiij. m

Romanus vi. diebus. x.

constituit q lumen sp ardeat in ecclesia duz missa celebrat Item q papa sit indutus alba precincta longa et ampla

Anno christi. DXCIIII. DCIIII.

Iste gregorius nobilis genere. sed nobilior virtute. sz et sanctitate nobilissim9 ordinis sanctissimi patris benedicti monachus dignissimus qui merito magnus dr pter plura q excellenter habuit. scz potentiā. diuitias. virtutes. nobilitatē. sapiam. sanctitatem. famā. experientiam. Nihil eū in omni statu latebat. puta q bene in omni statu exercitatus fuit. Sub eo paulatim mala pteritoz tpm deuerūt. De ei9 incōpabili vtilitate qua ecclesie dei vigilantissime prefuit. plēs cōscripti sunt libri. Sz et ipe doctor principalis vnus de quatuor quāta scripserit tota simul testis est eccla. Ipe deniq solus cū bto fabiano p9 scm petrū diuinit9 in toto cathalogo pontificū romanoz ad pontificatū est assumptus. Ipe plura instituit. vt patet in eius registro. In canone addidit. diesq nostros in tua pace disponas zc. Deus in adiutoriū. ante incia horarū dici iussit totum officium ecclesiasticū stilo pulchriori et ornatiori et compendiosiori mō renouando cōposuit qd pmanet vsq hodie. Et dr gregorianū de omnibz officiis tam episcoporum q aliorz inferiorū prelatoz. siue subditoz. Quid vltra. Quāta gratia emicuerit quanto sciētie lumine preditus fuit. quantum psentibus et futuris exemplo operis et scripturis prodesse studuerit mortalis lingua aut vix omnino nō posset explicare. Hic constituit q confessor nec nutu nec signo nec verbo confessionem prodat.

¶ Seruus seruoz dei titulus totius humilitatis summis pontificibus hic a beato Gregorio instituitur. et parmanet vsq hodie.

walbertus vir sanctus frater pharonis discipulus sancti colūbani. et sancti blidethildis vxor pharonis. et plures discipuli eiusdē columbani floruerunt. scz gallus eustachi9. attyla valericus. andenus. Hyldemachus.

Isidorus yspalen. eps inter doctores notabilissimus multa scripta reliquit. grauida sententiis et auctoritate. Hic vir studiosissimus vltra .lxx. sectas hereticorum enumerat. que contra ecclesiam dei successu temporis surrexerunt. et damnati sunt a sanctis patribus vicissim vsque ad tempora hec. vide. xxiiij. q. iij. c. Quidam. Ipse etiam machometum qui in hispaniam venit capi iussit. sed admonitus a diabolo fugit.

Adalaoth rex longobardorum baptisatus est. et fidem xpi suscepit.

Theudelina longobardorum regina xpianissima virum suum Agisulpum ad fidem couertit. et cum romano imperio pacem habere fecit. ad quam gregorius li. dyalo transmisit

eracli[9] annis. xxxi.

Iste eraclius ex parte bonam et ex parte malam habuit famam in cronicis. quia in quibusdam valde sancte se habuit. vt patet in legenda sancte crucis quod miraculose vicit persas. et cosdram occidit. sed post victoriam couersatus cum patriarcha iacobitarum cum ipso de fide disceptauit volens eum ad rectam fidem reuocare. sed prochdolor ab ipso deceptus incidit in heresim monachelitarum in qua moritur. Unde patet quod stultum sit cuilibet xpiano excedere constitutam sibi o deo regulam. Quando enim layci intromittere se volunt de illis et similibus periculosis questionibus fidei. Et quando clerici bello se ingerunt. raro aut nunquam sortiuntur bonum effectum. Maneat quilibet invocatione sua et exerceat se in his que sunt sui officij Alioquin si inordiate procedit spiritussanctus aufert se. sine quo nemo quicquam boni perficere. Simile de ozia rege iuda. vt patet .ij. palip. xxi. et sunt exempla plurima quotidie. Verum ista male.

V[c]. DCXIII.

Tuscus — sauinianus. a. i men. v.

Romanus — .iiij. bonifacius. m viij. di xxviij.

Marsus — .iiij. bonifacius. a. .vi. me. viij. di. xij

DCXIIII.

Iste sauinianus statuit pulsum campanarum ad horas diei. Et quia tenax fuit et sancto gregorio detrahere non tiebat. ab eo percussus interijt. Et hic est tertius de toto cathalogo pontificum qui formidabili morte. et culpabili vita notatus est.

Iste bonifacius statuit vt nitidus pannus super altare poneretur.

Iste bonifacius consecrauit pantheon. i. templum omnium deorum vbi xpiani periclitabantur a demonibus. Et est pulchra similitudo quod spiritussanctus ex malis institutis paganorum scit eligere sanctum exercitum deuotionis quasi medicina fiat ex veneno. Ubi enim impij colebant demones. ibi xpiani colunt omnes sanctos. sic ars deluditur arte. In hoc templo quidam scolaris cecus coram iudeis incepit responsorium. Gaude maria. et continuo lumen oculorum recepit Machometus deceptor orbis propheta falsus nuncius sathane. precursor antichristi. complementum heresis. ac totius falsitatis prodigium circa hec tempora vesaniam suam ostentare incepit. Fuit enim magus et mercator vilissimus. et factus princeps latronum subtiliter arabes sibi attraxit. qui tunc ab Eraclio grauabantur. Persas vicit et gentes alias multas: quibus dedit legem suam dicens se esse prophetam sanctum et a deo missum. Hoc eum docuit quidam sergius apostata. tam a fide quam a conuersatione monastica. qui ipsam legem composuit. Hic velut alter Jeroboam decem partes abstulit domui dauid. i. ecclesie christi. quia pene totum mundum decepit. Et nisi karolus et alij quidam principes iuuante deo cultores eius exercuissent totaliter fidem exterminasset. Sepius creuit et decreuit vsque hodie. finem nouit deus.

Festum omnium sanctorum instituitur a Bonifacio quarto.

Era machometi ipa est albigera q̃ vtunt̃ pcipue arabes z alij saraceni. ẽ fm̃ campanũ ãno xpi dcxxi. cũ. xij. dieb9 p9 cõceptõem eiusdẽ xpi dñi nr̃i. ita q̃ iter xpi cõceptõ3 z banc erã cucurrert dies. ccxxvi. dcccccxxij. incepit feria q̃nta. q2 xpi cõceptõ erat feria. vi. Et nota q̃ saraceni vtãtur ãnis lunarib9. q̃x q̃lib3 cõtinet. xij. lunatões c̃iles. h̃ ẽ. cccliiij. dies saluo bisextili. Ai i. xxx ãnis. hñt. xi. bisextiles. q̃x q̃libet b3. ccclv. dies. z tũc recedit sic a pncipio. Nota lunatio pcisa xxx. annos hñs luuares. reducit medias lunationes ad consimile tpis inicium.

Cunibertus episcopus colonieñ. Austregisilus bituriеb. Johannes tongreñ.
Sulpicius bitarieñ Salaberga mulier scã Magnobed9 andeuaneñ.

Imperatores.

Lupus eps senoneñ. Braulio epus cesaraugustañ. Oswaldus rex normannorum. anglorũ. scotox. britonũ. fuit vir valde scũs. z opib9 misericordie deditus. z vndiq3 triumphauit. gloriose. ei9 brachiũ cũ dextera manu q̃b9 elemosynã fecit itegrũ pseuerat apd vrbã bemãburcb fuit ei interfectus a penda merciox rege. s3 postmodũ ozomi fr̃ oswaldi eandẽ pẽda interemit et gentẽ merciox ad fidẽ christi conuerti fecit. et pictos regno suo id est anglie subdidit.
Dictio venit sup eraoliũ pter superbiã suã. q2 post illã victoriã paupes sibi subiectos nimis inhumaniter oppressit. qd̃ deo semp displicet. Et fuit etiã p9 hec nimis infelix z plura perdidit. Morit̃ tandẽ infeliciter idropici z heresi maculose infectus. Dagobertus vir oib9 bonis moribus compositus rex francie fuit. cuius tpe ecclĩa. sc3 dionisij parisi9 diuinitus dedicat̃.

Anno mundi

Pape

Romanus.

Campanus

Anno christi

Iste deusdedit fuit vir sanctissimus. dũ quẽdã leprosũ oscularet̃ statim mũdat9 est. multa bona statuit. Item q̃ cõtra symoniacu3 testes esse possint meretrices et criminosi.

Iste Bonifacius constituit vt null9 de ecclĩa extrabat̃. z vt accolit9 nõ audeat reliq̃as leuare. vñ pz q̃nta fuit olim deuotio in xpianitate. hoc tũc clericis pbibebat̃ qd̃ nũc mulieres etiã indifferenter faciũt et ceteri q̃cunq3 Sigibertus filius regis dagoberti cũ baptisaret̃ a scõ amando traiecteñ. epõ rñdit amen clara voce infans adhuc. xl. dierum.
Alcharanus liber componitur a machameto et tribus magistris suis quibus diabol9 z auctoritatem et industriam ministrabat. Primus magister erat quidã iudeus astronimus maxim9 Secũdus iohannes de antiochia hereticus. Tertius sergius arrianus. Hi legẽ abbominabilẽ confixerant. resecantes quicquid arduum erat in credendo et difficile in operando. concedentesq3 omnia ad que mundani hoies proni eãrt. sc3 gulã. luxuriã. rapinã zc. Unde factu3 est vt per potentiam et dolum deciperent in breui maximam multitudinem hominum bestialium Et quia lex ista nimis inhonesta et confusa erat quidam humana verecũdia permoti plura retractarunt. ac velut expositores rationabiliter interpretabant aliqua nimis mendosa. vnde q̃dam christiani etiam litterati hoc colludio decepti fuerunt. qui historias trans marinas nõ viderunt. Quare autem tam infamis homo legifer factus sit. et talẽ tradiderit legem: duplex ratio reddit̃. Prima q2 deus nõ permisit vt aliquis bone fame homo a diabolo assumeretur. z legem saltem humano modo rationabilem traderet. sicut nec olim nisi serpente pmissus fuit q̃n euam temptauit. Secunda quia machometus summe arogans fuit. ideo quicq̃d desiderabat carnales concessit. iam sic. iam aliter dispensando. Et ex hac collisione doctrinax variax zc

Imperiū romanoꝝ circa hec tempora vbiqȝ in orbe terrarꝝ cepit deficere irrecuperabiliter. nā in oriente saraceni. ꝛ in occidēte gothi dn̄ia assūpserūt. ꝛ deinceps tenuerūt. Itē de exercitu imperatoris iterfecerūt. cl⁹. pugnatoꝝ. Et h̄ iterū maximū habem⁹ exēplū ꝙ nihil stabile ē sub sole qn̄ etiā tāta defecit ptās ꝛ prudētia. Cā h⁹ diuersimode assignat. Quidā dicūt ꝙ h̄ fecit satiabil romanoꝝ auaricia. q̄ sibi subditas natōes iugo seruitut intolerabili opprimebāt. qd̄ omnibus pn̄cipib᷑ et p̄latis timēdū ē. q² q̄diu romani odiebāt auariciā et dilexerūt eq̄tatē dominiū orbis habuerūt. Aliꝗ dicūt ꝙ heresis orientaliū hoc fecit vbi cōiter impatores habitabant ꝛ se pe cū ꝑuersis peruersi facti sūt. Nec est quicq̄ qd̄ ita nequeāt occasui subiacere q̄ vera religio.

Sed neq̄ in pn̄cipe aliq̄d lucidius q̄ recta fides. Aliꝗ dicūt ꝙ causa huius defectus fuit superbia dn̄oꝝ q̄ subiectos despiciebāt. canes aut asinos nūcupando vl̄ siliꝛ. ꝓpter qd̄ pudore et dolore incitati erexerūt se et fecerūt qd̄ cernimus. Forte oēs hee sil' sūt vna cā. q² per qd̄ aliq̄d nascitur per ei⁹ oppositū destruit. Et sic iā oēs q̄tuor monarchie defecerūt. ꝛ nō restat alia nisi antichristi. cui⁹ aduentū de⁹ nouit. Interi dominia hic inde diuersimode variant in particulari.

¶ Dagobertus rex francie interfecit anglicos qui tūc saxones vocabant oēs excedētes mēsurā gladiꝗ sui. Putāt quidā ꝙ hec crudelitas frācorū fuit cā eterne inuidentie et dissensionis. āgloꝝ cōtra frācigēas n̄ sine dāno vtriusq̄ vsq̄ hodie. mittat pi⁹ dn̄s spm̄ pacꝭ iter eos ꝛ alios

¶ Aidanus ep̄us claret in anglia sanctitate. discipulus sancti columbani.

V⁹. DCCCCXXIII. | V⁹. DCCCCXXXIII.

Campanus dieb᷑. xviȷ.

Romanus die. xxviȷ.

De dalmacia. diebus. xviȷ

DCXXIIII. | DCXXXIIII.

Iste honori⁹ fuit vir largissim⁹ pauperib᷑ q̄tidianas elemosynas dedit. multas ecclesias argēto ꝛ auro dotauit. Statuit apud scm̄ petrū fieri letanias. ꝛ cleꝝ erudiuit. et honestissime ordinauit. Fecit eccl'iā sancti Adriani. in q̄ pl⁹ scōꝝ quiescunt.

Iste seuerinus fuit vir benignus ꝛ scūs amator cleri. erga paupes largus. erga regimē eccie diligēs. quā in pdꝗs ꝛ ornamētis mirabl'r āpliauit. Quo tp̄e quidam mauricius cuȝ suis satellitib᷑ eccie thesauros diripuit. infelix sacrilega nō verit⁹ mircl'm grāde. Nā cū totū vrbem incitasset cōtra erariū lateranū. nullus potuit ipm̄ nō dico ifringere sȝ nec itrare. quidē qd̄ vidēs pace simulata tādē pfecit qd̄ itēdebat. accipiēdo qd̄ p sustētatōe pupilloꝝ a c viduarū et pauperū xp̄ianissimi impatores illic posuerāt. sed oia infeliciter perierūt. Eraclius fuit particeps illi⁹ sacrilegꝗ fact⁹. cui misit ptem de pecuniꝗs elatis. Sȝ o q̄ȝ multipliciter p huiusmōi dānificati fuerunt.

Iste iohānes mlt̄a milia hoim̄ de seruitute redemit eccl'ie thesauris pia mot⁹ intentōe p hystriā ꝛ dalmaciaȝ. Hic fecit adduci reliq̄as sanctoruȝ vincentꝗ et anastasꝗ. ꝛ aliorum martyrum. et rome reuerenter collocauit.

Eligius artifex sanctus vir. pꝫ fuit sp̄ualis istoꝝ qui multa monasteria fundarunt in francia.

Tepuit fides in oriente. ꝛ feruet hic in occidente

Erubertus rex anglie primus sibi ydola destruxit

Aurea sancta abbatissa parisius claret. p̄fuit. iiȷ⁹. puellis iussu eligꝗ viri sancti.

h̄ contrariarū totus liber cōfusus est. nec aliq̄ modo cōcordabilis. Demon idem: quasi coactus rn̄dit. ꝙ. xiȷ⁹. verba eēnt in alcharano q̄ medaciū cōtineret. cetera in ꝟitate persisterent.

Iste constantinus fuit filius constantini filij eraclij. q quarto mense impij sui a nouerca sua veneno extinctus fuit. et ideo qr breue tempus rexit: nõ fit mentio de ipso. Ipe aũt constatinus successit ei. et nouerca illa cũ suis est exiliata. et fuit pessim⁹ tyrannus et hereticus. dolosus. totus inuidus. et catholicis ifestus. nec martino pape pepcit. Z longobardos exercitũ duces supat⁹ est. et romã veniens cũ reuererẽter esset a vitaliano et ciuib⁹ susceptus. nõ retribuit iuxta bñficia sibi impẽsa debitã vicissitudinẽ. sic decet pncipẽ. isup z tyrãnidẽ magnã z sacrilegia ppetrauit. oia pulchriora deijciẽdo et trãsportãdo q̃re tãdẽ in balneo a suis militibus qui eius maliciam noluerũt diuti⁹ tolerare interfectus fuit

Impatores.

z sic miserabiliter viuens infelicissime mortuus est solito more sacrilegoz et tyrannorum. deo iuste indicante suos.

Londoalus eps treuereñ. Ierusalem capta fuit a machometistis quibus hunarus pfuit qui in loco antiq templi nouum erexit supsticiosum et prophanum ablata prius cruce.

Nota diligenter q multa mala sequũt qñ dominiũ pturbat. Hoc superius de assyriis et medis et parthis clare patuit et grecis et aliis silr et crebro de romanis. s3 hic pcipue. Nã saraceni affricã z siciliã inuadẽtes cũ nõ eẽt q tyrannidi eoz resisteret. etiã hispaniã sibi subiugarũt. vndiq xpianũ nomẽ delẽdo. in q turbine mlti mres effecti sũt q pstãtes permanserunt et fuit tri⁹

Anno mundi V⁹ DCCCCXLIII.

Pape.

Grecus. diebus. viij

Tuscus xxvi.

Romanus diebus. xxij.

Anno christi DCXLIIII.

Iste theodorus sup oẽs misericors fuit. z largiter benignus. paupm amator. Iste statuit cereũ bñdici in sabato scõ. z paulũ constantinopolitañ. epũm qui aperte catholicos cruciauit anathematħe pertulit.

Iste martin⁹ scũs ẽ z fortiter p fide agonizauit. Dũ quidã eñ extracto gladio iterficere vellet adhuc añ altare cõstitutum statim cecus efficit. Ipe cõuocata synodo in vrbe damnauit six alexãdrũ sergiũ pirrũ z paulũ hereticos q̃re cõstãtinus eum in exiliũ misit. Eius festum agitur. x. nouenbris.

Iste eugeni⁹ sctissime vite fuit. oib⁹ amabilis z benign⁹: statuit q ppetuã castitatẽ oẽs psbyteri. dyaconi. z subdiaconi fuarẽt sepult⁹ apud sanctum Petrũ.

Iocus filius regis britãie herẽita claret scũs

Londoalus vir sanctus claret qui beatũ lambertum docuit.

Arnulphus beate vite pi pipini dux lothoringie demũ heremita post eps meteñ. ei⁹ vxor scã doda treueris inclusa christo vacabat. Et sctũs clodulphus ei⁹ fili⁹ eps meteñ. Dicunt qdã q fuit auus karoli magni. s3 h mens nõ admittit. nec ratio tpis consonat. sed karolus marcellus fuit pater Pipini illius qui erat Karoli magni pater.

Ragiulpha ṽgo scã claruit i gallia Seuera abbatissa ibidẽ soror eius Getrudis cognata eorum.

Forseus cũ Foliano et vlcano fratribus suis oẽs filij regis hibernie venerunt in gallias z sunt oẽs scti.

Sigibertus rex francorum. xij. monasteria fundauit. Et fit magnus fructus in francia z anglia per viros sanctos.

¶ Nauta quidam negando pauperi panem hac pena pcutit. vt oẽs eius panes in lapides conuertent. sicut idẽ pauper ei impcabat.

Ignis cecidit de celo. et iris magna arripuit. vt putarent hoies consumatoem seculi aduenisse. et signa ingentia fuerut. ita vt arescebat viuentes p timore ppter tonitrua z fulgura et ict9 eoz matios et aqz inundatoes incopabiliter excessiuas. et pijt innumera hoim et aialiu mltitudo et sequit pestiletia grauissima cu signo ire dei cuctis visibiliter. apparuit q angel9 bon9 z vnus mal9 roma nocte circuierut. z qt vicibz dom9 aliq pcutiebat: tot ex ea seqnti die iteriebat. Tot tuc moriebat. vt etia parètes cu filijs. fres cu sororibz vnanimiter in feretro positi ad tumulum portarent. Sepe hmoi signa ostendit dns ad terrore pctoz. Sed vtina exemplis aliorum terreremur vt a peccatis desisteremus. Dicut tn qda q hec pestilentia facta sit tpe Benedicti.ij.

Tribulatio magna. turbato ei dnio mali hoies assumut audacia malefaciedi. se et alios depuandi in vita et doctrina. z ad pplos et ad pncipes corrumpendos. Et e reuera horrendu spectaculu qliter miserabil iste mudus agitat sn intermissioe. An no sat durum eet p9 labores z erunas tande mortis dominio subiacere. nisi etia tot cladib9 et terribilibz plagis ptinue laniari. Non sufficit humano generi semel a deo damnatois dira accepisse sniam nisi et plimas sibi peccando supaddat. Solu igit pctm e causa miseriaz haz diuina seueritate iuste sic vindicate. Veru nemo sic cogitet qsi hec digna sit retributio p tant piacul. sz respecto futuroz q pctorib9 debetur. Ista sut qsi qda suauia pludia. O qs finis illoz q no credut. si etia tanta h patiunt electi.
Sanctus Claudius archieps bisuntinen. z p9 abbas monasterij sci eugedi claret i burgudia

V9 DCCCLIII. V9 DCCCLXIII.

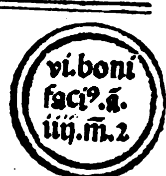
Campanus
vi. die. ij.

Roman9

Roan9

Romanus

DCLIIII. DCLXIIII.

Iste Vitalianus cantum roma noz pposuit z in organis cocordauit. ipse ec habuit graz ipatoz q suis pdecessorib9 offensiu9 fuit tn postea n sic permasit. nec vsq huc non potui iuenire q vnq eccl'ia romana habuit plene p9 mortem constantini magni dominiuu vrbis z aliloz q ipse ptulerat. nisi forte tpibus quorunda pessimorum principum paucorum. imo iste Vitalianus pro magna gratia accepit q impator iste pessimus priuilegia ecclesie confirmaret. z tamen depost infregit

Iste adeodatus fuit tante benignitat vt oem hoiez a magno vsq ad miore a se psolatu no dimitteret. sepultus apud sanctum Petrum

Corp9 sctissimi pris bndicti et corpus sororis ei9 sancte scolastice transferunt de mote cassino ad moasteriu floriacen. h gallici dicut. sz italici olno pdicut q adhuc sit in mote cassino. Maneat pietas et reuelabit veritas

Iste dem9 decorauit illu locu an basilica sancti petri q dr paradisus sepult9 ibide

Iste bonifaci9 no het i qbusda libs z seqns dr bonifaci9. vi. h dr fm qsdam pfecisse padi sum apo scm petru Ratione huius diuersitatis no repi.

Hic profecit ecclesie cantuarien. theodorum monachum valde litteratum.
Forseus latiniacum et folianus fossense cenebium erexit. dono gratie gertrudis. vbi ibidem martyrisatus quiescit.
Clodoneus rex francorum irreuerenter corpus sancti Dyonisij discooperiens. et os brachij eius fregit et furtiue deportauit. obquod in amentiam fuit versus.

Iste cōstātin⁹ fuit catholic⁹ et bon⁹. zelosus p oīa cōtra hereticos. Eccl'ias reparauit. z greciā romane ecclesie recōciliauit. Synodū sextā cōgregauit. in q̄ pmissū est grecis p̄sbyteris vxorib⁹ legittimis vti. ac ceteris orientalib⁹. s3 occidentalibus nequaq̄. q2 celibatū volūtarie tpe Gregorij et ante susceperūt. z ē h̄ mature aduertēdū q̄ntū bonitas p̄ncipis valeat ad bonū z q̄etum eccl'ie statū. z fidei pmotōem. z ecōtra q̄ntū malicia p̄ncipis noceat. h̄ isti duo cōstātini sc3 pr̄ z filius clarissime ostendūt. Uerū pmittente deo saracenis et bulgaris resistere nō valuit. s3 cum eis pacē fecit ānua tributa soluendo. ita inualuit illa maledicta secta. Tandē3 bona potitus morte transiuit a d xp̄m. sepultus in constantinopoli.

Imperatores — .iiij. cōstāti. an. xvij

filius Constantini.

Nota q̄ sex sunt synodi p̄ncipales q̄x auctoritas est par euāgelijs. q2 euangelica veritas per eas declarata ē cōtra sex p̄cipales hereses q̄ nimis inualuerūt contra ecclesiā pp̄ter hereticox subtilitatem ad decipiendū simplices. et tyrannidem ad affligendum constantes. z terrendum pusillanimes. Ista sy. vi. damnauit heresim monechelitarum. qui vnam voluntatem et operationem in christo dixerunt.

Synod⁹. vi cōstātīopolitāa. cclxxxix. patrum

Ista synodus par in auctoritatibus quatuor principalibus p̄habitis condemnauit heresim monechelitarum.

V^m. DCCCLXXIII. Anno mundi V^m. DCCCLXXXIII.

Pape — agatho ānis. ij. men. vi. — Sicl's — ij. Leo ā. i. m̄. x die. xvij — Siculus — .ij. Bn̄dict⁹. ā. .ij. m̄. x. — Rōan⁹ — v. iohā nes. ā. vi d. xviij — Syrus.

DCLXXIIII. Anno christi. DCLXXXIIII.

Iste agatho vir sanctus fuit. qui dū leprosū3 quē da3 oscularet: statim mūdat⁹ est. Ipse reconciliauit eccl'iam reuēnatam q̄ diu fuit rebellis. z nūc ad obedientiam romane ecclesie redijt. edocta q̄ nō est bonū contra stimulu3 calcitrare. Ipse etiam de consensu principis iussit celebrari sextā synodum. vbi greci redierūt ad obedientiā ap̄lice sedis post plagas varias. quia talē vnusquisq3 repit suū inferi⁹. qualem se suo exhibet superiori. Qui bn̄ obedit deo et p̄latis suis. ille sit̄r bonam in subiectis suis inuenit obedientiā et ecōuerso. Hec est lex dīne iusticie.

Iste leo vir scūs fuit greca et latina ligua sufficienter eruditus Eloq̄ntie q3 singl'aris erga pauperes nō solum mētis pietate. s3 etiā studij labore sollicitus. Hic constituit pacem dare post agnus dei. et pro vsu pallij archiepiscopus nihil prosoluere teneat. Eius festum agitur. iij. iulij. sepultus in ecclesia sancti Petri.

Iste bn̄dcūs fuit per oīa virtuos⁹. z vita ei⁹ ↄcordabat cum noīe Eius tpe fuit maria pestilētia. Hic ab imperatore p̄issimo factus est papa. Sepe em̄ iste honor factus est imperatoribus ab ecclesia pp̄ter causas varias p tpe occurrentēs.

Iste Johes fuit vir strennus moderatissim⁹ z scīa redimitus de antiochia.

Cesaria regina persax clam ad Constantinopolim venit. et se baptisari fecit. q̄d rex audiens mandauit vt rediret. sed illa noluit. donec pacifice veniens cū. xl. milib9 baptisma susciperet. Nouit dn̄s qui sunt eius Maluit mulier sancta gloriam tantam abijcere. q3 xp̄i paupertate nō isigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis.

Hyspani circa hec tempora magnifice cōtra saracenos bellare incipiūt. diuinitus adiuti terras quā respectiue ꝯ totā affricā defensarūt. glioso aplo Jacobo eos adiuuante vsq in pñs. Uide generalem hystoriam hyspanie. et reperies solennē cathalogum militum christianorum.
Stella magna apparuit in oriente. ⁊ magna pestilentia sequit. Et mōs qdam in cāpania eru ctauit ignē. callimitus maximū ignem inuenit. et romani saracenoꝝ naues combusserūt.
Bulgaroꝝ regnum oritur. quod valde attriuit imperium. ⁊ a scibia egrediētes traciā iuaserūt

ii. iustinianus ānis. x.

Iste iustinianus fuit filius constantini vir bon⁹. prudēs ⁊ largus. ⁊ romanū im piū n̄ modice āpliauit. ecclīastica officia q̄ plimū honorauit. mltas leges condi dit. s3 postea depuatus cū sextā synodū infirmare voluisset ⁊ ecclīā turbare. x. an no sui impīj a leone pricio et tyberio et gallinito priarcha capt⁹ fuit. puatusq na so et lingua regno expellit. et apō crisonā exilio religat. et fit magna turbatio i ecclīa ꝑpter scis maticos et hereticos. Nota q qñ in sūmis dñis fuit violētie tūc errores mltiplicant. qr nō ē q corrigat errātes et a malo cohibeat. Hoc valde sepe expta ē ecclīa. vñ facta ē altrcatō īter leonē et tyberiū. et pualuit tyberi⁹. et leonē absciso naso exiliauit āno tertio impīj sui. et regnauit pro eo. Justinian⁹ fugit ad saracenos et bulgaros q eū restituerūt. occisis leone et tyberio q here ticis fauebāt. et tūc recōciliauit se gremio scē mrīs ecclīe. et valde penituit. S3 qr nimis crude liter vidicauit se cōtra aduersarios ita vt etiā inocētes pueros vellet occidere. iō iterfect⁹ fuit cū filio a philippo quē exulauerat.

V^m. DCCCCXCIII.

Romanus Seno āñ m. xi die. ix. Syrus. i. Ser gi⁹ ā. ix m. viij. die. xxiij.

DCXCIIII.

Kilianus vir scūs natōe scotus in frāconia fidē xpi ipdicauit Gos bertū eiusdē regōis ducē cōuertēs vt scellā frīs sui vxorē quā illicite tenebat dimittere psuasit. q ꝑpter ipsa iubente secrete cum socijs su is occisus fuit ⁊c.
Pipin⁹. i. dux francoꝝ mltas vi ctorias habuit et frisones supan do ad fidem perduxit. fuit enim fide catholic⁹. et ecclīe dei spēalis defensor. verum in vno excessit q adulterium commisit ad tempus
Rex adiulfridus fit monachus id est episcopus ludifrideñ.
Leodegarius augustuduñ eps.
Edultrudis regina anglie trib⁹ vi ris nupta virgo permansit. Et a lij plures sancti. vide in speculo.

Iste zeno fuit vir valde scūs q nec vnq se caus actī busq seclaribꝫ immi scuerat. erat ei aspe ctu āglic⁹. cāicie ve nerād⁹: moribꝫ qet⁹. religiose vite. sermōe ꝓdic⁹ aīo simplex. h electus fuit cōcordit etiā laicis cōsentien tibꝫ. magna enim dis sentiō erat. quia cler⁹ intendebat in petrū archipresbyterū ⁊ ex ercit⁹ in theodorū p sbyterum. sed spūssan ctus omia tandē vo ta cōcordauit in istū dignissimū.

Iste sergi⁹ magne scitatis ⁊ cōmēdabil vite fuit. et i ele ctōe ei⁹ magna dissentio fuit. Nam vna pars cleri elegit theodoꝝ archi pbyterū altera pascalē. s3 volēte dño tandē in hunc venerabilē vrrū con uenerunt. Hic corpus sci leōis pmi trāstulit wirzeburg reuelāte sibi dō Ipe etiā iueīt magnā ptē scē crucis in loco obscuro. regē anglie q et sa xonū baptisans statī ad celū trans misit. Agnus dei ter cantari iussit ad missīt. Et idem reduxit ad vnita tem synodum aquilegieñ. qui nolu it recipere sextam synodum constā tinopolitanā. et fuit grande scisma in ecclā dei. qr duo vniuersalia con cilia cōtra se dissentiebāt. tādē mor tuus sepelitur apud sanctū Petrū.

westfalia cõuertitur ad fidē circa hec tpa. vbi pmū duo edwaldi. s. albus ⁊ niger presbyteri scī de anglia veniētes pdicauerūt. Qui ibidē in villa quadā laer dicta suis pcibꝰ fontē de rupe traxerunt. et campū scm sic dictū vsqꝫ hodie cōsecrarūt in vsus paupez: vbi sepe mira cōtigerūt contra testamentū scōz volētibꝰ facere ⁊ horribiliter plagati sūt. Tandē martyrisati sūt in comitatu de hoya ꝓpe bremeñ. ciuitatē. corpa āt eoz trāslata fuert ad coloniā. Beda venerabil' psbyter et monachus ac pr̄ grauissime auctoritatis claret in anglia. multa scripta et historias valde famosam reliquit. fidelis laborator in ecclesia vsqꝫ in senectam.

Imperatores.

.iij. Leo. ā. iij.

.iij. tyberiꝰ an. vij.

Justinianꝰ. ā. .vi.

Sancta oda ducissa aquitanie claret

Sanctus lambertus filius apricomitis post mlta opera sanctitatis martyrio ē cōsumatꝰ a dodone duce aranie. qr dixit q soror eius alpaida nō esset legittima vxor pipini. qr eā duxit cōtra fas viuente adhuc plectrude. Hic est zelus helye et iohannis

Scūs hubertus transtulit sedē epā lem cū corpe scī lamberti ad leodiū.

Isti duo inuaserūt impiū Idē q̄ sup iterato. vicꝫ filiꝰ cōstantini.

Romani multos saracenos itersecert h tpe. Duo etiā reges anglie veniūt romā ⁊ fiunt monachi immortali dn̄o deinceps militantes

Frisia cōuertit ad fidē xpi. vbi pmū pdicauit scūs willibrodus eps traiecteñ. ⁊ postmodum scūs bonifacius

Anno mundi Vm. DCCCCIII.

Pape

iij. Leo. ā. ij. m. ix.

Romanus

vi. Johānes ā. iij. m2

Grecꝰ ꝺ. xxij.

vij. Johānes. ā. iij. m

Siriꝰ vij. die. xviij.

Grecus

Sisinnius. ꝺ xx.

Syrus

cōstātinus. i. ā vij. ꝺ xv

Anno christi DCCIIII.

Iste leo sanctus fuit papa p pcinium romanoz. ⁊ nō ponitur i cathalogo pōtificū forte ꝓpter malū introitū ⁊ seqns dicitur leo tertiꝰ nihil tñ male egisse scribit nec papa fuit

Iste iohannes vir scūs fuit et mririo coronatus est. sed a quo aut ꝓpter quā causaz nō inuenitur in historijs. putat tñ a ducibꝰ lonbardorꝫ scꝫ beneuentano aut spolctano ꝓ defensione iuriū ecclie vterqꝫ eni istorum vexabat ecclesiam et terras eius. qr vicini fuerunt ⁊ mltos ceperunt Tandē sepelit apud scm sebastianum ad cathacunbas

Iste iohānes eloqntissimꝰ fuit facūdia. ⁊ eruditꝰ scientia. oratoriū beate marie construxit. in q̄ sepultꝰ ē

Iste sisiniꝰ parū supuixit. et hūit scisma cōtra discotiuꝫ. ⁊ cōtinuat nihilominꝰ pꝰ iter bonfaciū ⁊ discotiū. Tandē mortuo discocio q̄ p vim tenebat papatuꝫ bonifaciꝰ restituit. nec fit his memoria. qr forte ꝓpter scisma in dubiū venit an eēnt veri successores btī petri. Et fit tribulatio in ecclesia vndiqꝫ itus pugne. foris timores. et ecōtra. Et sic septimum scisma continuatur.

Iste cōstantinꝰ fuit vir mitissimus. ⁊ ita benignꝰ qꝫ ab oibꝰ amabatur. Ipse iuit vltra mare cōstantiopolim ad iustinianū imperatorem ⁊ cū mgno bonore receptus fuit. ⁊ philippum tāqꝫ hereticū excōicauit. qr imagines scōz deleuerat sepultus apꝺ scm Petrum

Michaelis sancti archangeli templum in mari construitur sicut in gargano. Ariptus longobardoz rex vir pius misericors et iustꝰ hic secrete p regnū suū soltꝰ erat ire. ⁊ de singlis inquirere qualē iusticiā sui vasalli ꝓ po faciebāt bonū exēplū.

Karolus marcellus filius pipini immensas victorias hũit cõtra ĩfideles diuinitus adiutus. fuit victor gl'iosus p oĩa. s; q2 bona ecclesiastica sibi vsurpauit ꝓpter necessitatẽ bellorum ideo ĩ penis infernalib9 aĩa ei9 visa est ab eucherio viro sancto cruciari. O que pena erit illis que his nuoissimis diebus tot auisati exẽplis. ptinaci aĩo. nõ p fidei salte defensione. imo põpaꝝ iactãtia vana ecc'ijs eiusq; mistris. cõtra diuaꝝ hũanaꝝq; cõminatões legũ. taxacões exactiõesq; gũissias ipõere ñ formidãt. credãt ꝟi a dõ imutabilẽ sñiaꝫ suã dcõ karolo oñsã ipo silr expiedã

philippus. anni. m. vi.

anastasius. annis. iij.

Iste anastasius fuit vir bñ fidelis et catholic9. et q2 philippũ excecauit. iõ theodosius cõtra eũ pugnãs deuicit. et ordinatus presbyter quiete viuendo.

Theodosi9. ãno vno

Iste philippus fuit heretic9 et prefuit modicis dieb9. ⁊ q2 interfecit dñm suũ ipe etiã male pijt. ⁊ sic fecit factum est ei

Iste theodosius totus catholicus et humilis fuit. ⁊ pcise sicut fecit factũ ẽ ei. leo eum deposuit. et in presbyterum est ordinatus

Heresis imaginũ serpit que sic dicit. q2 imagines scõꝝ que sũt libri laicoꝝ auferre voluert q̃si ydolatrie cultũ. videt q' moti fuerũt ex instinctu saracenoꝝ. ⁊ sic pꝫ quõ ecc'ia exercet cõtinue

Magnus archiepus magũtie. Eucherus epus aurelianensiũ

wolframus eps zenoneñ. Agilopus epus colonieñ.

Egidius abbas sctissim9 clar9 habet qui ex gra in galliã venit

V⁹. DCCCCXIII.

.ij. Gregori9. ã xvij. m.

Syrus viij. dieb9. xx

Hic constituit feriam quintam per quadrasimaꝫ ieiunare quod Melchiades papa prohibuerat. et quia non habebant propria officia.

DCCXIIII.

Iste gregorius vir castus. diuinis scripturis eruditus. loquela facundus. cõstans aĩo. rerum ecclesiasticarum defensor solicitus. et hostiũ ecclesie impugnator fortissimus. Et nota q' circa hec tempora inceperũt dñi pape plus solito etiã in tpalib9 propter pfidiam eoꝝ ⁊ etiã trãsferre imperiũ de gente in gentem: ꝓut tempus postulat. Hic leonẽ anathematisauit eo q2 imagines sanctoꝝ exureret. Idẽ nanq; leo iussit isti gregorio: vt etiã cõbureret: s; nõ curauit. imo cõtra eũ audacter iussit oppositũ. Et sic patet q' destructionis imperij pncipalis cã fuit heresis. nã ad hoc fideles populi vnanimiter cũ prelatis suis adheserũt dño pape. ⁊ coegerũt imperatores cessare a tyrannide heretica.. In orientalib9 regionib9 circa hec tpa valde defecit fides vera ꝓpter impiam machometi legẽ. ⁊ p cõseq̃ns oĩs ỽt9. sapiẽtia. et honestas. De q̃ lege execrabili tot turpia ⁊ carnalia ꝓdierũt ficticia. vt nulli vnq̃ sapiẽtes in reb9 diuinis ⁊ hũanis exercitati a pncipio ei crediderũt. s; hoĩes bestiales in desertis morãtes oĩs doctrine ꝓrsus ignari. p q̃ꝝ multitudinẽ aliq̃s armoꝝ violentia in suã legẽ pestifer ipse coegit. vt dt doctor sanctus in summa cõtra gentiles. li. i. c. vi. Nulla etiã diuina oracula pcedentiũ ꝓphetarum ei testimoniũ phibet neq; documẽta ỽitatis attulit. nisi que de facili naturali igenio cognosci possunt. nec signa supernaturaliter facta adhibuit. q̃n potius vera que docuit fabulis et falsissimis doctrinis immiscuit. carnales voluptates pmittẽdo. et eisdẽ precepta cõformia tradendo. Et q2 voluptati carnali habenas relaxauit. iõ mobile rusticale vulg9 facile post se traxit summo deo ipis irato. q̃ talẽ legislatorẽ occulto suo: sed semp iusto iudicio sup eos cõstituit. Uerum versutus ille pestimus astuto consilio libros veteris et noui testamenti. suis sequacibus non reli/

Bonifacius archiepus maguntineñ. bochoniã. franconiã. bauariã. thuringiam. hassiam. sclauoniã. frisiã cũ reliquis alamanie prouincijs catholice fidei subiugauit. Urbē etiã herbipolensem epatũ de volũtate pape fecit. cui scm̃ burchardũ pfecit. Anno vo. xxxvi. sui epat⁹ cũ multis xpianis mrisat⁹ ē in frisia. Cũqz ad fuldeñ. monasteriũ qđ ipe i bachonia cõstruxerat corp⁹ ei⁹ reduceret sepeliẽdũ oẽs cãpane vbiqz diuina virtute sñ motu alic⁹ hoĩs sonuert. Theodol⁹ epus seduneñ. Cõstantinopolis a sarracenis obsessa fuit. sz p btãm virginē liberat. et cuidã heremite visio mirabil' ostẽsa est de ioseph q̃ dñm sepeliuit Et p⁹ paucos ãnos. xxx. ⁹. hoĩm i pestilẽtia obierũt ibi zc. Ebrech scũs de hibernia venit in galliam.

Imperatores

iij. Leo cũ cõstãtio filio

suo ãn. xxv. Iste leo cũ esset potẽs theodosiũ deposuit. et p ipso regnauit. Et fuit seductus per quedã apostatã vt oẽs imagines scõꝝ auferret et exureret. quare etiã tã bellis q̃z pestilẽtijs ac alijs diffortunijs punit⁹ fuit. Et qz correptus a gregorio tertio ptinax mãsit. iõ totũ regnũ occidẽtis ab eo abstulit. mãdãs ne sibi obediret aliqs vectigalia iterdicendo. Et qz heretice vixit sci viri ei ɔdixerũt. z martyrisati sunt ab eo plures. Tandem in perfidia mirabiliter defunctus est.

Rachbodus dux frisonũ maluit eẽ cũ plib9 in inferno q̃z cum paucis in celo Nõ eñ nouit pressuras ei⁹. Mal⁹ iocus sed filius eius morte subita territus conuersus fuit

Pelagius rex hispanie grandi miraculo regnũ illd cepit recuperare Germanus exul lat. Hermi⁹ eps lobieñ. Petr⁹ eps Damascenus.

Anno mundi V.⁹. DCCCCXXIII. V⁹. DCCCCXXXIII.

Pape

Gregorius. iij. ãn. vij

Romanus. diebus. xxiij.

Eo tpe in wormacia fuit archiepiscopat⁹ q̃ nũc in maguntia est translatus

Anno christi DCCXXIIII. DCCXXXIIII.

Iste Gregorius digne successit predicto et noĩe et ope eiusdem zeli et constãtie z animose cõtra impatorē pcessit z obtenuit intentũ. Cõciliũ generale celebrauit in vrbe anno pontificat⁹ sui pmo cõtra hereticos in q̃ imaginũ sanctaꝝ veneratio approbat. z cõtra dictores excõicãt. karolum etiã vocauit in subsidium ecclesie contra longobardos. in canone addidit. Quoꝝ hodie solẽnitas zc. Uienne archiepm instituit.

Monasterium sancti Benedicti reformat in monte cassino a quodam ciue brixiano.

In almania quedã monasteria ditissima fundant et magnifice dotant. s. fuldeñ. z hyrsfeldeñ.

Sarraceni proficiũt in peius. et totã hispaniã sibi subijciũt. z nisi karolus marcell⁹ occurrissz galliam similiter inuasissent. Et nota q᷑ pluries eos deficit. z semel. ccc⁹. z vltra de ipis occidit. de suis. MD. tantũmõ prostratis

Lebuinus presbyter sanct⁹ anglic⁹ pdicat iñ velua et post in saxonia antiqua. id est westfalia. Cuius corpus in dauentria colitur.

quit legendos. nec etiam disputationem pmisit iniquã faciendã. nec hac occasione sua falsitas detegeret. quin poti⁹ se dixit in armoꝝ potentiã missuz. nõ in signis aut miraculis aut doctrina supnaturali qđ vtiqz leonũ. feraꝝ. latronũ. ac tyrannoꝝ rabiei magis est pxiũ: q̃z spũali legislatori. Sic heu terra oli fructifera atqz illustriũ viroꝝ fecũda. nũc tribulos pferrt z spinas eternis icẽdijs exurẽdas. q̃uis ei vsqz hodie sarraceni ifinitis diuitijs abũdẽt z põpis iestiabilib9 atqz delicijs vacẽt. tñ ita pueril'r desipiũt z ptinaciter adherẽt his q̃ sũt cõtra rõez. vt ois vir doct⁹ ac honorat⁹ eoꝝ cõsorciũ fugiat. z eos velut canios ac bestiales sũmo tedio abhoiet atz duitet

Pipinus filius Karoli marcelli fit rex francie p papã zachariã. Et fuit vir valde catholic⁹ ꝛ p omia victoriosus. et ecclesie romane spẽalis defensor et in nullo degener a paterna strenuitate
Karolomannus frater dicti pipini. diuino tactus timore. dimisso regno fit monachus.
Rachis rex longobardoꝝ per zachariã admonitus. vt a persecutõne romanoꝝ cessaret. acquieuit insuper et monachus efficitur.

Iste constantinus totus peruersus et hereticus pessimus fuit. ita vt etiã demonijs imolaret. ecclĩã pseqbat. et nihil dignũ memorie egit. ꝛ sic pmittẽte deo eccĩa lõgo tpe afflicta ẽ more solito. qz in hoc mũdo pssurã habebit ꝛ agros cũ psecutõnibus. colebat.

cõstãti nus v. ã .xxxv.

Mirabilia cõtigerũt circa hec tpa. nã terremot⁹ mirabilis et ciuitates q̃dam montane diuisis montib⁹ vna cum illis transmigrarũt ad loca campestria vltra sex miliaria et nõ sunt fracte. In mesopotamia terra dirupta ẽad duo miliaria. Et aĩal mulinum loquitur humana voce. Cinis de celo cecidit. In mari põtico glacies fuit in spissitudĩe xxx. cubitos. habẽs. p. c. miliaria. et nix. xx. cubitoꝝ: sicut mons tã grã de frigus erat. Stelle ceciderũt de celo. i. a sub. et territi sunt hoĩes putantes finẽ mũdi adesse. Uide in speculo. Quam mirabilem immutionẽ hec signa preostentarũt. sequentia declarant.
Sanctus scurinus primus abbas fuldeñ. monasterij clarus habet in bochonia.
Translatio marie magdalene de ciuitate aquiñ. ad versiliacũ facta a gerbardo duce burgũdie

V⁹DCCCCXLIII.

zachari as. an. x m. iij. d Romanus .xv.

ij. Stephan⁹ ã v. dieb⁹ Romanus xxviij.

DCCXLIIII.

Iste zacharias fuit benignus ꝛ omni virtute ornatus. omnib⁹ amabilis ꝓpter mititatem suã Ipse regem francie sc; Hildericum deposuit. et in locũ eius. Pipinum instituit. quia vtilior fuit Et hic pt; ptãs ecclĩe quãta fuerit ħ tempe. qui regnũ illud famosissimũ transtulit de veris heredibus ad genus pipini ꝓpter legitimã causa; vt habetur. xv. q. v. Alius

Hildericus rex monachus efficitur. forte mor⁹ propter illã horrendã damnatiõem karoli marcelli. quia periculosum est esse in potestate. ꝛ pauci euadunt securi. Quanta fecit pro fide idem karolus. et tamẽ ꝓpter vanã illã causã dãnatus est.

Remigius rothomageñ. archiepĩ claret sanctitate. Lullus vir sanctissimus: et successor sancti Bonifacij in archiepiscopatu maguntiñ. miraculis claret

Iste Stephan⁹ per oĩa vtilis fuit eccĩe dei tam in vbo q̃ in doctrĩa. spũalia ꝛ tpalia strenue gubernãdo. paupeꝝ amator et defensor erat. Hic pipinum vnxit in regẽ francoꝝ. et ꝯ lõgobardos misit vt eos cõpelleret ad restituendũ ecclesijs. quod multo tempore min⁹ iuste detinuerãt. quod et factum ẽ. Ipe etia; trãstulit imperiũ de grecis ad francos. vt pt; extra de elec. Uenerabilem. quam leo tertius post executionẽ damnauit.

Cenobium in caturcensi territorio dedicat a dño pñte Stephano papa et pipino rege

Caput sancti Johannis baptiste in aquitaniam venit. Et plures amici Pipini interfecti in bello: redivivi subito resederunt.

Corpus sancti Siluestri transfertur monaculum. fundatum ab ancelmo. L

Turci q̄ de mōtib⁹ caspijs exijsse dicunt armeniā maiorē infestāt. ꝛ vastāt et cū pestilentia eos attereret suasi sūt a xp̄ianis, vt in modū crucis se tōderēt. ꝛ sic cessauit. et extūc illū ritū seruauerūt

¶ Tp̄a sanguinolēta et mltū turbulenta fuerūt vndiq̄. qꝛ saraceni et pagani et etiā christiani inter se plīma bella gesserūt. quoꝝ karolus magnus diuina virtute adiutus principal' actor fuit et triūmphator gloriosus. licet nō sine magna strage suoꝝ p lōga tp̄a. Uide in gestis eius.

Horribile factū ꝯtigit thuronis. qꝛ cū monachi ecclesie sancti martini delicijs et pompis vacarent vno excepto ab angelis suffocati sunt. Et alcuinus illud reformauit plene.

¶ Imperiū bipertitū circa tp̄a ista. quia Stephan⁹ papa trāstulit italiā. ꝛc. in karolū adhuc iuuenem. que Leo tertius postea infeudauit. Constantinus aūt greciam cū alijs regionibus transmarinis laboriose retinuit.

Imperatores.

Karolus adhuc iuuenis se egregie indolis incipit regnare sup francos ꝛ fuit filius pipini. mater eius Berta vocabatur.

¶ Martyres infiniti facti sunt a cōstātino illo pessimo heretico. Putatur q̄ vix fuerit aliq̄s imperatorum etiam paganorum qui tot trucidauerit. et afflicta est ecclesia valde. Et satis preciose emit venerationem imaginum sanctarum propter sanguinē effusum largiter. Uerꝫ impator impijssimus nō mansit impunitus. Nam completo mysterio iniquitatis prefinite horribiliter clamans. igni sum inextinguibili. traditus spiritum exalauit.

V^m DCCCCCLIIII.	Anno mūdi V^m DCCCCCLXIIII.	V^m DCCCCCLXXIIII

Pape Romanus Romanus Siclus d. xxviij.

DCCLIIII.	Anno christi DCCLXIIII.	DCCLXXIIII

¶ Iste Paulus vir sanctus fuit ꝛ mitissimus. Fecit constitutiones de diuino officio seruādo in. xl. Ipe nulli malum p malo reddebat. sed cū paucis familiaribus de nocte per omēs cellas infirmoꝝ ꝛ pauperum incarceratorum circūiuit eis necessaria ministrando. viduis et pupillis et alijs egenis paupale debitū exhibuit opem ferendo tanq̄ verus imitator sancti Pauli apostoli.

¶ Iste constantin⁹ fuit laic⁹ et subito sc̄us p̄sbyter tyrānice papatū inuasit ꝛ mgno scādalo ꝑmīt ōnis pax ſʒ zelo fideliū eijcit ꝛ oclis puat. Et iste videt fuisse q̄ntus i famis papa inter totvsq̄ adhuc: ita sp̄ussc̄us illā sedē sc̄ā aplicā in omni honore et sāctitate custodiuit.

Iste stephanus oīa errata constātini emēdauit degradatis his quos ille ordinauit in synodo generali. Sepultus in vaticano.

¶ Bengulphus claret miraculis. In gallia fontem emit quem in burgundia oriri fecit. Fuit itaq̄ separatus ab vxore sua adultera. cuius a n us cantauit: eo q̄ derideret miracula eius.

Sanguis de imagine xp̄i emanauit et omnes sanauit. et iudei qui ipam pupugerūt ꝯuersi sūt

Pulcre pius dn̄s ostendit miraculū grande tp̄e isto p ꝯfutatione heresis et ꝯfortatōe fidei.

Ludgerus vir sanctus velut alter moyses ab vtero matris sue dn̄o ꝯsecratus: innumeras gētes ad fidē ꝯuertit frisonū et saxonū apl's. primus ep̄s monasterieñ. fuit pl'ib⁹ miraclis claruit et cenobia fundauit. Obijt tandē in bilderbeke. et sepultus est in werdena. Anno eni. dcccix.

Sergius ep̄s a deo plagatus est eo q̄ indignū papatui consecrauit. qꝛ os et man⁹ ei⁹ aruerūt

Sol obscuratus nõ apparuit. xvij. diebus. Signuʒ crucis apparuit in vestibꝫ hoĩm
Et sanguis de celo in terrã profluit.

Lamina aurea inuenta est in Constantinopoli super corpus cuiusdã defuncti in sepulchro. i qua sic erat scriptum. Christus nascetur de maria virgine. et ego credo in eũ. O sol iterũ videbis me sub constantino et hyrena.

Iste leo etiam peruersus fuit. minus tamen ꝙ pater eius. Hic cupiditate victus coronã qñdã cuiusdã ecclesie abstulit. ꝛ capiti suo iposuit. statimq; febre corripitur. et spiritũ exalauit. Habuit vxorẽ pijssimaʒ nomine hyrenã que regnauit statim post eum cum filio.

.iiij. Leo annis. v.

vi Constãtin⁹ an. x. cum hyrena.

Iste Constantinus bonus et pius fuit. et matrem suã amouit a regno vt suis negocijs feminis intenderet. sed illa simulato rancore postea ipsum exoculauit. et etiam filios ipsius. et iterũ regnauit tribus annis. Demũ cũ greci perciperent ꝙ karolo magno nubere voluisset ipam ceperũt. ꝛ in q̃dã monasterio reduserũt. Nicefoꝛo assentiẽtes. Ista synod⁹. vij. celebrata fuit ꝯ heresim imaginũ. i qua iterũ greci recõciliati sunt post plagas solitas ꝯfitentes spm̃sanctuʒ ex patre procedere.

Synod⁹ ꝯstãtiopolita. ꝯ here imaginuʒ

V^{m} DCCCCLXXXIII.

prim⁹ adriã⁹ annis. Romanus. xxiiij. m̃. x. d. xviij.

DCCLXXXIIII.

Iste Adrianus fuit vir preclarissimus et nobilissimus genere ꝛ potentissimus et multa magnifice patrauit. Et vt dicit ante eũ nõ fuit similis sibi in glĩa temporali et diuitijs. Diruta reedificauit. turres et muros extruxit. Regnũ longobardorum cessare fecit p karolum magnũ. Synodos duas solenniter celebrari fecit. Ecclĩas et monasteria multa instituit. et ius Karolo super ordinatõe sedis aplĩce. et institutione episcopoꝝ. abbatũ ꝛc. in generali cõcilio dedit ꝑpter violentias tyrannoꝝ coercendas. vt patet. lxiij. di. p totũ. Tandẽ hic beatus pontifex post laudabilem vitam sepelitur apud sanctum Petrum.

Hic inhibuit officium ambrosianum. ꝑterꝙ in ecclesia ambrosiana. in mediolano. et officiuʒ gregorianum vbiq; obseruari instituit.

Saxones ꝯuertuntur ad xp̃m. populus olim durissimus. ꝛ gallorum perpetuus inimicus. sʒ a Karolo superati colla submiserũt. Et est mirabilis dispositio iudicioꝝ dei. et imperscrutabilis quomodo proficit fides et deficit p diuersitate locoꝝ et temporũ. Jam egiptus et affrica a saracenis vastate fuerunt. Et ecce quasi fides volasset ad populũ paganum peruenit. ꝛ huius simile sepe reperitur.

Francia in flore. et tota gallia simul vbiq; triumphatrix etiam vltra mõtes et mare sicut olim Roma.

Et Gothorum regnũ et longobardorum cessare facit quod incepit anno dñi. ccl. vel circa.

Studiũ vniuersale quod olim fuit translatum de Athenis ad romam circa hec tempora per karolum transfertur parisius.

Heresis feliciana a felice autore cõdemnaẗ Hec dicit xp̃m esse filium dei adoptiuum

Ogerus dux de danamarchia princeps christianissimus floruit. Hic tpe Karoli magni xpani tati obtinuit fere oēs ptes trāsmarinas. a hierusalē vsqz ad arbores solis deo sibi ppicio. z aptis z magnis miraculis exercitū ɔfortāte. Et in supiori india ordinauit impium cui pfecit iobannē filiū regis frisonū dictū priester iohan. ppter deuotā z scāz vitā quā duxit. z subiecit ei. xiiij. barones cognationis sue. quia alia dnia circūquaqz tenebant. vt ibi xpiana religio pmaneret. Hierusalem circa hec tpa recuperat p Karolū cū tota terra sancta et saracenoz secta vbiqz vastat attrociter. qz tps miserationū venit.

Imperatores. Nicheforus. an. ix. — Iste nicheforus auarus fuit. plesqz lesit. fuitqz ad imperiū p grecos sublimatus. sz nō pfuit. — michael. anis. ij.

qz eius impium orientale quasi ad nihilū redactū ē. et romani ad karolū magnū se vnanimiter ptulerunt. Aquisgrani instituit pegrinatio septēnalis solennissia ppter reliqas pciosas qs Karolus ibi apportauit. Spinea corona dni floruit in manu Karoli. z trāsfert de ɔstantinopoli parisius. Et in translatōe reliquiaz mortuus est resuscitatus aquisgrani.

Iste michael vir catholicus amabilis omnibus. et vniuersos sane doctrine aduersantes nitebat extinguere. ac oēs qs leserat auaricia nichefori ɔsolatus est ipsos ditando

Anno mundi. V^m DCCCCXCIIII. VI^m IIII.

Pape — iij. Leo. an. xx. m. v. d. xvi. — Romanus

Anno christi DCCXCIIII. DCCCIIII.

Iste Leo fuit vir valde sanctus totus mitis et scia plenus Cuius sublimationi inuidētes amici pdicti adriani. cū in die sancti Marci letanias cum clero pageret. a qbusdā puersis capit. lingua puatus z oculis effossis in carcerē mittit. Sed xpus dominus seruū suū non dereliquit. quinimo eū p oia sanauit. mēbra ipa restituendo. Deinde ad Karolū perexit in franciā. singula narrans que sibi illata essent. a q etiā honorifice susceptus fuit. z stati rex cū eo romā reuertit. z vltionē de inimicis eius fecit. tanqz iustus iusticiarius tricētos viros in campo lateranensi decollari fecit. Et plēs alios q papā nō defenderūt exilio ppetuo relegauit. dyademaqz imperij a leone suscepit. romanis acclamantibus karolo augusto a deo coronato vita et victoria a deo subministret. Tandem post laudabilem vitā idem pōti fex sepelitur apud sanctū Petrū. Hic fuit genere et natione almanus frater comitis de Calwe.

Tuellinus rex vngaroz alias princeps auaroz. se et patriā suā dedit Karolo et baptisatus est
Aaron rex persaz misit karolo corpus sancti cipriani et sperati. et caput sancti pātbaleonis
Amelius comes aluerneñ. gener Karoli martir

Corpus sancti Bartholomei transfertur beneuentum de lipertania.
Amicus et bericanus martyres occisi sunt in campania.
Isuardus monachus iussu karoli collegit omnes legendas et actus sanctorū de toto orbe in vnū volumē post hyeronimū. bedam. et florū. Et omni die ɔcurrebāt vltra. ccc. festa. et i iō institutū est vt dicat in martilogio. et alioz plimoz martyz confessorum zc.
Paulus dyaconus iussu karoli collegit lectōes cuilibz festiuitati ɔuenietes ex opibus dcis scōz patz

Translatio imperii facta est per leonẽ papam tertium de grecis ad frãcos cum vnanimi cõsensu romanoꝝ iustis et necessariis causis post longam patientiam ecclesie dei. que diu grecorum emendationem expectabat. Sed qꝛ nimis defecerũt a primorum pietate dimissi sunt.

Signũ rubeum et multe haste apparuerũt. Et sequitur strages magna christianorum.

In roncinallo occisi sunt multi reges. duces et comites de exercitu xpianorũ. vltra. xv⁹. pugnatorum deo permittente.

i. karol⁹ magn⁹ ã. xiiii

Milo de anglere dux exercitus karoli. pater rolandi cum multis xpanis occisus est in bello ab argolãdo.

Sol stetit spacio trium dierum vt karolus vinceret.

Gerhardus dux bauarie in panoniam congressus martyrisatur.

Iste karolus dictus magn⁹ cũ iã regnasset in frãcia. xxxiii. ãnis assumpt⁹ ẽ in impatorẽ romanoꝝ. ⁊ imperauit. ãnis. xiiii. Quãte prerogatiue fuerit hic i oĩbꝫ q̃ pncipẽ laudabilẽ faciũt: quis digne laudare sufficiet. Hoc vnũ pro nũc sufficiet q ab pncipio vsqꝫ ad finẽ in tanta rerũ tempestate sic laudabiliter se hũit. vt nõ sit inuentus qui eũ in aliquo reprehẽdere potuisset. Uerũ qd possit fragilis homo in illo causari quem diuina virtus ꝯtinue direxit et protexit. Sic ergo recte laudamus eum si in domino opera eius magnificemus. Tandem morte sancta potitus: sepelitur aquisgrani. Anno vite sue. lxxii. Eius legendam scripsit einardus.

VI⁹ XIII.

.iiii. stephan⁹ ã. iii. m

Romanus vii.

DCCCXIIII.

Refert turpinus archieps q karol⁹ erat corpe decorus sed visu ferus. statura eius pedũ octo. ⁊ facies eius palmũ et dimidiũ possidebat. barba vo eius palmũ vnũ. frons erat vnius pedis. Militem armatũ sup equũ sedentẽ a vertice simul cũ equo ictu cũ spata scindebat. Quatuor ferraturas equoꝝ simul facile manibꝫ extendebat. Militẽ armatũ recte stantẽ sup manũ suã sola manu velociter eleuabat. Leporẽ integrũ aut duas gallinas vl' anserẽ edebat. modicũ vinũ et limphatũ bibebat. Tam parcus in bibendo erat q sp in cena raro pl⁹ q̃ ter bibere solebat

Iste stephanus multos captiuos redemit. Et ludouicum filium karoli imperatorẽ coronauit. Morit rome. sepultus in ecclesia sancti petri.

Compestelle ecclesia. et patriarchalis sedes ordinat et extruitur in honore sancti iacobi. Et implet petitio marie zebedei. qꝛ iohannes a dextris apud ephesum et iacobus a sinistris. Roma in medio. Nota mysterium.

Episcopatus quinqꝫ dotant per karolum in almania magnifice. scilicet Maguntineñ. Colonieñ. Treuereñ. Saltzburgeñ. et Seduneñ.

Signa multa precesserũt mortẽ gl'iosi et sci impatoris karoli. Nam eclipsis solis et lune vltra solitũ fuit. Apparuit per septẽ dies macula nigri coloris in sole. Porticus pciosus a q̃sgrani cecidit funditus. Pons maximus maguntie tribus horis cõbustus est. Cernẽs aũt piissimus imperator mortem sibi imminere, omnes thesauros suos prelatis cõmisit ecclesiis distribuendos. Et ludouicum primogenitum constituit imperatorem. aliũ theutonicis siue almanis. tertium vero hispanis prefecit.

Cometa apparuit valde singularis ꝛ terribilis. vñ impatoꝛ attonit⁹ cū eg mardo pbo ꝯtulit dicēs ꝙ mutationē regni moꝛtēqꝫ principis p̄tēderet Vez pbus noluit eū cōtristare. ſꝫ verbū prophetie allegās ait. A signis celi nolite timere. At impatoꝛ deuotus nō aliud inquit timere debem⁹ nisi illū q̄ nr̄i ꝛ bui⁹ creatoꝛ ē syderis. ſꝫ ei⁹ clemētiā laudare tenemur. q̄ nr̄az inerciā: cū pctōres simus. talibꝫ admonere dignatur indicijs. Qꝛ ergo talia poꝛtēta cū apparēt oēs coiter tangūt. oēs p posse ad melioꝛa festiare debem⁹. vt miaꝫ i illo dn̄ante ꝯseq̄ valeam⁹. ꝛ pie credit̄ ꝙ bac būilitate dn̄m placauit. qꝛ n̄ sup eū plaga pueit. sed sup italiā in cursu saracenoꝝ.

Imperatores

Iste ludouicus fuit filius Karoli. et magne clemētie. ppter qd̄ dictus est pius Habuit duos fratres q̄s supauit. ꝛ ambo malū babuerūt finē. In aduersis patiēs erat. et in fine semp vincebat. qꝛ erga deū et ecclesiā deuot⁹ pmāsit. Etiam filij ei⁹ persequebant̄ ipm. quos benigne ad pniam reduxit. Tandem bene singulis dispositis bona moꝛte diē clausit extremū. Et quia humana infirmitas delicias diu ferre nō potest. filij eius ad miseriaꝫ declinarūt. Et est bene infelix ꝯditio quā totiēs sine cessatōe experimur. ꝛ in his q̄ añ nos fuerūt id totiēs factū legim⁹. vt scꝫ cōiter paucis exceptis. felicitas generatōnis vni⁹ raro pareat felicitatē subseq̄ntis. ¶ Idē magnū ꝯciliū aquisgrani ꝯgregauit. in quo regła et bonest⁹ modus viuēdi canonicoꝝ ꝛ canonicaꝝ ꝯpilat⁹ est. h balsamat⁹ et i cōsumpt⁹ i ecclia metēsi oñdit̄.

Anno mundi VI⁹XXIII. VI⁹XXXIII.

Pape

Roman⁹. . xvij.

Romanus

Roman⁹

Anno christi DCCCXXIIII. DCCCXXXIIII.

Iste pascalis magnā adhibuit diligētiam reliq̄js scōꝝ ꝛ innūera coꝛpa sacra leuauit. ꝛ honoꝛifice recōdidit. sic i visione sancte cecilie mādatum sibi fuit

Iste eugeni⁹ vir pclarus ꝛ magne sc̄titatis fuit. ꝛ simplicitatis. mūdi ꝯtēptoꝛ. ꝛ sola q̄ xp̄i sūt sapuit. hic martyrio coꝛonatus ē p laicos romanos sepultus ad sanctū petruꝫ

Iste Gregorius moꝛtuo valentino qui breuiter post electionem e medio sublatus fuit eligit̄. ꝛ multa bona fecit. vidit itꝫ tristia tpa ppter varias plagas grassātes in populo. Hic multoꝝ scōꝝ coꝛpa leuans de terra honoꝛifice reposuit in altaria. Eius petitione ludouicus et Guigo marchio lombardie saracenos de italia fugarunt. Moꝛit̄ tandē post innumeralia bona opera eodem tpe quo et impatoꝛ. sepultus apud sanctum petrū.

¶ Rabanus poeta et monachus post abbas fuldeñ. deide archieps maguntie doctoꝛ magnus claruit. ꝛ pla scpsit. ꝛ strabus discipulus etiā notabil' in scia et virtutibꝫ eodē tpe fuit.

Hoņold⁹ rex danoꝝ circa hec tpa baptisat̄ magūtie cū vxoꝛe ꝛ filijs. cui impatoꝛ frisiā dedit. Translatio plurimoꝝ facta est hoc tpe. Sebastianus ꝛ Gregorius papa suessioneñ. Scūs marcellinus et petrus de roma in galliā translati sūt. et sctūs Vitus in saxoniā. ꝛ sanctus Genesius in angliam transfertur.
Karolus monasteria solēnia tot fūdauit: q̄t i alphabeto littere habēt̄. et cuilibꝫ vna ppōebat̄.
¶ Scisma octauum erat inter eugeniū et sysiniū ppter discoꝛdiā elegentiū: sed eugenius obtinuit. quia pars maioꝛ erat cū eo.

Tpa cruenta iterū surgūt. causa est debilitas imperij. qz mortuo ludouico filij ei⁹ mutuo se cō triuerūt. Qđ audiētes saraceni et saxones et alij occidētales erexerūt se ꝯ eos. et fcā ē plaga grauis

Annona de celo pluit in vasconia frumēto silis. habens tn̄ grana breuiora.

Tempestas maxima oritur in gallia et terremot⁹. ⁊ mlte ville et dom⁹ celesti igni cremant. homines et iumēta ictu fulminū examinant. ⁊ cū grandie lapides imensi ponderis cadūt. ⁊ fragmē glaciei descēdit. c⁹ latitudo. vi. pedū. lōgitudo. xvi. altitudo duoꝝ fuit. ⁊ pestilētia mgna seqbat

Puella qdā. xij. ānoꝝ post sacrā ꝯmunionē. vi. mēsib⁹ in pane et aqua ieiunauit deinde per triennīū omnino abstinuit ab omni cibo et potu.

Iste Lotharius mortuo p̄re imperiū sumpsit. hūitqꝫ duos fratres. scꝫ ludouicū et karolū qs nitebat excludere ab hereditate paterna. sꝫ illi ꝯ eū hoc bellū mouerūt. in q tot ab vtraqꝫ parte ceciderūt ꝙ silr nō est factū in gēte illa et lothari⁹ fugit. Quidā autē magnates eos ꝯposuerunt regna diuidēdo. nec valuerūt resistere aduersarijs suis propter hāc ruinam militū. et ideo vndiqꝫ fines eoꝝ inuaserūt hostes. Sic sic quando vult nimium fit minimum. Qui huc vsqꝫ alios defenderunt: iam seipos defendere nequeūt. Quid faciet humilis herba deserti. si stare nō valet alta cedrus libani. Omnia fac cum consilio. alioquin penitebis post. sed tarde. Nota exemplū. Tandē lotharius renūcians seculo monachus effectus est. in cui⁹ obitu fuit magna ꝯcertatio iter āgelos ⁊ demōes. sꝫ orātib⁹ monachis demōes fugati sūt.

VI⁹ XLIII.

Romanus

DCCCXLIIII.

Iste sergius vocabatur antea os porci et quia nomē erat inhonestū et tante dignitati inconueniens. ideo mutato nomine sergius vocari elegit. et ab isto in antea omnes proprium nomē mutauerūt. Sed hoc quibusdam nō placet. sed dicunt ꝙ hoc faciunt exemplo xp̄i. q aplis noīa imposuit ⁊c. Silr de p̄iarchis. Et hec videtur melior ratio huius variationis.

Dyonisij sancti doctoris libri sunt translati de greco in latinum. quos michael imperator misit Ludouico. et. xix. egroti sanati sunt.

Festiuitas omnium scōꝝ est translata ad kl̄. Nouembris p gregoriū quartū. et galli et germani inceperūt ipm celebrare hoc tempore. et habetur sermo rabani de eodem satis pulcher.

Plaga horribilis super romā et totam italiam facta est. Naꝫ quidam perfidi christiani miserunt clam ad soldanum sarracenoꝝ vt cito veniret. Et roma rapitur. et ecclesia apostoloruꝫ stabulum porcorum efficitur. sed ludouicus cum gallis et lombardis totam illā infinitā multitudinem fugauit non sine multa sanguinis effusione christianoꝝ. Et siciliam et apuliā etiaꝫ hoc tpe saraceni vastarunt: tuscia in solitudinem redacta est.

Gallia pene tota vastatur a normannis et frisonib⁹ et alijs. circūquaqꝫ concrematis ciuitatib⁹ ⁊c. Hic iteꝝ nota mutabilitatem tpm. quia per longa tpa galli triumphatores in orbe fuerunt hic prosternunt. nec vnqꝫ postea ad pristinam redeunt potestatem et gloriā. Dominabantur eñ quondam in italia. hispania. in germania. in saxonia. imo vltra mare.

Sexta etas Christus

Saraceni de affrica venientes iter romã inuadũt.et ecclesias aploꝝ dehonestãt spoliantes vndiq; ꝛc. Redeũtes aũt cũ spolijs submersi sunt in mari.
Duodecim duces bohemoꝝ sunt baptisati procuratione ludouici fratris lotharij.
Fames magna in germania fuit.ita vt pater filium deuorare vellet.
Maguntia circa hec tpa in magna afflictione fuit p trienniũ. Demõ publice apparuit.et domos incendebat.et sacerdotes lapidauit q̃ aquã b̃ndictã aspgebant.et demones fugiunt.
Octaue assumptõis beate marie instituunt a leone papa
Aymund⁹ rex anglie vir sanctus martyrisat⁹ est.et ãgliã deuastauit

Impatores

Magniradus heremita martyrisatur.
Iste Ludouicus filius lotharij fuit a sergio papa in regem coronatus et ad t ps.cũ patre regnauit.et p⁹ sol⁹ ãnis.xxi. Hic hũit filiũ noie karolũ quẽ diabol⁹ inuasit.et vexauit corã patre.q2 ꝯ eũ ꝯspiratõem tractauerat.eius tpe multa mirabilia contigerunt
Sancta Helena imperatrix transfertur a roma in franciaꝫ.
Gloria laus et honor tibi sit rex ꝛc. ꝯponit a q̃dam epo captiuo in festo palmaꝝ. propter quod ab impatore dimissus fuit et restitutus. Colonie horribilis tempestas orit ꝛ fulmẽ ecclĩã sancti petri scidit.ꝛ.iij.iterfecit hoĩes.ꝛ sex semiuiuos reliq̃t.hũit formã draconis
Radulphus eps biturieñ.claret sanctitate.

Anno mundi VI⁹LIII. VI⁹LXIII.

Pape

Romanus

Romanus

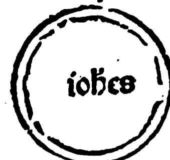
.xx. Romanus

Anno christi DCCCLIIII. DCCCLXIIII.

Iste Leo sanctus fuit in quo ꝛ serpẽtina prudentia.ꝛ colũbina simplicitas habitauerũt in monasterio educatus.prio in scia ꝛ sancta ꝯuersatiõe tãq; ver⁹ monach⁹ ꝑfecit. Hic factus papa statiꝫ reparare studuit eccĩas q̃s saraceni paulo añ destruxerãt. Collectam Deus qui beatũ petrũ ꝛc.ꝛ De cui⁹ dextera btm petꝝ am ꝛc.fecit ꝯ saracenos. Fuit scriptuarũ feruentissimus predicator et ꝑscrutator.oroĩbus ꝛ vigilijs iugiter intentus. sepelitur tandem post sanctã mortẽ in ecclesia sancti petri.cuius festũ xvij. Kl.augusti agitur.
Leonina ciuitas iussu leonis edificat ad defẽsiõeꝫ sci petri ꝓpe romã

Iste bñdictus nomine ꝛ re ab oĩbꝫ ẽ beatissim⁹ dictus Hic statuit vt clerici ordĩate incederent et honeste.

Iste nicolaus tãte sanctitatis extitit vt post magnũ gregoriũ papã vix vll⁹ in sede romana apparuit illi ꝯpand⁹ In eius ordinatione Ludouicus p̃sẽs fuit. tãdẽ p⁹ m̃lta bona morte scissima potit⁹ sepelit i eccl'ia sci Petri.

Hermanus

Iste iohãnes anglicus cognomine.sꝫ natõe maguntin⁹ circa hec tpa dicitur fuisse.ꝛ erat feĩa habitu vestita virili. sic in diuina scriptura ꝑfecerat.vt par ei nõ inueniretur.ꝛ in papã eligitur Sed post impgnata cũ publice in ꝓcessione ꝑgeret.peperit et morit. Et hic sextus videt fuisse papa. qui nomẽ scitatis sine re habuit vsq; huc.et silr sicut alij a deo plagatus fuit.nec ponitur in cathalogo põtificum Augant aliqui de causa nullũ almanũ in papam eligi.qd falsũ esse constat.

Sanguis pluit de celo in italia trib9 dieb9. Et locuste innumerabiles galliã deuastãt. senas habentes alas. sex pedes. duos dentes lapidibus duriores. vt castroꝝ acies turmatim volantes spaciũ diurni itineris. q̃tuor aut quiqꝫ miliarib9 extendẽtes. tandẽ vsqꝫ ad mare britannicum ꝑuenientes. ventoꝝ flatu submerse sunt. sed estu occeani ad litus reiecte. ex putredine sua aerẽ corruperũt. vñ mortalitas magna et fames ꝑualida subsecuta est ita vt pene tertia pars hoim ibi ꝯsumpta sit. Et sic additur dolor sup dolorẽ gallicis. q2 bellis lacessiti iã fame etiam pereũt.

In saxonia villa quedã cũ hoib9 penitus absorbetur in momento.

karol9 .ij. ãnis .iij. m. ix

Caput sci gregorij et brachiũ sci leõis ad senoneñ. ecc̃iam sunt translata per iohem papã.

Iste Karolus dictus est caluus ⁊ habuit fratrẽ q̃ dicebat̃ ludouicus. et erat rex germanie q̃ bellum instituit contra ipm. sed Karolus intoxicatus obijt ante ingressum. Hic multa monasteria fundauit.

Bulgaroꝝ rex cũ gẽte sua ad xpi fidẽ ꝯuertit̃. q̃ etiam in tantũ ꝓfec vt dimisso regno monachus efficeretur. Filius autem eius apostatauit. quare resumpto regno ipsum cepit. ⁊ oculis effossis ipum incarcerauit et alium substituit ac sacrum habitum reassumpsit.

Synodus ꝯstantinopoli celebratur. que. viij. ẽ in ordine grecorũ. et quinta ꝯstantinopolitana.
Iohes dyacon9 scpsit vitam btĩ gregorij in. iiij. libris. et misit iohãni pape opus laudabile.

Himenus rex britonũ a sancto maurilone interficitur dum franciã vastaret.

VI9 LXXIII.

.ij. adrian9 ãnis. v

Romanus

.viij. Johes ã. x. d. ij

DCCCLXXIIII.

Iste Adrianus excommunicauit lotbariũ frẽm imperatoris regẽ lothoringie ꝓpter adulteriũ. sꝫ cũ ille romam veniẽs vt excusaret se ⁊ cõmunicasset idigne cum optimatibus suis omnes infra annum mortui sunt et rex in via mortuus est cum venisset placentiam.

Iste iohannes vnxit karolum in imperatorẽ et iniuriam passus fuit a romanis. quia dicto impatori nõ fauebant. Et in custodia positus fuit. Ipse Formosum portneñ episcopum eiecit et degradauit quod fuit ocrasio mali.

Cirillus vir sanctus pene omnium sclauorum doctor et apostolus. corpus sancti Clementis pape reperit in crisona mari exiccato. et Romam transtulit. et in sua ecclesia reconditur.

Johannes scotus doctissimus in scripturis in franciam venit et rogatu ludouici iherarchiã dyonisij de greco transtulit in latinum. et post a discipulis confossis stilis moritur. Et nota q̃ sepius libri sancti Dyonisij translati sunt.

Charitas valde refriguit circa hec tempora in omni statu. et iniquitas plus solito cepit abundare. iam enim gladius et hereses ex magna parte cessarunt. sed ambitio et auaricie et cetera vicia frena laxantes amplius q̃ĩ ille heresum persecutiones christianam fidem persequebantur.
Normannia conuertitur tertia generatione. post hec robertus nascitur qui apuliam calabriam. siciliam acquisiuit. venetosqꝫ et Alexium imperatorem grecorum superauit.

Ungari gens inculta oritur. Exit a sicilia et a pincernatis propulsa in panoniam venit. ibiqz manens expellit incolas. Carnes crudas comederūt. et humanū sanguinē biberint sicut phalangi. Hi postea romam et alia bona ecclesie p lōgū tempus inuaserūt sicut olim gothi. et sic cōtinuatur tribulatio. ¶ Flandria efficitur comitatus et balduinus primus comes ibidē fuit Gallia aūt fuit nimis vastata ante fedus rollonis. quia germani videntes coloniaz. treuerim exustas zc. iūxerūt se francis. et sic rollo dux normannorum baptisat accipiens gillā filiā regis in vxorem confirmata sibi regione normannie.

Imperatores:

Sonderoldus eps magūtīe a normannis martyrisatus est.

Iste karolus dictus est grossus siue iunior. qui galliaz et germaniam pacifice possidens. a Johanne papa in imperatorem coronat. Tandem post gloriosam victoriam normānos ad fidez pducit. quia iam francis resistere nō valuerunt. et. iiij. annis super francos regnauit. et fact9 inutilis abijcitur.

Sanctus Martinus translatus fuit de thurone antisiodorum et curauit leprosum. Deinde reportat9 curauit paraliticum et cecum contra voluntatē eo℞. et frutecta regionis vestita sūt folijs supnaturaliter zc. ¶ Vide pulchrā historiā in legenda eius.

Anno mundi VI^m.LXXXIII. VI^m.XCIII.

Pape

Romanus

Anno christi DCCCLXXXIIII. DCCCLIIII.

¶ Iste martinus parū prefuit. similiter et adrian9. Et iste adrian9 statuit: vt imperator nullo modo se intromittat de summi pōtificis electione. sz apparet q hec constitutio paruz obtinuit. imo Leo octau9 directe ɔ̄riū statuit postea et forte pro varietate temporū sic oportuit statuta huiusmodi variari. vt patet extra de spon. Nō dz Corpus sancti Calixti transfert in franciā.

¶ Huius stephani tpe corpus scti martini translatū fuit propter timorem normanorū. Et nota q libri satis discordāt de tempore horum pōtificū cū linea imperato℞. Et forte hoc factū fuit ꝓpter scandalosas contentōnes et intrusiones. que in vtroqz statu fiebāt zc. sz nō est vis. Sufficit enī nobis debita tempora distinguere. et eque digna sunt memorie cōmendare.

¶ Iste Formosus fuit primo eps potuēsis z a iohāne ꝓpter inobedientiā priuatus erat et degdat9 vsqz ad laycalez statū. sed p martinū restitutus est. z ɔ̄ iuramentū nō solū romaz venit. sed etiam papatum suscepit ꝓpter qd facta est altricatio magna. Scisma. ix. eccle et scandalosissimū fuit ɓm quosdā inter formosuz et sergiū. Nā sergius a formoso reprobatus: a papatu fugit in franciā. et tandē papa factus reuertitur romā secrete et christoferū cepit. et formosi corpus effossuz dehonestauit. Fuit etiā in scismate isto aliud minus et breuissimū inter Leonē et cristoferū pdictū. Nā cristoferus p vi rapuit papatū. Leone incarcerato. sed stati etiā ipe p sergiū captus et tanqz inuasor. Qui eñ dicunt q monachus effectus sit. et multiplicata sunt mala sup clerū et totā ecclesiā.

Cluniacensium ordo patrum quasi stella matutina in medio nebulose tempestatis huiꝰ z scandalose in magna humilitate et feruore rutilare cepit atq3 proficere: p adonē monachum virum scm̄ ac ceteros q̄ p'les eque pfectos. Hi pmi ordies sanctissimi pr̄is bn̄dicti. qui iam in plerisq3 locis cecidit reformatores extiterūt. Et nota q̄ diuitie fuerūt sepius cā casus huius ordinis sacri. et pauptas reformationis. Deuotio nāq3 peperit diuitias: sed heu filia suffocauit matrem O abissus iscrutabilis iudicioꝝ dei. ecce tam in imperio q̄ in papatu altricatione scandalosa tenebrescente exortum est hic in tenebris lumen rectis corde.

Iste arnulphus plene compescuit normannos. qui iā vltra. xl. annos galliā vastarunt. Tandem a medicis desperatus mirabili infirmitate. ita vt a pediculis consumaretur defecit et mortuus est.

Heu heu dn̄e deus quō obscuratū est aurū mutatus est color optimꝰ. qualia ɔtigisse circa hec tpa etiam in sancta sede apostolica quā vsq3 huc tanto zelo custodisti legimus scandala. Quales ɔtentiones z emulatōnes. secte. inuidie. ambitōes. intrusiones. psecutōes. O tps pessimū in quo defecit sanctus et diminute sūt veritates a filijs hoīm. Vez tn̄ post hec tempora fuerūt multi sancti pape. s3 nō sic ɔtinue et in tanto numero sicut in pcedentibus. Eya quis ɔuentus que congregatio. quis homo iam securus erit. si sic defecit sanctitas primitiua.

VIꝰCIII.

DCCCCIIII.

Isti octo pontifices successiue sequentes breui tempore sederūt. Nescio aliquid notabile de ipsis dicere. quia non nisi scandalosa de ipsis reperi propter inauditam in sancta sede apostolica contentionem. vnus contra aliū. et simul contra se mutuo Nam stephanus confirmans facta iohannis octaui formosum damnauit. et eius facta irrita decreuit. et corpus eius mortuū dehonestauit. digitis duobus abscisis manum in tyberim pijci mandauit. omnino ingratus contumeliam pro gratia reddens. quia formosus ipsum antea episcopum anagnie fecit. Sed breue tempus finem imposuit negocio. Rursus post hec theodorus omnes actus Stephani reprobans facta formosi approbauit. similiter et iohannes. ix. sequens in concilio rauenne coram. lxxiiij. episcopis damnauit facta stephani. et formosum confirmauit. sergius autem directe contrarium sensit. et formosum damnauit.

Cluniacum monasterium famosissimum ac sanctissimum construitur a Bernone duci aquitanie. dono etia3 aue comitisse. ac Guilhelmo pio principe burgundie. quod postea beatus hugo abbas eiusdem cenobij mirabili ampliauit opere. Vide circa annū. MXCIIII.

Imperium iterum transfertur et diuidit. Nam franci nõ iuuabant ecclesias quas pres eorũ extruxerant. sȝ dissipabant. nec romanis prebebãt auxiliũ ꝯ longobardos qui mltũ infastabãt eos. iõ de cõi cõsensu exclusi sũt ab imperio. et italici in italia et almani in almania ceperũt vsq ad ottonem qui vtrobiq regnauit. Franci aũt nunc coguntur manere in terminis suis: experiẽtes omniũ rerum esse periodum. sicut alij rotam fortune ascenderunt et descenderunt. Comitatus blesensis oritur ex nobili stirpe normannorum. Belo primus.

Imperatores

iij. Ludoui. ã. vi.

Iste Ludouic⁹ nõ habuit papalẽ bñdcõnẽ ꝓpter insolentias eorum q in italia dñabant ꝛ berẽgariũ conabat expellere. sȝ cũ p ipõ regnare cepisset verone capitur et excecat. ꝛ Berengarius restituit. ꝛ hic vltim⁹ est de stirpe karolina q imperium tenebãt.

p⁹ berẽgarius. an. iiij.

Iste Berengarius prudens in armis fuit. et bellũ habuit cũ romanis et etiã cũ ludouico pdicto. nec fit aliqua mentio de isto. et seqntibus vsq ad ottonez apõ vincentium in speculo historiali.

Almanus

cõrad⁹ vel Hugo. ã vij

Iste Conradus filius Ludouici inter impatores non computatur. qꝛ ñ regnauit in italia. sed ĩalmania tantum. Et Hugo quia in italia tantum.

Anno mundi VI⁹CXIII.

Leo. v. diebus xl.

p⁹. Cristofer⁹ m̃. vij.

Roman⁹

iij. ser- gi⁹. ã vij m̃. iij. d.

Roman⁹ xvi.

ij. anastasi⁹. ã. ij m̃. ij.

Lando m̃ v. diebus. xxi

Romanus

Anno christi DCCCCXIIII.

Monstrum habens caput caninum et cetera mẽbra sicut homo pñtaŕ ludouico. ꝛ bene potuit monstruosum statum significare huius temporis. vbi homies sine capite q̃si canes latrando hinc inde vacillabant.

Iste sergius cũ romã redijsset auxilio francorũ christoferũ cepit et sedit pro eo et in vltiõez sue repulse corpus formosi extraxit de sepulchro et indutũ sacerdotalr in põtificali sede decollari fec. ꝛ in tiberi ꝓici. Piscatores aũt in ecclesiã ipsum importauerũt sacris imaginib⁹ se inclinantib⁹ et eũ salutãtib⁹ venerabliter: cũctis vidẽtibus qui aderãt. Oia insup que ipse formosus fecerat irrita decreuit.

Anastasius et Lando parum prefuerunt.

Odo vir sanctus primus abbas cluniaceñ. feruore monasticũ ni monasterijs resuscitauit: et plura scripsit. dyalogũ beati gregorij ipso annuente coartauit sub vno volumine. Hic pater multorum monachorum fuit. Elphredus rex anglie vir totus virtuosus. viij. horis in orando: legendo: et scribendo expendit. viij. in negocijs regni. viij. i cura corporis redditus etiam optime dispensauit.

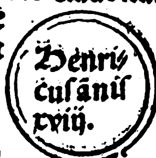
Stephanus episcopus leodiensis claret sanctitate et scientia. Fecit historiam sancti lamberti cum notis et alias plures. scȝ de trinitate et inuentione sancti Stephani.

Ungari incipiũt romã et cetera bona ecclesie vastare. Et totã ruſciã deſtruũt interfectis maribus et feis oia ſpolia ſecũ portantes. Talis eorũ rex fuit. q. x. modios nũmorũ recepit a beregario. ⁊ pᵒ ſingulis annis redeũtes fines romanorũ inuadere ſolebãt p multa tpa. cã huius mali fuit igratitudo romanorũ. q2 pdictũ marchionẽ expulerũt. Et iõ vltus ſe fuit hoc mõ vocando barbaros. ſicut narſes olim fecit tempore Juſtini ſecundi. poſtea interfectus eſt.

¶ Sarraceni qui dñabantur circa hec tpa in italia deuicti ſunt a iohãne papa et marchione alberico.

Fons ſanguinis fluxit ianue ſignificãs cladẽ ſtatĩ ſeqntẽ p ſarracenos q̃ eã ceperũt ⁊ occiſis cũctis ſpoliarunt

¶ Sanctus wibertus q̃ cenobiũ gemelaceñ fundauit. claret in lothringia.

De iſto beregario nõ ẽ cõſonãtia i libris qñ regnauerit

¶ Quidam dicunt poſt berengariũ primũ. Alij. pᵒ hugonẽ. ſed nõ eſt curandũ. tempora iſta ſatis cõfuſa fuerũt. quia qui plus potuit plus fecit

¶ Iſte henricus dux ſaxonum fuit. et totius inclitus. nec ipſe inter imperatores computat. q2 tñ in almania regnauit. Ipſe habuit vxorem ſanctiſſimã noĩe mathildã. Ex qua genuit duos filios ottonem et henricũ. et otto ſucceſſit ei in imperio. et henricus in almania habuit plures terras. Tertium filium brunonem. qui etiã ſanctus fuit. xij. annis archiepẽs coloniẽñ. et vir magne pfectionis Qui etiam monaſterium ſancti Panthaleonis fundauit.

VIᵐ. CXXIII. VIᵐ. CXXXIII.

Romanus

Romanus

Romanus

Romanus

Romanus

DCCCCXXIII. DCCCCXXXIII.

Iſte iohãnes fuit filius ſergij pape tam carne q̃ moribꝫ. Etiam rapuit preſulatum. et tandem miſerabiliter occiditur a militibus Guidonis : poſito puluinari ſuper os eius dũ in carcere teneretur. Poſt eum quidam alius Johannes intruſus fuit: ſed ſtatim eiectus eſt. Et ideo nõ ponitur in cathalogo ſummorum pontificum.

Adamarus vir ſanctus ſucceſſor ſancti odonis abbatis cluniacẽſis.

Theodardus abbas ſancti helie claret ſanctitate

Dunſtanus epiſcopus cantuarieñ. ſanctus pla monaſteria fundauit. ⁊ didicit in die mortis ab angelo. O rex gentiũ dñi nator omniũ. et vidit beatam virginem Mariam.

Bohemia cõuertitur ad fidem chriſti. et in praga eccleſia cathedralis erigitur.

Regino abbas prunieñ. cronicam ſcripſit eleganter.

¶ Siptineus dux bohemie ad fidem conuerſus eſt vir vtiq̃ fideliſſimus.

¶ Boleſlaus filius eius. ſed peruerſus. qui poſtea fratrem eius ſanctum wenſeſlaũ occidit ſcꝫ anno primo ottonis. i. et ob hoc ab ottone cum totã bohemia ſuperatus fuit. et vaſtatᵒ per annos. xiiij.

¶ Almania circa hec tempora plus ſolito cepit inſignes habere pſonas in vtroq̃ ſtatu et ſexu. domoſq̃ eius pricipales. ſ. ſaxonie bauarie auſtrie haſſie ac ceteras fidei lumen valde illuſtrauit. ſed in ſapia ⁊ pbitate ples claruerunt glioſe et nominati ſunt in orbe. Sic ſic dum vna gens cecidit altera ſuccreuit. vt nõ glorietur omnis caro niſi in patre luminum. a quo eſt omne bonum optimum et omne donum perfectum. ipſe eſt qui olim ad ſamuelem loquebatur Ego glorifico glorificantes me et q̃ me cõtemnunt erunt ignobiles

M

Dani idolatriã postponũt. Usq3 ad hec enĩ tpa xpum colẽdo etiã idolis sacrificabãt dicẽtes q dij eẽnt antiqores ⁊ potẽtiores eo. Sed cleric⁹ q̃dã sc3 ansgarius cõtradicens: ignitum ferru3 portauit illesus. et sic fuerũt pleni informati.

Eldwescanus rex anglie vir mire deuotionis floruit ex matre humilis nationis. f. filia pastoraris q̃ vidit ex se pdire lunã q̃ totã angliã illustrabat. qd factũ ẽ. q2 iste rex tantã habuit deuotionẽ ad diuinũ cultũ vt nullum monasteriũ dimitteret indotatũ. Heresis antropomorfitaru3 in italia repullulat. sed raberius episcopus et ceteri extirpabant eam

Imperatores.

.ij. Beregari⁹ ãn. vij.

iij. Lotharius ãnis. ij

Karolus rex francorũ a comite hiberto exulat et martyrisatur paronã

Iste Berengarius imparuit in italia. cuius tpe fuit magnũ scisma ⁊ henric⁹ moritur ⁊ otto in almania cepit regnare.

Iste Lothari⁹ moriẽs q̃n otto regnauit i almania reliq̃t vxorem noĩe daluidam q̃ postea eidẽ ottoni nupsit.

Sancta Mathildis regina vxor henrici claret sanctitate. et supra modũ hũilis et misericors q̃ totã stirpẽ saxonũ sua nobilitauit virtute. hec p⁹ obitũ viri diu in viduitate pmansit. ⁊ monasteria et hospitalia plã fundauit. in aduersis patientissima. in orationib⁹ ita puigil vt totũ psalteriũ ante matutinas exoluere solitã fuerit. tandem spũ pphetie mortẽ pdicens: migrauit ad christũ sanctam sobolem relinquens in consolationem toti⁹ ecclesie.

VI⁹. CXLIII. Anno mundi. VI⁹. LIII.

Pape

stephã⁹ viij. ã. iij. m. iiij. d.	German⁹ ex	marti⁹ iij. ã. iij. m. vi. d.	Roma⁹. i. iiij.	agapit⁹ ij. ã. viij. m vi. d. x	Jobes xij. ã. vij diebꝰ. x.	Romanus.	benedict⁹ v. m. i ij. die. v	Tuscus

DCCCCXLIIII. Anno christi. DCCCCLIIII.

Iste stephan⁹ a quibusdã romãis mutilat⁹ fuit

Istius agapiti tempore sanctus odo prim⁹ abbas cluniacẽ. in dño obdormiuit.

Iste iohãnes venator fuit. ⁊ tot⁹ lubric⁹ feminas publice tenebat. qua pter deposit⁹ fuit p ottonẽ s3 nõ curauit. Tãdẽ cũ vxore cuiusdã se oblectãs a diabolo in tpe pcutit. ⁊ sine pnia subito morit. Eya deus eterne q̃3 dispares sunt illi priorib⁹. O abyssus iudicior dei. quis inuestigabit ea

Hec fuit iste electus. sed p prẽm suũ intrusus. quoniam diues erat

Iste bñdict⁹ a romãis eligit cõtra leonẽ ⁊ ab ottõe dponit. ⁊ in exiliu3 apud saxones missus est malum principiu3 raro h3 bonum finẽ. Time erudit⁹ piculo alteri⁹. Scitãs papas dimisit. ⁊ ad impatores accessit h tẽpore sicut clare appret.

Scisma. x. ecclesie fuit inter iohannẽ. xij. et leonẽ octauũ. q2 iohes cũ male intrasset et peius vixisset depositus fuit. et leo subrogatus obtinuit, auxilio imperatoris licet bis fugatus fuisset.

Maiolus vir sanctus q̃ fuit tertius abbas cluniacẽ. eximij sermoris et abstinentie. et reparator monastice discipline claret.

Wenzeslaus pnceps bohemie de bono patre melior filius martyrisatur ab iniq̃ fratre suo. Iste vir sctũs fuit hũilim⁹. ⁊ misericordissimus.

Bruno archiepiscopus colonieñ. vir sanctus frater ottonis. q̃ claret in almania: vtrũq3 gladium strennue gubernando et sancti Panthaleonis monasterium fundauit in Colonia ⁊ episcopo ducatum contulit. reliquijsq3 pluribus ornauit.

Imperium transfertur ad almanos. Hi em̃ ſm nominis ipſorum interpretationē dicunt quaſi oēs viri in armis vtriqȝ ſtrennuiſſimi. catholice fidei feruētiſſimi defenſores. Al ei. ligua eorum oēs. et man vir ſonat. inde almani. i. omnes viri. Nec poteſt infelix homo informari. vt illũ ſcopulũ declinet. in quo tot iam vidit etiam potentes periclitatos.

Monſtrum in italia mulier habens duo capita. et cetera membra vſqȝ ad vmbelicum. vna cōmedente vł dormientē. alia nūqȝ neutrũ faciebat. diu vixerũt et pariter tandem obierunt.

iiij. beręgarius. ā. xi

Edwinus rex anglie qui oēs monachos expulit a regno ⁊ ſcm̃ dũſtanũ in flandria truſit. ⁊ tñ eiuſdē ſcti meritis ab inferis liberatur.

Iſte berengarius magna tirannide premebat italiaȝ. quare dñs papa ⁊ alij romani vocauerũt ottonē vt liberaret eos. qđ ⁊ factum eſt. Et capto p vi berēgario. bis exulauit eũ. ⁊ relictā Lotharij ſibi vxorē accepit. quam tirannus incarcerauit

primus Otto. ānis. xij

Egarus rex anglie pene omni anno monaſteriũ fundauerat.

Iſte otto primus erat imperator almanus tot⁹ victorioſus velut alter karolus eccleſie dei defenſor ſolicitus ⁊ promotor ſingularis. ob quod meruit dignitatem imperialem. Multos infideles conuertit. Benedictum papam inuaſorem eccleſie duxit ſecum ad ſaxoniam. ibiqȝ moritur i exilio. Omnibus tandem pacatis obijt plenus bonis operibꝰ diuitijs et gl̃ia ditiſſimus. et ple digna. ſepultus magdeburg in eccleſia ſancti mauricij. quā pcioſe fundauit.

VI⁹. CLXIII. VI⁹. CLXXIII.

viij. Leo an. i. m̃. iiij

iohes. xij⁹. ā. vij m̃. xi. d.

. v.

bñdict⁹. vi. āno i. m̃. vi.

bon⁹ vł don⁹ i m̃. vi.

Bōifa. vij m̃. vi diebꝰ. x.

DCCCCLXIIII. DCCCCLXXIIII.

Iſte leo cōmuni voto eligit depoſito iohāne. hic ſtatuit vt null⁹ pp̄ fieret ſine cōſenſu impatoris ꝓpter maliciā romanorum qui ſuos itru debāt. Hic oēs donatiōes factas eccleſie a Juſtiniāo ⁊ karolo ⁊ alijs. ottoni cōceſſit ⁊ ſuis ſucceſſoribꝰ. vt italiā ab inuaſoribꝰ defēderet

Iſte iohānes grauē iniuriā paſſus fuit a rōanis capt⁹ et exul factus

Iſte bñdict⁹ capt⁹ fuit. ⁊ i caſtro ſci āgeli ſtrāglatus. et iſte bon⁹ q̃ alio nomine don⁹ parum ſedit

Sed otto duriſſime hanc ptulit nobilibus occiſis. ⁊ quibuſdā in exiliuȝ miſſis Nota q hic occidunt ſicut in primitiua eccleſia. ſed nō fiunt martyres vt iſti. par pena ſed diſpar cauſa.

Iſte bonifaci⁹ p rōanos ſtrāgulato bñdcō in papā eligit. ⁊ depdata ecclia fugit i cōſtātinopoli poſt reuerſus iohāni diacāo cardinali oculos eruit. ⁊ ipſe deinde ſubito extinctus eſt.

Athelwoldus reuerēd⁹ eps vitoniñ. mlta fecit

Sanctus Odo eps cātuarieñ. ⁊ ſanctus bruno Colonien. transferunt corpora ſanctorum. Eliſij. Patrocli Priuati. Gregorij cuȝ baculo ſancti Petri de roma ad coloniam.

Oſualdus reuerendus vingornie epiſcop⁹ poſt eboraci archiepiſcopus Rameſie monaſterium fundauit.

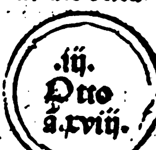
Ecclia magdeburgen. glōſe extruitur ⁊ dotatur per ottoneȝ primũ. Et archiepiſcop⁹ eius fit primas almanie. Et nota q tēpore ottonis tertij fuit in ea quidam archiepus noie Udo. q̃ per beatam virginē promot⁹ fuit. ſed p⁹ ꝓpter malā vitā horribiliter dānat⁹ ē. vñ ceſſa de ludo. q̃ ſatis luſiſti vdo.

Ungaria incipit hoc tempore ad fidem converti. ubi primo p̄dicavit vir dei adelbertus epus pragen. Adelbertus claruit vir sanctus natione bohemus. et pm⁹ eps pragensis. revelāte deo panoniā veniēs scm̄ stephanū. s regē ungarū cū m̄ltis baptisavit. deide polonos i fide cōfirmāuit. tādē prutheēs in inferiori almāie regōe, ppe mare cōmorāt̄ib⁹ p̄dicās. ibi martyrio coronat⁹ ē ¶ Stephanus pm⁹ rex ungarie christianus vir sanctus fuit. et fit grā magna in pp̄lo barbaro. et idolatrie cultui huc usq3 dedito. ¶ Annona pluit de celo. et pisciculi parui in albonia.

Imperatores

Karolina stirps eijcitur de regno francie et comes parisiensis arripuit regnum circa hec tempora.

Iste otto fuit filius ottonis p̄mi per oīa fidelis et strennuus defensor ecclie. pl̄a bella cōtra infideles hūit. s3 i ultimo pene totū exercitū amisit in calabria. Ipse tamē dum tota mente sanctū petrum invocasset mirabiliter liberatus fuit. Ipse habuit filiā imperatoris Cōstantinopolitani de sāguine romanoꝝ in uxorem. et fuit coronat⁹ a Benedicto septimo. Moritur rome in ecclesia sancti Petri honorifice sepultus.

Iste Otto per omnia imperij et nomine dignus iuxta paternam probitatem. Fidelissimus ecclesie fuit. multa bella prospere gessit. deo et sanctis deuotus extitit. reliquijs sanctoꝝ maximā reverentiam exhibuit ꝛc. Tandem post multos labores rome vitam finiuit.

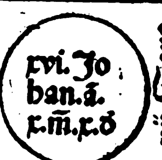
Anno mundi VI⁹.CLXXXIII. VI⁹.CXCIII.

Pape.

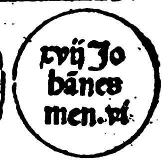

Scisma.

Anno christi. DCCCCLXXXIIII. DCCCCXCIIII.

Iste benedictus coronauit otthonē. ij. et fecit capi plures romanorum cōgregauit etiam cōciliū3 remense cōtra regē fracie ubi gilbertus nigromanticus depōit̄. ꝛ rudolfus restituit̄ in gradū p̄stinu3

Hoꝝ p̄m⁹ in castro sancti āgeli fame afflict⁹ per iiij. mēses defecit ꝛ moritur. ꝛ alter paꝝ supuixit

Iste iohannes fuit in armis erudit⁹ ꝛ pl̄es libros cōposuit. Hunc crescēti⁹ p̄ricius intantū afflixit q̄ urbē exiuerit. et p imperatore nūcios mitteret. qd̄ audiētes romani ipm̄ reuocāt. et usq3 ad terrā prostrati veniā petūt. Iā eīm aliquot ānis expti fuerūt ludū almāoꝝ. Uilis cōditō hominū. nolle obedire: nisi cū nō pōt resistere. Tande3 pace facta rome mortuus est

Iste Gregorius fact⁹ fuit papa ad instantiā imperatoris ottonis tertij. vir venerabilis ꝛ ip̄ius ottonis cōsanguine⁹ dict⁹ fuerat ātea bruno. ꝛ cū paꝝ sedisset. ꝛ iā imperator ab orbe recessisset placentinus intrudit̄ a crescētio cōsule, p̄pter pecuniā ꝛ iohes. xvij. vocat̄. ꝛ factū ē scisma dieb⁹ pauc̄. Nā imperator reuersus crescētiū cepit. ꝛ capite trūcauit iohānē āt ātipapā exoculari. ꝛ ceteris mēbris mutilari fecit nihil eū iuuātib⁹ ducatis suis. Quia eīm fecit qd̄ nō debuit. passus est qd̄ meruit. Et nota q̄ iste Gregorius cū ottone predicto ordinauit electores imperij in almania. qui deinceps p̄manserūt usq3 nūc. nec potuerunt franci aut alij infringere. Comitatus sabaudie inclitissimus oritur ex nobilissima ducū saxonie sanguine qui etiā hoc tempore imperiū tenebant. Ubi primū beroldus vir in armis strennuus, multis tyrānis expulsis dominare cepit.

Electores imperij post ottonē tertiū instituti fuerūt: nō ꝑter aliquā culpā saxonū. sed ad p̄cauendū pericula futura. Hi sunt septem principes in almania potentissimi. Primi tres spūales scʒ archiepi Maguntiñ. Treuereñ. Colonieñ. Et tres seculares. scʒ Palatinus q̄ est comes reni. Marchio brandeburgeñ. dux saxonū. Rex bohemoꝝ est mediator ꝛc. Vñ habent v̄sus in speculo vincentij. Maguntinensis. treueris. coloniensis. Quilibet imperii fit cancellarius horum Et palatinus dapifer. dux portator ensis. Marchio p̄posit⁹ camere. picerna bohem⁹. Hi statuūt dn̄m cūctis p̄ scl'a sūmuʒ Veruʒ q̄dā dicūt hac occasiōe aq̄la mltas pēnas amisit. ꝛ i fine totaliter nudabitur.

primus henric⁹ ānis. xx

Gilla virgo prudentissima soror henrici impatoris. post nupsit sctō stephano regi vngarie. ꝛ multum iuuit ad plenam conuersationem vngarie.

Heribertus archieps colonieñ. vir sanctus clarus habetur. Iste henricus vir sctūs fuit dux bauarie et concorditer electus ꝑpter legalem ꝛ sanctā famā quā habuit. Hūit sororē eque virtuosā quā scō stephano regi vngaroꝝ dedit. ꝛ totā vngariā ad plenā fidē p̄duxit. Vxor eius fuit sctā kunegundis. cū q̄ in virginitate p̄manēs celebrē vitā duxit. Plura bella tā in almania q̄ȝ i italia ꝯ rebelles iuste ꝛ p̄spe cōfecit. eccl'ias q̄ȝ plurimas ꝛ monasteria fundauit. ꝛ magnifice dotauit. Tandē btō fine q̄euit. sepultus in eccl'ia bambergeñ. quā fundauit. ꝛ cathedralē fecit fieri: miraculis chorruscans. In vita sancti Laurentij exemplum ponitur de ipso et vxore.

VI⁹. CCLIII.

.ij. Silue-ster. an.

Gallicus iiij. m̄. i. d. viij.

.xviij. Johes .m̄. v. d.

xxvi.

.xix. Johes ānis. v

Romanus.

MIIII.

Iste siluester factus est papa auxilio diaboli cui omagium fecit. vt cuncta ei ad votum succederent. dictus fuit gilbertus. ꝛ grām regis francie inimicus sibi procurauit vnde factus est archiepiscopus remensis. tamē electus statim fuit per concilium iubente bn̄dicto septimo. Deinde gratiam impatoris acquisiuit. et fit episcopus rauēne. post papa. sed finem solitum cito habuit. vtputa qui spem suam fallacibus demonibus commisit. Speratur tamen de eius saluatione propter certa iudicia sepulchri ipsius et penitentiam quam in fine fecit grauissimam mēbris abscisis et auibus datis.

Isti duo iohānes post se mutuo sederunt. ꝛ primus parum p̄fuit alter annis quinq̄ȝ. sepulti apud sanctum Petrum.

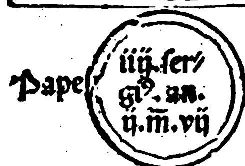
Adelboldus episcopus traiectensis hoc tempore clarus habetur
Fulbertus episcopus carnotensis similiter.
Elphegus episcopus cantuariensis qui post martyrisatur a danis.
Odilo vir sanctus cluniaceñ. successor sancti Maioli. Hic diem animarum instituit post festum omniū sanctoꝝ t̄pe Johannis. xviij. quod postea per totam ecclesiā approbatum est.
Medericus abbas eduensis vir clarus habetur.
Gerhardus ep̄us cameraceñ. martyrisatur ab vngaris ligat⁹ sup̄ bigā de mōte currit
Herigerus abbas lobiensis. Et albo abbas floriaceñ. et plures alij.
Translatio gloriosa sanctoꝝ martyrum Londoaldi Adriani Amancij facta fuit gandaui hoc tempore.

Hierusalem iterũ capitur a sarracenis permittente deo. et gl'iosum sepulchrũ dñi ab infidelibus possidetur. Et iudei multis in locis metuentes baptisantur.
Luna in sanguinē versa apparuit. ⁊ terremotus magnus. facula ardens et fulgur instar turris cecidit cũ maximo splendore. Sequitur fames valida. In lothringia fonticulus aq̃ in sanguinē versus est. ⁊ multa signa circa hec tp̃a cõtigerũt. Mortalitas fuit maxima pene p totum orbem: vt sepliẽtiũ tedio adhuc viui spũ trahentes obruerent cũ mortuis. Siccitas magna et ardor sequitur.
Symeon vir sanctus syracensis monachus claret treuer.
Bnoto epus Leodiensis spiritu sapie et scientie claruit.

Imperatores.

Chorisãtes q̃dã fuerũt circa hec tempora q̃ p totũ annũ saltabãt pter pctm̃ insolentie. q2 in vigilia natiuitatis xp̃i in cimiterio q̃dam chorisando impediebant quendã sacerdotẽ in pma missa: quã deuote faciebat. s; q2 nolebãt cessare maledixit eos cũ imp̃catõe dicẽs Utinã sic p annũ saltaretis. Et factũ ē. fuerunt tandem a bt̃o hereberto absoluti. ⁊ quidã eoꝝ valde penituerunt. ita vt sancti effecti fuerũt. ⁊ miracul' claruerũt. Scdm̃ q̃sdam cõtigit in villa saxonie in ecclesia sancti magni. et filia sacerdotis cuiusdã auulsis brachijs saltauit. Fuerũt ãt numero. xix. q̃rum tres feie erãt oẽs breuiter obierũt. Sancta kunegundis vxor henrici imperatoris et virgo perpetua claret paribus bonis. postea monasteriũ ingressa. obijt miraculis choruscans. Henricus rex vngarie virgo cũ sponsa sua obijt miraculis choruscãdo. fuitq3 fili⁹ sancti stephani regis.

VI^m. CCXIII. Anno mundi VI^m. CCXXIII.

Pape

Tusculanus

xi. dieb9. xxi.

Romanus

MXIIII. Anno christi. MXXIIII.

Iste sergius fuit scē vite et exēplaris cõuersatõis. sepult⁹ i eccl'a. s. petri

Iste bendictus habuit scisma maximũ. quia eiectus fuit. ⁊ q̃dã alter subrogatus. Huic post mortē vidit.

Iste Johannes habuit bellum cum romanis.

quidam episcopus in miserabili specie. dicentē se grauiter affligi. et q nihilomin⁹ speraret de misericordia dei. ⁊ nihil sibi prodesse qd̃ pro se factum esset. q2 de rapinis fuit. misitq3 eũ ad iohannē papam. vt de tali theca sũmã pecũie acciperet. et paupi⁹b daret. quod ipse fideliter implens episcopatum cessit. et timore perculsus sibi prouidens in futurum monasterium intrauit.

Scisma. xiij. ecclesie fuit inter benedictum octauum et quendã alium intrusum. sed post benedictus obtinuit. eiecto iterum intruso

Robertus rex francie composuit sequẽtiam. Sctĩ spũs as. no. ⁊c. et r̃nsoria. O iuda et hierl'm ⁊ c. Cornelius centurio ⁊c. cũ notis et all'a. Eripe me ⁊c. Ipse fuit vir misericordiarum.
Rogerus episcopus beluacensis. tot⁹ inclitus claret.
Durãd⁹ eps leodieñ. obscuro genere nat⁹
Albertus sanctus episcopus mereñ.

Campanus doctor insignis et deuot⁹ maximusq3 astronom⁹ claret. Hic inuenit errorem paruu3 in calculatione ptolomei quo ad mediũ motu3 lune vic3 q in. ij^m. dcx. annis lunaribus deficit vna dies. et in quibusdam alijs simr. Excusat autē tantu3 virum q hoc nõ prouenerit ei ob defectum ingenij. sed ob penuria3 temporis. maxime quo ad motum octaue spere. ad quem longum tempus requiritur. Eius theorica et cõpot⁹ sunt optima.
Elbertus abbas gemelatensis.

Tempus effeminatū incepit circa annos dñi. M. in q̄ fides xp̄iana valde cepit deficere et declinare a p̄stina virilitate. vt patet in p̄phetia scē hildegardis. Et in m̄ltis regionib᷒ xp̄ianitatis. nec sacra nec ecclesiastici ritus seruabant̄. augurijs et maleficijs intendentes. et erat sacerdos sicut pp̄ls. Sȝ misericors dn̄s cōtra hec mala itez̄ p̄les ap̄licos viros suscitauit. q̄ hāc ariditatē bonis exēplis ꝛ p̄dicatōib᷒ irrigarēt dño coopante et sermonē cōfirmāte seq̄ntib᷒ signis. ꝛ m̄lti ordies maio feruore succreuerūt. vt p̄iculosū tp̄s illustrarēt de q̄b᷒ p᷒ cōseq̄nter fit mētio. Et q꞉ iā sepe hm̄oi reformatōes facte fuerūt p̄ter spē. ꝛ seq̄ntib᷒ future sūt. iō fatuū ē determinare q̄ ātixp̄s tūc vl̄ tūc veniet. p̄pter maliciā tp̄is qd̄ pleriq꞉ attētauerūt q̄s oēs fefellit sua opinio euāgelica derisit sanctio. et ipsa tp̄is reprobauit experientia

i. Conradus an. xx.

Horum errorum immensus numerus.

Iste Conradus fuit dux de frāconia q̄ ē ps almanie. Hic m̄ltas leges edididit et pacē districtissime seruare sub pena capit̄ iussit. sȝ comes lupold᷒ accusat᷒ de terra sua fugit. cupiēs magis rusticane viuere q̄z solenniter mori. cui᷒ tñ fili᷒ mirabil̄r ad imperiū p̄uenit nutu diuino cōtra voluntatem conradi. accepta filia eius in vxorem.

Egelmotus archiepiscopus cantuariensis misit brachium sancti Augustini in angliā. Eius epistolare habetur.

Guilhelm᷒ dimonēsis
Richard᷒ virduneñ
Popo stabulensis.
Helyas coloniensis.
Ostertus leodicēsis.
Stephan᷒ leodunen.
Hi oēs abbates venerabl̄s hec tp̄a floruerūt

VI᷒. MXXXIII.

ix. Bñdictus an. xij. — Tusculanus

iij. Siluester d. xxvi.

. vi. Gregori᷒. ā. ij. m̄. vi.

Almanus — . ij. Clemēs. m̄. ix. d. vij

MXXXIIII.

Iste Bñdictus fuit nepos benedicti octaui tot᷒ lubricus. ꝛ ideo damnatus apparuit cuidā i spe cie mōstruosa et horribili. caput ꝛ cauda erāt asinina. reliquū corpus sicut vrsus et ait. Noli expauescere. scio me hoiem fuisse sicut tu es. sed sic me represento sicut olim existens infelix papa bestialiter vixi. Tp̄e eius scisma scādalosū nimis fuit. q꞉ ipse iect᷒ erat. ꝛ itez̄ restitut᷒ ꝛ itez̄ eiect᷒

Iste siluester electus fuit expulso bñdicto. sȝ ecōtra eijcit̄r benedict᷒ restituit̄. q̄ itez̄ electo gregori᷒ substituit̄. Qui cū essȝ rudis lr̄az̄. alterū papā ad ecclīastica officia exeq̄nda secū cōsecrari fecit. Qd̄ cū m̄ltis nō placeret tertius superinducit̄. qui solus vices duoz̄ adimpleret dimicantib᷒ inter se. henricus sup̄ueniens omnes deposuit et clementē secundū substituit. a q̄ statim se coronari fecit. p̄mittentib᷒ romanis sine ipi᷒ cōsensu se nunq̄ papā electuros. ꝛ sic q̄nq꞉ cedētib᷒ sext᷒ instituit̄. Uez̄ de isto gregorio guilberi᷒ dt̄ q̄ fuit vir scūs. ꝛ cōtra henricū bellū h̄uit. ꝛ raptores sci petri expulit. et cum magno miraculo fit sepult᷒.

Iste clemēs dict᷒ fuit añ sindeger᷒ bāgergēsis ep̄s q̄ fact᷒ fuit papa p̄ impatorē p̄pter vnionē recupandā. vt iā dictū est supra.

Scisma. xiiij. eccl̄ie fuit scandalosum et cōfusione plenū fuit inter benedictū. ix. et alios. v ptȝ infra. Cā fuit mala vita benedicti aut iniquus introitus. Hic notat ptolomeus q̄ fast᷒ sūmorū pontificū habuit semp malū exitum. et fuit occasio. et est causa multoz̄ scismatū. notabile ē

Fulbertus carnoteñ. ep̄s in infirmitate visitat̄ a btā v̄gine et de ei᷒ lacte sctīssimo recreat᷒

Heila auguriatrix in anglia fuit. quam demon de ecclesia extraxit horribiliter.

Corpus gigantis rome inuenitur immēse magnitudinis incorruptū cū lucerna q̄ nō poterat flatu extingui. Statua marmorea erat in apulia. cui⁹ caput ostendit thesaurū subtiliter.
Monstrum due mulieres in gallia omnia membra singula vsq̄ ad vmbelicum et diuisim operabantur. vna mortua. alia supuixit. triennio mortuam portans.
Palumbus presbyter rome fuit nigromanticus. cōtra quē diabolus orauit et obijt
Sanctus Theobaldus vir notabilis de francia reclusus heremita h̄ tempore claruit.

Impatores

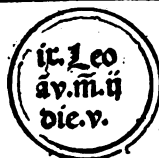
Karolsus mertior reg̃ fili⁹ martirisat̃ a makera
Edmūd⁹ rex vir sctūs a danis martyrisat⁹ est.

Iste henricus fuit gener conradi. in silua nat⁹. et bis ad occidendū tradit⁹. s₃ tn̄ deo ptegente illesus euasit adhuc puer. Cū āt impator eēt effect⁹ in loco natiuitat̃ sue nobile mōasteriū edificauit. qd̄ vsq̄ hodie vrsania noiatū est. Uide pulchrā histo. in cro. martini ꝛ vincentij. Hic oēs ioculatores a curia sua remouit. ꝛ q̄ his dari cōsueuerāt: paupib₉ erogauit. Hic victorios⁹ fuit et italiā intrās Pandulphū cāpanie principē cepit. Abbatē fulden̄. sedauit. q̄ tūc potentissim⁹ fuit: bochoniensib₉ atq̄ exercitu eiusdē impatoris se mutuo interficientib₉ in eccl̄ia maguntī. in die sancto penthecostes. diabolo in aere vociferāte et cantante. Hūc diē bellicosū fecisti quē etiā increpauit. Bardo vir sanctus archiepus Maguntinen̄. claret.

VI⁹. CCXLIII. Anno mundi. VI⁹. CCLIII.

Pape

Almanus.

Almanus.

MXLIIII. Anno christi. MLIIII.

Iste damasus fuit inuasor ecclesie ꝛ subito defunctus est et statim romani petierūt sibi dari pontificē sed nō teutonicū siue almanū. ad hoc eīm nō poterāt inclinari ex mala consuetudine indurati. Tūc istū leonē virum sanctū ad hoc inclinauit vt papatū accipet. s₃ postea de hoc fecit consciā₃ ꝛ resignauit. ꝛ denuo est electus. Hic xp̄m in spē leprosi nocte in lecto suo collocās: mane ip̄m nō inuenit Tandem post laudabilem vitā sancta morte potitus miraculis claret. Ip̄e multa scripsit et fecit. Erat antea ep̄s tulen̄. et audiuit angelos dicentes. Ego cogito cogitationes pacis et nō afflictionis dicit dominus.

Iste Victor vir bonus ꝛ venerabil' timore impiali factus ē papa. sic eīm disposita fuit ap̄lica sedes h̄ tp̄e ꝙ sancti viri duplici timore se subtraxerūt. sc₃ diuino et hūano. q₂ tāto officio se indignos arbitrabant̃ et tyrānidē romanorꝫ quotidie sustinere teduit. S₃ cōpellēte impatore q̄dā nihilomin⁹ accesserant similiter duplici timore. timebāt eīm deū offendere sic vocati. etiā offensam pncipis. Iste idē victor mltos symoniacos deposuit in cōcilio florentino et etiam fornicarios De pl'alitate bn̄ficiorꝫ q̄ circa hec tp̄a nimis inualuisse vident̃. et deinceps cōtinuata. multūq̄ dolenda ambitōne platorum et symoniaca labe. q̄plurima scripta sanctorꝫ patrum habentur detestantia abusiones istas. Et nota ꝙ facile inuenti sunt pauperes clerici et doctores qui pluralitatem bn̄ficiorꝫ. et pompā ecclesiasticorꝫ reprehēderūt. donec offerret se occasio participandi. qua excepta cōiter auaricia excecauit eos. Fert̃ de q̄dā mgr̄o magne l'rature q̄ valde solēniter disputauit cōtra diui-

Ciclus magnus annoꝝ finit hoc tp̄e.s.ãno dn̄i. M.lxiij.cõtinẽs annos.dxxxij.q̃ ad rõem om nem pascalis compoti vtilis est.ꝛ ab euo in euũ in semetipm sine errore reuoluitur. ꝛ sequenti anno cicl⁹ magnus ãnoꝝ. dxxxij.a natiuitate domini exactus incepit.in cuius fine erit labor et dolor.vt quidam dicunt terminabitur anno domini. M.dxcv.

Eduardus vir sanctus rex anglie claret spiritu prophetie.nec repperi plures aliq̃s reges in aliquo regno ita iustos et sanctos q̃ȝ in anglia.

Mathildis comitissa triumphatrix inclita normannos expugnat.et impatorẽ debellauit pro ecclesia gloriose laborauit.ꝛ tandem totũ suum patrimonium super altare sancti petri obtulit

Berengarius ep̄us turonensis erronee dogmatisauit de sacramento altaris.ꝛ post informa tus retractauit.et sancte vite fuit.sȝ discipulos cõuertere nequiuit. Et sequit heresis magna q̃ satis afflixit ecclesiam longo tp̄e. Ipse negat verũ corpus et sanguinẽ christi esse in sacramẽ to.sed figura tm̃. Uide de con. di.ij. Ego berengari⁹ ꝛc.

Elburga virgo sancta filia Eduardi regis

Etgiha edgari regis filia virgo sancta claret

walburga virgo sancta et abbatissa fuit.

Lanfrancus episcopus cantuarieñ.magister ancelmi scripsit librũ p modum dialogi de sacramento et alia.

Petrus damianus doctor grauissi me autoritatis ꝛ religios⁹ valde claret.

Ancelmus vir sctũs ep̄s cãtuarieñ. doctor excellẽs et btẽ v̄gini deuot⁹.

Adrianus cronographus ꝛ mona chus fuldensis vir clarissim⁹ habet.

VI⁹.CCLXIII.

Almanus ex lothoringia.

.xxviij.

Burgundus.

.vi.dieb⁹.xxvi.

MLXIIII.

Iste stephanus parũ superuixit.et seq̃ns bn̄dict⁹ cũ p vim papatum rapuisset.ꝛ.ix.mẽsib⁹ sedisset cessit.

Iste Nicolaus conciliũ celebrauit contra Berẽ garium q̃ errore deceptus contra fidem dogmatisauit.sȝ plene correptus reuocauit.vt patet de con.di.ij. Ego be rengarius. In eodem concilio factum est decretum de ele ctione pape. In nomine domini.di.xxiij.

G cias prelatoꝝ et festũ eoꝝ quasi omnino sic viuere nõ liceret ꝛc. Hecc⁹ nunciata dn̄o pape fuissent plausibiliter respondit. Demus ei bonam preposituram.et hec et illa beneficia.et bene pacatus erit: Factum est ita. Et ecce protinus sententiam mutauit dicens. Nũq̃ȝ intellexi ma teriam hanc preter modo. Quippe qui de inope diues: de contemptibili repente gloriosus ap paruerat. Hos btũs hieronym⁹ velut pestes quasdã contagiosas vitandos pronunciat. Di xit quidẽ notabile verbũ. Qui habet vnũ beneficium cõpetens:et eo legitime vtitur:recto cal le ad patriam tendit.qui vnũ supaddit.vno oculo conscientie priuatur. Qui aliq̃d adhuc pl⁹ acceptat:etiã altero lumine priuatus totaliter excecat.et deinceps q̃ poterit coaceruat. Hãc ma ledictionem insatiabilis auaricie olim p̄signabat ieroboã rex israel.q̃ licet diuinit⁹ ad regnũ p̄uenerat statim tñ a cultu dei recessit. Fecitq̃ȝ duos vitulos aureos ne populus israel ad tem plũ dn̄i ascenderet. Factũ aũt est h̄ verbũ in pctm̃:ita vt oẽs seq̃ntes reges hũc cultum sacrile gũ obseruarent in destructiõe regni. Ita de ecclesiastico statu timendũ esse viri sancti cõiter as seuerant.ꝛ iã in plib⁹ mũdi ptib⁹ cõpletũ cernim⁹. Clerici q̃ nihil possedere deberẽt p̄ter rationa bilem cõpetentiã.neq̃ȝ de se temporalibus intromittere.omnia possidere.oĩa volunt guber na

Gotfridus de bulion dux lothoringie victor gloriosus pro ecclesia velut alter Karolus vndique dimicat. qui tandem hierusalem cepit factus ibi rex. Habuit fratrem eque victoriosum balduinum nomine qui ei in regno successit. et erat totus inclitus. miraculosa bella gessit.

Finitur successio regum anglie. Et wilhelmus dux normannorum interfecto araldo regnat pro eo. de quo fit mentio in historia conceptionis beate Marie.

Parisius horribile factum contigit de quodam magistro magni nominis. qui ter exclamando dixit se damnatum. quapropter multi solennes viri seculo abrenunciauerunt. et diuersas religiones instituentes celebre nomen posteris reliquerunt et exemplum.

Imperatores.

Mures infinite conueniunt quendam potenter circumuallantes quodam conuiuio. et non poterant abigi donec deuorassent eum. Idem cuidam principi polonie contigit. Mirum valde

Syracusana ciuitas magnum terremotum sustinuit. et maior ecclesia cecidit dominica die omnibus oppressis exceptis quattuor miraculose.

Ursmarius presul sanctus ecclesiam sancti Petri fundauit. ipso ibi reuelante in flandria.

Maurillius episcopus rothomagensis.

Scisma .xv. ecclesie fuit inter alexandrum et codulum episcopum parmensem. sed alexander obtinuit licet imperator contradiceret iudicio concilii. et maior pars fuit secum. Diu stetit.

Anno mundi VI^m. CCLXXIII.

Pape

Mediolanensis.

.xxv.

Anno christi MLXXIIII.

Iste alexander fuit vir sanctus. et statuit vt nullus missam audiat presbyteri quem scit habere concubinam sub pena excommunicationis. vt patet. xxxii. di. Preter hoc. Et habuit scisma cum quodam codulo. sed postea se purgauit in mantua coram concilio de symonia. et codulus tanquam symoniacus et inuasor repudiatur.

Ordo grandimontensis incohoat hoc tempore per sanctum virum stephanum nobilem auernorum stirpite progenitum

Ordo canonicus cepit florere in beluacensi ecclesia qui primo ab apostolis. postea a beato Augustino regulariter institutus sub magistro yuone preposito post cornotensis episcopo

Unare. Idcirco vt beatus bernhardus dicit. quia ordinem nullum seruat. illuc properant. vbi sempiternus horror inhabitat. Olim pharisei contra auariciam disputantem dominum deridebant. et insanum iudicabant. sed nunc dominus subsannat eos Eneas lector qui multa occupas beneficia ne idem facias. neque eadem patiaris. Deus non irridetur sed que seminauerit homo: hec et metet. Noli sequi consuetudinem periculosam. noli te per pape dispensationem excusare. Ad oculum vides quod vituli aurei adorantur. sed ceteri mactantur Sed que necessitas que reuerentia est in hoc deo exhibita. quod de numero ministrorum eius prope modum medietas est resecata. Si enim cuilibet beneficio permitteretur dari suus possessor. numerus seruorum dei esset duplex. qui modo est simplex. Sequere consilium eorum qui deo iam in celestibus coniuncti sunt. ne cum vitulis aureis eterno igni conferis. Quid prodest vltra prohibitos beneficiorum titulos coadunare. quando etiam simplices communiter videmus in frugali honestate amplius abundare

Solita pericula cōtigerūt circa hec tpa. scʒ inundatio aquaꝝ nimia cū dāno īmmenso. Aues domestice ꝛ siluatice fiunt pestilentie maxime. Et plures sacri igni cōsumpti sūt exesis carnibꝫ ꝛ membris instar carbonū. Terremotus in anglia. vt edificia eminus resiliret. ꝛ furor ventoꝛuꝫ .d.dc. domos laudonie cōfregit. Fames et ictus fulgurū vltra modū ꝛc. Et fons sanguinis .xv. diebus emanauit. Et diabolꝰ palā locutus est omnibꝫ in pago quodam visibiliter apparendo.

¶ Translatio sancti Nicolai de mirrea ad barreses. ꝛ corpus sancti Clementis primi epi metensis inuentū est metis. quem episcopi ibi ordinauerūt. et .xᵐ. peregrini occisi sūt hierusalem per arabes.

Arnulphus abbas sanctus. post archiepiscopus lugdūn. ordinem regularis vite instituit. Cono eps Treueroꝝ: cuiꝰ tpe multa corpora martyrū inueniunt. qs olim rictionarius occidit

¶ Hugo vir sanctissime et castissime vite claruit. eps gratiopolitanꝰ. q in liij. annis nullius femine faciem vidit. vna paupcula excepta. cuius quotidie pluribꝫ cōciliū et auxiliū dederit. confessiones etiā recipiendo. Hic sancti cartusiani. positi pcipiuus cooperator fuit. et postea etiaꝫ habitum a sancto Brunone sumpsit. insigneqꝫ exemplum preb uit.

¶ Scisma .xvi. fuit inter Gregoriū septimū et archiepum rauennen̄. Causa fuit tyrannidis imperatoris. et dissensio quorundam epoꝝ. Maius fuit omnibus ante habitis. et dura uit vsqꝫ ad vrbanum secundum.

VIᵐ. CCLXXXIII.

Cluniacen̄.

m̄.i.d.iiij.

MLXXXIIII.

Iste Gregorius fuit vir sanctus et multas psecutiones pro iusticia perpessus est. Hic antea dicebatur Hildebrandus prior clu niacen̄. et fuit legatus in gallia. et dure processit contra symoniacos. Quendam etiam epum miraculose vicit de simonia. qꝛ nō potuit cōtra dicere spūisācto. Factus papa sinodū celebrauit. in qua contra eos simili zelo processit. et cōtra presbyteros vxoratos amouendo eos a diuino officio. ¶ Fuerunt enim tempora satis arida. Et quia iusticie rigorem nisus est tenere solito modo contra eum multi insurrexerunt. et primo cinthius prefecti filius eum cepit cum primā missam in nocte natiuitatis celebraret. et in turri sua ponit. sed romani turrim destruunt. et papam liberant. et cinthium extra vrbem eijciunt. Deinde impatorē excōicauit. pter discidium. qui post veniens ad ipm. ꝛ plꝫ bus diebus nudis pedibꝫ super glaciem stās: vix absolutoem impetrauit. Sed imperator nō pseuerauit i hūili obediētia quā cepit ꝗmo i wormaciaꝫ eū ptēsū cōciliū celebrādo aliū loco.

Ordo cartusiensium sanctissimus incepit hoc tempore per Brunonem virū sanctum. natōne almanum de Colonia. Agrippina magistrum in theologia. cum sex alijs venerabilibꝫ viris i diocesi gratianopolitanen̄. Hic ordo teste beato bernhardo inter omnes ecclesiasticos ordies pmatum tenet. nō ratione temporis. sꝫ rigorositatis. Unde ipe vocat eum speciosissimam colūnam ecclesie. Uerum quia propter nimiam abstinentiam paucis portabilis erat. et ne diu paruus maneret postea ab ecclesia moderatus fuit. nec vnqꝫ a sancto proposito cecidit singulariter a spiritu sancto preseruatus vsqꝫ hodie.

Terra sancta hoc tpe ex magna pte recupata est. ⁊ hierusalē et sepulchrū dñi gliosū cū antiochia ⁊ aliis ciuitatib9 mltis de manib9 sarracenoꝝ. Credūt trāsfretasse vltra .ccm. xpianorum. Quāt9 aūt zelus fuerit in oī pplo ad h op9 pficiendū. ⁊ quō ex oī statu senes et iuuenes. diuites et paupes cōfluerēt nemine pellēte. vix aliqs sine lachrymis aut dicere vel audire posset. Passagiū istud fuit btē v̄ginis Marie q̄ mirabiliter duxit et protexit, pugnatores suos sicut ostensū fuit in visiōe. Principes fuerūt plures. s. godefredus de bulion. q̄ etiam leonem interfecit. et fratres ei9 eustachius et balduinus. boemundus dux apulie. Hugo frater regis frācie. et plures alij. qui pro fide se discrimini dantes et gl'iose vicerunt. et nomen eternū sibi acq̄sierūt. in omnibus magnifice a dño delectati. Vide historiam in speculo Vincentij.

Imperatores. iij. Henric9. ān. xlviij.

Iste henric9 videtur fuisse homo multū inquietus ⁊ satis afflixit virū sanctū gregorium. vij. papā. et pmo quidā veniā petēs absolutiōem meruit. sz nō pseuerauit. quinimo de nouo quēdā antipapā cōtra eū tāq̄ idolū erexit. et iterū eū Gregori9 excōicauit. et electores imperij ducē saxonie p ipo elegerūt. quē henric9 cruento bello supauit. et tūc romā veniēs cū antipapa suo gregoriū et cardinales psequitur. sz statim robertus rex apulie eū fugauit. ⁊ papā cū cardinalibus liberauit. Fuit nihil omin9 vir elemosynis dedit9 et sexagesies et bis acie collata dimicauit. tādem miserabili morte vitā finiuit in carcere a proprio filio detentus. Sicut fecit factū est ei.

Anno mundi VIm. CCXCIII

Pape. .iij. Victor. ā. i. m. iiij. d. — Abbas cassiū. iiij.

ij. Vrban9. ā. xij. m. — Cluniaceñ. iiij.

Anno christi MXCIIII.

Iste victor per somniū vidit deū sue dignatōi in solitudine carthusie habitaculū construētem. et dicitur q spiritu, pphetie pollebat fuit extinct9 p venenum in calice missum.

Iste vrbanus antea dictus est odo. et fuit monachus cluniaceñ. multum laborauit in ecclesia dei. regem francie excommunicauit propter adulterium. Conciliū primo celebrauit apud clarū montem. in quo statuit horas beate marie dici quotidie. et in sabbato solenniter officiū fieri. Dicit q h beata virgo fratrib9 in carthusia reuelauit. Aliud cōciliū turonis celebrauit pro recuperādā terra sancta. et puocauit populū occidentalē ad transfretādum q̄ tunc in lancea dñi triumpharūt. Hic habuit magistrum brunonē pedagogū q̄ fuit prior cartusie quem etiā lateri suo sociauit in papatum. et multum profectum in ecclesia fecerunt.

Ordo cistercieñ. incepit per robertum abbatem et albericum successorem eius. ⁊ videtur quasi secundarij reformatores ordinis sancti benedicti cuius regulā habent. et multas curiositates et abusiones abdicarunt. et simpliciter scdm sanctā simplicem regulā viuere ceperūt. et mirabiliter in breui tpe creuerūt in omnib9. habuit viros sanctissimos et plures numero.

G sui eligi fecit ab episcopis. et fit scisma longo tēpore. Insuper adhuc in castro sancti angeli ab imperatore videlicet henrico tercio cum cardinalibus incarceratur. sed per regentem apulie liberatur. Tandem in apulia moritur miraculis chorruscans.

Soles duo apparuerũt. terremotus magnus fuit. stella per diem fulgurauit. In italia pluit sanguis. In antiochia terra absorbuit plura edificia. et porcellus nascitur cũ capite humano Pullus nascitur quadrupes. Et mulier quedam enixa fuit monstrum: ante sicut homo: retro facies canis. et cetera membra. Lancea dñi reperta est in antiochia a quodam rustico cui beatus andreas apparuit et locũ ostendit ꝛ quidã percurrendo ignẽ. xiij. pedũ cũ ea totũ exercitum letificauit: eo ꝙ minime lederetur. sicut dñs sibi apparens mandauerat.

Heilmandus eps laudunensis clarus habetur

Toletum ciuitas hispanie nobilissima tollit hoc tpe de manibus saracenorum per adelfonsum regem. octauo anno obsessionis.

Iste henricus satis excessiuus fuit in quibusdam. et primo erga prẽs suum quẽ cepit et in carcere eũ mori fecit. Etiam contra pontifices romanos eo ꝙ deberet resignare inuestiturã episcopoꝝ et abbatũ. ꝛ nollet sicut nec pater eius. Tandẽ ad cor rediẽs obediuit. ꝛ multa damna ecclesiis illata fideliter restituit. Moritur tandẽ sine prole iusto dei iudicio. qꝛ patrem suũ dehonestauit. Quod valde sepe contigit aliis similibus. Sepultus est in ecclesia spirensi prope rhenũ cum aliis regibus. in cuius epitaphio versus iste fuit inscript⁹. Filius hic. pater hic. auus hic. proauus iacet istic.

V^c^CCIII.

MCIIII

Iste Pascalis diligenter laborauit pro ecclesia ꝯ imperatores et reges. scꝫ p resignatõe inuestiture epoꝝ et abbatũ. et satis profecit. Multa etiã perpessus ẽ a falsis fratribus. etiam imperatorem cepit cum cardinalibus. ꝛ p duos menses tenuit in vinculis. Scisma habuit. In oib⁹ tñ triũphauit. et gl'osum et pacificũ finẽ hũit. Sepultus rome i ecclesia sancti saluatoris. Et ecclesia rectissime ꝯpatur lune que crescit et decrescit. ꝛ quasi deficere videt. sꝫ tñ ad plenũ reuertitur ꝑpter illuminatõem sol' eterni q̃ est xp̃s dñs sponsus eius

¶ Scisma. xvij. ecclesie fuit inter pascalẽ. ij. ꝛ tres p̃latos. scꝫ albertũ. arnolfum: et theodericum. qui fauore imperatoris erexerũt se. sed mala morte perierũt. ꝛ pascalis obtinuit. qꝛ iuste electus fuit. et deus fuit pro eo. ¶ Iuo carnoteñ. eps abbreuiando compilauit decretum aplicũ post Isidorũ. et p⁹ eũ hugo catalauneñ. post quem gratianus.

¶ Ordo cistellensis incepit sub herdingo abbate. Et nota ꝙ non eꝫ ordines inceperunt. Hugo cluniaceñ. abbas vir sanctus et pietatis visceribus totus affluens. reuelatõne diuina templũ monasterij cluniaceñ. virtute dei: nõ arte virili venustissime ampliauit: sicut hactenus cernitur. Hic multoꝝ monasteriorum pater extitit. qui tunc in diuersis mundi partibus construebantur. et ecclesie cluniaceñ. subijciebantur propter famam sanctitatis sanctoꝝ monachoꝝ qui tunc ibidem conseruabantur. Hic etiã inclitissimos habuit discipulos iter q̃s vdalricus monachus ad almaniã pro reformatione regularis vite directus miraculis claruit. Monasteriũ Rubeimõtis fundat ab incol' loci illius. ꝛ p wilerium comitem grurie dotatur.

Tyrus capitur a christianis. et leodiū multis plagis atterit. terremotus ꝛc. Et baldwinus rex hierusalē capitur. Acies in celo apparuerūt. Rosa suspenditur. ꝛ alia multa monstra fuerunt. que forte tartarorum tyrannidem proxime futuram signarunt. Uentus maximus fuit et turres ac edificia subruit.

Wilhelmus rex anglie pessimus obijt a deo percussus. quia nullum cōuentum fieri pmisit

Petrus alfonsus doctor notabilis fuit iude⁹ natus. ſʒ cōuersus postea scripsit aliq̄ eleganter.

Extra romā in monasterio sancti laurentij monachus quidā admirans quo ꝛc. cingulo soluto audiuit. Sic potuit christus clauso prodire sepulchro

Imperatores.

Malachias vir sanctus archiepūs hibernie claret. qui totam illam gentē reformauit Eius vitā btūs Bernardus scripsit. Flandria ex parte submergitur.

Hugo de sancto victore claret parisius. natione almanus de saxonia. doctor magnus. q̄ alter Augustinus dicebatur tempore suo. Sanctus gerhardus bituricē. epūs et sanctus Ancelmus laudunice ciuitatis episcopus. qui glosas interliniares in psalmis ordinauit.

Bernardus incipit clarescere adhuc iuuenis. qui post intrauit ordinem cisterciē. Deinde factus abbas claram uallem fundauit. Hic creuit in doctorem magnuʒ et apostolicū virū. tot miracula fecit. ꝛ tantū honorem habuit vt similis ei in his nunq̄ȝ creditur fuisse. Uide vitā ei⁹ ꝛc. Pater. clx. monasteriorꝝ fuit. ꝛ velut alter moyses habitus est vbiq̄ȝ.

Anno mundi	VIᵐ·CCCXIII	VIᵐ·CCCXXIII

Pape. Campanus

 Burgundus.

Anno christi	MCXIIII	MCXXIIII

Iste gelasius timore henrici impatoris cum cardinalibus galetam accessit. ꝛ deinde per mare veniēs in burgundiā. apud cluniacū mortu⁹ ē et sepultus. Idem impator scisma cōtra eum fecit erigendo quendā bñdictum hispanū. qd etiaʒ postea cum calixto continuatum est.

Scisma. xviij. ecclesie fuit hoc tpe. q2 bñdictus quidā fauore impatoris erexit se contra gelasium et etiam contra calixtum consequenter. sed miserabiliter perijt. et qui iuste electi fuerunt obtinuerūt more solito.

Ordo templariorꝝ incepit hoc tpe. qui prius albis vsi sunt mantellis. post rubeam crucē supposită portauerūt. ꝛ hugo et ganfredus fuerūt primi fundatores ei⁹. et btūs bernardus regulā composuit.

Ordo premonstratē. incepit per virum dei norbertum. Ricardus de sancto victore pietate plenus. et doctor floridissimus claret.

Iste calixtus fuit fili⁹ comitis burgūdie. et electus fuit in locū gelasij. et dū rediret romā. ptensū bñdictū cepit ꝛ equitare ante se fecit supra mulaꝫ ignominiose. ita vt versa facie cauda pro freno vteret. et vsq̄ȝ ad vrbē ageret. vbi trusus fuit in carcerem. Et papa cum imperatore paceȝ fecit. Hic dolose synodū celebrauit in q̄ dānauit fictos quosdā religiosos. q̄ plēs heresses secrete et publice seminabant cōtra sacra ꝛ bona ecclesiaꝝ. Fecit libellum de miraculis sancti iacobi. Statuit etiā histoiā karoli descriptā a btō Turpino remensi archiepō. Fundauit monasterium boniuallis cisterciȷ ordinis.

Stephanus vir venerabilis abbas cistercij tertius. qui btaū Bernardū cum fratribus suis ad ordinem suscepit.

Tartari pmissione dina circa hec tpa monte exisse putant. in quo clausi fuerut in magna miseria z fame. qz nimis multiplicati erat. Ges vilis et sterilis. z plagarut post mundu oia subijcientes. iuxta illud moysi. In gente stulta irritabo illos. Mix valde quo illi q maxima seruitute fuerut. no armis: sz pellicis z baculis oia pster nut. z dnant vniuersis. Hec iudicia tua domine. Sic olim assirij. medi. et persi. greci. romani. gothi. huni z wandali. saraceni. z arabes. bulgari. affricani. franci. almani. turci. hispani. zc. flagella iracundie tue fuerunt. quilibet i spe suo. eo q homo noluerit obedire tibi.

ij. Lotbari⁹ an. cij.

Siccitas magna fuit vt flumia lac⁹ fontes. putei siccaret. ignis i terra sub itras biennio n potuit extigui aq. z fuit plaga horribil. z qda mlier. iiij. masclos pepers

Iste Lotharius fuit dux saxonie. et erat vir bonus et fidelis ecclesie. z coronatus ab Innocentio. ij. que etia fideliter iuuit otra Petru leonis. Hic btm Bernardu in maxima reuerentia habuit. z alios viros religiosos. quoz etia meritis magnas victorias se gloriebatur obtinuisse. et precipue contra Rogerium inuasorem regni cecilie quem fugauit. et alium substituit de commissione domini pape.

¶ Petrus abelardus insignis fuit doctor. sed in heresim cadens: ab Innocentio odemnat. Hic precium redemptionis euacuit. Sethzelo vir sanctus in diocesi treueren. fuit. qui etiam pruinali tempore in medijs niuibus totaliter nudus incessit.

Richardus de sancto Victore. pietate plenus et doctor floridissimus claret.

VI⁹ MCXXXIII

hoori⁹ ij. a. vm ij. d. viij Bononiensis.

innocetius. ij. a. xiiij. Romanus m. vij. d. viij.

MCXXXIIII

Iste honorius in gram recepit rogeriu z inuestiuit eu in ducatu apulie facto homagio q fuit rex sicilie: z magna post p fide fec. hic duos ptriarchas deposuit aqleginen. z venetu qz repit eos fauisse scismatic. Morit tande rome. sepultus in ecclesia lateranen. z idez rogerius post ab Innocentio remouetur. quia sibi contrarius fuit.

Ordo sancti Johannis baptiste hierosolymitani inchoatur h tpe a venerabili raymudo viro opibus misericordie dedito. z valde creuit. Hi vouent se pauperibus fuituros

Iste Innocentius fuit vir valde deuotus et tales suo latere sociauit. Hic huit scisma per septem annos contra Petrum leonis qui se anacletum nominauit. et per vi papatum rapuit a diutus a suis amicis. quod videns Innocentius cum duobus gallicis fugit in galliam. vbi fuit gloriose susceptus a beato Bernardo. qui tunc oes reges z pncipes in manibus suis habuit. et prouocauit eos vt reducerent dominum papam ad sedem suam. et plura de eo narrantur in vita sancti Bernardi. Tandem pacatis omnibus. et horribiliter dino iudicio aduersarijs cosumptis. pacifice et vtilr ecclie pcedit. Sepelit in laterano gliose plen⁹ opib⁹ sanctitatis zc.

Udalricus pr sanctus natoe almanus de ratispana vtilevas in domo domini positus. consummateqz religonis monach⁹ cluniacen. multis claris miraculis a sancto Hugone ad schni. cenorum fines directus. primo monasteriu mons rotgeri quod a Bernen. opido quasi duob⁹ miliarib⁹ distat. dono Lutoldi de rulingen nobilis viri fundauit. z secundum in nigra silua vbi nunc quiescit. Hic primu almanie monasterijs consuetudines cluniacen. ecclesie iniuxit.

Johannes de tempo morit. q vixerat .ccclxi. anis. fuit eni armiger Karoli. z vsq ad hec tpa durauit. ¶Passagiu magnu p saracenos fcm est. Lothari⁹ z Ludouicus cruce susceperunt. et btus Bernardus diuino doctus spu cruce pdicando ples puocauit. s; no ptigit sicut sperabant. q2 greci dolu magnu fecerut cu calce farina mixta intoxicantes exercitum.

¶Visiones tondali facte sunt in hibernia horribiles zc.

¶Visiones sancte Elisabeth hoc tempore fuerut.

Roger⁹ rex sicilie grecos vastauit vsq Constinopolim z ludouicu regem francie a vinculis liberauit.

Visioes sce hildegardis virgis z phetie plime fuert apud treueri

Imperatores

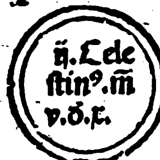

Johannes de pinio scripsit libru lingua gallicana per modum visionis. mandauie dictum.

¶Iste Conradus fidelis z inclitus pnceps fuit. z q2 hoc tpe fuit bonu regime in ecclesiastico statu. io principes prompte obediebant pter exemplaritate prelatorum. Vn iste rex signatus erat cruce a bto Bernhardo. z transfretauit cu multis. z miraculosa bella gessit pro dilatione dominij xpiani in terra sca. passus est etia magna dispendia pter dolu grecoz. ¶Ludouicus pius rex fracie claruit q magna p fide fecit. z a bto Bernardo cruce signat. z vltra mare trasies capt⁹ fuit. z mlta mala passus. z mltaq plia gliose gessit. Et henric⁹ frater eius monach⁹ efficitur. post episcop⁹. ¶Edissa q poli dicebat rages medoz sp inimica z sancta h tpe destruit

Anno mundi VI^m CCCXLIII.

Pape

d. xx.

Anno christi MCXLIIII

Scisma. xix. eccie fuit iter inocetiu. ij. z petru leonis pter discordia eligetiu. Et inocenti⁹ obtinuit. q2 maior ps erat secu. z btus bern. p septe annos laborauit pro vnione fortiter.

Isti duo paru prefuerut q2 ambo in pestiletia obierunt. Et sepulti in ecclesia lateranen.

Iste Eugenius ante fuit monach⁹ bti bernardi i clarualle z missus ab eo roma cu alijs p instauratione monasterij sancti Anastasij. z ibi abbas efficit. et no loge post ex insperato in papa electus est. Hic cu esset simplex. deus eu mirabili gratia et eloqntia pfudit. beatus etiam bernardus illu solenne libru de psideratoe ad eu scripsit. Romani aut solito more feruescentes seditione faciut. q pter vir sctus dedit locu ire. z in gallijs veniens pristinu locu3 dilecte clareuallis huiliter benigne q visitauit. Alloquit fres no sine lachrymis meor pstine et ta pulchre qetis ia pdite. miscens sermonibus auulsa corde suspiria hortat. z psolat. et se inter eos fre et socium no dnm vel mgrm zc. Rem difficile agens diuersaz in vno hoie pprietate exhibes psonaz. sagmenta circu ferebant et puluinaria. lectus eius pallijs optus cortina ambiebat purpurea. s; si re uolueres opimeta inuenires laneis pplosa stramina et paleas pglobatas. Homo in facie de⁹ videt in corde. Ipse vero bona coram deo et hominibus prouidebat eternu omnibus monachis et pontificibus exemplum relinqns. Demu valedicens fratribus cum multis lachrymis: solitis inqetudinibus reddit. romaq reuersus gliose suscipit clamatibus vniuersis. Bndictus q venit i nomine dni Obijt tande in magna sanctitate suis meritis illustrando romam miraculis pluribus. sepultus in basilica sancti Petri. Moritur statim etia beatus bernardus eode anno.

Pestilentia sacri ignis. Et puer quidam liberatus ab igne. omnē historiam mundi. textū euāgeliorum. actus apostolorum ꝛc. tanq̄ in libro legeret alijs pronunciauit. ¶Hugo de sancto victore doctor insignis hoc tempore moritur. Cui cū iam in extremis laboranti fratres hostiā simplicem p corpe dñico darent. eo ꝙ cibū retinere nō posset. Ille ꝑ spm̄ cognoscens dixit. Misereatur vīi deus fr̄es q̄re me deludere voluistis. Quibꝰ stupentibꝰ ꝛ verū corpus xp̄i afferentibꝰ. ille videns ꝙ recepere nō valeret. eleuatis in celū manibꝰ sic orauit. Ascēdat filius ad patrem. et spūs ad dn̄m q̄ fecit illū. Et iter hec verba spm̄ exalauit. ꝛ corpus dominicū ibidem disparuit

Petrus tharenthasiensis episcopus integerrime religionis.

Guilhelmus puer in anglia crucifigiť a iudeis in die scō parasceues. Et erat tunc puer ibi dem qui vidit infernum.

Iste Fredericus fuit vir magnorū operum: ita vt q̄dam dicūt ꝙ post Karolū magnū in gestorum magnificentia similem nō habuit. Et nota ꝙ huiusmodi cōpatōnes sunt cū moderamine accipiende. nō simplr̄. sicut solet dici de salomone. Pōt eñ esse ꝙ aliq̄s simplex miles in aliquo negocio ita magnifice se habeat ꝙ vere dici potest de eo: ꝙ nunq̄ similē habuerit in illo: sed non in omnibus. Verū iste idem Fredericꝰ in vno crimie gl'ie sue intulit ꝙ cū alexādro pp̄ altricauit ꝛ ꝯ fas scismaticos fouebat lōgo tpe. Ver tñ pꝰ penituit. ꝛ veniā petēs: crucē p satisfactōe suscipiēs vltra mare iuit. ꝛ post magnos triūphos in q̄dā fluuio submersus fuit improuise.

VIᵐ CCCLIII.

Romanus

iiij. d. xxiiij.

MCLIIII

¶Iste Anastasius fuit abbas sancti rufi valentinensis diocesis. primo quidem in cardinalem. et post in papam assumitur. Hic ꝯstruxit palatiū nouū apud sanctā mariā rotundā. Moritur: sepeliturq̄ in laterano

¶Gratianus monachus hoc tp̄e decretum compilauit. ꝛ ab eugenio pp̄. iij. approbatur vt ipse sit ep̄s in tuscia inclusiua. vnde oriundus fuit.

Petrus lūbardꝰ ep̄s parisien̄. frater gratiani librū sniarum edidit. et glosas psalterij. ꝛ ep̄larum. et plura alia.

Petrus comestor frater gratiani et petri lumbardi historiam scolasticam composuit et alia.

¶Comes muriēsis factus est humilimꝰ: conuersus in carthusia.

¶Theobaldus comes campanie vir totus misericors.

Hugo folieti scripsit librū de castro aie.

Itē wilhelmus heremita sanctissimus circa hec tempora claruit. qui olim dux aquitanie fuit. et comes pictauiensis. Hic primum totus discolus fuit. Ad quem cum beatus Bernardus vt eum recōciliaret directus fuisset. et ille modis omnibus reconciliari renueret: vir dei ad altare celebraturus accessit ipō duce tanq̄ ex cōmunicato pre foribus expectante. Cum autem pax domini ꝛc. dixit. corpus dominicū super patenam ponit: et secum tollit: atq̄ ignea facie et flammeis oculis foris egreditur dicens ad ducem. Rogauimus te inquit: ꝛ spreuisti nos. Ecce ad te processit virginis filius: qui ē dominus ecclesie quem tu persequeris ꝛc. Statim q̄ velut alter paulus tremens cecidit ꝛc. qui post lorica super nudo vestitur.

Sexta etas Christus.

¶ Sol obscuratus fuit hoc tempore. fames magna facta est. Terremotus insuper maximus fuit. Antiochia cū tripoli et damasco ceciderūt. l^m. hoim submerguntur. z mare retrogradū versum est. Tres lune apparuerūt in celo. z in medio signum sancte crucis. Et tres soles visi sūt. Et statim post iterum sol obscuratus fuit ab hora sexta vsq ad horam nonam.

¶ Visio horrenda facta est episcopo lingonē. a quodam heremita iā defuncto. dicēs q̄ .xxx^m. hominum decesserant secum: inter quos beatus Bernardus statim euolasset. tres in purgatorium descederant. oēs alij in inferno perpetuo cruciandi submersi fuerunt.

¶ Bohemia fit regnum. antea ducatus fuit.

Imperatores

¶ Norwegia que est inferior regio almanie conuertitur ad fidē. vbi primum p̄dicauit Adrianus legatus et cardinalis albanensis. et postea papa.

¶ Sanctus thomas cantuariensis archiepiscopus martyrisat hoc tpe in anglia pro ecclesia. in ecclesia in loco sancto. z in tempore sacro. inter manus sacerdotum z religiosoꝝ zc. Ad cuius exequias dum clerus pro introitu misse Requiem zc. inciperet. statim angeloꝝ chori astantes voces cantantium interrumpunt. martyris missam intonant. Letabitur iust^9 zc. Hic multis claret miraculis. Et henricus rex anglie misit solennes ambasiatores. et excusauit se de nece eius. et crucem suscepit post triennuū. Sanctus vero thomas nō longe post canonisatur ab alexandro.

Anno mundi

Pape.

Anglicus

Anno christi

¶ Iste adrianus natione anglicus fuit episcopus albanēū. vir magnanimus. z verbi dei cum zelo predicator egregius. Regem sicilie z romanos compescuit. cum censuris. ip̄e ante legatus fuit in norwegia. z gentem illam barbaricam ꝯuertit et instituit. Post electus in papam officium suum honorificauit. Et dr̄ q̄ primus papa fuit qui cū curia in vrbe veteri morā contraxit. Hic fecit gyronē l radicafano. z turrib^9 muniuit. z multa ꝑparauit a comitibus circa locum sancte Christine. Sepultus in vaticano.

¶ Heresis waldensium seu paupeꝝ de lugduno incepit cuius inuentor fuit waldensis ciuis lugdunēū. Qui cū diues esset relictis oibꝫ pauptatē euāgelicā seruare voluit z scribi fecit aliqs libros biblie in vulgari cū nōnullis sanctoꝝ auctoritatibꝫ. q̄m in^9 sane intelligēs suo inflat^9 sensu aploꝝ officiū vsurpauit p̄dicādo vbiq. z suos ad p̄dicandū mittēdo errores p̄les seminauit. Moniti aūt r̄nderunt deo magis obediendū q̄ hoibꝫ. p̄latos z clericos aspernēdo. Tādē ꝯtumaces excōicati sunt. z expulsi a p̄ria. z post in ꝯcilio heretici denūciati sunt. Et fcm̄ ē in grande malū. z laqueū magnū simplicibꝫ z deuotis p̄sonis scandalū imensū. z vtinā hodie eēt finis.

¶ Olim sancta fides catholica per potentes p̄ncipes. p argutos philosophos. per subtiles hereticos. ac ceteros viros spectabiles ip̄ugnata fuerat. dicbꝫ aūt istis p vilissimos ydiotas ac laicos pauperrimos extitit non modice tribulata. Quasi dicat ecclesia. Jam vtiq debeo affi-

¶ Almani qui apud Tusculanum pro imperatore morebantur. romanos apud montem portum inuadunt. z tot a nona vsq ad vesperas occiderunt vt nunq ex romanis tot milia occidi legantur. licet tempore Hanibalis tot occisi sint. vt tres cophinos anulorum quos de digitis procerorum occisorum idem Hanibal extrahi fecit carthaginem destinauerit zc. Horum multi apud sanctum Stephanū z sanctum Laurentiū sepulti sunt. z habent hoc epitaphium. Mille decem decies sex decies quoq seni.

¶ Sanctus Richardus fuit hoc tempore qui a iudeis martyrisatus fuit parisius. z iudei expelluntur a regno.

Corpora sanctorum triū regum hoc tempore transferuntur de mediolano ad Coloniā agrippinam per venerabilem Raynoldum archiepiscopum Colonień. Fuerunt nanq hec corpa sacratissima primo per helenā constātini matrem rapta. z de india ad constantinopolim pducta que postea eustorgius episcopus mediolanum transtulit. vbi vsq ad hec tempora permāserūt. Sed cum Fredericus imperator quasi cum innumerabili almanorum exercitu mediolanum obsedisset et tandem cepisset predictus archiepiscopus qui tunc in comitatu imperatoris erat eadem corpora vix magnis precibus impetrauit. z ad Coloniā secū perduxit. zc. z ex tunc Colonia floruit. ¶ Sanctus Bernardus canonisatur per Alexandrū. z pter concursum populi phibuit eū abbas ne plā miracula faceret. et obediuit mortu⁹.

VIm CCCLXIII — VIm CCCLXXIII.

d. xix.

MCLXIIII — MCLXXIIII.

¶ Iste Alexander vir strennus fuit. z habuit longū scisma. xvij. annorum. z quattuor scismaticos vicit successiue et excommunicauit eos. qui omnes mala morte perierunt. Preualuit etiam contra imperatorem. z ad vnionem reuocauit. Duo concilia celebrauit. vnū turonis aliud in vrbe. Tandem omnib⁹ nō sine graui labore compositis. pnta qui aduersus talem regem dimicauit gloriose romā reuertitur. et eos qui propter pseuerantiam electi fuerūt restituit. Moritur post sepultus cum pribus suis in pace christi. Item idem papa ordinē carthusień. confirmauit cum prescriptione omniū cardinalium. suscipiens eum sub protectione sancti Petri. et sua dando priuilegia aliqua quibus Lucius et alij numero. xi. plurima addiderunt. et monasteria extruxerunt.

¶ Scisma. xx. ecclesie grande fuit inter alexandrum z quatuor scismaticos. sed alexander obtinuit. Durauit annis. xvij.

Ordo wilhelmitarum a sancto wilhelmo heremita olim duce aquilegiensi nomen et ordinem traxit. Eius discipulus fuit sanctus albertus heremita qui ordinem istum educauit.

Afligi. si nec isti a tribulatione cessant. qui vita ipsa videbantur indigni. quorum conuersatio deo et hominibus odibilis est qui ad nihil quod est valent. nisi quod metiuntur me celare vt sic efficatius nocent. Fuerunt nihilominus postea quidam subtilissimi heretici qui istam heresim waldensium defendere conabantur. et plura regna et populos deceperunt cum quib⁹ tandem miserabiliter exterminati perierunt.

Bertholdus dux de zeringen filius conradi imperatoris olim secundi. qui dominabitur ab argentinen. ciuitate vsq; vallesien. multas municiones et opida fundauit contra insolentias tyrannorum qui hoc tempore vulgum opprimebant. Edificatoq; Friburgo in brisgaudia fm friburg in nochlandia contra sabaudos opidum inexpugnabile extruxit anno dñi. Mclxxix. et post duodecim annos

¶ Leodium capitur. depredatur. vastatur. ac mulieres et virgines opprimuntur. Religiose tamen ac timorate mirabiliter liberate fuerũt. nec alicuius pollutionis contagium passe sunt. sicut dominus ostendit sancte marie de oegnies. vide in vita ipsius.

Imperatores

Hierusalem iterũ permittente deo capitur a saracenis. et gloriosum sepulchrũ cũ sancta cruce propter pctã xpianorum. et pcipue luxurie et crapule. Nã rarus erat in monasteriis: rarior qz in seculo quẽ nõ morbus luxurie infecisset. Et qz tota terra sordescebat facinoribus. iõ proiecit dominus populũ suũ. inducens multas tribulatões sup ipm. vt vel sic ad eum contritus rediret.

¶ Passagium grande oritur hoc tempore. quod factum fuit tempore clementis. iij. z fredericus imperator crucem accepit. et multi pncipes cum eo. et factus est concursus maximus. sed parum profecerunt. nec aliquid recuperauerunt preter solum achos.

¶ Sancta alpiadis vgo sanctissima claret: que hũiliter nata fu bulca erat: in terra senonenf. cibo spirituali vtebatur: sz nullo corpali. tamen venust a facie. multas habuit reuelationes.

Anno mundi VI^m CCCCXXXIII

Pape

Tuscus viij.

Lumbardus xxvi.

Anno christi. MCLXXXIIII

¶ Iste lucius fuit eps ostien. qui post verone morit habẽs tale epitaphiũ. Luca dedit lucẽ tibi luci põtificatũ. Ostia papatũz roma. verona mori. Imo verona dedit verũ tibi viuere roma. Exiliũ. curas ostia. luca mori. Pulcri versus quasi quoddam apologeticũ zc.

Iste vrbanus fuit oriundus de ciuitate mediolanen. ad eũ vẽit ioachim d calabria hic cũ audisset captã hierlm a sarracenis. nimio dolore tactus obijt sepultus i ferraria

Iste Gregorius natione beneuentanus. magnum zelum habuit pro terra sancta z cepit practicare d modo recuperandi eam sed statim obijt pisis

Sanctus Bertoldus carmelici montis hermicolis ab aymerico antiocheno pžiarcha in porẽ assignatus fama celebriori multis innotescit. Hic inter cetera pclare sue sanctitatis indicia. animas qz plurimũ fratrũ quas saracenorum absumpsit gladius cũ corona martyrij ab angel in celum deferri vidit. ¶ Abbas ioachim fuit qui plurima pdixit et scripsit. z in quibusdã errauit. vt patet in principio decretalium. Sciscitantibus etiam principibus an ire deberet ad terram sanctam. respondit nõ. quia tempus nondum aduenisset.

¶ Sanctus Hugo eps linconien. ordinis carthusien. in anglia innumeris claret miraculis hoc tempore.

¶ Sanctus Ancelmus episcopus blesien. ordinis carthusiensium claret bona vita.

Prodigia magna apparuerūt inter clarū montē ꝛ ꝑpendiū. qꝛ lapides q̄drangulares ad q̄nti tatē ouoꝝ cadebāt. ꝛ fulgura cremētia villas. et corui in rostris carbones ignes opoꝛtātes icen dentes domos ac villas. et mlti ictibꝰ fulminis perierūt. Uide in speculo Uincentij.

Regnum tartaroꝝ incepit et creuit valde. ꝛ vsq₃ hodie est maius in vrbe. et fecerunt plagam in mundo maximam.

Liuonia regio septentrionalis magna conuertitur ad christum pro parte.

v. henricꝰ. ān̄is. viij

Iste henricus fuit filius friderici. ꝛ accepit ꝯstantiā filiam regis sicilie in vxorem. occasione cuius subiugauit sibi totum regnum apulie fugatis illis qui illud tenebant.

philippus annis. xij

Scisma oritur post mortē henrici. Nam quidam elegerūt philippū ducem sueuie fratrē eiusdem henrici. Alij ottonē filiū ducis saxonie. Et fcā est altricatio magna ꝛ bella i almania. Tandē otto preualuit. qꝛ papa Innocentius tenuit cū eo. Philippus eīn statim post pacē quā cū ottone fecit iterfectus est dolose a lantgrauio. ꝛ sic otto obtinuit. ꝛ romam veniens ab innocentio coronatur ꝯtra ꝯsiliū multoꝝ et voluntatem. Et versa est benedictio in maledictōem. qꝛ eodē die fracto iuramēto ꝯ ecclesiā tyrannisare stol lidissime cepit. quare statim excōmunicat᷑ et deponitur. et tandem in contumacia moritur.

VI^{us} MCXCIII.

iij. Clemēs. ā. iijō. xvi Romanus.

iij. Celestinꝰ. ā. vi. mē. Romanus viij. die. xi.

MCXCIIII

Iste clemens ordinauit monasterium extra murum quod dicitur sancti laurentij. et quedam alia edificia. Eius tpe factū est passagium magnum contradicente abbate ioachim. quia nondum venisset tempus.

Iste celestinus in die sancto pasce coronatur. et die sequenti coronauit hēricum imperatorem. Ipse etiā fecit fieri palatiū apud sanctum Petrum.

Ordo theutonicorum dominorum icepit circa hec tempora in pruscia sub Celestino papa tertio. Ortum habuit ex ordine sancti Johannis hierosolymitani.

Ordo sancte trinitatis circa idem tempus icepit.

Berna ciuitas imꝑialis cōdit᷑ anno dn̄i. Mcxci. Berchtoldus nāq₃ dux de czeringē inclitissimus iam pluribus monasterijs ac munitionibus edificatis. denuo hunc locū nemoꝝ vastitate condēsum. humanis habitationibus aptum pluſtrās. vrsum quendam venustissimum arte venatoria ibidem cepit. a quo predicto loco nomen imposuit. Nā vrsus lingua teutonica. ber. sonat ꝛc̄. Un̄ hec ciuitas robustissimos viros tanq̄₃ vrsos enutrire consueuit. que pre ceteris confederatis iustitie zelatores mltoꝝ tyrānoꝝ colla dei ꝑtute calcarunt.

Constantinopolis recuperat a christianis. Et balduinus comes flandrie imperator ibi efficit

¶ Crux predicatur quinque vicibus. et hoc in aere ostensum fuit. quia cruces diversorum colorum quinque numero i aere patenter resplenduerunt.

Crucesignati plures gloriosissime evolarunt. Et quidam divinitus punitus fuit eo quod crucem predicare noluit. ¶ Rex aphrice christianis bellum intulit. et fugatus est. Perierunt quam plius quam. c^m. saracenorum

iiij. Othoan. ij.

Imperatores.

Nota quod circa hec tempora leguntur miracula gloriosa: et plurime revelationes facte sunt de iniquis mercanciis et usuris. Et in vita sancte marie de oegnies fit mentio de quadam vidua optime vite cui beata virgo cum sancto petro. et multitudine angelorum astitit in agonia. et vix demones abegerunt. Et tandem dominus met advenit. et funeris officium adimplevit. nec tamen propter hec penas purgatorii evasit. Maritus eius mercator fuit. et quedam per fraudem acquisierat. Quosdam etiam de familia ducis louanie hospicio exceperat. que de iniuste acquisitis in eius domo multa expendebant. de quibus nondum perfecte restitutionem fecerant. Ideo anima huius tam sancte vidue purgatorii ignibus cruciebatur. Nota lector graciosam providentiam dei. Quando hec mulier erat in statu mutabilitatis. ne ex vehementia dolorum vel timorum in peccatum decideret. consolata est a beata virgine. a sancto petro. quando autem per mortem evasit periculum amplius peccandi, iusticie rigorem experta est. Pena ei eius fuit dilata: non soluta.

Anno mundi VI^m CCCCIII

iij. Innocentius. a

Pape

Campanus

xviij. m. ii ij. d. xxiiij.

Anno christi MCCIIII

Iste Innocentius magnis laudibus extollitur. quia utilis valde fuit ecclesie dei. quod opera eius testantur Nam fecit fieri hospitale sancti spiritus. Et renovavit ecclesiam sancti Calixti. Composuit decretales. ac librum de miseria humane conditionis. et multa alia gloriosa. Ipse coronavit ottonem. et etiam deposuit. quia non servavit fidelitatem. hereses plures dampnavit. scilicet albiensium. contra quos crucem predicari fecit. Item almerici. et librum abbatis ioachim contra Petrum lumbardum. Confirmavit sanctum Hugonem linconiensem carthusiensis ordinis. Tandem post plura bona pacem faciendo inter pisanos et ianuenses. moritur apud parusinum. et ibidem sepelitur. Hic constituit quod ultra quartum gradum consanguinitatis licite matrimonium contrahatur. Item quod christiani non serviant iudeis in domibus vel in agris. Item quod iudei portent vestes quibus omni tempore cognoscantur. Et non permittantur in diebus lamentationum prodire in publicum: immo fenestras etiam vias claudere compellantur. Nec novas synagogas erigant. sed antiquas reficere possunt et non ampliare.

wilhelmus pariensis incepit ordinem augustinensium. qui dicuntur mendicantes. ¶ Albertus patriarcha hierosolymitanus ordinem carmelitarum instituit in monte carmeli.

¶ Dominicus hispanus vir sanctus apostolice perfectionis emulator. Mirabili zelo persequitur hereticos. miraculis claret. Et ordinem predicatorum seu iacobitarum instituit.

¶ Franciscus italicus vir incomparabilis fervoris ac summe perfectionis. paupertatis evangelice exemplar preclarum: multis claret miraculis. Et ordinem minorum instituit.

Maria de oegnies claret miraculis in diocesi leodiensi. Et multe alie virgines. vidue. et sancte maritate fuerunt ibidem. ¶ Sancta Clara fulget virtutibus.

Pueri de almania .xxᵐ. et amplius diabolica machinatione decepti cruce signant. quasi deus per eos vellet recuperari terram sanctam secundum illud. Ex ore infantium etc. Sed cum ad mare venissent a piratis dolose in nauibus rapiunt quasi eos ad hierusalem ducere promittentibus. Uerum multos submerserunt. et alios vendiderunt saracenis. Et sic patet quod de filiis in futurum faciendum sit si filiis casus occurreret. Pastores pecorum filii de hispania prouenientes cum turba grani parisius venerunt. et omnia bona cleri vastarunt inuidis plebibus gratulantibus. sed cum etiam laicorum bona cepissent deuorare statim expugnati fuerunt et perempti. et sic patet quod diabolus etiam suas cruces predicauit.

ij. Fredericus an. xxx.

Iste fredericus fuit filius henrici predicti. et electus fuit contra ottonem vt eum expugnaret. quod et fecit. Et extunc incepit ecclesiam laniare. quare excoicatur et deponitur per honorium qui eum coronauit. et multa mala fecit. et contumax diu permansit. et mortem preuentus sine sacramentis a proprio filio suffocatur. Sic iterum multa exempla hic sunt de persecutoribus ecclesie qui miserabiliter perierunt. Ipse etiam filium suum henricum suffocauit. quapropter ab alio filio suo cum egrotaret suffocatus fuit tempore Innocentij pape quarti.

Symon comes montis fortis velut alter karolus mirabiliter triumphauit contra hereticos habens secum episcopos et abbates sanctos. precipue sanctum dominicum. Fugauit aliquando c ᵐ. hereticos cum paucis. puta viij. milibus catholicis.

Concilium lateranense in vrbe. mccccxv. platorum.

VI ᵐ CCCCXLII

iij. Honorius an. x. m. viij

Romanus

die. xxviij.

MCCXIIII

Iste Honorius multos honorauit. et canonisauit plures sanctos Fredericum coronauit. et etiam deposuit propter rebellionem. Ecclesiam sancti laurentij extra muros. et basilicam que dicitur sancta sanctorum renouauit. Decretales composuit. ordinem predicatorum et minorum confirmauit. Tandem moritur et sepelitur rome in ecclesia beate Marie maioris.

Ordines quatuor mendicantium. videlicet predicatorum. minorum. augustinensium. et carmelitarum confirmantur ab honorio etc. Preponuntur tamen predicatores minoribus in litteris papalibus quia sex mensibus ante ipsos confirmati fuerunt.

Ludowicus filius regis cecilie. frater minor vir sanctus hoc tempore clarus habetur.

¶ Ordo cruciferorum circa hec tempora renouatus est per innocentium tertium anno pontificatus sui xviij. iam deficta heresi albiensium per crucesignatos. Fertur beatum Quiriacum hierosolymitanum episcopum olim huius ordinis primicerium extitisse. statim postea quam sancta helena crucem inuenit. sed iulianus apostata eundem quiriacum cum fratribus occidit. et sic longo tempore idem ordo abolitus fuit. Tempore autem Innocentij. iiij. apud lugdunum creuit. et priuilegijs dotatus est ab eodem.

¶ Hierusalem destruitur vsque ad solum excepto templo et ciuitate dauid. a corradino filio saphadin.

Guilhelmus episcopus niuernensis. vir sanctus et doctissimus claret. qui duo milia pauperum tempore famis quotidie pascebat.

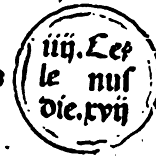
Stephanus sanctus prior et prior domus portarum ordinis carthusiensis. et post episcopus digensis.

Sexta etas Christus.

Lapis grandis cecidit in monasterio sancti gabrielis habens signum sancte crucis. et imaginem xpi expssam. et desup aureis lris scriptū. Jesus nazarenus rex iudeoꝝ. Et cecū illūinauit
¶ Frisia pene tota submergitur fluctibus marinis. in qua pierunt plus q̃ȝ. C^m. hoim ppter irreuerentiam factā sacramento a quodā pugile. sicut postea reuelauit beata virgo maria. Et constructa est ecclesia in eodem loco vbi hostie ceciderunt. et cessauit quassatio.
¶ Tartari deuastāt horribiliter vngariaȝ. et poloniam. et fit ingens terror in christianitate. Sed precibus sanctorum impediti sunt ne procederent.
¶ Uacat imperium multo tempore post depositionem Friderici. et etiam post ei^9 mortem. et Jmpatores.
ideo plures anni scribuntur friderico. licet paucis iuste in ecclesie obedientia regnauerit. qȝ non statim alius in locum eius electus fuit.
¶ Mons quidam maximus in burgondia inferiori diuiditur. et currit per multa miliaria et quinqȝ milia hominum suffocauit. et tandem ad alios montes accessit mirabiliter.
¶ Decretales compilantur p raymūdum ordinis predicatorum de mandato gregorij noni. et ad studia mittuntur.
¶ Sancta Elisabeth filia regis vngarie. vidua oī virtute et sancta vita plenissima.
Thomas de aquino doctor sanctus claret.
Albertus magnus eps ratispañ. de q̃ mira dicūt
Eustachius q̃ et Bonauentura doctor deuot^9.
Alexander de halis doctor irrefragabilis.
Uicenti^9 speculator oēm materiā scibilē collegit

Anno mundi VI^m CCCCXXIII — VI^m CCCCXXXIII

Pape — Campanus.

Mediolanus

Anno christi MCCXXIIII — MCCXXXIIII

Jste Gregorius plures canonisauit. et ɔtra Fredericū ɔstanter ecclesiam defendit. et romāos corruptos pecunia facta pcessiōe solenni a laterano vsqȝ ad sanctum petrū cum capitibꝫ apostoloꝝ mirabiliter reuocauit. ita: vt contra Fredericū pene oēs cruce signarent. Qua ppter idē frederic^9 ab vrbe recessit lōgi^9
¶ Jpse librum decretalium per raymundum compilari fecit. Tandem plenus tribulationibus propter tyrannidem frederici et aliorum moriens migrauit ad christum.

Jste celestin^9 vita et scīa laudabilis senex et debilis moritur. Sepultus in ecclesia scī petri. Fuit eps sabinensis.

¶ Sanctus angelus hierosolymitanus carmelita. vir sanctioribus adnumerandus. nois sui vere speculū. velut nubes imbrifera pdicando circūqȝ discurrens. innumeras christi lucrifecit animas: cui etiā tandē post plura miracula effusiōe ppꝛie sanguis mort̃ vicē reddidit.

¶ Sanctus Cirillus grecus melliflui carmeli prior doctorqȝ. tum vite sanctitate. tū pphecie spiritu conspicuus. mlta conscribit posteris profutura scīis et copiosis miraculis dei pcurat gl'iam. mundoqȝ stuporē.
Petrus de tharētasia postea pp. et plēs alij sci et litterati floruerūt in diuersis mōi ptibꝫ q̃s diuina bonitas misit p fidei defensione alioq̃n tota pene fides perijsset propter hereticoꝝ mltiplicitatē et subtilitatē sil' et potentiaȝ.
Hugo cardinalis qui totam bibliam postillauit.
Magister iordanus sanctus doctor mirabilis.
Magister Udalricus discipulus alberti.

Iudeus quidam in hispania apud toletum fodiendo inuenit lapidem in quo erat liber vetustissimus in quo scriptum erat. In tertio mundo filius dei nascetur de virgine maria. et pro salute hominum patietur. Et quod liber deberet inueniri isto tempore scilicet ferdinandi virgis castelle. Et statim iudeus baptisatur cum omni familia sua. Ludouicus rex francie vir sanctus. crucem accepit. et transfretauit mare. et capitur. et multa de ipso laude digna scripta inuenies. ¶ Vaticinium quoddam sacrilegum de cessatione euangelij christi et euacuatione sacrorum ecclesie anno domini. Mcclx. quod experientia temporis exsufflauit. plura talia taliter mendosa reperies facta et dicta.

vi Henricus. a. iiij.

wilhelmus. a. ix. comes

¶ Lantgrauius Thuringie — Holandie

Isti duo fuerunt electi ex mandato domini pape contra fredericum successiue. sed non preualuerunt tyrannidem eius superare. quia potens nimis erat. nec fuerunt coronati morte preueniente. Ultimus horum interfectus fuit a frisonibus. qui fuit ante comes holandie.

Bonus christianus moritur in turcia miraculis clarus.

Peregrinus quidam beate marie occiditur clam in diocesi andegauensi. et statim cultellus homicide non cessauit stillare sanguinem donec suspenderetur interfector iste.

¶ Edmundus archiepiscopus cantuariensis. canonisatur ab Innocentio.

Petrus nouus martyr ab hereticis occiditur. clarus multis miraculis.

Stanislaus episcopus cracouiensis ab iniquo principe interfectus est.

VI[m] CCCCXLIII — VI[m] CCCCLIII

Ianuensis — iiij. Innocentius a. xi. m. — vi.

Alexander iiij. an. vij. me. — Campanus iiij. a. iiij.

MCCXLIIII — MCCLIIII

Iste Innocentius plures canonisauit. Fredericum per sententiam diffinitiuam deposuit et anathematisauit tanquam hostem ecclesie. anno sui pontificatus adiutus a ianuensibus. Tandem mortuo frederico idem papa cum magno exercitu apuliam ingreditur. Et post paululum neapoli moritur.

¶ Sedes cardinalium diu vacue restaurantur de personis ex diuersis mundi partibus electis per Innocentium.

Ob frequens saracenorum insultus fratres ordinis deifere marie de carmelo transmarinis partibus vbi in pluribus locis multiplicati fuerant. in cismarinis venerunt paulatiue: diuersas regiones orbis incoluerunt teste Vincentio in speculo historiale.

Iste alexander quendam manfredum pseudo regem cicilie excommunicauit. Duos falsos libros emendauit loquentes contra mendacitates et euangelium christi. Moritur tandem Viterbij. et ibidem sepultus.

Martinus qui cronicam abbreuiauit

Alexander de villa dei ordinis minorum qui doctrinale compilauit vir sanctus ac theologie sacre professor claret.

Sancta Clara canonisatur ab Alexandro quarto circa annum domini. Mccliiij.

¶ Contra pluralitatem beneficiorum facta est illa solennis disputatio Parisius anno domini. Mccxxxviij. In qua determinatum est per sanctos doctores quod nemo sine periculo peccati mortalis tenere potest duo beneficia quorum alterum sufficeret ad sustentationem suam etc. Et quidam quos auaricia excecauit aliter opinati fecerunt contrarium. Quos flagellum diuine iusticie horribiliter damnauit et puniuit. De hoc sunt plura scripta et exempla in di.

D

Superiores almani q̄ swiceri vocant̄ pauci q̄dẽ nũero pl'es nobiliũ tyrãnos q̄ eos iniustis exactionibꝫ opprimebãt: suffulti suffragio de finibus eoꝝ potenter expugnant. z se deinceps fraterno federe ↄglobantes. multa bella admiratione digna ecclesias orphanos ac viduas defendendo gesserunt. et nominati sunt in orbe.

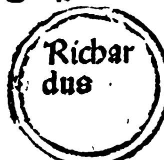

Era alphonsi famosissima apud astronomos. Et est anno christi. Mccli. Qd̃ nota diligenter. quia ad multũ deseruit in astronomia.

Passagiũ magnũ factũ est. in quo sanctus Ludouicus rex frãcie fuit. paꝝ pfecit

Post longã imperij vacatõem electores in duo se diuidentes hos duos. videlicet Alphonsum regem castelle et legionis et Richardum comitẽ cornubie frẽm regis anglie elegerũt. Et fuit scisma ãnis multis. tandẽ mortuo richardo: alphonsus coram gregorio x. intuitu passus voluntarie cessit oĩ iuri i si qd̃ haberet. Erat enĩ vir prudẽs et maximus astronomus. eius tabule famose sunt quas fecit. quia compendiose.

Impatores. ã. xv. sil' scisma.

aliorꝝ platorum circa M. celebrat̄ per gregoriũ. x. vbi greci z q̄dam tartari solennes baptisati fuerunt.

Festum venerabilis sacramẽti instituitur per vrbanum quartum cum indulgentijs.

Anno mundi	VIᵐ CCCCLXIII.

Pape.

Gallicus diebᵒ. iiij.

Prouincialis. diebus. xxv.

Lumbardus

Anno christi	MCCLXIIII

Iste Urbanus fugauit exercitũ saracenoꝝ p crucẽ signatos. quem manfredus ↄ ecciam miserat. z cõtulit regnũ sicilie comiti prouĩcie q̄ fuit frater regis francie. vt fugaret manfredum. tãdem moritur parusij z ibidẽ sepelitur z mãfredus postea vita et rgno priuat̄ per Karolum.

Iste clemens sanctus fuit z ꝓphetico spũ p̄dixit hostes eccie tãq̄ fumus perituros vnde creditur q̄ deus eius meritis tribulationes plurimas extinxit. Hic habuit antea vxorem et liberos.

Iste gregorius satis accidẽtaliter venit ad papatũ. q2 cũ eẽt archidyaconus leodieñ. z iuisset vltra mare cã deuotõnis ibidẽ exñs in papã eligit̄ ꝓsus. Papatus munᵒ tulit archidyaco nus vnus Hũc p̄rẽm p̄m fecit cõcordia fratrũ. Uerum hoc a spũ sancto factũ nõ dubium est. q2 valde bñ se hũit: nõ itendens pecuniaꝝ lucris: sꝫ elemosynis pauperũ. Fecit etiã ordinatiõem vnã q̄nq3 epoꝝ cardialiuꝫ q̄ plimũ laudabilẽ. q2 honestas et valẽtes psonas assumpsit. Morit̄ tandẽ aretij. sepultᵒ ibidẽ honorifice.

Benedictum sit dulce nomen dñi nostri Iesu xpi: et gloriosissime virginis Marie matris eiᵒ in eternũ z vltra Amen. Nos cũ prole pia. Bñdicat ꝟgo maria Amen. Quicũq3 hec legerit totiens quotiens: habet tres annos indulgentiarum. quos clemens concessit ob rogatum Ludouici sancti regis francie solenniter.

Speculum historiale Uicentij hic finitur.

Diuersis locis zc. Dicit quidam doctor sanctus q̄ medietas ministroꝝ dei est quasi resecata per hoc genus auaricie. q̄ vnus plura bñficia pmitti hr̄e. Sed q2 vl' vnũ pt digne administrare. aut proprijs pro peccatis satisfacere.

Piscis marinus in similitudine leonis captus fuit ãno primo martini pape. ⁊ dabat planct⁹ horribiles. ⁊ adduct⁹ in vrbem veterem cunctis ostensus est. Qđ monstrum hoc vulgo interpretante esset signum futuri discidij: Qđ et factũ est. quia statim post sicilia interfectis alienigenis ⁊ fetib⁹ in materno vtere occisis. crudeliter ab obedientia karoli sui regis. ⁊ p̄ ꝯseq̄ns ecclesie recessit. ⁊ petrũ arroganũ regẽ assumpsit. ⁊ multa mala secuta sũt. Et in vrbe partialitas surrexit. q̄r vrsini ꝯ hanibaldos cũ multa sanguis effusione pugnarũt. Item et inter saracenos multa milia occisa fuerunt. Et iõ nõ mirũ ꝙ p̄rimoniũ ecclesie patit̃ solito more. q̄r tempus est vt iudiciũ incipiat ecclesia dei.

Rodolph⁹. ã. xviij.

Iste rodolph⁹ fuit comes đ habsburg. probus. ⁊ in armis strennuus et prudẽs electus apud basileã. Hic opidũ p̄riniaceñ. obsidẽs auxilio bernensium cepit.

Rex karolus nõ longe añ martinũ obijt bene dispositis singulis. et deuote sacramentat⁹. petr⁹ vero inobedientie filius infeliciter mortu⁹ est ex vulnere quod in bello suscepit. sicut solent mori p̄secutores ecclesie. q̄r durũ est fragili hõi contra stimulũ calcitrare.

Post aliq̃s ⁊o ãnos p̄ certos nobiles inimicos pac̃ ꝯ bernẽses puocatus bernã diu inaniter obsedit. Hnan⁹ ãt q̄dã q̄uẽ secũ ducebat cũ iã ab obsidiõe recederet bernã suscipiẽs. ipam dominãdã toti p̄rie spũ p̄hetico p̄dixit. Tandẽ idem impator crucẽ suscepit pro terra sancta.

VI⁹ CCCCLXIII — VI⁹ CCCCLXXIII

v. Innocẽti⁹ m. v. đ ij	v. Adrianus. m. i. die. ix	xxi. Johes m. viij.	iij. nicola⁹. ã. i. m. ix.	iiij. martin⁹. ã. iiij. m. i
Lumbardus	Januensis	Hispanus	Romanus	Gallicus

MCCLXIIII — MCCLXXIIII

Iste innocẽtius fuit de ordie p̄dicato⁊ famosus doctor ãtea vocat⁹ petrus de tharẽthasia moritur statim rome. ⁊ sepultus est in laterano.

Iste adrianus fuit nepos innocentij q̄rti. ⁊ etiã statim moritur viterbij ibiq̃ sepelit̃

Iste iohãnes fuit scientijs diuersis famosus. sed moribꝫ stolidus. oĩbꝫ tñ cõmunis. Hic cũ diceret diu victurũ se statĩ cũ camera noua corruit. ⁊ mortuus est. viterbij

Iste nicola⁹ magnific⁹ fuit in edificijs extruẽdis ⁊ bene rexit vrbem diebꝫ suis. ⁊ ordinationẽ cardinalium fecit ãno primo pontificatus sui ⁊ secũdo moritur. vñ sequitur turbatio romano⁊ p̄pter patriã vrsino⁊ ⁊ hanibaldeñ. ⁊ homicidia

Iste martin⁹ fuit religioso⁊ amator. ⁊ p̄ijs opibꝫ valđ inter⁹. Hic excõicauit imperatorẽ ꝯstãtinopolitanũ eo ꝙ ñ redierat ad fidẽ sic p̄misit i cõcilio lugdunẽ. propter q̄đ m̃lta passus fuit. ⁊ tota ecc̃ia sil̃. sil̃iter et petrũ regẽ arroganie inuasorẽ regni sicilie excõicauit. Tandẽ post m̃lta bella q̄ instruxit cõtra p̄fidos iudeos et tribulationes. moritur perusij. miraculis clarens.

Jordanus theutonicus doctor solemnis ⁊ magister in ordine predicatorum clarus habetur et sanctus.

Cometa visa est signum mali. quia plura secuta sunt afflictiua christianitatis. Tartari inuadunt regnum Constantinopolitanum. multasque terras imperij occupant stragem indicibilem de hominibus facientes.

¶ Tripolis capitur a saracenis. et christianitatis nomen ibidem deletur.

Achon illa fortissima et inexpugnabilis ciuitas capitur a saldano et saracenis propter discordiam viciaque nationum in ea commorantium. et deleta fuit. et consequenter sancta terra occupatur a saracenis propter nimia peccata christianorum qui ibidem morabantur. Hoc etiam tempore christiani perdiderunt cum achone. xv. ciuitates nobiles. et duodecim castra occisis. ccc^m. christianorum. quod maxime euenit propter diuersum dominium. et regentes ciuitatem non concordabant. et etiam propter stulticiam crucesignatorum.

Imperatores

Bellum maximum et graue inter ianuenses et pisanos. occasione insule corsice. Tandem in mari pisani victi sunt et capti plus quam .xij^m. hominum qui interfecti sunt. et perdiderunt .xlviij. galeas exceptis alijs nauigijs. et preter illas que submerse sunt in mari. Terremotus etiam magni fuerunt in tuscia. signantes mala que ibidem secuta sunt.

Franciscus petrarcha poeta et heremita hoc tempore claret qui scripsit plura eleganti stilo.

Anno mundi VI^m.CCCCLXXXIII

Pape

Romanus

Lombardus.

Anno christi. MCCLXXXIIII

¶ Iste honorius fuit homo temperatus: et magne discretionis libenter habens pacem nulli lesiuus. hic predicari fecit crucem contra petrum inuasorem regni sicilie.

¶ Carmelite huius temporis dimissis mantellis varijs cappas albas sumpserunt.

¶ Iste nicolaus fuit dictus frater hieronymus minister generalis in ordine minorum qui licet bonus homo in se fuerit tamen multa infelicia ecclesie suo tempore acciderunt. Nam multa bella orta fuerunt in vrbe ipsius. occasione quia nimis adhesit vni parti. Post hunc vacauit sedes annis .ij. mensibus .vi.

¶ Iste celestinus totus sanctus fuit. et ob hoc cum per annos duos cum medio cardinales concordari non possent: ipsum tandem de heremo vocantes elegerunt. et statim propter onus papatus resignauit. et ab eo dictus est ordo celestinorum. Canonisatus est per primum clementem sub nomine sancti petri confessoris. cuius festum est .xiiij. kalendas Iunij.

¶ Ordo celestinorum incboatur per virum sanctum Celestinum. qui in papam electus est nunquam a proposito sancto cecidit vsque hodie.

¶ Nicolaus de Lyra doctor theologie clarus habetur parisius. Hic fuit iudeus natione. Conuersus autem valde profecit in ordine minorum. et scripsit super totam bibliam. et alia Et fuit anno domini. Mcccxxx. Vide in libris suis. Alij dicunt quod fuit de brabantia de parentibus christianis sed ob paupertatem visitauit scolas iudeorum. et sic didicit linguam illam. Vel iste Nicolaus a iudeis informatus est in pueritia

Cometa apparuit. et sequitur statim bellum flandrise. vbi cecidit flos milicie gallicane. Anno dñi. Mccciij. Terremotus etiã magni fuerunt. nec ausi fuerũt homines manere in ciuitatib9 et pp̃ Bonifacius quiescebat in prato.

¶ wernherus puer sanctus rusticanus martyrisatur a iudeis. requiescit in Beraco.

Eodem tpe. scʒ ãno dñi. Mcclxxxvij. quidam alius puer nomie Rudolfus silr a pfidis iudeis martyrisatus est i berna. q̃ mltis miraclis claruit. Iudei vero scelerꝫ hui9 ppetratores a bernensibus mortis sententia plectunt. Hac occasione Rudolphus impator bernã cũ. xxx9. impugnatoꝝ obsedit. sed tñ parum profecit.

Adulphus an. vi.

Iste Adulphus fuit comes de anaxone. ꝛ nõ fuit coronatus per papã. qꝛ obijt i bello quod cum altero duce austrie habuit.

Nobilissima aconeñ. ciuitate a sarracenis destructa. demũ deifere marie in carmelo monasteriũ. ad. iiij. miliaria ciuitati vicinum ab eisdem igne cremat. fratribus inuentis in eo pfidorũ gladijs trucidatis. et tunc proch dolor ordo carmelicus mellifluum locũ ex toto perdidit i quo a tpe Helye et helizei pphetarum. ij9ccxxi. annis perstiterat.

¶ Sanctus Ludouicus olim rex francie canonizatur hoc tpe per Bonifacium papã octauũ

Alanus doctor vniuersalis claret in Burgondia. Hic ad tps penã taciturnitatis incurrit coram pluribꝫ eo q̃ in pncipio sermonis diuinũ auxiliũ more solito nõ inuocasset.

VI9MMMXMIII

viij Bonifa. ã. viij m. ix

Campanus.

xi. bñdictꝰ. m̃ viij. d.

xvij.

MMMMXMIIII

Iste bonificius fuit vir in his que ad curiã pertinent experientissimus. Et qꝛ parem nõ habuit prudẽtie sue vltra modũ in tãtã arrogantiã erexit seipm. vt dñm totius mundi se diceret: tam in tpalibus q̃ȝ spũalibus. Et multa magnifice fecit que in fine miserabiliter defecerunt. Deditqȝ exemplũ cũctis prelatis ne alta saperent: sed forma facti gregis. magis studerent amari a subditis q̃ȝ timeri. Hic est de quo dr. q̃ intrauit vt vulpes. vixit vt leo. et moritur vt canis ꝛc. sepultus ẽ rome

Jubileus instituit a Bonifacio de centesimo in centesimuȝ semp duraturus. Et fuit primus iubileus ãno. Mccc.

¶ Liber sextus decretalium publicatur. et fuit missus ad studia vniuersalia per Bonifacium octauum.

¶ Festũ q̃tuor doctoꝝ. ꝛ q̃tuor euãgelistaꝝ istituit. s. Hieronymi. Augustini. Ambrosij. Gregorij.

¶ Sctũs albertus de tarpano carmelita siculus. vir meritis signis. doctrina clarus. ac totius perfectionis exemplar. vij. Idus Augusti migrauit ad dñm.

¶ Iste Benedictus vir sanctꝰ fuit de ordine predicatorum et paruum supuixit et obijt parusij ibidẽ sepultus in ecclesia p̃dicatorum miraculis choruscãs Hic subortum discidium inter regem frãcorum et Bonifaciũ sedauit. ꝛ pͥuilegia restituit. ꝛ libertates quibꝫ rex priuatꝰ erat. ꝛ vacauit sedes per ãnum seq̃ntem. ꝛ plus pp̃ter discordiã cardinalium qui tunc fuerunt.

¶ Johães scotus doctor subtilis claret.

Johães Andree iurista maximus claret bononie. qui pl'a scripsit solenniter.

Rodus insula capitur de manibus thurcorum per dominos ordinis sancti iohannis hierosolimitani. cum quibusdam adiacentibus. Et fuit bellatum annis quatuor. et finaliter christiani obtinuerunt.

¶ Templarii destruuntur subito mirantibus vniuersis quomodo tanti domini sic inspirate perimuntur. magister ordinis combustus est prius. Causa autem publicata fuit quod fuit vana professio cum abnegatione christi: et sputione super crucem in obprobrium crucifixi. prout plures eorum confessi fuerunt. Et stetit ordo iste annis. Clxxxiiij.

Imperatores.

.i. albertus annis. x.

Iste albertus fuit dux austrie filius Rudolphi predicti. hic primum a bonifacio reprobatus. deinde ab eodem confirmatus propter regem francie tunc inimicum ecclesie. cui etiam alberto idem papa regnum francie subiecit. sic et alia regna. sed nihil profuit. tandem occiditur a nepote suo.

vij. Henricus. a. v.

Iste Henricus fuit comes luzenburgensis in militaribus actis strenuissimus. pacem per terram et aquam tenere cupiuit victor gloriosus et bellator inuictus extitit. et fuit coronatus a Clemente quinto. Tandem intoxi-

Concilium viennense in quo presedit Clemens.

¶ In isto concilio multa statuta fuerunt pro salubri regimine ecclesie. et heresum extirpatione. Et minores intra se tumulantes concordati fuerunt. pars vna dicta fuit spiritualium. alia vtique non habuit hoc vocabulum.

Anno mundi VI^m.v^c.iij.

Pape

v. Clemens a. viij. m. ix.

xxij. Johannes a. xviij.

Anno christi. MCCCIIII

Iste clemens fuit tante prerogatiue in expediendis negocijs ecclesie: quod nunc plura fuerunt: vt etiam et absens eligeretur. concilium celebrauit viennense. et librum. vij. decretalium quod vulgaliter clementinarum dicitur compilari fecit. Inquisitores contra templarios misit venetos superauit. regulam minorum declarauit. Templarios condemnauit et ordinem sancti iohannis hierosolimitani exaltauit. Tandem post multa que laudabiliter egit moritur. Sedes vacauit. a. ij. m. iij.

¶ Iste iohannes totus gloriosus fuit quo ad ea que in actiua vita exercenda sunt. constitutiones clementinas publicauit. et ad vniuersalia studia misit: multos sanctos canonisauit. Episcopatus pingues diuisit. contra pluralitatem beneficiorum multa bona instituit. et hereticos plures precipuo zelo damnauit etc. An autem saluatus sit: an non. dominus etiam suis deuotissimis reuelare noluit. Ipse etiam fundauit domum boni passus ordinis carthusiensis. super durentiam prope auinionem.

¶ Scisma. xxi. inter iohannem. xxij. et quendam Petrum de carbario de ordine minorum. Causa fuit tyrannidis Ludouici. qui scindere nitebatur vnionem ecclesie: eo quod Johannes papa eum excomunicauit. ideo istum petrum in idolum erexit. et veneratus est eum: sed nihil profecit. quia statim succisum est. et petrus venit ad pedes iohannis: veniam petens: et obtinuit. tamen fuit conseruatus vt hostis omnibus diebus.

¶ Dulcinus heresiarcha nouariensis cum margareta vxore sua heretica et complicibus suis combusti fuerunt. sed prius membratim concisi fuerunt. Crux etiam tunc predicata fuit.

¶ Gerhardus de bononia ordinis magne marie de carmelo doctor parusiensis sapientie doctrine opinione celebris post plurium librorum editionem. in auinione vitam exiuit.

Pauperes de lugduno qui se dixerũt de tercia regula Francisci tanq̃ heretici dãnati sunt ꝛ cõbusti plib9 locis ꝛ vicib9. cũ suis articulis erroneis. Unus articulus fuit ꝙ xps et apl'i nihil habuerũt in ꝓprio vel cõi. ꝛ ꝙ nullũ ius habuerũt in his que scriptura dicit eos habuisse ꝛc.

¶ Beguardi multi combusti sunt parisius ꝓpter heresim pauperũ de lugduno. qꝛ sub spẽ boni mala suscitare conabant. Et michael generalis frũ minoꝝ cum sibi adherentibus probatus hereticus. Numerus combustoꝝ tam de ordine eoꝝ q̃ alioꝝ. xiiij.

Thomas de aquino doctor sanctus canonisatur. l. anno post obitũ suum.

Ludouicus eps tholosanus filius regis Sicilie ordinis minoꝝ canonisatur.

iiij. Ludouic9 ã. xiij.

Iste Ludouicus fuit dux bauarie et ꝯtempsit coronatõem. q̃ꝓpter ab eo depositus est. ꝛ mult9 sibi laboꝛ et pericula successerũt. Nisus est etiam scindere vnitatem ecclesie. ꝛ fredericũ ducẽ austrie ꝯ se electũ vicit. In tribulatõe ꝛ ꝯtumacia vsq̃ ad finẽ durus ꝑmãsit. grãde picl'm aie sue reportãdo. Tandem Karolus contra eum eligitur q̃ ꝑualuit. et Ludouicus de equo cadens subito moritur

Ucatus fuit sumendo eucharistiã. Declegunt in libris ꝛ fama ferunt per quendã de ordine ꝑdicatoꝝ fcã. sc3 frẽm bernhardũ de mõte politiano ꝛc. Sed tñ ordo excusatur de his ꝑ quasdã litteras testimoniales quas apud se habet. Cui placet requirat hmõi apud professores eiusdẽ ordinis. et plene informabitur de his ad omnem copiam.

VI9 DXIII	VI9 DXXIII

Clementinaꝝ liber publicat. et ad studia vniuersalia dirigitur per Johannẽ papam. xxij.

xij. Bñdict9 ã vij. mẽs die. xviij.

MCCCXIIII	MCCCXXIIII

Declaratũ ẽ ꝑ iohannẽ. xxij. edicto perpetuo hereticũ eẽ cẽsendũ asserere xpm et aplos nihil habuisse in ꝓprio. nec in cõi. Itẽ affirmare ꝙ i xpo eiusq̃ aplis i his q̃ eos habuisse sacra scriptura testat neq̃ q̃ ipis vtẽdi ꝯpetierit nec illa donãdi. aut ex ipsis alia ꝯquirendi erroneum ꝛ hereticum idem papa iohãnes declarauit.

Idem papa iohãnes collegit de libris ꝑdecessoꝝ suoꝝ ex ordine btissimi pr̃is bñdicti scõs canonisatos et platos plures numero comprehenduntur in sequentibus

¶ Mitis ꝛ inuicte xpi verna bñdicte. In celo sisti tot fratres ꝓmeruisti.
Quigẽtos q̃nq̃ q̃nq̃gita milia q̃nq̃. Ad te trãslatos p9 oẽs canonisatos
Pape sũt his duodeni. cardiales bis milleni mundi ierarchia.
Archiepiscopi sunt septem milia creati. in fide catholica.
Quidecim milia digni. pietateq̃ benigni. scribuntur epi
Ac milleni q̃nq̃ deni. abbates septuageni. cũ quater numero.
Q̃ q̃ plures sine mitra. refulcere inde citra. prelati ecclesie.
Quoquot scĩmoniales. ꝓsorores. et sodales. degunt socialiter.
Non est nostre facultatis. compensare dicta satis. ac stilo differere.
Sed quis alter confessoꝝ secum ducit talem choꝝũ. per celi palacia.

Iste bñdictus fuit monachus mõasterij bolleñ. ordĩs cistercij ꝛ vocat iacob9 de fur no ab ĩfãtia bone vite. ꝛ mgr̃ i theologia factus ãt papa reformauit ordinẽ scĩ bñdicti et cisterciẽ: ꝙ necesse fuit. In largiẽdis bñficijs dur9 fuit. ꝛ ne indignis ꝯferrẽtur. decretalẽ edidit. q̃ sic icipit bñdictus de9 in donis ꝛc. ꝛ mltos ꝑuauit erat feruid9 fidei cũ seueritate zelatoꝛ ꝛ ob h mltis minus car9 tãte rigositatis fuit ꝙ vix ꝯgnoscere voluit cõsãguineos suos. dicẽs papã cõsãguineos ñ habere

Johānes Mandeuil doctor in medicinis ꝛ miles in armis: natōe anglicus fuit circa hec tpa. Et mirabilē peregrinationem quasi toti⁹ mundi pfecit. ꝛ scripsit eam trib⁹ linguis.
Astronimi maximi fuerūt parisius hoc tēpore. vicꝫ Johānes de Lignerijs. Johānes de saxonia. Johannes de muris. Et buridanus maximus phs qui inuenit viā modernorum.
Imperatores

Ventus magnus fuit q̄ terras mouit ꝛ vndas et edificia plurima subruit.
Spūs Guidonis multa reuelauit in ciuitate alexij circa romā. de hoc pulcher liber ē script⁹
Aquarū inundatio fuit maxima: nō ex pluuijs sed scaturientium terre venerum. Damna fecit infinita in toto orbe.

iiij. Karol⁹ an. xxi.

Iste Karolus fuit dux Bohemie vir prudēs et astut⁹. Hic iussu Clemētis elect⁹ fuit. adhuc viuente Ludouico contumace. Et quia humiliter benedictionem sancti Petri ac pape coronationem expetijt: more aliorū bonorum. ideo in omnib⁹ bn̄ directus fuit ꝛ pualuit ɔtra oēs aduersarios suos. Ipse mlta statuit. ꝛ pcipue legē fauorabilē p psonis et reb⁹ spūalibus. q̄ adhuc karolina dr. Tandē moritur diuitijs plen⁹ et grā. sepult⁹ prage. ¶ Bellū maximum inter philippū regē francie. ꝛ Edwardū regē anglie fuit. Et tanta strages vt mare flādrense se aliquot dieb⁹ tinctū sanguine videret. ¶ Pestillentia grauissima fuit. ita q̄ vix viui sufficiebant ad sepeliendum mortuos. Item multe ville deserte diu manserunt.

Anno mundi VI⁹DXXXIII VI⁹DXLIII

Pape.

Leomoniceñ. diebus. xvi.

Anno christi MCCCXXXIII MCCCXLIII.

Iste Clemens fuit nomine et re totus virtuosus. multaq̄ per Benedictū rigorose facta mitigauit. et quosdā priuatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis benedicti. sed mlto amabilior fuit benignitas clementis. Hic erat sermocionator egregius. ꝛ sermones multos collegit. Nullū incōsultū se abire pmisit. Elect⁹ fuit anno xpi. Mcccxlij. vt in bulla quadā reperi.

Declaratum est p bn̄dictuꝫ q̄ anime sancte que nihil hn̄t purgabile pmo stati vt decedūt: faciē dei vident. aliter sentire aut dogmatisare est hereticum.
Ordo nouorū militū Iesu xpi in portigalia instituit per Johannē. xxij. contra saracenos.
Judei per totam almaniā fuerunt combusti. qr fontes et puteos intoxicarunt. sicut plꝭs eorū cōfessi fuerunt id esse verum.

Anno Mcccxxxv. fundata est domus sancte barbare ordinis carthusieñ. in colonia agrippina. illo in loco vt pie credit: vbi olim btūs seuerinus sancti martini animam in celum deferri conspexit: angelico cū consensu.

Oderic⁹ vir sctūs de ordine minorum in asia ꝛ in india euangelisando discurrit. miraculis claret. Et quatuor sanctorū martirū corpa sui ordinis de ciuitate hormas trāstulit p mare ad superiorem indiam in ciuitatē carrā nō sine miraculis. Et descripsit peregrinationē suam.
Ludolfus carthusieñ. por argentineñ. qui vitā xpi compilauit egregie et alte.
Multitudo pcerū q̄ louppen castrū cum xxx⁹. peditū. ꝛ. Mcc. equitū obsederūt p ij⁹. swiceros fugantur. interfectis. iiij⁹ pugnatorū. ꝛ tribus comitibus. Anno christi. Mcccxxxix.

portentū ignis in celo visum est. qđ a philosophis vocat̃ candela rotunda. Et eodem āno sur rexerūt. Mccc li. cruci flagellatores. Hec secta pestifera surrexit in supiori almania ⁊ ad inferiorē descendit. demū ad ptes gallicanas. Cōfluebāt hmōi ex diversis doctis ⁊ indoctis. nobilib9 ⁊ ignobilibus. Flagellabāt āt se cū flagellis nodosis et acub9 insultis ꝛc. ⁊ nisi pp̄ ꝓhibuissēt multa mala attentassent.

¶ Sanctus yvo brito doctor iuris canonisat̃. qui fuit advocatus pauperū et sancte vite. Hic solus inter omnes iuristas modernos sanctus computatur.

¶ Taliarandus cardinalis sci petri ad vincla platus devot9 ⁊ amicus religiosoꝝ. ⁊ pmotor bonoꝝ fuit Visio flebilis facta cuidā heremite in p̄ntia dñi Innocētij pape. vi. dum adhuc cardinalis esset. vñ siebat. Vidi aīas in infernū descēdere sicut nives densissimas. in purgatoriū sicut nivem rarissimā: sed ad paradisum tm̄ tres vidi introire. scʒ illius epi. ac illius vidue rhomane. ⁊ illius p̄ris carthusieñ. q̄ omnia sic post reperit vera. ⁊ extunc maximā devotiōem erga viros religiosos hūit. ⁊ pcipue cluniaceñ. ⁊ carthusieñ. Hos eñ duos ordines specialr̃ pre ceteris p̄uilegiauit. ⁊ ab omni p̄triarchaꝝ archiepiscopoꝝ epoꝝum et quorūcunqꝫ p̄ncipum ꝛc. iurisdictione. visitatōne. taxatione et q̄licunqꝫ vexatōe. exceptos eē decreuit sub anathematis vinculo. cosqꝫ sub sancti petri ac romane ecclesie protectione suscepit.

Sibertus de belre almanus. et Johannes wolffgram anglicus carmelici ordinis illustribus connumerandi ad salutis scientiam verbis scriptisqꝫ q̄ plures erudiunt.

VI9 OLIII.

Lemoniceñ.

MCCCLIIII

Iubileus mutat̃ p clementem de quinq̄gesimo i q̄nq̄gesimū ꝓpter brevitatē hūane vite.

¶ Idē etiā clemēs monasteriū ⁊ ordinē cluniaceñ. mltis ⁊ maximis p̄uilegijs dotavit et ab omnibus inq̄etudinib9 exemplum sub beatoꝝ petri ⁊ pauli apostoloꝝ tuitōne imperpetuum suscepit.

Iohes de bachone carmelico theologie sapiētie canoniceqꝫ scientie princeps parisi9 et demū per angliam clarus cognoscitur.

Guido de pirpiniaton ex p̄ore generali carmelici religiōis p̄mū maioriceñ. ac demum cluniaceñ. pōtifex doctor inter pcipuos cōmēdatus. et vt alter helias p domo dñi serviosius p9 correctoriū iuris. ⁊ alia q̄ plurima volūina percōmēdata librūʒ ꝯ omnes hereses scripsit. quem domino gallicano cardinali albenensi pertitulauit.

Iste Innocentius fuit amator religiosorum ⁊ fecit fabricari in regno francie propter sanctuʒ andream ex opposito auinionis monasteriuʒ ordinis carthusieñ. et mlta p̄uilegia eidem sancto ordini concessit. ibidemqꝫ sepelitur. Fuit etiā canonista maximus.

Iohāna regina francie virtuosa et humilima. et vt pie credit̃ sancta. obijt āno dñi. Mccclix.

Studiū brage instituitur et p̄uilegijs dotat̃ ab Innocentio sexto. intuitu Karoli imperatoris.

Lector q̄dam Paulus noīe negando beatā virginem conceptaʒ fuisse sine peccato originali. corā toto clero et populo in cracouia cecidit et expirauit s̄mone n̄ dū finito. vt testat̃ mḡr henric9 de hassia. Quod factū plures terruit ibac materia scribentes. Fatuum est eñi de secretis dei nimis curiosius investigare.

Terremotus maximi fuere p diuersa loca. Et basilea tota cecidit. Mcccvi cū multis castris in circuitu. Tūc homines velut bestie in siluis commorā tur vix ciuitates intrare audent. Bella etiā plura et pestilentie et fames fue runt. Terra in mltis locis aquā albam et fetentē euomuit que castra et loca fortia casui dedit. Tempora isuper periculosa propter hereses et sectas pl'es et supbia et iniqtas nimis iualuit. et populus curiosus et leuis nimis. Vñ in libro btē brigit te. i. ca. xlv. dr q̄ fm rigorem iusticie mūdus merito deberet perire. q̄z peior est q̄ tpe diluuij. sed precibus sanctorum misericordia parcit ei.

Eclipsis sol' fuit in pncipio marcij et durauit q̄si duabo horis.

Imperatores.

Circa hec tempora pmisit Karol⁹ q̄tuor electoribo thelonia et vectigalia impialia q̄ sita fuerūt in terris ipoꝝ. Et surgit grādis disputatio p r 5. nā vna positio pbare ɔtēdit q̄ h nō liceat nec expediat sic expoliare impiū. vt nullas vires ꝫ aduersantes retineat. Alia ecōtra putat rationa biliter hoc factū. ne ipoꝝ electorum regiones grauenť. stante p tūc tot pncipū violēta incursio ne. nihilqȝ curantiū de impialiū fulminatōe pceptoꝝ. Quare ergo ipi electores p̄ ceteris exacti onari deberet. cū nō essꝫ qui defenderet. aut manū adiutricē afflictibo porrigeret. Que aūt ista rū firmior sit: videāt quoꝝ interest. Quid vero de his Eneas poeta laureatus senserit i hy. bo hemoꝝ plenius ɔtinet. Hoc p certo scim⁹ q̄ siue sic siue alr disputatio ɔcludať. mōs iste cur sū suū solita vānitate ꝛ istabilitate n̄ retrahet. Nil stabile sb sole cū cūcta vānitati subiacēt. vt sapiēs ait.

Anno mundi VI⁹DLXIII.

Pape

Anno christi MCCCLXIIII.

Iste vrbanus fuit abbas massilien. or dinis sancti benedicti. decretoꝝ doctor ꝛ sciē ɔ reputať. Fecit crucem predicari ꝫ turcos. ꝛ passagiū ordiauit. Ad ipm beata brigitta fuit missa a christo p con firmatione regule. Tandem intoxica tus obijt.

Brigitta vidua sanctissima d regno swecie clara ha bet. mltas reuelatōes habuit informatiuas ad oēm statū eccie. ꝛ ordinē instituit. cui⁹ ipa prona est. Eius festum agitur. xxij. kl'. Junij.

Ordo saluatoris qui vulgariter ordo sancte brigitte hec tempora inchoatur. cuius regulam ipse saluator met dictauit.

Constitutione in vinea publicať cōtra symoniacam pra uitatem primo anno vrbani pape quinti. in vrbe apud sā ctum Petrum.

Johannes de rupescissa de ordine minoꝝ multa pdixit mox futura de duobo āñchristis. ꝛ desolatōe terraꝝ et ge nerali ɔculcatione cleri et reductione toti⁹ orbis ad fidē xpi. pluraqȝ alia añ annū dñi. Mccclxx. que dixit sibi re uelata a dño Jesu. sꝫ nō euenerūt. Et diu in vinculis ten tus grandia scripsit de futuris. Et nota q̄ pene ab inicio fidei hu iusmodi prenosticatores fuerūt. ꝛ quotqt temp⁹ determinatū pdixerūt de huiusmodi archāis que pater posuit in sua potestate decepti sunt. Ideo n̄ est huiusmo di reuelationibus amplius fidendum.

Katherina de senis virgo icompa rabil' sanctitatis fuit. Cuius vitam scripsit mgr Jordanus ordinis pre dicatoꝝ ɔfessor eius. Obijt aūt āno Mccclxxx. multū iustificauit ptez vrbani. vi. dicēdo ipm eē veꝝ papā Et de scismate ɔphetisauit. Habuit etiā virginē secū sanctā Katherinaꝫ filiam beate Brigitte. et alias pl'es vtriusqȝ sexus psonas venerabiles

Anglici cum britonibus et mltis aliis populis barbaris plusq̃. xl. alsacie. sungauieq̃ fines inuadūt. castra q̃ plrima cū vrbibus vsq̃ ad soliū euertūt. virgines et mulieres violēter opprimunt. ecclesias cū monasteriis igni succendūt. Tādem post mltas tyrānides cū bernēsiū terminos silr depdare attentassent: maxima multitudo cū ducecoꝝ a bernē. interfecti sunt. i frowenbrun. reliqui vero p swiceros aggressi mirabiliter ceciderūt. āno xpi. Mccclxxv. in die sci Stephani prothomartyris.

Secta chorisantium transiuit āno dñi. Mccclxxiiii.
Et fuit rhenus magnus incomparabiliter.

Bartholdus et baldus fuerūt hoc tempore maximi legiste.

Iste wenzelaus filius predicti Karoli regis bohemie. ꝛ adhuc pre viuente electus est in regē cū adhuc puer esset. sed nō curauit de imperio. ꝛ iō post multas ammonitiōes depositus fuit. Nobilem eius indolē libidinosa vita polluit. ꝛ fuit filius eius sine honore. Nimis eñ degenerat a moribus ꝛ virtutibus sui genitoris. nec vnq̃ imperiali dyademate coronatus est. Paterna autē probitas in sigismundū fratrē eius transisse fertur. vt infra patet.

¶ Petrus de casa ex priori generali carmelitarum eps vasionen̄. ac hierosolimitanus patriarcha virtutis forme doctrineq̃ speculum clarus habetur. quem q̃plura miracula deo conregnare predicant.

VIᵐ. DLXXIII.

Urbā. sextus. ānis. xi.

Scisma pessimū oritur quod durauit annis. xl.

Clemēs septimus. ānis. xv.

MCCCLXXIIII

¶ Iste gregorius fuit dictus petrus de bella forte lemonien. dioces. dyacon. cardialis obiit rome in pace xpi. Post eum sequit tribulatio quā dñs beate brigitte ostendit ꝑpter pctā cleri.

Stigma christi mulier quedā in manibꝫ ꝛ pedibus habuit. ꝛ morabat in oppido delff i holandia

Iste vrbanus electus fuit in vrbe propter vim romanoꝝ. sed cardinales h̄ metu fecerūt ꝛ ñ ex aīo. Quā ꝑpter fugiētes ad ciuitatem fundoꝝ dixerūt eū ñ esse papā. ꝛ elegerūt loco eius dñm robertum de gebēnis eodē anno q̄ dict. clemēs. vii. ꝛ h̄ orit scisma pessimū

¶ Scisma. xxii. omniū scismatum que ante fuerunt pessimum et subtilissimū. Adeo eñ pplexum fuit: vt etiam doctissimi ꝛ consciētiosi viri nō valerēt discutere cui esset magis adherēdum Et fuit continuatum p ānos. xl. cum grandi scandalo totius cleri: ꝛ grandi iactura animaruꝫ propter hereses ꝛ alia deuia que tūc pullularūt: eo q nō esset disciplina in ecclesia cōtra hmōi. Et ideo ab isto Urbano sexto vsq̃ ad martinū quintum. nescio quis fuit papa.

¶ Alexandria egipti ciuitas opulentissima a christianis capitur.

Causa humane malicie a doctis viris multiplex assignatur. inter que nō minima est q parentes filios nō educunt disciplinate: sed permittūt eos ad placitum deliciis affluere. Petulāntia igitur cum ex cōsuetudine in naturam transierit. nec erubescere nec timeri potest. Fitq̃ ceruix dura donec paupertate. bellis. laboribus. et aliis tribulationibus mollescat attrita. Flagellū ergo sibi preparat qui filios non castigat.

Lupoldus dux austrie cũ magno comitatu militaris exercitus nobiliũ delusus ɔcilio ɔfede ratos q̃ swiceri vocant apud sempachũ potenti ꝑlio inuasit. Uerũ illi licet pauci. i. M.dc. deũ q̃ ꝓtector est inuocãtes. maximã hãc mltitudinẽ effugarũt ipo duce interfecto. cũ. viij. comitibꝰ ccx. militibꝰ. iiij᷒. pugnatorꝫ. ⁊ plꝰibus nobilibꝰ q̃ de austria. alsacia suangauia. et brisgaudia ⁊c. illuc ad pugnã ɔuocati erãt. De swiceris vero m̃i. cxxij. interfecti sũt. anno dñi. Mccclxxxvi. die. ix. mẽs. Junij. Et post duos ãnos nobiles qui remãserũt iterꝫ cũ. vi᷒. pugnatorꝫ reuertentes p. cc. viros de glarona in fugam versi sũt. occisi. ij᷒. cccc.

Henricus oyta sacre teologie ꝓfessor famosus

Imperatores.

Henricus de hassia etiã doctor theologie fuerũt in viẽna duo Gerhardꝰ groet claret scitate vite ⁊ scia. ⁊ incepit congregatõem fratrum in Dauentria. ⁊ pꝰlura scripsit.

Jobannes de rusburch clarus habetur vir admodũ deuotꝰ ⁊ illũinatꝰ. et mlta scpta in teutbonico reliq̇t. Uincẽtiꝰ de valẽtia alias de ferra vir scũs claret miraclis mltis. Canonisatꝰ ẽ pꝰ a calixto. iij. qd̃ ⁊ sibi predixit spũ ꝓpbetico. bernardus discipꝉs eius.

Robertus annis. ix

Iste Robertus: alias robertus dictus fuit dux bauarie. ⁊ comes palatinus rbeni vir iustꝰ et catbolicꝰ coronatꝰ a bonifacio. ix. Hic cũ grãdi exercitu almanorꝫ intrauit italiã ɔ iohẽz ducẽ galiase. sed cũ iactura graui red ijt. dignus habitus vt pro iusticia pateret

Anno mundi VI᷒DLXXXIII VI᷒DXCIII.

Pape

Bonifacius nonus annis. xv.

Bñdictus. xiij. annis. xxi.

Anno christi MCCCLXXXIIII MCCCXCIIII

Iste Bonifacius eligitur rome loco vrbani dictus fuit petrus de thomacellis. et continuatur scisma.

¶ Festũ visitatõis beate marie istituitur ab vrbano. vi. ſm formã sacramẽti eucbaristie propter impetrandã vnionem meritis beate Marie perpetue virginis.

¶ Iste benedictus fuit electus in auinione in locum clementis et dicebatur petrus de luna. ⁊ perdurauit vsq̃ ad consilium constantiense. sed nec tunc quidem obedire voluit. sed semper permansit pertinax. Moritur tandem in regno a roganie. iussit cardinalibus suis vt statim alium loco sui eligerent. quod et fecerunt. ⁊ idolũ eleuantes clementem octauum vocauerunt: sed tñ nibil profecerunt.

¶ Heresis peruersa iobãnis wicleff in anglia ⁊ Jobãnis huſ in bobemia. Hieronymi d̉ praga pullulauit. ⁊ mltos infecit. ⁊ sub babitu ouino lupinam feritatem abscondẽtes. totũ ecclesiasticum statum subuertere nitebantur. Adiuuit eos tempꝰ pessimum ꝓpter scãdalosũ scisma

¶ Heresis adamitarꝫ pullulare cepit in bobemia. sꝫ stati extincta ab hereticis fuit. scꝫ hussitis. Erat eñ nimis grossa et inuerecunda. Nã nudi incedebant. ⁊ indifferẽter cũ feminis luxuriabant. ¶ Scũs petrꝰ thome et carmelita pacteñ. eps et pẽiarcha ɔstantinopolitanus doctorq̃ꝫ ꝓcelebris. summiq̃ꝫ regis signifer bellicosus post innumeras quas babuit nedum cũ spũalibus: sed et corporalibus crucis inimicis victorias. postq̃ꝫ plẽs ɔscriptos libros ac patrata miracula in famagusta regni cipri ciuitate corpus exiuit in festo Epipbanie.

Cometa apparuit qui veru appellat satis singularis cum coma z radijs sursum erectis. capite deorsum pendete. in occidente trasiens versus septentrione. Hanc inter ceteras cometas: q appa rere solent astromimi pessima esse dixerut. Sz qz no mane: sz tpe vespertino apparuit. io significabat tarde evenire illa que coiter minat. ¶ Raro vidi prenosticationes de influentijs celi factas veritate fulciri. Na de futuris ptingentib no est determinata veritas. ac sapia huius mudi stulticia est apud deu. vt Salomo et apls testant. Insup q ex nihilo omnia creauit. ille p electos suos amicos pt ea faciliter immutare. dicente pheta ps. ci. Opa manuu tuaz sunt celi. et sicut optorium mutabis eos. z mutabunt. Et licet stelle z planete causent generatones et corruptiones in istis inferiorib. vtz. ij. phisicoz. na h se no extendit ad actus z opa hoim sicut sunt prelia. dissensiones. pressura gentiu zc. Ad talia etem licet p influentias celi hoies aliqn inclinentur. non tame necessitantur. alias arbitrium hominis no esset liberum. Ideo Ptolomeus dicit. Uir sapiens dominabitur astris. scilicet resistendo influentie celesti.

¶ Fracia an hec tpa diu i flore. h in merore z pculcatoe fuit iuxta more mutabilitatis tpalium. Et nota q franci etia extra priam suam scz in turcia h tpe miserabilissime ceciderunt in bello. qz noluerut audire pciliu sigismundi regis deuotissimi, ppter arrogatia ipoz. z capt9 fuit dux burgundie. interfectisqz plus q. c9. xpianoz. ano dni. Mccccxcvi. ¶ Ludouic9 dux aurelianen. fr regis fracie occisus est parisius insidiose. ano xpi. Mccccvij. Et fuit occasio infinitoz maloz.

VI9 MIII.

Gregorius. xij. an. xij.	Johes xxiij. an. iiij.
Innocetius. vij. an. ij	Alexad. v. anno. i.

MCCCCIIII

¶ Iste Innocetius fuit electus rome in locu bonifacij. z dicebat atea cosmar us de parusio.
Johes balestarij carmelita z doctor egregi9 multa scripsit. Petr9 de eliaco theologus ¶ Johes gerson discipul9 ei9 etia doctor theol ogie claret parisi9

Iste gregorius fuit electus rome loco inocecij. z vocabat antea angelus corran9 cessit costantie.

Iste alexader fuit elect9 i pcilio pisao. dicebat petr9 de cadia. z sic additu est scisma scismati. qz tres gerebat se p sumis pontificibus

Iste Johanes successit alexandro z primu qdem bene incohoauit p vnione. z fuit in pcilio constantiensi. z obtulit cessionem papatus. sz post depuatus: latenter fugit: z tn nil profecit ei. capitur tandez et sic cessauit coactus: factus iterum cardinalis. sepultus florentie.

Trifarius cursus temporum repit q se miro ordine alternat. z fm hunc ois status. ois coditio se gubernat. Primus e abudantie. scds indigentie tertius tpantie. Cu em tpalium abudantia arridet hoies: sic fiut animosi et grandia attentant. prolesqz futuri sublimes delicate z popose educunt. Sequit ex his faciliter discordia qn nullus alteri cedere didicit. donec apte bella cuncta ad pauptate deducat. Indigetes igit effecti prudentiaz addiscim9 moleste expti qd no vt volum9: sz vt pmittimur opamur. tpate deinceps viuere ac meticulose solemus. Generat denique tpantia diuitias. q itez vt pus animu timidu reddut. z in circuitu semper instabilitatis abulare cogunt. Iuxta coe igit puerbiu. Diuitie parut aiositates. aiositas bella. bella pauptate. pauptas mediocritate mediocritas diuitias. diuitie itez aiosi. zc. Hoc e qd ps. notat dices. In circuitu ipij abulabat

¶ Cometa apparuit anno. Mccccviij.. et statim post leodium cecidit. xl^{9}. interfectis Dñi prutheni contra regem polonie bellantes superati sunt occisis. xx^{9}.

☞ Concilium pisanum in quo incboata fuit materia de modo faciende vnionis. duos enim deposuit. et tertium substituit. et sic peius scisma factum est. quia non preualuit exequi bonum quod creuit.

Imperatores.

Iste sigismundus rex vngarie et filius karoli vir christianissimus. et bumilimus. adeo deuotus: vt merito canonisari debuisset iuxta quorundam piorum vota. Hic afflicte ecclesie et pene desolate sua mirabili sapientia et industria succurrit. nec in aliquo sibi ac suis pepcit: donec plena vnio fieret. Contra turchos. ix. bella babuit vbique triumphando quid vltra. Que de constantino. theodosio. Karolo. ottone. ceterisque imperatoribus laude digna scribunt.. huic secure possunt applicari. eligitur. Mccccix. iam cum vigintiquattuor annis regnasset in vngaria. Coronatur ab eugenio.

In hoc sacrosancto concilio fides christiana que iam multis annis quasi titubare videbatur fortiter surrexit ibi scisma pessimum. xl. annorum terminatum est. ibi bereses dampnate. et due beresiarcbie. s. Jobannes bus. et Hieronymus combusti fuerunt. et plura bo☞

Pape

Romanus

Anno christi MCCCCXIIII

¶ Iste Martinus electus fuit per concilium constantiensem. depositis alijs contendentibus qui diu scisma babuerunt. et sic rediit vnio diu desiderata et necessaria pro fidei defensione. Hic fuit papa potentissimus. super omnes diuites. et rusticarius magnus. Plateas et strates publicas securas reddidit. Hereticos deleuit. multa bona patrauit adiuuante sibi inclito principe sigismundo. pro terra sancta recuperanda multos thesauros congregauit.

¶ Maxima multitudo auium satis ignotarum in magnitudine quasi passeres de gallia venientes prope bernam. spacium itineris ferme vnius miliare theutonicum in longum. et quartam partem vnius miliare in latum volando occupant. Et statim post sigismundus cum glorioso comitatu illic aduenit.

Michael de anguanis carmelita christianitatis luminare. post editionem multorum voluminum terras liquit.

Conscientia pura secundum timorem dei olim in prelatis vigens ecclesiam christi laudabiliter more vita et exemplo erexit et prouexit. Dehinc successu temporis cum iam ecclesia in temporalibus abundare cepisset: oblita quodammodo de conscientia: scientia que inflare solet multos in ecclesia presidere fecit qui sacram scripturam diuersis presumptionibus palleantes. iusticias domini rectas que cor letificare consueuerunt propter delicias carnis falsificare non timebant. multas hereses seminabant. et plu☞

Bohemia vastatur atrociter per Sigismundũ et principes almanie propter heresim hussitarum. et fuit crux data et predicata contra eos. Regnum francie florentissimũ miserabiliter supra modũ vastatur per Henricũ regem anglie qui etiã nõ valens qtos dies in delicijs sufferre postq̃ alios afflixit nõ sine grãdi iactura suorum infelicissime morbo pessimo vitã finiuit. Jtẽ iohãnes dux burgundie idẽ regnũ eq̃s lacerauit. ↄ ipse etiã post occidit. qđ fuit infinitorum malorum occasio. Tandẽ dñs cardinal' sancte crucis ordinis carthusieñ. pacis modum inter eos reperit. sed anglici noluerũt recipere. sed burgundum tantum.

Johes dux burgũdie atrociter occiditur in ↄspectu regis frãcie: sta ti pꝰ treugas initas. cũ sacramentũ diuisim ambo sũpsissent. ↄ sequunt multa mala longo tempore.

Concilium legittime ↄgregatũ repñtat ecclesiã vniuersalẽ potestatẽ habet a xpo immediate. cui oĩs status etiã papal' obedire tenet in his que sũt ad generalẽ reformatõem ecclesie. scz in fide et moribus: tam capite q̃ in mẽbris. Jtẽ q̃ deinceps ↄcilium de decẽnio deberet celebrari. ↄ plura alia bona.

¶ Duo amantes in presentia Sigismundi fatuo amore conglobati cum se ad libitũ frui non possent. horribili infirmitate percussi sunt ita vt mulier expiraret. vir etiã vix curari poterat. vñ apparet quãtum sit hoc malum vitandum. q̃ nullo consilio acquiescere potest.

VIꝰ DCXXIII

Venetus.

MCCCCXXIIII

¶ Jste Eugenius fuit electus pacifice in vrbe mortuo martino. et indubitatus papa habitus. sz postea breuiter expulsus de roma vt nudus fugeret. Jtẽ a cõcilio basilieñ. citatus ↄ etiã depositus: sz nõ curauit et ob hoc iterum scisma ortũ. qđ stetit vsq̃ ad mortem eius. Qui fauebant sibi multa laude digna de eo dixerunt. Econtra qui ei aduersabãtur: plura enormia sibi imposuerunt ↄc. vt moris est. Tamẽ qcq̃d est añ susceptam dignitatem fuit vir abstracte vite. pura fratricella et bone fame. Quod postea fertur fecisse diuino iudicio relinquo. Jpse etiã romã recuperauit adiutus a venetis. et maiorem obedientiam habuit.

Ura beneficia pinguia per papã dispensando cumulabãt. Veruntamẽ aliqui licet pauci cõgrui scientia retinentes. ↄscientia pura et scientia sancta illuminati multos ad iusticiã erudiunt: q iam quasi splendor firmamenti in eterna felicitate rutilare credunt. Sed heu nephandis his tpibus cõ cũ sci de conscientia abrasis solum entia sponsam xpi gubernare videmus. psonas videlicet conscientia scientiaq̃ carentes. et velut entia insensibilia deũ nec sanctos eiꝰ verẽtes bñficia sup bñficia sibi vsurpare. Et q̃ plus est videmus vilissimos quosq̃ laicos parrochias et monasteria. ↄ q̃ nephas est dicere oblationes altariorum amodiare. Hinc ptrimoniũ christi sol' ministris eius deputatum et pauperibus destribuendũ. in vsus deuenit tyrãnorũ et meretricũ ecclesie et monasteria sacra in loca deserta rediguntur. Hinc guerre mortifere. destructiões ciuitatũ et regnorum. mortes innocentium lamentabiles. ↄ mala infinita nunc facta cernimus. Que oĩa ex pompa epõrum et insatiabili auaritia platorum in detestanda processisse cernimus ↄc.

Tres soles visi sunt in celo. et sequitur statim triplex regimē in ecclesia. s. Eugenij. Concilij. et neutralitatis. Multa dicuntur etc. Item ventus maximus fuit anno xpi. Mccccxxxiiij.

¶ Lyduit virgo sancta in holandia fuit et ibidem sepulta oppido. schydam. dicto. que mirabili infirmitate diu retenta vbiqꝫ patitur. id est in toto corpore iuxta nomen suum.

¶ Bernhardinus frater minor qui nouā reformatōem inchoauerat. et multa bona i ecclesia fecit. moritur miraculis fulgens innumeris

Johānes de Capestrano frater minor discipulus bernardini statim post obitum eius pfuit reformationi noue: claret miraculis. Moritur anno Mccccclvi. habita victoria cōtra thurcos.

Imperatores.

Iste albertus fuit dux austrie. et gener sigismundi. iō assumptus fuit i regē bohēie et vngarie ꝓpter filiā. s. eius. qr aliū heredē ñ reli

In hoc ꝯcilio multa bona instituta fuerūt p reformatōe ecclesie in capite et in mēbris. Huit pncipiū gliosum: s3 finē humilē ac tribulatōe plenū ꝓpter scisma. Mirabilr rex euētus ꝑualuit conciliū constātiñ. tres papas eos deijciendo et qrtū istituēdo cū tot haberet aduersitates. et in nullo ꝯfirmatū fuiss3. illud āt tāta auctoritate collectū et firmatū nec vnū potuit vel in modico reducere ad normā sui ꝓpositi. imo ecōtra ꝓcessus eius impedius fuit ab āno. Ibi debile principiū et finis gloriosus. hic econtra precise.

Anno mundi VI^m DCXXXIII.

Pape

Eugenius depositus fuit anno xpi. Mccccxxxix. die. x. mensis Julij. et felix eodē anno. xvij. Nouēbris. et oritur scisma vsqꝫ ad annum. Mccccxlviij.

de sabaudia

Anno christi MCCCCXXXIIII

¶ Iste felix fuit dux sabaudie pnceps deuotus et senex. vidit filios filiorum suorum. Hic cū iā celibē vitā duceret: electus est in papā a ꝯcilio basilieñ. deposito eugenio. et fuit scisma lōgo tpe. et nō habuit magnā obediētiā. qr neutralitas subintrauit. Tandē defuncto eugenio cessit nicolao ꝓpter fauorē vnionis. factus legatus frācie. et cardinalis sabinianus. Hic monasteriū ripaleñ. ꝓpe lacū lausanneñ. magnifice instaurauit. ibiqꝫ sepultus est in pace xpi.

¶ Scisma. xxiij. inter eugeniū et felicē et durauit ānis. xvi. Causa fuit satis noua. nec añ hec tpa visa. qr ꝯciliū basilieñ. deposuit eugeniū vnicū et indubitatū papā. iō qꝛ nō seruaret decreta ꝯcilij constantieñ. vt dicebatur nec obedire curauit concilio basilieñ. asserēs magis ecōtra debere fieri. vñ oritur grādis altricatio scribētiū de hac materia p et ꝯ. nec poterāt ꝯcordare vsqꝫ hodie. Nā vna ps dicit ꝯciliū ē supra papā. Alia ps econtra dicit nō. sed pp est sup conciliū. Desuper omnia benedictus det pacem suā in ecclesia sancta sponsa christi sp.

¶ Ludouicus alamandi eps arelateñ. cardinalis vir sancte vite ac mire patientie. singularisqꝫ columna ꝯcilij basilieñ. cui diu precedit: multis choruscat miraculis.

¶ Prohibitū fuit in sacrosancto ꝯcilio basilieñ. ne pncipes seculares consules siue comitates etc. ecclesias et viros ecclesiasticos tallijs siue collectis etc. aggrauare ꝑsumerēt sub anathematis vinculo. Anno dñi. Mccccxliiij. xxi. mēsis Augusti. Ludouicus pmogenitus regis frācie et dalphinus vienneñ. itrauit pꝛiam Alsacie cū mltitudie copiosa armatorum. Et tādē pꝛiam a basilea vsqꝫ argentiñ. mirabilr deuastauit. Et hac die. s. xxv. augusti. añ basileā idē dalphinus ꝑualuit aduersus switeñ. et ceciderūt morte de ipsis. ij^m. vl circa i domo leprosorum apd scm iacobū. ipamqꝫ do-

Constantinopolis ciuitas imperialis capit̃ ab infidelib⁹ turcis tradita p quendã ianuensem. q̃ p triduũ constituit̃ a turcho rex iuxta pmissum. et die quarto decollat̃. Et fit planctus in tota xp̃ianitate ⁊ timor grãdis. Multi xp̃iani trucidati sunt. ⁊ innumerabiles venditi. Imperator corpus iã mortuũ decapitatũ fuit ex liuore turci. ⁊ perijt pene totaliter fides in grecia.

¶ Bella plurima in diuersis locis diu cõtinuata. pcipue in saxonia westphalia. flãdria. prussia. sueuia. bocbonia. et specialiter in anglia strages grãdis.

Iste Fredericus dux austrie electus fuit in regem almanie. et diu distulit coronari a papa propter scisma. tandẽ facta vnione a Nicolao cũ magna gloria imperiali dyadema te extitit in vrbe coronatus. Uir vtiq̃ pacificus ⁊ quietus. ⁊ patientie singularis. nec odiens clerũ. Filiã quoq̃ reg̃ portig lie sumpsit in vxorẽ. Anno dñi. Mccccl xxi. magnã fecit ꝯuocatõem pncipum in ratispana, pter incursionem turcorũ, ponens eis q̃ iã infra. xx. ãnos xp̃ianitas diminutã esset ad centũ leucas. vel quasi. ⁊ monuit vt ad resistendũ se pararent.

[Se]quit. Hic electus fuit franckfordie in regem almanie. anno dñi. Mccccxxxviij. die. xvij. marcij. sed statim intoxicatus obijt. Alij dicunt q̃ pro fluuio ventris. vir vtiq̃ totaliter virtuosus et adeo pius vt tota plebs diceret q̃ mundus eius presidentia non esset dignus. reliquit vnum filium paruulum. cui simile contigit. ⁊ duas filias.

VI⁹ MCXLIII	VI⁹ MCLIII.

Ianuensis

Chatalanus
v.

MCCCCXLIIII	MCCCCLIIII

Iste nicolaus de opido sarasana inter ianuam ⁊ lucanã ciuitatem electus in vrbe anno. Mccccxlvij. loco eugenij adhuc pendẽte scismate p aulatim vbiq̃ obtinuit obedientiã mirantibus omnibus q̃ vir humilime natõnis sic pualeret ꝯ ducẽ sabaudie. q̃ fuit q̃si affinis cunctis pncipib⁹ xp̃ianitatis. et tamẽ dimissus ab omnib⁹ Sꝫ statim sequẽti anno vnio redijt cedente felice. q̃ placuit dño per abiecta mundi glĩficare nomẽ suũ. Hic fuit magister in theologia totus actiuus. ⁊ in ꝯceptib⁹ locuplex. multa diruta reedificauit. ⁊ grãdem murũ rome in circuitu palatij cõstruxit. et totũ murũ rhomanum reintegrauit propter timorẽ turcorũ. Itẽ ꝑsus in vrbe publicatus. Lux fulsit mũdo. cessit felix nicolao. vide licet ãno Mccccxlix

Iste calixtus vir valdẽ senex elect⁹ fuit ãno domini Mccccl v. ⁊ ꝯtinue ĩfirm⁹. nec potuit zelũ suũ pficere quẽ ꝯ turcos ꝯcepit. impediẽte senio morteq̃ preueniẽte. Morit̃ ãno. Mccccl viij. ipo die scĩ sixti in quo festũ trãsfigurationis dñi ĩstituit ãno vno elapso.

¶ Iohãnes de capestrano frater minor discipulus Bernardini. statim post obitum eius prefuit reformationi noue. claret miraculis. Moritur anno. Mccccl vi. habita victoria contra turcos.

¶ Iubileus cũ magna deuotione per totã christianitatẽ celebratur. ⁊ ingens multitudo ad limina sanctorũ confluit. Dominus etiã paparosam in dñica Letare consecrato inclito pncipi lantgrauio hassie transmisit. multis virtutibus redimito. qui ab Elizabeth sancta mr̃e sua fuit proles sexta

Festũ trãsfiguratõis dñi ĩstituit̃ a calixto pro grãꝫactione illi⁹ victorie miraculose fcẽ ꝯ turcũ in vngaria.

[Do]mumq̃ leprosum combusserunt et destruxerunt anno quo supra.

Uictoria miraculosa celitus dat xpianis in vngaria trās danubium contra thurcū magnum. et perdidit mltos. et fugit timore hostiū pcussus. cum nemo eū psequeret. Sola manus dei terruit eū In die sancti Sixti. āno Mccccclvi. sanctus iohānes de capistrano pñs fuit ibi. et puocauit pplm trepidantē ad psequēdū ifideles fugientes. et facta ē vltio magna. Dixerūt ei turci q tā immēsus numer⁹ armigerorum insequebat eos: q vix ausi fuerūt respicere. et ideo fugissent relictis oibus. Ipsi fuert scti āgeli. ¶ Pueri sci michael pegrinat cū magno feruore p turmas viā lōgā ad mare. et fit timor cūctis: ne spūs neq agitaret eos. sed stati cessauit pter tediū itineris. et famē quā patiebāt. āno Mccccclvij. Et āno pcedēti fuit maxim⁹ terremot⁹ in neapoli. et perierūt. xl^{m}. hoim

Imperatores

Librorum impssiōis scia subtilissima oibus sclis inaudita circa hec tpa reperit i Magūtina. Hec est ars artiū. scia sciarum. p cui⁹ celeritatis exercitatoēm thesaur⁹ desiderabil sapie et scie quē oēs hoies p instinctū nature desiderāt. qsi de pfundis latibularum tenebris psiliēs. mūdū hunc i maligno positū ditat pariter et illumiat. Uir⁹ etem īfinita librorum q qndā athenis vel parisi⁹ ceterisq studiis siue bibliothecis sacris paucissimis qbusdā studiosis manifesta fuit p hāc in omni tribu. pplo. natoē. et lingua vbiq diuulgat. ita vt verissime ipletum cernim⁹ illō qd dr Prouer. i. Sapia foris pdicat. in plateis dat vocē suā. In capite turbarum clamitat. in foribus portarum vrbis pfert verba sua dicēs. Usqquo puuli diligitis īfantiā etc. Quāuis vero porcos spnere margaritas sciamus. nihil in hoc prudentis ledit opinio. q minus oblatas pparat margaritas.

Anno mundi	VI^{m}DCLXIII

Pape.

Tuscus de senis

Venetus

Anno christi	MCCCCLXIIII

Iste pius electus est anno dñi. Mccccclviij. et vocabatur eneas vir eloquens et orator magnus. poetaq laureat⁹. imperatoris ambassiator añ fuit. et in pcilio basilieñ. notabilē tractatū scripsit. pro auctoritate eiusdē. Ipse etiā canonisauit sanctā katherinā de senis. Mccccclxi. Hic passagiū ordinare cupiēs cū plīs ex almania venissent romā: ipos cū bñdictoē remisit ad propria eo q nō suffecissent. et stati ipe post morit. anno dñi. Mccccclxiiij. die. xiiij. Augusti.

Turci dolo qdē et fraude obtinuert bossenorum regnū et ducatū de spotis seruie. et plā loca et regna in partibus orientis achaiā prouinciā. et insulā nubilene. anno. Mccccclviij.

Iste paulus electus est anno domini Mccccclxiiij. et statim approbauit celebratione festi pñtatōis btē virginis gliose sicut pius. Hic in signādis petitionibus maturus fuit. et iusticie tenax. qsi meli⁹ foret pauca pdonare et ea firmiter seruare: q plā signare et stati reuocare. Grande palaciū pstruxit apud sanctū marcū añ pletoēm morit āno. Mccccclxxi. die xx. Julij.

Jubileus mutat in fauorem animarum p paulū de. xxv. in. xxv. ānū. vt q abundat iniquitas: supabundet et gratia.

Reformatio magna multorum monasteriorum in diuersis mundi ptibus fit. Et nota q huiusmodi reformationes crebro legunt facte. sed pene nulla remāsit: qn solito more p sucessum tpis ad pstinū relaberet languorē post venerabiliū patrū mortē.

¶ Maguntia capitur anno. Mccccclxi. ¶ Johannes soreth prior generalis ac reformator carmelici ordinis vir sancte vite. et singulariter christo fructiferus. postea q carmelum totum xx. rexerat ānis andegauis obijt. vbi qplimis nunc choruscat miraculis.

Erubea ciuitas vulgo dicta nigropōte capit ab infidelibus thurcis anno. Mcccclxx. ¶ Cometa apparuit in pncipio anni. Mcccclxxij. Circa festū Agnetis transiuit super coloniam in opposito libre. et caudam longā quasi graduū. xxx. misit ad occidentē. In festo bti Blasij stetit in ariete. et misit caudā qsi ad pliades vsus orientē. vaga nimis erat alba quoqꝫ et flammea crinitaqꝫ valde. Sequunt bella et epidimie in diuersis partib. Et āno sequenti fuit estas feruētissima et siccitas inaudita. et in quibusdā terris ignis sub terra succensus vsqꝫ ad arenā fuit. ¶ Heremita qdam deuot in ptib swicerorū ppe vnderwaldē in magna humilitate solo corpe dnico singulis mensib refectus a. xv. ānis et vltra absqꝫ corpali cibo vixit.

Karolus dux burgundie primū memoriale bellū cū rege francorū hūit in loco dicto. amolieri. de q fugatis hostib nobilissime triūphauit. āno. Mcccclxv. Post duos isup ānos. dinant. et paulop leodiū citates potētissimas totalr destruxit. āno etiā. lxxiij. itrauit terrā gelrie. et obtinuit eā totūqꝫ ducatū lothrīgie. Sicqꝫ p mlta bella victorios sp pmanēs: cū Nusciā sup rhenū qsi p anni spaciū ianiter obsedissꝫ. tandē potēti cū exercitu ad swicerorū fines castra mouit vbi stati a. ij. aggressus ppe grādisonū cū graui dāno terga vtit Eodē tm āno rediēs de oppido moreti qd obsidebat relicts oib poteter fugat ē cū suis. occisis. xx. āno. lxxvi. die. x. martyrū. Nouissime i obsidiōe citats Nāceie a pfederats atroci plio trucidat ē victoriosissime. anno lxxvij. v. mes Januarij. Epitaphiū c editū tale extat. Te piguit pacꝫ tedn itqꝫ qetis in vita

VI DCLXXIII.

Januensis.

MCCCCLXXXIIII

¶ Iste Calixtus añ cardinalatum fuit generalis ordie minorū elect āno dñi. Mcccclxxi. vocabat añ frādisc de sauona ppe ianuā. bone fame et morum Fuit ei vocat ad cardinalatū absqꝫ scitu suo. Eodē āno orator Bern. iustinian venetorū recitauit corā eo. q turc abstulissꝫ xpianitati duo ipia. qtuor regna. xx. puicias. z. cc. vrbes. populiqꝫ absqꝫ numero vtriusqꝫ sex. hortabaturqꝫ: vt ad resistendū se disponeret.
¶ Btūs symō martyrisat in ciuitate tredētina āno. Mcccclxxv. die tertia añ festū pasce vt fert Iudei azimū eorū cū sanguie xpiano faciūt. tūc iudei añ domū parētū suorū ifantē symonē immēse sue etats. xij. cepert. euqꝫ crucifigalr tenebāt vt sanguinē vndiqꝫ ex suo corpe traherent.
¶ Puella qdā stina noie in ptib westphalie in oppido qd hamo dr. apte ac verissime stigmata dñice passionis hūit in māibus et pedib ac latere. virgo nouiter pversa. anno. Mcccclxiiij. Post spaciū aūt. xv. ebdomadarū circa festū venerabil sacri. corā. xij. testib ondit ea. et pdixit q post duas horas rediret. qz tunc non inuenirent ea. et sic fcm fuit. qz loca illa sanata erant.
¶ Puelle monstrū tēpestate istac in veronēsi agro nascit q vnū tm caput habet. sꝫ duos pedes. duasqꝫ vuluas hñs ex ipis ābab vuluis superfluitates emittebat. insup qtuor brachia. sꝫ duo grossiora q p volūtate mouebat alia tenuiora z immobilia erāt. vētres etiā duos circa stomachū piūctos habebat. hāc gentes p italiā circūferētes precia ab ispicientib mendicabāt.
Fuert aqrū iundatōes maxime. vēt qꝫ horribiles mlta edificia sbuertētes. āno. Mcccclxxxi.
¶ Turci etiā terra mariqꝫ cū potēti suo exercitu rhodū citatē obsidētes aggrediūt. offendētes ipam plagis inumers hōbardorū muros destruētes. z vndiqꝫ alias muri ptes pscēdētes. z mltos varijs mōis accedētes. tñ ex vtraqꝫ pte mlti mortui sūt. Demū ab obsidiōe destitert: illats vtriqꝫ pti dānis inumerabilibus. Deniqꝫ ptes regis sicilie iuadētes: mlta loca deuastāt. hoies rapiūt. trucidātqꝫ. ac eorū hōa depdāt z immanissime clades fiunt. tādē accepert otrāti ci

Iste Maximilianus archidux austrie. et dux burgundie. filius Frederici impatoꝝ tertij pdicti. vir vtiq3 magne virtutis et prudentie insignitus. ac rei militaris scientia. nõ sĩ bellosis laboribꝰ a iuuẽtute peritus. fortunatus ac victoriosus. Quẽ ob virtutẽ suaꝝ laudẽ archiprincipes sacri imperij electores in regẽ romanuꝫ vnanimi corde. pꝛe suo pñti in franckfordia Anno dñi Mcccclxxxvi. elegerũt. Et paulo post in aquisgrana imperiali ciuitate coronauerũt et more sancto verũ regem futurũ imperatorẽ vnxerunt. Duxitq3 in vxorẽ mariam filiaꝫ Karoli ducis burgundie. ex qua produxit Philippũ burgundie ducem habuit quidem bella plurima. memorie digna. Secundo enim ãno

Imperatores.

ducatus sui burgundie. pro flandriã cum gallicis maximũ habuit bellũ. quo magna cũ victoria francoꝝ potentiã superauit. In hac laudabili electione obijt in franckfordia illustris pnceps elector albertus marchio brandeburgensis. senex ipse electionem. et sceptri impialis administratõem deuote exegit. Obijt etiã ibidẽ venerabilis ac deuotus pnceps comes iohes de wedenberg eps augustensis: q ppter electionẽ ad franckfordiã venit. Item maximilianꝰ romanoꝝ rex deficientibꝰ a se nequiter gadensibus a brugensibus tũ etiã maiestatis sue iuramẽto deuinctis in vincula piectus est captis suis ac partim trucidatis omnibus quibꝰ apud maiestatẽ suã poscente illoꝝ fide aliqd grẽ aut nois fuit. Hic iaces Karole. iamq3 quiesce tibi. Reliquit filiã heredẽ vnicã maximiliani vxorẽ Que cum duos genuisset filios paulo post de equo elapsa. fractis ceruicibus expirauit.

Anno mundi VIm DCLXXXIII

Pape

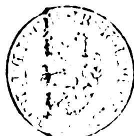
Genuensis.

Anno christi MCCCCLXXXIIII

Innocentius papa eius nois octauus. patria Genuensis. pꝛe Aron ciboꝝ familia mediocri sed honorata natus Johannes baptista antea vocatus post sixtũ pontificeꝫ ex cardinali presbytero sancte Cecilie. hoc anno idibus Augusti pontifex creatus sedit annis Hic cum inter ceteros patres pauperior humaniorq3 haberetur propter ipsius humilitatem humanitatẽq3 ac comitatum pontificatum munus obire promeruit. Ferebat etiã in rebꝰ gerendis prudentissimũ atq3 magnanimẽ eo q Senis et in vrbe legatõis officiũ cũ optime fũctus fuisset magnã sui regiminis et prudentie spem patribus dedit. Et apertũ ecclesie thesauꝝ vniuersis xpifidelibus in peccatoꝝ suoꝝ remissionẽ dispensauit liberalissime.

Mathias rex hungaroꝝ e manibus diui Frederici romanoꝝ cesaris subacta ditioni sue austria apud enwinam rebus humanis feliciter exemptꝰ est. anno Mccccxc.

Ciuitatem archiepiscopũ ipius ciuitatis per mediũ secant. et quasi omnes in vrbe occiduntur pro fide. tamen constanter donec potuerũt agentes viriliter. et nõ sine thurcoꝝ etiam aliqnali strage multorum.

Digitized by Google